

Z OBSAHU:

Velvyslanec ČR Dipl. Ing. P. Jajtner krajanům

strana 3

Archívy STB zpřístupněny

strana 4

Zastavení na vídeňské slavistice

strana 6

Rakouský kulturní institut v Praze

strana 7

Spor o sv. Víta skončil

strana 9

Pozor na padělky

10

Kulturní klub Vás zve na představení

Lasica - Satinský: "Jubileum"

čtvrtek, 13. února v 19.30 hod. v české škole
Vstupenky: pí Kašparová 4526802 (4814222)

VALNÁ HROMADA KULTURNÍHO KLUBU

středa, 22. ledna 1997 v 19.00 hod. v klubovní hospodě

K a l e n d á ř

5. ledna	neděle 9.30 hod. Novoroční výlet, sraz na konečné stanici linky 60. Pořádá Klub československých turistů v Rakousku.
11. ledna	sobota 15.00 hod. West Side Story - Divadlo bratří Mrštůků v Brně - odjezd v 10.00 z Fr.Schmidt-Platz. Pořádá Kulturní klub. Objednávky u p.í Líbalové: 8791744.
15.-17.1.1997	Český a rakouský film 30. let. Rakouský filmový archiv. Pořádá OSI
18. ledna	sobota Šibrínky v národních krojích - Sokol Vídeň XII/XV. - Haus der Begegnung Rudolfsheim, Schwenderg, 41, 1150 Vídeň.
19. ledna	neděle výstava "Leonardo da Vinci" Schottenstift. Sraz v 14.00 h. před Schottenkirche, Freyung, 1010 Vídeň. Pořádá Klub československých turistů v Rakousku.
19. ledna	neděle 15.00 hod. Dětský maskární ples v tělocvičně ve Steirerg, 7, 1170 Vídeň. Sokol Vídeň XVI/XVIII
22.ledna	středa 19.30 Valná hromada Kulturního klubu - v restauraci Zur böhmischen Kuehl, Schlüsselg. 18, 1080 Vídeň
25. ledna	sobota 19.30 hod. Maskární v tělocvičně ve Steirerg, 7, 1170 Vídeň. Sokol Vídeň XVI/XVIII
25. ledna	sobota 20.00 hod. Masopustní zábava. Hraje Pražská Klamovka. Sál VII. odboru Jednoty sv. Metoděje (pořadatel). Schützeng. 30, 1030 Vídeň.
31. ledna	pátek 19.30 hod. "Vzájemné jazykové styky mezi jižní Moravou a Rakouskem kdysi a dnes" přednáší Prof. Dr. Rudolf Šrámek. Pořádá Akademický spolek. Slovanská beseda.
2. února	neděle - výstava "Österr. Jagdgeschichte" Hermesvilla. Sraz v 13.30 h., Lainzer Tor, konečná st. autobusu 60B. Pořádá Klub československých turistů v Rakousku.
8. února	sobota 21.00 Celomenšinový reprezentační ples. Parkhotel Schönbrunn. Pořádá Menšinová rada.
13. února	čtvrtek 19.30 hod. "Jubileum" Lasica, Satinský, Lehotský. Česká škola, Sebastianplatz 3, 1030 Vídeň. Pořádá Kulturní klub.
8. března	sobota 16.00 hod. Večer árií a písní. Zpívá Ivana Ročková, članka opery ND v Praze - Slovanská beseda. Pořádá Menšinová rada.
24. - 28. 4.	výlet "Oravský kraj" (západní Tatry). Připravuje Klub československých turistů v Rakousku.

Tisková oprava

V posledním čísle našeho časopisu jsme v článku "Škola informuje" omylem uvedli nesprávně telefonní čísla české školy. Na faxu, který přišel ze školy, jsme všechny 8 četli jako 0. Správná čísla tedy zní: 713 31 88 a 714 88 76. Omlouváme se škole i čtenářům.

Valná hromada Kulturního klubu

Všechny členy, které zajímá činnost Kulturního klubu zveme srdečně na valnou hromadu, která se koná ve středu 22. 1. 1997 od 19.00 hod. Pokud se nesejde dostatečné množství členů, aby byla valná hromada usnášeníschopná, budeme čekat do 19.30, kdy schůze začne mít tuto schopnost při jakémkoli počtu účastníků. Doufáme, že se dostavíte v hojném počtu.

Vážení přátelé,

v tomto čísle naleznete složenky na předplatné na rok 1997. Připomínáme ceny:

členský příspěvek	50,- S
předplatné časopisu	150,- S
předplatné časopisu pro cizinu (vč. poštovného)	220,- S
inzeráty:	50,- S/ měsíc

TV MARKÍZA sledovaná aj v Rakúsku

Ako sme už našich čitateľov informovali, začala na Slovensku koncom augusta vysielat nová televízna spoločnosť TV MARKÍZA.

Prakticky okamžite sa stala najsledovanejšou televíznou stanicou, keď predbehla oba kanály STV ako aj ďalšiu privátnu televíziu VTV. Úspech si získala najmä bohatou filmovou ponukou.

Tak napríklad uviedla mnoho klasických českých komédií (Škola základ života, Kdyby tisíc klarinetů, Dívka na koštěti), úspěšné slovenské aj české rozprávky, ale aj napríklad Vianočný koncert Karla Gotta.

Technické podmienky príjmu sú veľmi dobré, signál je dokonca silnejší ako signál STV. Vysiela sa na 44. kanále, stereo, zatiaľ bez teletextu. Signál pokryje okrem Viedne zrejme aj dosť široké okolie, pretože podľa ohlasov divákov je napríklad v Badene pri izbovej anténe so vstavaným zosilovačom 20 dB (bežne v predaji) kvalita obrazu prakticky stopercentná.

Očividnou snahou je podobať sa úspešnej českej TV NOVA. Napokon, za TV MARKÍZA stojí rovnaké americké finančné konzorcium, ktoré už zriadilo podobné televízne stanice aj vo viacerých ďalších postkomunistických krajinách.

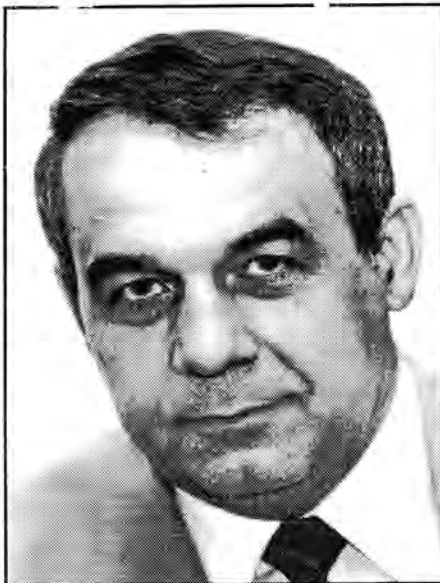
Poselství velvyslance České republiky Dipl.-Ing. Pavla Jajtnera krajanům

Milí krajané, vážení přátelé,

s potěšením jsem přijal výzvu adresovat několik slov k novému roku 1997 naší krajské komunitě ve Vídni.

Je to dobrá příležitost zamyslet se nad tím, co jsme udělali i nad tím, co jsme neudělali. Jen tak můžeme pokračovat v tom dobrém, co bylo vykonáno, dohonit to, co bylo zmeškáno a poučit se z toho, co se nepodařilo.

Letošní rok byl prvním rokem členství České republiky v Organizaci pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), které samo o sobě je tím nejlepším vysvědčením, které české reformy mohly na mezinárodním fóru obdržet. Jedním z nejvýznamnějších momentů mé diplomatické kariéry byl 23. leden 1996, kdy jsem měl možnost osobně do rukou spolkového kancléře Dr. Franze Vranického předat memorandum - žádost České republiky o členství v Evropské unii. Jen málo mých kolegů v členských zemích Unie mělo tu čest předat tento významný dokument do rukou ministerského předsedy státu jejich akreditace a slyšet tak jasná slova o podpoře ČR z jeho strany v tomto úsilí. I to je výmluvné svědectví o kvalitě vztahů mezi ČR a jejím jižním sousedem. Česká zahraniční politika patří trvale k oblastem činnosti naší vlády, která je v průzkumech veřejného mínění našimi občany v převážné většině pozitivně hodnocena. Snad k tomu přispěl i náš úřad a České centrum, které kromě svých standardních úkolů usilovaly o propagaci české kultury a jednotlivých regionů České republiky. Snad k tomu přispěl i náš úřad a České centrum, které kromě svých standardních úkolů usilovaly o propagaci

české kultury a jednotlivých regionů České republiky. Skončil supervolební rok 1996. Senátní volby přinesly tolik potřebné uklidnění. V nastávajícím roce 1997 nebudou žádné volby a to přinese více klidu pro pokračování strukturálních změn naší ekonomiky a zvyšování exportní schopnosti našeho průmyslu.

Transformace však nemá jen ekonomický rozměr. Demokracie a svoboda je stav duše. Jsem toho názoru, že právě duši je třeba v nadcházejícím období věnovat více pozornosti. Znamená to podívat se, co je možno zlepšit ve výchově a vzdělání, ve zdravotnictví, v sociální oblasti a v kultuře. Reforma a transformace má svoji dimenzi nehmotnou - mravní. Když se kácí les, padají třísky. Ale aby mohl úspěšně růst nový les dál, je dobře ty třísky uklidit. Kácet se přestalo, teď je třeba uklízet třísky. Dlouhodobě se nemůžeme

obejít bez dobrých učitelů - především vysokoškolských a středoškolských. Ale také ne bez lékařů, vědeckých pracovníků, zkrátka celé závislé střední vrstvy národa.

Národ potřebuje duši. Teď, když se usadil prach bitev a velkých změn, je více vidět ty drobné rány, jejichž léčení si ale vyžádá dlouhý čas. Teď, když se usadil prach bitev a velkých změn, je více vidět ty drobné rány, jejichž léčení si ale vyžádá dlouhý čas. Krachy bank souvisí jistě s dimenzí a rychlostí reformních kroků, ale také cosi vypovídají o duši.

Tatínek F. L. Věka říká na smrtelné posteli svému synovi Františkovi, který chtěl být filosofem a vzdělavcem a který nakonec musí převzít kupeckou živnost: "A nezapomeň, když navážíš libru hřebíků, jeden hřebík přidej." Až bude většina těch, jejichž životní přesvědčení bude vycházet z této prosté poučky - hřebík přidej - nebudou krachovat žádné banky a sladko bude žít v zemi věrných Čechů.

Děkuji krajanům za jejich zájem o dění v České republice, především pak všem těm, kteří svou konkrétní každodenní činností pomáhají jakýmkoliv způsobem při léčbě páteře národa, z kterého vzešli. Budeme-li každý chtít alespoň jeden hřebík přidej, musí se to podařit.

Přeji všem lidem dobré vůle radost a pokoj o svátcích Kristova narození, pevně zdraví a optimismus v nadcházejícím novém roce 1997.

Váš

Pavel Jajtner

Vztahy ČR a Rakouska bez vážných problémů

Deníku Právo poskytla rozhovor náměstkyně rakouského ministra zahraničí Benita Ferrero - Waldnerová (ÖVP). Zhodnotila v něm úroveň česko-rakouských vztahů jako vynikající a vyslovila přesvědčení, že všechny sporné otázky mezi oběma zeměmi budou rozumně vyřešeny.

Značná část interview byla věnována otázkám Evropské unie a začleňování ČR do této organizace,

protože právě B. Ferrero - Waldnerová je zodpovědná za přípravu rakouského předsednictví v Evropské unii (1.7.1998 - 31.12.1998). V této souvislosti paní náměstkyně uvedla, že opět ujistila vládní představitele ČR o podpoře Rakouska při úsilí České republiky o vstup do Evropské unie. Zároveň vyjádřila svůj optimismus k otázkám hospodářského začleňování ČR do EU.

Václav Havel se uzdravuje

Prezident Václav Havel je od 25. listopadu pacientem pražské Všeobecné fakultní nemocnice. Původně se léčil se zápallem plic. Na základě podrobné diagnózy podstoupil 2. prosince několikahodinovou operaci, při níž mu byl odstraněn zhoubný plicní nádor a vyoperována polovina pravé plíce. Operace proběhla pod vedením profesora MUDr. Pavla Paška.

"Nádor jsme odstranili radikálně v počátečním stadiu. Kromě něj mikroskopické vyšetření v plicích ani v hrudních uzlinách nic nenašlo," uvedl Paško. Lidé, kterým byl odebrán podobný nádor, se podle odborníků v pořádku vrací ke své práci. Prezidentovo uzdravování však zkomplikoval zánět levé

plíce. Bylo nutno zapojit podpůrný dýchací přístroj, což znamenalo chirurgické vyvedení průdušnice krční jamkou. Zdravotní stav prezidenta byl vážný. Byl sestaven zhruba desetičlenný tým lékařů, jehož konzultantem se stal věhlasný chirurg profesor Robert J. Ginsberg z newyorského Memorial Sloan-Kettering Cancer Center. Přijel na přání svého nadřízeného, který je Havlovým přítelem. Profesor Ginsberg se domnívá, že Václav Havel se zcela uzdraví a pokud nebude kouřit, bude se mu dýchat lépe než před operací. Vzhledem k tomu, že se prezidentův stav dostatečně zlepšil, vrátil se Ginsberg zpět do New Yorku. Prezident Václav Havel je oceňován jako disciplinovaný a velmi ohleduplný

pacient. Uvedl to prezidentův mluvčí Ladislav Špaček. Prezident má sice zajištěnou nezbytnou ochranu, ale jinak jí běžnou nemocniční stravu a denní režim je pro něj stejný, jako pro ostatní pacienty. Podle ošetřujících lékařů Václav Havel postupně přechází na dýchání bez podpory přístroje, a to i během noci. Prochází se po oddělení a zlepšila se mu chuť k jídlu. Velkou oporou v nemoci je prezidentovi jeho přítelkyně herečka Dagmar Veškrnová, která ho velice často navštěvuje.

Vývoj zdravotního stavu prezidenta je podle vyjádření lékařů příznivý, přesto však z důvodu nebezpečí nastudnutí a nákazy, zůstal Václav Havel v nemocnici i přes Vánoce.

Státní rozpočet ČR na rok 1997 schválen

K nejožehavějším politickým otázkám minulých dnů v České republice bezesporu patřilo schvalování státního rozpočtu v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR. Rozpočet, který byl koncipovaný jako vyrovnaný s dalším ekonomickým růstem české ekonomiky, byl napaden opozicí včetně sociálních demokratů (ČSSD), kteří požadovali zvýšení rozpočtových výdajů pro rezort školství ve prospěch zvýšení platů učitelů základních a středních škol. ČSSD tím podmiňovala svůj souhlas se státním rozpočtem.

Někteří poslanci ČSSD podpořili rozpočet v prvním čtení, např. místopředseda strany Karel Machovec, nakonec se však ztotožnili s názorem své strany. Dva sociálnědemokratičtí poslanci - Tomáš Teplík a Jozef Wagner severočeský leader sociálních demokratů a předseda rozpočtového výboru Poslanecké sněmovny, vládní návrh podpořili, čímž - vzhledem k těsnému poměru opozičních poslanců k

vládním (101:99) - došlo ke schválení rozpočtu, jehož přijetí doporučoval i prezident Václav Havel již v první polovině prosince. Následkem rozkolu v řadách opozice bylo svolání schůze ústředního výboru ČSSD z podnětu jejího předsedy Miloše Zemana, na které byli oba "neposlušní" poslanci ze strany vyloučeni. Situace se však nezjednodušila, neboť se zdá, že oba vyloučení poslanci se nehodlají smířit s rolí "exkomunikovaných". Zatímco poslanec Teplík vyjádřil jisté sympatie k centristickému programu koaliční KDU-ČSL, poslanec Wagner, který má podporu alespoň části severočeské organizace

Sociálnědemokratické strany, hodlá usilovat o znovupřijetí do strany, třeba i soudní cestou. Výbor však ukáže, zda to bude vůbec nutné, protože několik místních sdružení v severních Čechách vyslovilo ochotu přijmout Jozefa Wagnera i přes rozhodnutí ústředního výboru, který poslance vyloučil ze

strany a vyzval je ke složení poslaneckého mandátu, což ovšem oba odmítli. Zdá se tedy, že vývoj ve straně nebude jednoznačný a českou politickou scénu čekají v blízké době ještě mnohá překvapení. JG

Archivy StB budou zpřístupněny

Žádosti o zpřístupnění materiálů StB budou od 1.7.1997 vyřizovány ve lhůtě 90 dnů a to bezplatně. Žádost musí obsahovat jméno, příjmení, rodné číslo a adresu trvalého bydliště žadatele, datum a místo narození a ostatní údaje stanovené zákonem 140/1996 Sb. Povinností bude rovněž poskytnutí dokladu o českém občanství. Po splnění všech zákonem stanovených podmínek, bude žadateli poskytnut jeho osobní svazek, případně pasáže z tzv. objektových svazků, které se ho týkají. Žádosti lze odevzdat osobně v hlavní budově ministerstva vnitra nebo zaslat na adresu MV ČR, poštovní schránka 1109, PSČ 111 21, Praha 1

Petr Pithart do čela senátu

Na svém historicky prvním zasedání byl senátory do čela horní komory parlamentu zvolen Petr Pithart. V prvním kole obdržel z 81 hlasů pouze 39 a uspěl až ve druhém kole voleb, kdy pro něj v tajném hlasování kromě

sociálních demokratů a lidovců, kteří ho navrhli, hlasovali pravděpodobně i dva komunističtí senátoři.

Petr Pithart je povoláním politolog, v minulých letech zastával mj. funkci předsedy české vlády.

Jan Kalvoda se vzdal poslaneckého mandátu a funkce ministra

Jan Kalvoda, šéf ODA se v polovině prosince vzdal funkce ministra spravedlnosti a poslaneckého mandátu v českém sněmu. Důvodem bylo přiznání, že neoprávněně užíval titul JUDr. (Po ukončení právnických studií nesložil rigorózní zkoušku, která by jej opravňovala užívat tento titul.) Jeho zcela neočekávané sdělení způsobilo členům vládního kabinetu šok.

Rezignaci na všechny funkce oznámil Kalvoda Poslanecké sněmovně ve chvíli, kdy měl odůvodňovat novelu trestního zákona. "Titul JUDr. mi nepřísluší, připustil jsem, aby byl se mnou spojován, což považuji za svoji chybu. Proto nyní rezignuji na svůj poslanecký mandát a sděluji vám, že jsem dnes 18. prosince odevzdal rezignaci na

funkci ministra vlády prezidentu republiky. Jde o moje osobní rozhodnutí, které nebude mít nejmenší vliv na politiku strany, kterou tady zastupuji", řekl šokovaným poslancům. Později oznámil novinářům i svůj úmysl rezignovat na funkci předsedy ODA. Prezident Václav Havel rezignaci místopředsedy vlády Jana Kalvody nepřijal a vyzval ho, aby svou demisi zvážil.

J. Kalvoda však podle sdělení místopředsedy ODA Libora Kudláčka, který Kalvodu nahradil ve sněmovně, na svém odchodu z vlády trvá.

V této souvislosti byl organizační výbor sněmovny pověřen prověřením oprávněnosti užívání akademických titulů poslanci.

Příslušný návrh poslance SPR-RSČ Josefa Krejse sněmovna přijala drtivou většinou, proti bylo pouze 11 ze 159 přítomných.

Kalvoda není totiž prvním, který si nechal před jménem neoprávněně psát titul JUDr. Celou lavinu spustila poslankyně Marie Noveská z ČSSD, která dokonce na právnickou fakultu nedostudovala, nicméně se svého poslaneckého mandátu odmítá vzdát. Dalšími jsou Ondřej Zemina, Anna Röschová (oba z ODS) a Pavla Jurková (KDU-ČSL), která z funkce poslankyně odstoupila tři hodiny před Kalvodou. Všichni tři právnickou fakultu vystudovali, neabsolvovali však rigorózní zkoušky.

Prípad poslanca Gauliedera

Slovenskú politickú scénu vzrušilo rozhodnutie poslanca za HZDS Františka Gauliedera opustiť poslanecký klub HZDS a stať sa nezávislým poslancom. Svoj zámer oznámil aj v tlači a súčasne viackrát upozornil, že sa svojho poslaneckého mandátu nevzdáva. Toto opakoval potom v mnohých ďalších rozhovoroch tak často, až bolo jasné, že má z niečoho strach. Podzrenie sa potvrdilo onedlho. Predseda parlamentu Ivan Gašparovič skonštatoval na decembrovej schôdzke NR SR, že od F. Gauliedera obdržal list o vzdaní sa poslaneckého mandátu. Napriek protestom poslanca Gauliedera ako aj predstaviteľov opozície dal o zrušení mandátu hlasovať a poslanci vládnej koalície zrušenie mandátu potvrdili.

Ako však vyplynulo neskôr, predseda parlamentu dostal celkovo listy tri. V prvom F. Gaulieder oznámil možnosť doručenia abdikáčného listu, druhý list bol už spomínaný "abdikačný" a konečne v treťom liste F. Gaulieder popiera pravosť abdikáčného listu. Právne ošemetná situácia. Predseda parlamentu, sám právnik, tuto asi urobil chybu. Parlament totiž nemá právomoc zbavovať svojich členov mandátu, ktorý bol delegovaný na poslanca voličmi. Absurditu tohto aktu vhodne vystihol poslanec Kňažko keď sa opýtal, či súd rozvedie manželov, ktorí síce podali žiadosť o rozvod, ale na pojednávaní vyhlásia, že si to rozmysleli.

Nemalý podiel na svojom osude má aj sám Gaulieder. Je totiž celkom evidentné, že inkriminovaný list pre Gašparoviča, podobne ako mnohí jeho kolegovia z HZDS, skutočne podpísal. Ako aj záväzok, že v prípade "dezercie" mandát vráti.

Prípad zrejme skončí na ústavnom súde. Už predtým bol však prejednávaný v Európskom parlamente, ktorý vyjadril k zbaveniu poslanca mandátu vážne výhrady. Stanovisko Európskeho parlamentu spôsobilo poplach. Opozícia hovorila o "bieloruskej ceste" a objavili sa obavy o vypovedanie Asociačnej dohody o pridružení k EU. To by spôsobilo ozajstnú hospodársku katastrofu.

Dva dni po vylúčení z parlamentu mal prípad ďalšiu dohru, tentokrát v Galante. Štvrtí hodiny po polnoci otriasol domom F. Gauliedera výbuch. Ako sa ukázalo, explóziu spôsobila neznáma výbušnina, ktorú niekto umiestnil k plynovému potrubiu a odpálil. Útok odsúdili všetky politické strany, vrátane HZDS. František Gaulieder potom požiadal o policajnú ochranu pre seba a rodinu.

Pražská rodačka bude řídit americkou diplomacií

Americký prezident Bill Clinton jmenoval do funkce ministryně zahraničí ve své nové vládě dosavadní velvyslankyni USA v OSN Madelaine Albrightovou. Historicky to bude vůbec první žena v této funkci.

Madelaine Albrightová (59), původním jménem Marie Jana Korbellová se narodila v rodině českého diplomata Jana Korbela, který požádal v roce 1948 o politický azyl v USA. V roce 1959 vystudovala veřejné právo a státní vědu na Columbijské univerzitě. Pracovala jako poradkyně americké Rady národní bezpečnosti. Po listopadové revoluci v Československu pracovala krátce jako poradkyně prezidenta Václava Havla. Vzápětí se ale stala stálou zástupkyní USA v OSN v New Yorku. Je specialistkou na vztahy Východ-Západ.

Všichni významní čeští politici v čele s prezidentem Václavem Havlem přivítali jmenování Madelaine Albrightové do čela amerického ministerstva zahraničí nanejvýš kladně. "Budeme mít zastoupení na nejvyšších místech USA" byla mimo jiné slova Václava Klause, čímž měl na mysli český původ první dámy současně americké diplomacie. Česká republika by měla také být jednou z prvních zemí, kterou hodlá pražská rodačka po svém jmenování navštívit.

Vyšla kniha "Mečiar a mečiarizmus"

Známy komentátor denníka SME Marián Leško je autorem knihy "Mečiar a mečiarizmus", která sa s podtitulom "politik bez škrupúl, politika bez zábran" objavila na slovenskom predvianočnom trhu.

Marián Leško si svojimi faktografickými rozbormi politiky vládneho hnutia vydobyl rešpekt a uznanie nielen v opozičných radoch. Aj zo strany vládneho hnutia sú jeho články a rozbory v denníku SME pozorne sledované a vzhľadom na faktografickú podloženosť málokedy napádané, sú skôr trpené.

Po prvom vydaní knihy sa len tak "zaprášilo", hneď sa ale pripravilo vydanie druhé.

Vzpomínáme, aneb malé zastavení na vídeňské slavistice

V prosinci tomu byly již dva roky, co uprostřed práce odešel profesor vídeňské slavistiky, prof. František Václav Mareš. Při této příležitosti navštívila dr. Brandeis nejbližšího spolupracovníka prof. Mareše pana prof. Vintra a požádala ho o krátký rozhovor.

Pane profesore, jak a kdy došlo k tomu, že se na vídeňské slavistice objevil pan prof. Mareš?

Prof. Vintr: Prof. Mareš přišel do Vídně na jaře roku 1968, kdy byl povolán tehdejšími řediteli Slovanského ústavu prof. Hammem. Prof. Hamm znal prof. Mareše jako slavistu světového formátu, který byl tehdy "zastrčen" na Slovanském ústavu Akademie věd v Praze a nemohl působit na československých universitách, byla mu zakázána dokonce habilitace. Do Vídně byl povolán proto, aby zde přednášel především paleoslovánistiku a také srovnávací slovanskou jazykovědu. Právě pro oba tyto obory byl prof. Mareš velmi dobře fundován a stal se zde tak třetím profesorem slavistiky.

Prof. Mareš byl nejen vynikajícím znalcem slovanských jazyků, těžiště jeho práce byla staroslověnština, ale ovládal i řadu jiných jazyků.

Prof. Vintr: Ano, je tomu skutečně tak. Prof. Mareš ovládal aktivně všechny slovanské jazyky, s výjimkou běloruštiny a jednoho malého slovanského jazyka - dolnolužické srbštiny. Mimo to ovládal velmi dobře angličtinu, samozřejmě němčinu, dobře francouzštinu a italštinu. V posledních letech se začal učit španělštinu. Napsal v tomto jazyce studii pro uveřejnění na Kubě. Pro práci se staroslověnskými texty byla pochopitelně nutná znalost řečtiny a latiny. Zejména latinu, tento "mrtvý" jazyk používal často a rád velmi živě. Je totiž autorem četných oslavných básní k různým jubileím, svých znalostí latiny využíval k sestavování tzv. *chronogramů* (nápisy se zašifrovaným letopočtem ve zvláštních písmenech). Tímto způsobem jsou např. datovány některé jeho studie.

Po jisté době povolal prof. Mareš na vídeňský Institut slavistiky i Vás.

Prof. Vintr: Stalo se tak také v roce 1968. Prof. Mareš si mě vybral jako jednoho ze svých dvou asistentů, z nichž si jednoho mohl přivést z ČSSR s sebou. Doporučení podali mi tehdejší představení na Ústavu pro jazyk český v Praze, a to akademik Havránek a pozdější šéf Oddělení pro vývoj jazyka dr. Němec. Moje první cesta do Vídně byla 15. srpna. Bohužel jsem si dostatečně neuvědomil, že je tento den zde v Rakousku zasvěceným mariánským svátkem, a tak se stalo, že jsem musel se 120 šilinky přečkat do druhého dne. Za nocleh jsem zaplatil 110 šilinků a s těmi zbývajcími deseti jsem se snažil utišit po dva dny svůj žaludek. Nakonec ale vše dobře dopadlo a já jsem začal na vídeňské slavistice pracovat od září 1968.

Jaké byly Vaše první pocity na novém působišti?

Prof. Vintr: Především to byl pocit svobody, jak občanské, tak také svobody pracovní. Zvláště pocit občanské svobody byl v měsících po sovětské okupaci něco, co si člověk uvědomuje až s odstupem. Zvláštního rozměru nabylo také pocit pracovní svobody. Tato skutečnost velmi odlišovala pracoviště zdejší university od pracovišť na Akademii věd, kde tematické vazby byly velmi těsné a prostor pro vlastní práci byl značně omezen.

V průběhu oněch let prošel vídeňský Institut slavistiky různými stadii vývoje z hlediska zájmu o studium češtiny. Jaký stav byl v době, kdy zde začal působit pan prof. Mareš?

Prof. Vintr: V roce 1968 se ve Vídni studovala slavistika, nikoliv jednotlivé slovanské jazyky. Zájmečů nebylo tedy příliš mnoho, přibližně 50 - 60. Jako hlavní jazyk oboru si studenti volili především ruštinu. Větší zájem o češtinu jako hlavní jazyk je patrný až v letech 1969 - 70 jako odezva událostí 68. Studenty češtiny se stávají především emigranti, ale také celá řada Rakušanů a Němců, kteří se začali zajímat o českou literaturu a kulturu. Druhým údobím zvýšeného zájmu o studium češtiny byla doba Charty 77, největší zájem o studium znamenají první léta po politickém zlomu v roce 1989.

Tento zvýšený zájem o studium češtiny byl zaznamenán i na úrovni tzv. Volkshochschule nejen ve Vídni, ale především v regionech v blízkosti českých hranic. Po prvotní euforii však zájem rychle opadl.

Prof. Vintr: Domnívám se, že toto opadnutí zájmu je podmíněno třemi faktory:

1/ jednak je to faktor ekonomicko-politický, neboť po představách o téměř neomezených kontaktech po otevření hranic řada lidí zjistila, že se takto situace dále vyvíjet nebude,

2/ dále jde o faktor jazykový. Mnoho lidí začalo studium češtiny, ať už na Volkshochschule či na UNI s představou, že se jedná o velmi snadný jazyk. Brzy však dospěli k poznání, že čeština je jazyk velmi obtížný.

3/ Poslední skutečností bylo zjištění, že zájemci o češtinu vlastně češtinu nepotřebují, neboť se v českých zemích se starší generací domluví německy a s mladší anglicky.

Prof. Mareš, jak jsme již řekli v úvodu, odešel uprostřed práce. Vychoval řadu žáků. Lze některé z nich označit jako jeho pokračovatele?

Prof. Vintr: Příjmého pokračovatele prof. Mareš nemá. Zřejmě ani nemohl mít, protože měl tak široký vědecký záběr, který už u dnešních filologů není běžný. Případně bychom mohli prof. Mareše označit jako za jednoho z posledních encyklopedistů. K jeho žákům patří ovšem celá řada dnes už profilovaných slavistů, kteří působí na několika německých i jiných zahraničních universitách, ale i rakouských žáků působících na vídeňském, salcburském a klagenfurtském Institutu slavistiky.

Řada lidí zná prof. Mareše i z jiné oblasti než je slavistika. V povědomí oněch je spojen s kostelem Maria am Gestade, kde působil dlouhá léta jako varhaník při českých i rakouských mších.

Prof. Vintr: Prof. Mareš se po příchodu do Vídně začal jako praktikující katolík zajímat o místo, kde se konají české bohoslužby. Tehdejší český kněz P. Karták v uvedeném kostele neměl varhaníka. Když se dozvěděl, že prof. Mareš hraje na

varhany, požádal ho o službu. Těsněji byl pak spojen s kostelem po srpnu 68, kdy se kostel stal duchovním centrem české emigrace s duchovním správcem P. Dr. J. Novotným, s nímž prof. Mareš spolupracoval až do jeho smrti a působil pak nadále jako varhaník v kostele až do roku 1994.

Uvedl jste, že prof. Mareš vynikal mj. neuvěřitelnou šíří svého vědeckého záběru. Můžete uvést některé jeho nejvýznamnější práce?

Prof. Vintr: Pro vědeckou veřejnost je nejdůležitější jeho práce O hláskovém vývoji praslovanštiny, která vyšla německy, česky, anglicky a připravuje se její nově německé vydání, ke kterému mají být připojeny jeho nejdůležitější studie lingvistické. Pro širší veřejnost jsou zajímavé jeho filologické studie, nejdůležitější je knižní Antologie česko-církevněslovenských textů, která vyšla s anglickou úvodní studií v Mnichově. V Praze se v nakladatelství Torst připravuje antologie jeho prací, jež se vztahují na dobu velkomoravskou, na misií Constantina a Metoděje, ale také na starší českou literaturu a kulturu.

Pane profesore, mohl byste stručně charakterizovat současný stav na Institutu slavistiky, oboru čeština? Kolik je přibližně studujících, má i tento obor tzv. Gast-profesory a asistenty?

Prof. Vintr: Dnes u nás studuje češtinu asi 150 posluchačů. Je to veliký rozdíl oproti 80. létům, kdy zde bylo pouze 15 - 20 zájemců. Čeština se ovšem studuje také na Dolmetschinstitut-u, ale také na Wirtschaftsuniversität. Zejména zde je zájem nebývale silný, češtinu studuje okolo stovky studentů. Od roku 1990, dříve to z politických důvodů nebylo možné, působí na Institutu trvale lektor češtiny z brněnské Masarykovy university, v době největšího zájmu /1992-93/ zde byli lektori dva. Z rakouských vyučujících bych mohl uvést dvě lektorky -

paní Mag. Hanu Sodeyfi a Dr. Edith Kafka. Obě jsou rodilé Češky, ale celá studia absolvovaly zde v Rakousku. Novější českou literaturu přednáší lektorka Dr. Christine Rothmayer, velmi dobrá a známá překladatelka - překládala např. Seiferta, Skácela a Demla. Od roku 1994 zde působí asistentka pro českou a slovenskou literaturu Mag. Gertraud Zand, známá v českých kruzích jako spolupořadatelka večerů v Alte Schmiede.

Na profesorské úrovni jsou zde dva profesori. Dříve dlouhá léta pouze já sám, a to jak pro jazyk, tak i pro literaturu, od roku 1993 zde vyučuje prof. Winczer, vedle české, také novější polskou a slovenskou literaturu.

Pane profesore, jaká je Vaše vědecká orientace a jaké postavení na Institutu máte Vy?

Prof. Vintr: Moje vědecká orientace je dána již studiem oborů na filosofické fakultě v Brně - bohemistika a klasická filologie. Všechny práce, které i zde vznikly, jsou zakotveny jak v české, tak latinské středověké literatuře. Především to byly práce spojené se studiem staročeských rukopisů ve vídeňských a klášterních rakouských knihovnách. V Německu /i Rakousku/ byly vydány i knižní publikace, dále zvláště v posledních letech literárněvědné studie ke staročeské literatuře a k barokní literatuře. Tyto studie vyšly i v českých odborných časopisech. Vedle toho je to i řada lingvistických prací, jednak příručky pro studium bohemistiky pro německé studenty a z posledních let také Česká gramatika, jež vyšla v nakladatelství Bundes-verlag. A pokud jde o mé postavení na Institutu, snad není přehnaná zmínka, že jsem právě v těch nejtěžších letech, totiž v letech po politickém zlomu roku 1989, zastával dlouhou funkci ředitele Ústavu.

Pane profesore, děkuji Vám za rozhovor.

Rakouský kulturní institut v Praze má nové prostory

Koncem listopadu minulého roku bylo na Jungmannově náměstí v Praze otevřeno nové sídlo Rakouského kulturního institutu. Jeho zahájení doprovázela výstava ze souboru raného díla Oskara Kokoschky. Na Jungmannově náměstí byly rovněž otevřeny rakouské vánoční trhy za účasti tyrolského folklórního souboru.

V následujících dnech navázaly další významné akce, např. prezentace tří nových knih o Habsburské dynastii, které nedávno vyšly v českých nakladatelstvích, vystoupení Brucknerova orchestru z Lince, či výstava V. Havla, o které informujeme podrobněji. V institutu je rovněž v provozu knihovna a jsou pořádány jazykové kurzy.

Václav Havel a jeho vídeňské premiéry

Významnou událostí v rámci otevření nových prostor Rakouského kulturního institutu v Praze byla výstava nazvaná Vídeňské premiéry Václava Havla. Její vernisáže se zúčastnil v zastoupení nemocného prezidenta jeho bratr Ivan, nechyběl ani herec Pavel Landovský, divadelní kritik a teoretik prof. František Černý, divadelní kritik a historik Hans Haider, velvyslanec Rakouské republiky v ČR dr. Peter Niesner a rakouský velvyslanec v Bosně a Hercegovině Valentin Inzko,

který jako předchodí ředitel Rakouského institutu výstavu inicioval. Pořadatelům se podařilo shromáždit k tématu velké množství exponátů a materiálů. Zvláště výrazně zde vystupuje význam bývalého ředitele Burgtheatru Achima Benninga, který poskytl Havlovi scénu Burgtheatru v době, kdy Havel nemohl prezentovat své hry na českých jevištích. I proto Václav Havel nazval Burgtheater svým "mateřským jevištěm". Prof. Fr. Černý v této souvislosti uvedl i zajímavou skutečnost, že Václav

Havel byl prvním českým autorem, který se představil na jevišti Burgtheatru od roku 1827, kdy zde byla provozována hra Dvojčata od V. K. Klicperry.

Na výstavě jsou připomenuty i premiéry dramatu Václava Havla ve vídeňském Akademietheatru i v Schauspielhausu ve švýcarském Curychu. Snad nejkurioznějším, ale zároveň i jedním z nejpříznačnějších exponátů této výstavy je cedule s Havlovým jménem, která se spouštěla při potlesku na scénu v Akademietheatru místo vyvolávaného, leč zásahem státní moci nuceně nepřítomného autora.

Nový rektor AVU

Akademie výtvarných umění v Praze volila koncem minulého roku nového rektora za odcházejícího Milana Knížáka, který podle vysokoškolského zákona již nemohl kandidovat. Akademická obec si vybrala Jiřího T. Kotalíka (nar. 1951), dosavadního prorektora pro zahraniční činnost, který přednáší na AVU dějiny umění. Nově zvolený rektor, je synem nedávno zemřelého dlouholetého ředitele Národní galerie a v letech 1960 - 1967 rektora AVU Jiřího Kotalíka. Neúspěšným protikandidátem Jiřího T. Kotalíka byl dosavadním rektorem Knížákem podporovaný sochař Jan Hendrych.

Výstava betlémů

Ve Středočeském muzeu v Roztokách u Prahy je instalována výstava betlémů z rozličných materiálů, např. z papíru, kůže, textilu, perníku, cínu, keramiky, dřeva, skla nebo z umělé hmoty. Výstava obsahuje téměř 60 exponátů a potrvá do 2. března t.r. Otevřeno je denně od 9 - 17 hod, kromě pondělí.

Židovská základní škola

bude podle sdělení pražského rabína Karola Sidona otevřena od příštího roku v Praze. Židovská obec tak zřizuje první židovskou základní školu v České republice.

"VI. Renčín 96"

je název výstavy kresleného humoru, která byla zahájena v Dietrichsteinském paláci Moravského muzea v Brně. Výstava obsahuje 209 kreseb z minulého roku a připomíná životní jubileum Vladimíra Renčina, který oslavil 6. prosince 1996 své 55. narozeniny.

Kohoutův "Kyanid o páté"

Pavel Kohout napsal podle novely "Zeď mezi námi" od Tercie Webrovské jednoaktovou hru Kyanid o páté. Českou premiéru uvedlo Národní divadlo na scéně divadla Kolowrat v nastudování Ivana Rajmonta. Pavel Kohout je zde dramaturgem, dramatikem i režisérem v jedné osobě. Hlavními protagonistkami příběhu jsou herečky Vlasta Chramostová a Kateřina Burianová.

Nejvíce přes Kleinhaugsdorf-Hatě

Nejfrekventovanějším dolnorakouským hraničním přechodem mezi ČR a Rakouskem je podle agentury APA přechod Kleinhaugsdorf - Hatě. Denně ho překračuje průměrně 9909. Kleinhaugsdorf tak překonal rakousko - slovenský přechod Berg - Petržalka, který v pomyslném žebříčku hraničních přechodů kraloval v předchozích dvou letech. Třetí místo na něm podle agentury zaujímá přechod Laa an der Thaya - Hevlín, kde denně odbaví 6501 osobu.

"Znamení doby",

výbor z písňových textů Karla Kryla vydává v edici Květy poezie nakladatelství Mladá Fronta v Praze. Tento výbor připravil a doslovem opatřil editor a nakladatelský redaktor Jan Šulc.

Jiří Hanzelka a Miroslav Zikmund,

dvojice známých cestovatelů se nyní dočkala otevření vlastní expozice ve Zlínském muzeu. Expozice, jejíž příprava trvala plně dva roky, přináší vedle fotografií mnohé zajímavé objekty, které výzkumníci přivezli ze svých cest po více než 100 zemích světa. Široké veřejnosti jsou oba cestovatelé známi především jako autoři poutavých cestopisů: Afrika snů a skutečností, Mezi dvěma oceány, Jižní Amerika a dalších. Po roce 1968 však upadli díky své zprávě o životě lidí na území bývalého Sovětského svazu v nemilost komunistického režimu.

Sebrané spisy Jana Patočky

budou vydány zásluhou českého nakladatelství Oikoymenth. Jsou rozplánovány do patnácti svazků. První díl - Péče o duši I. již vyšel a další by se měl objevit na pultech knihkupectví na jaře roku 1997. Základem pro Sebrané spisy je samizdatové vydání Patočkova díla pod názvem Archivní soubor prací Jana Patočky.

Nová expozice židovského muzea v Praze

U zrodu židovského muzea v roce 1906 stál historik dr. Salomon Hugo Lieben a předseda Židovských obcí v Čechách a na Moravě dr. Augustin Stein. Původním záměrem bylo zachovat cenné umělecké předměty z pražských synagog, které byly v rámci asanace pražského ghetta počátkem 20. století zrušeny. V roce 1942 nacisté zřídili Židovské ústřední muzeum, kam byly soustředěny umělecké předměty ze 153 zrušených židovských obcí a synagog Čech a Moravy. Muzeum zůstalo pro veřejnost zavřeno. Po 2. světové válce Židovské muzeum přešlo do rukou Federace Židovských obcí. V roce 1950 pak bylo pod nátlakem převedeno do státního vlastnictví. Po pádu komunistického režimu v roce 1989 se konečně vytvořily podmínky, které vedly ke změně postavení muzea. K 1. říjnu 1994 byly budovy a sbírky Státního židovského muzea vráceny Židovské obci a vzniklo současné židovské muzeum.

Vedle stávajících expozic ve Staronové, Klausové, Maislově a Pinkasově synagoze a přístupného Starého židovského hřbitova hodlá Židovská obec zříditi správně, výzkumně a kulturní centrum ve Španělské synagoze, která prochází náročnou rekonstrukcí. Jedná se o hodnotnou budovu postavenou v 19. století v maurském stylu. Taktéž dojde k otevření dvou nových, stálých expozic. V Klausové synagoze půjde o expozici, jejíž obsahem budou židovské zvyky a tradice, v Pinkasově synagoze bude umístěna výstava Židé za komunistického režimu.

Katedrála sv. Víta - společný majetek církve a státu

Církev se ústy kardinála Vlka vzdala právních nároků na katedrálu sv. Víta na pražském Hradě "ve prospěch českého lidu". Skončil tak soudní spor, který vyvolával vášně a diskuze mezi přívrženci obou sporných stran. Zbývá ještě dohodnout pravidla, podle kterých budou řešeny jak potřeby církve v souvislosti s provozem katedrály, tak podíly finančního zabezpečení existence katedrály.

Podle biskupa Václava Malého, který nyní bude v katedrále kázat, by vhodným řešením těchto otázek bylo uzavření smlouvy mezi katolickou církví a prezidentskou kanceláří o způsobu využívání svatovítské katedrály. Prezident Václav Havel se naopak domnívá, že je nutné otázku řešit formou zákona.

Sv. Vojtěch a návštěva papeže

Ve dnech 25. - 27. dubna tohoto roku se má uskutečnit návštěva papeže Pavla II. v České republice. V bohatém programu jeho návštěvy je zahrnuto setání s prezidentem Václavem Havlem, setkání s nemocnými v kostele břevnovského kláštera, založeného sv. Vojtěchem a mše na Velkém náměstí v Hradci Králové. "Význam svatého Vojtěcha přesahuje oblast církve, neboť ve své době byl jedním z nejvzdělanějších Čechů", řekl prezident V. Havel, který rovněž převzal záštitu nad oslavami milénia Vojtěchovy smrti.

Pražský arcibiskup kardinál Miloslav Vlk, který je členem čestného výboru oslav potvrdil důležitost celospolečenské služby biskupa Vojtěcha. V rámci oslav milénia proběhne řada kulturních akcí, přednášek a bohoslužeb.

Jmenování nových biskupů

Papež Jan Pavel II. jmenoval začátkem prosince minulého roku katolické kněze, Václava Malého (1950) a Jiřího Paďoura (1943), novými světskými biskupy. Za přítomnosti kardinála M. Vlka jim předal jmenovací dekrety apoštolský nuncius Giovanni Coppa v Arcibiskupském paláci v Praze. Nekdejší mluvčí Občanského fóra Václav Malý by chtěl ve své funkci přispět především ke zlepšení vztahů mezi kněžími a laickou veřejností. "V pravdě je síla, tím bych se chtěl řídit" sdělil V. Malý.

Absolvent DAMU J. Paďour pojímá své jmenování jako něco, co "pochází rovnou od Boha". Svěcení obou nově jmenovaných biskupů proběhne 11. ledna tohoto roku v katedrále sv. Víta.

Rómští obrozenci a etnické klima v ČR

Nejaktivnější menšinou v mediální oblasti jsou v České republice bezpochyby Romové. Většina publikací určených romské menšině je dvojjazyčná, česko-romská. Vydavatelé tím reagují na fakt, že psanou romštinu zatím ovládá jen malá část romského obyvatelstva, do budoucna však doufají, že se zvolna stane jazykem běžného kontaktu. Odtud také pochází snaha distribuovat romský tisk do škol a tím posílit vlastní distribuční síť romského tisku v ČR pod vedením společnosti Romapress.

Všechna dnes vydávaná periodika vznikla prakticky v roce 1989. Primát mezi nimi si udržuje brněnský týdeník Romano kurko (Romský týden). Konkuruje mu časopis Romane lilla. Každý měsíc vychází Romano gendalos (Romské zrcadlo) a výbornou úroveň má i populárně-vědecký časopis Džaniben (Vědění). V rozhlasovém vysílání zajišťuje přítomnost Romů pořad O Roma vakerem (Romové vyprávějí), který vysílá stanice Radiožurnál dvakrát týdně ve 20 hodin.

V této souvislosti je zajímavé uvést několik údajů z výzkumu vývoje etnického klimatu v ČR v letech 1994-96, který pro Ústav mezinárodních vztahů provedl sociolog Ivan Gabal. Nejvyšší podporu mezi obyvatelstvem získalo právo na uplatňování stížností u mezinárodních institucí (69%). Dále následovalo zastoupení Romů v místní policii (56%), účast v zastupitelstvech (55%), zastávání 3 - 4 poslaneckých míst (41%) a kladný názor na existenci vlastního rozhlasového a televizního vysílání mělo 47% obyvatelstva. 36% schvaluje zavedení výuky o Romech pro všechny děti základních škol a 29% podporuje právo na výuku romské mládeže v rodném jazyce. Od roku 1994 se zvýšil o 3% počet osob, které chápou, že řešení romské problematiky vyžaduje daleko více času, trpělivosti i investic.

Zároveň je však nutno konstatovat, že téměř polovina populace by přivítala vystěhování romské menšiny z ČR vůbec.

Pozor na padělky

Obehod se starožitnostmi se v České republice utěšeně rozvíjí. To koneckonců ukázal mimo jiné i pražský starožitnický veletrh Antik 96, konaný počátkem listopadu v paláci U hybernů. Ale přesto lze doporučit při nákupu starožitností v Čechách velkou opatrnost. Zdejší trh se od světového nijak neliší v množství nabízených padělků a kradených předmětů, ba možná svět i trochu předstihuje. Je to způsobeno hlavně nedostatečnou kultivací obchodu se starožitnostmi v předchozích letech i záplavou předmětů nejasného původu v

důsledku celospolečenských změn nejen v ČR, ale v celé postkomunistické Evropě. Odborníci varují především před ukvapeným nákupem českých mistrů 19. století. V této oblasti totiž existuje mnoho falzifikátů už z období první republiky, které lze nyní jen obtížně rozeznat. Jak se lze tedy ubránit podvodníkům a šejdířům? Podobně jako v jiných zemích - je třeba nakupovat v solidních obchodech, galeriích a aukčních domech a dbát na provedení řádné expertízy znalcem. V souvislosti s expertízami je třeba vzít v úvahu, že větší cenu má

pochopitelně posudek znalce daného oboru, než posudek třeba akademickými tituly ověšeného člověka, který se danou oblastí umění nikdy hlouběji nezabýval. Nikdy nekupovat nápadně levné zboží! Čeští starožitníci nežijí ve vzduchoprázdnu a většinou dobře znají cenu svého zboží na světových trzích. Některé umělecké předměty dosahují v Čechách v současné době vyšších cen než jinde. Nápadně laciné zboží pochází s velkou pravděpodobností z krádeží nebo z padělatelských ateliérů. mf

Při cestách do ČR: pijte pivo, nepijte víno

Zpráva Ministerstva zemědělství o výsledcích kontroly a monitoringu cizorodých látek v potravinách rostlinného a jiného než živočišného původu za rok 1995 ukázala, jak je to s kvalitou potravinářských výrobků na českém trhu. Výborně dopadly pivovarské výrobky - ani jeden ze 170 vzorků nepřekročil limitní hodnoty. Ani ovoce není třeba se v Čechách bát: z více než 6000 vzorků nevyhovělo kontrole jen 0,1 %. Podstatně hůře naopak dopadlo víno s 10,0 % neodpovídajících vzorků.

Většinou šlo o "záračnou" přeměnu lacinějšího bílého vína na dražší červené pomocí syntetických barviv. Nijak skvělými výsledky se nemohou pochlubit ani výrobci tabákových produktů. Česká zemědělská a potravinářská inspekce zjistila, že cigarety označené jako light často lehkostí barva neoplývají a mají vyšší obsah nikotinu a dehtu než mají deklarováno. Ovšem nejvíc si návštěvníci české republiky musí dát pozor na cukrovinky. Z nich nevyhovělo při kontrolách celých

13,5 %. Většinou šlo o nevyhovující obsah barviv a konzervačních látek, ale často se bohužel objevily i problémy mikrobiální - nadlimitní počet koliformních bakterií, kvasinek nebo plísní. Nu, doufejme, že se letos čeští cukráři polepší.

Splněné přání Jana Nerudy

Jan Neruda v jednom ze svých lejetonů vyslovil přání, aby jednou překonali Češi Němce ve spotřebě piva. Trvalo to mnoho let, ale podařilo se. Češi nejen překonali Němce ve spotřebě zlatavého moku, ale zároveň v tomto oboru dosáhli světového prvenství. Podle posledních statistik zveřejněných v Bruselu vedou Češi světovou tabulku spotřebitelů piva na osobu s velmi slušným výsledkem 160 litrů za rok. S určitým odstupem

za nimi následují Irové (141,3 l) a Němci (137,7 l). Rakousko zaujímá páté místo (115,6 l). Zato ve víně se Česká republika nedostala ani do první desítky (Rakousko je desáté se spotřebou 32 l za rok na obyvatele, vede Francie s 63,5 l). Zároveň však statistiky ukazují, že celkově klesá spotřeba těchto nápojů hlavně v rámci Evropské unie. Důvodem je podle odborníků změna životního stylu a omezení rozpočtů na stravu a nápoje v těchto zemích.

Charleyova teta

V podzimní divadelní sezóně připravil ochotnický spolek Omladina pro své věrné obecenstvo situační komedii Charleyova teta (režie A. Wesselá a M. Lev). Do stěžejní role lorda Babberleyho (tedy i Charleyovy tety) obsadila paní režisérka dlouholetého herce Lubomíra Tobrmana. V roli Jacka Chesneyho zazářil miláček obecenstva, herec Vlastislav Janča, který svým už tradičně skvělým projevem a interpretační jistotou prezentoval stěžejní výstupy jako choreograficky promyšlené, do detailu propracované etudy, do kterých zapojil nového, dle mého soudu, velmi talentovaného nadějného herce Františka Kalouska jr. Nelze ani opominout výkon Jiřiny Rozehnalové, jejíž majestátní projev je skvělým příkladem a inspirací i pro mladé začínající herečky.

Na komedii Charleyova teta se nedá nic moc zkazit, dá se udělat jenom líc nebo hůř. Osobně nepokládám zdvojenou režii za šťastné a prospěšné řešení. Myslím, že by se

měl soubor sjednotit na jedné režisérské osobnosti, která ho bude prezentovat a napomáhat k jeho kompaktnosti a vyšší kvalitě. Opravdový režisér není despota, ani bezbřehý demokrat, ale osvícený monarcha, který přesně ví, co chce, a společně s herci to hledá. Dobré divadlo je pak konflikt, pohyb, přelévání sil a následné vyvažování. A přesně tohle mi u Charleyovy tety chybělo. Kvůli objektivitě musím konstatovat, že se herci snažili hrát s plným nasazením a vervou, publikum jejich hru s minimálně

stejnou vstřícností přijalo a tudíž měla premiéra jako každoročně nádech velkolepé společenské události.

Závěrem bych chtěla smeknout před panem Otou Beranem, díky kterému se vlastně premiéra uskutečnila, poněvadž ve své rekonvalescenci vyměnil jednotku intenzivní péče za prkna, která znamenají nejen svět, ale i život.

Alena Pavlicová (red. kráceno)

Problémy vo futbalovom Slovane

S príchodom zimy sa skončila aj prvá polovica ligovej sezóny na Slovensku. Na čele tabuľky je Trnava pred FC Košice, Slovanom Bratislava a Prešovom.

Postavenie Slovana na treťom mieste odráža vnútorné problémy, ktoré sa už nejaký čas hromadili, aby koncom sezóny vyplávali na povrch. Realizačný a hráčsky káder futbalistov Slovana vyslovil nedôveru súčasnému vedeniu klubu, ktorému vyčítajú neriešenie profesionálnych zmlúv hráčov, zadlženosť klubu a vo všeobecnosti z toho vyplývajúcu nemodernú stratégiu chodu klubu. Slovan má dlhý po hoteloch, hráč sa necíti dobre, ak ho takmer rok predávajú kade-tade, aby klub vyrovnal resty. Vedenie klubu sa málo stará o diváka, návštevy už roky klesajú, prostredie na Tehelnom poli je nevhodné.

Prezident klubu Jaroslav Čaniga na to takticky pustil do éteru správu o platoch futbalistov, podľa ktorej sa platy pohybujú od 70 000 do 200 000 korún. Tieto údaje hráči rozhodne popreli s tým, že toto sú len teoreticky možné platy s eventuálnymi prémiami za víťazstvá v európskych pohároch - ligové platy sú oveľa nižšie. Hráči dali najavo, že ak predseda Čaniga neodstúpi, nie sú ochotní zapojiť sa do zimnej prípravy. Hráči Rusnák a Faktor dali prezidenta Čanigu na súd za neplnenie požiadaviek v ich profesionálnych zmluvách zo strany vedenia klubu, odmietli trénovať a odišli domov. Riešenie sa očakáva od mimoriadnej konferencie, ktorej termín zatiaľ ešte nie je známy.

V lete sa končí zmluva jedenástim hráčom. Ak sa však nič nezmení, hráči dohrajú jarnú časť a poberú sa ďalej...

o z n á m e n í

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

a tlumočení Mag. Zdena Sklenar, 1020 Vídeň, Stüwerstrasse 8/21, tel. 248 77 13, n. 0663/028148, priv. 02674/89302.

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

dokumentů, úřed. listin, smluv aj. provádí univ. lektor Dr. Dietmar Koller, Castellezg. 25/2/8, 1020 Vídeň, tel. 214 54 99, 0663/911 88 30, fax 21 66 088

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

Mag. Lenka Kovarik, 1210 Vídeň, Felix-Slavik-Str. 3/1/10 tel. 2908809

N Á T E P R Ů B Ě M ?

Platíte hodně? Rád vám poradím ve všech otázkách pojištění a financování. Rychle-spolehlivě-seriózně. Marek Jedlička, 985 9070/24, priv. 259 37 29, Rennbahnweg 46/2/8, 1220 Vídeň.

UBYTOVÁNÍ VE VÍDNI M. Sedá, 1070 Vídeň, Westbahnstr. 18, tel. 524 38 73, 6074019.

ZÁJEMCI O VOLEJBAL, muži i ženy se základními znalostmi - hrajeme pro radost z pohybu - informace N. Štěrbová, tel. 749 12 08.

PRONAJMU

zařízenou svobodárnu ve Vídni- Mauer, tel. 888 42 31.

DUCHOVNÍ SLUŽBA

České katolické misie

Katholische Mission für Tschechen
1030 Hagenmüllergasse 31,
Tel. záznamník 0222/715 48 42.
Postfach 134, 1091 Wien

Římskokatolický kostel
„Nejsvětějšího Vykupitele“
Tschechische Erlöserkirche
1030 Wien, Rennweg 63

Mše svatá v sobotu v 18 hod., v neděli a zasvěcený svátek v 10.00, první pátek v měsíci ve 14.30.

Římskokatolický kostel
„Panny Marie na nábřeží“
Kirche Maria am Gestade
1010 Vídeň, Salvatorgasse 12

Mše sv. každou neděli a zasvěcený svátek v 8.30 h

Římskokatolická
Katedrála sv. Štěpána
Wiener St. Stephansdon

svatá zpověď pondělí 16-18, úterý
15-17, středa 13-14 hod.

Nezapomeňte nahlásit případnou změnu adresy!

PRODÁM (PRONAJMU)

nemovitost (prodejna potravin), 200 m² + pozemek v CR. Možnost jiné činnosti, info tel. Šumperk 0042/649/4138 večer

POSILOVNA, SAUNA, LÉČEBNÉ MASÁŽE, akupresura, pedikúra, apartement, občerstvení, Dagmar Procházková, Jevišovice 301, tel. 0042-624/231 250.

32-LETÁ ČEŠKA,

žijící blízko St. Pöltenu hledá inteligentního a sportovního partnera pro společné chvíle. Značka "Sport".

PRONAJMU

garsonieru ve 22. Bez., tel. 3332568

MORAVANKA,

vdova žijící u Vídně, hledá přátelství charakt. muže vyšší sport. postavy kolen 50-ti let, mluvícího česky nebo slovensky. Nabídky do redakce.

ČELISTNÍ CHIRURG

z Havlíčkova Brodu nabízí zubní chirurgické i protetické ošetření (zubní implantáty). Tel. 0042-451-24452. Termín dohodou.

PRO SVOU MATKU,

inteligentní, hezkou ženu hledám charakterního, inteligentního přítele do 60 let, mluvícího česky - společné zájmy - kultura - literatura - koncerty - příroda a cestování. Zn. kultura.

23-LETÁ RAKUŠANKA

hledá práci, u které by mohla uplatnit znalosti českého jazyka. HBLA-maturitu mám. Tel. 88 36 594.

ZLATNICTVÍ, HODINÁŘSTVÍ

Richard Arnold - Opravy šperků a hodin; předělávky, vlastní výroba (též z doneseného materiálu). 1100 Vídeň, Buchengasse 88, tel. / fax 604 54 85

ZNÁMKY - MINCE

Odborný obchod Emanuel Topol, Vídeň 17, Ottakringerstr. 82, tel. 486 42 12
po-pá 9.30-12.30, 14.30-18, so 9.00-12.30

SANO TOURS

Reisebüro Lopreis Zorika, Vídeň 3, Rennweg 21, tel. 715 95 55, fax 715 95 56
Zařídí pro Vás cesty do celého světa letadlem, autobusem, vlakem, lodí.
Sleva pro krajaný. Mluvíme česky.

ČESKY A SLOVENSKY MLUVÍCÍ LÉKÁŘI VE VÍDNI

MUDr. Stanislav Štěrba, univ. doc., odborný lékař pro vnitřní choroby, zejména srdce. Vídeň 11, Simmeringer Hauptstr. 80, tel. 749 12 08

MUDr. Zdenka Gabriel Weiss, odb. ortopedka, též dětská. Vídeň 5, Pilgramm-gasse 10, tel. 58 74 460.

MUDr. Vladislav Lipták, odb. lékař pre vnútorné choroby, Viedeň 1, Zelingasse 12, tel. 533 58 34.

MUDr. Vít Doležal, zubní lékař, ordinace Billrothstr. 20, Vídeň 19, tel. 319 25 73

MUDr. Tomáš Čech, ortopéd a ortopedický chirurg, Vídeň 11, roh Simmeringer Hauptstr. - Kopalgasse 1/3/3. Tel. 74 32 03, nebo 67 64 303.

MUDr. Libuše Konečná, zubní lékařka, ordinace Vídeň 11, Kopalg. 4/44/2. Po 15-20, út., čt. 9-14, st. 13-18. Všechny pokladny. Tel. 74 92 395.

MVDr. Eva Ruttnerová, zvěrolékařka, 1150 Vídeň, Robert Hamerlingg. 1. Tel. 892 60 92.

Mag. Ladislav Nykl, psychoterapeut, psychologické poradenství, zajímavé pohovorové semináře, praxe Ledererg. 17/7, Vídeň 8, tel. 523 57 44.

Dr. Petr Knechtsberger, internista a reumatolog, malé pokladny, ord. po, stř. 17-20, pá 15-20, priv. doh. ú, čt 18-19. Brünner Str. 209/8/1/6, Vídeň 21, tel. 292 08 49.

MUDr. Jiřina Bodnar, choroby kožní a pohlavní, po.čt. 14-18.30, út. 8-13, pá 8-11, Josefstädterstr. 3/4-5, Vídeň 8, tel. 406 99 41

ČESKY MLUVÍCÍ PŘÁVNÍK

Adresa je k dispozici v redakci.

LAVENDL

Obchod s přírodními produkty, potraviny z kontrol. biolog. zemědělství, makrobiotika, prav. prodejní výstavy
Karl Meissl- Str. 3 (Wallensteinplatz 2), tel. 333 17 83
po-pá 8.30 - 18.30, so 8.30-12.30 hod.

K OŘENÍ, ČAJE, SUŠENÉ OVOCE, z celého světa nabízí Libuše Bártek, Brunnenmarkt, Vídeň 16, tel. 43 97 18

STAROŽITNOSTI

restaurují, nakupují, prodávám, komise.
V. Fiedler, Vídeň 7, Siebensterng. 20 tel.+fax:
523 35 81, mobil 0664/3566676

KULTURNÍ KLUB. Informační bulletin. Majitel, nakladatel, vydavatel, tisk Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku, 1080 Wien, Schlüsselgasse 18, tel./fax 402 32 99. Vychází měsíčně kromě prázdnin. Roční předplatné, 150,- šil., členský příspěvek 50,- šil. Cena inzertní 50,- šil./číslo. Bankovní spojení Bank Austria, č. účtu 683 035 901.

KULTURNÍ KLUB. Informationsbulletin. Medieninhaber, Verleger, Hersteller und Herausgeber Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich, 1080 Wien, Schlüsselgasse 18, Tel./Fax 402 32 99. Erscheint monatlich außer Ferien. Jahresabonnement ATS 150,- Mitgliedsbeitrag ATS, 50,- Inserat/Nummer ATS 50,- Bankverbindung: Bank Austria, Kontonummer 683 035 901.

Z OBSAHU:**Lasica a Satinský**

strana 3

Nečekaná svatba

strana 4

Slovensko: Priama voľba prezidenta?

strana 5

Podpis česko-německé deklaráce

strana 6

Cimrman na Žižkově na konci tisíciletí

strana 8

Český literární exil

strana 10

Kulturní klub Vás zve na představení

Lasica - Satinský: "Jubileum"

čtvrtek, 13. února v 19.30 hod. v české škole

Vstupenky: pí Kašparová 4814222

Kalendář

- 8. února** sobota 21.00 Celomenšínový reprezentační ples. Parkhotel Schönbrunn. Pořádá Menšínová rada.
- 13. února** čtvrtek 19.30 hod. "Jubileum" Lasica, Satinský, Lehotský. Česká škola, Sebastianplatz 3, 1030 Vídeň.
- 16. února** neděle 10.00 hod. výlet "Vídeňský les", sraz na konečné stanice linky 60 - Rodaun. Pořádá Klub československých turistů v Rakousku.
- 21. února** pátek 19.30 hod. "Vzájemné jazykové styky mezi jižní Moravou a Rakouskem kdysi a dnes" přednáší Prog. Dr. Rudolf Šrámek. Pořádá Akademický spolek. Slovanská beseda.
- 27. února** čtvrtek 15.00 "Pomasopustní posezení". Pořádá Klub československých turistů v Rakousku. v české hospodě - Zur böhmischen Kuchl, Schloßselg. 18, 1080 Vídeň
- 1. a 2. března:** zájezd do Prahy, organizuje Austro-Bohemia-Press a SVU. Podrobné informace níže.
- 8. března** sobota 16.00 hod. Večer árií a písní. Zpívá Ivana Ročková, članka opery ND v Praze - Slovanská beseda. Pořádá Menšínová rada.
- 16. března** neděle Turnaj ve stolním tenisu mužů. Organizuje Sokolská župa Rakouská, sokolovna Vídeň X, Ettenreichgasse 25-27, 1100 Vídeň.
- 16. března** neděle 10.00 hod. výlet "Vídeňský les", sraz na konečné stanice linky 60 - Rodaun. Pořádá Klub československých turistů v Rakousku.
- 17. března** pondělí 19.30 hod. Divadlo Jára Cimrmana "Vražda v salónním kupé". Pořádá Kontaktforum s Kulturním klubem - česká škola, Sebastianplatz 3, 1030 Vídeň.
- 24. - 28. 4.** výlet "Oravský kraj" (západní Tatry). Připravuje Klub československých turistů v Rakousku.

Zájezd do Prahy

Program: odjezd 1.3.1997 v 7.00 hod. od české školy, Sebastianplatz 3, 1030 Vídeň do Prahy (cestou oběd). Ubytování v hotelu CRYSTAL, Praha 6, Jose Martího. Odpoledne a večer volno. V neděli po snídani procházka Prahou, odjezd odpoledne v 15.00 hod. Večeře v Třeboni, návrat do Vídně asi v 21.00 hod. Cena ATS 650,- (ubytování, snídaně, autobus, 1 vstupenka.). Možnost návštěvy následujících představení:

Hair: James Rado, Gerome Ragni, Galt Mac Dermot. Legendární americký muzikál Vlasy - přeložil J. Jousek. Hrají a zpívají: J. Czaková, R. Vojtek, M. Havelka a další.

Dracula: původní český muzikál na motivy novely Brama Stokera. Největší projekt v dějinách českého hudebního divadla.

Jesus Christ Superstar: Andrew Lloyd Webber, Tim Rice. Již třetí rok ožívá legendární muzikál, fantastická technika a provedení.

Krysař: poslední novinka v Praze, muzikál Daniela Landy.

Národní divadlo - Rigoletto

Smetanovo divadlo - La Traviata

Laterna Magika - Kouzelný cirkus

Některá představení jsou i odpoledne, náročnější mohou stihnout i dvě představení

Závazné přihlášky: E. Piglerová 7493467, P. Pastrňák 5263779.

Kulturní klub vás zve na představení:

LASICA SATINSKÝ - JUBILEUM

Ve čtvrtek, 13. 2. v 19,30 hod., česká škola

Vstupenky: pí Kašparová 4814222

Valná hromada Kulturního klubu

Ve středu 22. ledna t.r. se konala valná hromada Kulturního klubu. Předsedkyně přednesla zprávu o činnosti za minulý rok. Vzhledem k odchodu pana Janýra z redakce časopisu mu jménem výboru vyjádřila upřímné poděkování za zásluhy, které o Klub a časopis má.

V souvislosti s touto skutečností byl vytvořen okruh dopisovatelů v České republice. Zpravodajství ze Slovenské republiky a z Rakouska se redakčně nezměnil. novou spolupracovnicí se stala Dr. Brandeisová, která má na starosti rozhovory s významnými osobnostmi českého a slovenského menšínového života.

V minulém roce byly zahájeny i kurzy češtiny, v současné době probíhají dva.

Co se týče vnitřní organizace Klubu, bylo převedeno účetnictví na počítačové zpracování a v souvislosti s tím se začal striktněji dodržovat účetní rok. Odrazilo se to např. v rozeslání složenek na zaplacení časopisu až v lednovém čísle časopisu a ne jako v předchozích letech již v listopadu roku předchozího. Někteří předplatitelé sice zaplatili již v prosinci, těm výbor za jejich „nedočkavost“ poděkoval.

Po zprávě o činnosti přečetla finanční zprávu pokladní Zdeňka Kašparová. Diskutovány byly kulturní pořady, kde došlo ke schodku hlavně díky reprezentativnímu večeru s Dr. R. Kirchschlägerem v březnu minulého roku. Náklady na tento večer nesl Kulturní klub sám.

Pokladní zpráva byla přijata a paní pokladní i odstupujícímu výboru byla projevena důvěra.

Závěrečná diskuze se týkala časopisu, jazykových problémů i připomínek k obsahu časopisu. P. Janýr vystoupil s návrhem, který byl diskutován již před dvěma lety, postavit Rakousku pomník/pamětní desku jako dík za přijetí emigrantů. V diskusi zazněly protichůdné názory na tuto otázku a p. Janýr poté svůj návrh z diskuze stáhl. Výbor Klubu na své schůzi dne 19.9.1996 zamítl postavení pomníku jako akt v dnešní době již neaktuální a navíc politicky zneužitelný.

Se zajímavým návrhem vystoupil dr. Štěrba, který navrhl pojmout pomník jakožto poděkování chartistů, jelikož ti měli mezi ostatními uprchlíky privilegované postavení. Klub by byl ochoten v případě zájmu koordinovat sbírku finančních prostředků na tento pomník.

Pro letošní rok byl zvolen nový výbor:

Vlasta Valešová - předsedkyně, Dipl.Ing. František Lakatoš - místopředseda, Ing. Helena Baslerová - jednatelka, Zdenka Kašparová - pokladní, Mag. Zdenka Sklenářová - redaktorka, Dipl.Ing. Miloslav Vlček - revizor účtů. Ludmila Líbalová svoji funkci na valné hromadě složila. Na práci klubu se bude i nadále podílet Pavel Knížek. PhDr. P. Janýr zůstává zástupcem Klubu v Poradním sboru.

Nutno konstatovat, že letošní valná hromada byla navštívena jen velmi malým počtem členů, což je v silném rozporu s jinak dobře navštěvovanými kulturními akcemi Klubu.

LASICA A SATINSKÝ

Existuje zrejme málo komických dvojíc, ktoré spolu vydržali niekoľko desaťročí. Lasicovi a Satinskému sa to nielen podarilo, ale sú stále lepší a lepší. A obľúbenejší a obľúbenejší. Milan Lasica sa k tomu pozoruhodnému faktu nedávno vyjadril so znepokojením: "Je to naozaj absurdné a začínam byť z toho nervózny. Asi sa nán nedarí chytiť správny vietor. Veď aj Československo sa rozpadlo a Lasica-Satinský sa furt k ničomu nemajú. Už len Spejbl a Hurvínek to ťahajú spolu dlhšie, ale tí sú z dreva."

Začali spolu v roku 1959 - obaja ako poslucháči dramaturgie na Divadelnej fakulte v Bratislave. Lenže ich prvé vystúpenie sa neuskutočnilo na pôde školy, ale na scéne kabaretu Tatra v jedno nedefinované dopoludnie. Publikum tvorili najmä bratislavskí študenti. Takto podobne začínali práve v tých istých rokoch Suchý so Šlitrom a Vyskočilom v legendárnych text-appealoch v pražskej Redute.

Zhodou okolností (ale

zrejme nie náhodou) si Lasica so Satinským pri svojom prvom vystúpení nalíčili tváre na bielo - a zrodili sa klauni. Čosi podobné urobili v apríli 1927 iní dvaja pražskí študenti: Voskovec a Werich pri premiére svojej West pocket revue - a zrodili sa klauni. Zdroje a korene humoru Lasicu a Satinského siahajú až do tej radostnej doby československej prosperity a európskej bezstarostnosti z konca dvadsiatych rokov. Na vysokej škole spôsobili Lasica a Satinský rozruch v roku 1962: svojím originálnym autorským aj hereckým prínosom v inscenácii komédie bratov Čapkovcov Lásky hra osudná v réžii Petra Mikulíka, ktorá sa stala výrazným nástupným generáčnym predstavením.

V bratislavskej Tatere vzniká nedeľu čo nedeľu taká nekonvenčná, uvoľnená a slobodná atmosféra, že komunistický režim tieto predstavenia zakazuje. Potom sa už zákazy a vyhodenia Lasicu a Satinského pravidelne opakujú - až do roku 1989. Milan Lasica:

"Keď som začiatkom roku 1989 pri akejsi príležitosti rekapituloval profesionálnu činnosť našej dvojice, narátal som tridsať zákazov a vyhodení za tridsať rokov. My sme to navonok brali športovo, ako riziko povolania. Niekedy som ale mal pocit, že by som sa mal na všetko vykašať a ... a to bola práve tá otázka. A čo? Spláchnuť sa? Zmeniť si meno a vstúpiť do strany? Začať si robiť srandu z Američanov?"

Vrchol tvorby Lasicu a Satinského spadá do krátkeho obdobia rokov 1968-1970, kedy píšú a hrajú v Divadle na korze v Bratislave. Tu majú premiéry hry *Soirée* a *Radostná správa* pre všetkých, ktorí majú ťažkosti s mechúrom. Vo februári 1970 s obrovským úspechom hosťujú s obidvoma inscenáciami v pražskom Semafore, v júni už nesmú na Slovensku hrať a odchádzajú do Brna, kde s úspechom hrajú v divadle *Večerní Brno* burlesku *Ako vzniká sliepka*.

V roku 1971 dochádza na podnet kultúrneho ataše generálneho konzulátu ZSSR v Bratislave k likvidácii Divadla na korze. Od roku 1972 už nesmú hrať ani v Čechách a na Morave.

Po dlhoročnom nútenon účinkovaní v oprete Novej scény v Bratislave, po ďalších zákazoch a ponižovaniach, sa k autorskej tvorbe môžu vrátiť až v roku 1986, kedy v bratislavskom Štúdiu S má premiéru *Deň radosti*. Milan Lasica sa stáva umeleckým šéfom Štúdia S. Zhodou

okolností vzniká Štúdio S adaptáciou tých istých priestorov kabaretu Tatra, kde obaja komici v roku 1959 začínali. V Štúdiu S odvtedy vzniklo viacero pozoruhodných predstavení, v prvom rade *Náš priateľ René*, *Jubileum*, alebo *šláger sezóny 1989-90 Stalin* s Júliusom Satinským v titulnej úlohe a Milanom Lasicom v úlohe žida, ktorý sa ocitol v Stalinovej moci.

U L&S, podobne ako V&W, "herecká premena" nie je "premenou osobnosti". Najviac im vždy vyhovuje, keď môžu svoju postavu zároveň aj komentovať. Keď môžu vstupovať do postavy a v krátkych strihoch z nej vystupovať. Keď môžu "prežívať" i "glosovať".

Škoda, že nedošlo k stretnutiu L&S a Wericha, pritom istý čas to vyzeralo reálne: "Jedného dňa prepadol Werich horúčkovitej aktivite a poslal nám telegram, aby sme sa okamžite vyjadrili, či chceme hrať v Golemovi postavy V&W, zatiaľ čo on by hral Rudolfa II. - To bych zvládli, sedel bych v křesle, ani bych nemusel vstát. Projekt sa mal uskutočniť v Karlíne. Zrejme zatúžil ešte raz vyjsť na javisko a nás si vybral za partnerov. Aj son na chvíľu veril, že sa to bude realizovať, ale už to nešlo."

(Z doslovu k Súbornému dielu L&S, ktorého prvý diel sa v kníhkupectvách objavil na predvianočnom trhu).

Pripomíname, že L&S uvidíme v divadelnej sále školy Komenského vo štvrtok 13. februára 1997 o 19.30 hod.

NEČEKANÁ SVATBA

Prezident Václav Havel se v sobotu 4. ledna poněkud nečekaně oženil s herečkou Dagmar Veškrnovou, která po obřadu přijala jméno Havlová. Sňatek se konal na žižkovské radnici v Praze 3 a zúčastnili se ho herci Táňa Fischerová a Jan Tříska jako svědci a dcera nevěsty Nina. Cesta na žižkovskou radnici byla první delší prezidentovou vycházkou od 27. prosince loňského roku, kdy byl propuštěn z nemocnice. Profesor Pařko, šéf lékařského konzilia i prezidentova ošetřující lékařka Zdena Lipárová z pražské nemocnice na Homolce se shodli v tom, že Václav Havel byl v dobré kondici a nebyl tedy důvod k obavám, že by svatba mohla ohrozit jeho zdraví. V sobotních odpoledních hodinách se konala v prezidentově vile soukromá oslava, kam bylo pozváno asi dvacet nejbližších přátel. Většina z nich, až na výjimky netušila, že jdou na svatební oslavu a dozvěděla se to až na místě.

Manželka prezidenta Havla, Dagmar Veškrnová-Havlová patřila již delší dobu mezi prezidentovi blízké přátele. V posledních měsících se spolu také častěji objevovali na veřejnosti a prezident přiznal, že je pojí blízký vztah. Dagmar Veškrnová-Havlová se narodila 22. března 1953 v Brně. Otec Karel Veškna je hudebník a skladatel, matka Markéta Veškrnová je zpěvačka. Nyní jsou oba již v důchodu. Sestra Eva Veškrnová působila v operetě Státního divadla v Brně.

Dagmar Veškrnová absolvovala po ukončení základní školy Státní konzervatoř v Brně a poté Janáčkovu akademii múzických umění, kde v roce 1975 promovala. Během studií působila v brněnském Divadle Na provázku. Později byla

Zdravotní stav prezidenta Havla

Ve svých „Hovorech v Lánech“ vyslovil Václav Havel určité pochybnosti o správném průběhu jeho léčby a následných pooperačních komplikacích. Vyvolal tak řadu dohadů a spekulací, na které reagoval profesor Pařko tím, že požádal náměstka ministra zdravotnictví Miroslava Čerbáka, aby jako člen lékařského konzilia prostudoval zdravotní dokumentaci a vyjádřil se k postupu léčby. Za své kolegy z lékařského konzilia se postavil i osobní lékař prezidenta Havla Michal Šerf, který podobné pověsti zcela odmítl. Tento muž, který byl prezidentovým osobním lékařem od roku 1990, ve své funkci končí a pravděpodobně od února opustí kancelář prezidenta republiky.

Mezinárodní lékařské konzilium, ve kterém české odborníky doplnili i Michael Cullen z Queen Elisabeth Hospital v Birminghamu, profesor Jan Klasterský z Bruselu a profesor Robert Pikert z Vídně, v těchto dnech rozhodlo, že prezidentův stav, který je velmi uspokojivý, nevyžaduje žádné dodatečné ozařování ani chemoterapii. Přesto však kromě pravidelných prohlídek lékaři doporučili prezidentovi změnu životního stylu. Měl by přestat kouřit a jíst méně tuků a více vitamínů.

členkou Semaforu a poté přijala angažmá v Divadle na Vinohradech, kde působí dodnes. Natočila více než 200 televizních inscenací, téměř 50 filmů a nastudovala přibližně stejný počet divadelních rolí. V souvislosti se svatbou s Václavem Havlem a úlohou prezidentovy manželky odřekla všechny nabídky a v divadle na Vinohradech rozvázala pracovní poměr.

Dvacetileté výročí Charty 77

Vyvrcholením oslav dvacátého výročí vzniku Charty 77 byl společenský večer ve Španělském sále Pražského hradu, který se konal 10. ledna t.r. Všechny přítomné přivítal prostřednictvím magnetofonového záznamu prezident Václav Havel, který se vzhledem ke svému zdravotnímu stavu večera osobně nezúčastnil. I přes počáteční organizační problémy - oproti původnímu přání prezidenta Havla nebyli pozváni všichni signatáři, ale jen necelá polovina - se dá průběh večera charakterizovat jako vydařený. Na setkání nechyběli písničkáři Karásek, Třešňák, Hutka, Dědeček i Plastic People.

Na tiskové konferenci, která se konala u příležitosti podepsání Charty 77 představil ředitel Ústavu pro soudobé dějiny České akademie věd Vilém Prečan knihu „Charta 77 očima současníků - Po dvaceti letech“. Tento sborník vychází pouze ve dvoutisícovém nákladu. První část je tvořena souborem osobních prožitků řady signatářů, ve druhé části odpovídají signatáři a lidé, kteří výzvu nepodepsali na anketní otázky. Představuje se tak celková atmosféra doby před Chartou 77 i pozdější společenský vývoj.

Součástí dne Charty bylo také udělení čestného doktorátu Univerzity Karlovy nositelce Nobelovy ceny Míru Aun Schan Su Ťij z Barmy, která tuto cenu obdržela na doporučení prezidenta Havla.

Churchillův vnuk v Praze

Na pracovní návštěvu ČR přicestoval začátkem ledna t.r. náměstek britského ministra obrany Nicholas Soames, vnuk bývalého ministerského předsedy Winstona Churchilla. Po přiletu se setkal s ministrem Zieleniecem. V Praze jednal o česko-britských vztazích a plánovaném rozšíření NATO. Při procházce Prahou si vnuk prohlédl rovněž sochu svého děda a vyjádřil nad ní svoje potěšení.

Rozloučení s Ivanem Párkányim

Začátkem ledna t.r. se konalo rozloučení s prvo republikovým ministrem Ivanem Párkányim, který zemřel 23. prosince t.r. ve věku nedožitých 101 let.

Ivan Párkányi se narodil 1. 1. 1896 na Podkarpatské Rusi v rodině učitele. Zde maturoval na gymnáziu a v roce 1918 ukončil studia práv v Budapešti. Působil na Úřadě předsednictva československé vlády a v Kanceláři prezidenta republiky jako referent pro záležitosti Podkarpatské Rusi. V roce 1938 ho jmenoval prezident Beneš ministrem bez portfeje. Stal se nakrátko i guvernérem Podkarpatské Rusi, ale vzhledem ke zhoršujícím se politickým podmínkám na obě funkce rezignoval. Do roku 1942 úřadoval v prezidentské kanceláři, ale po únoru 1948 se stal pro komunistický režim nežádoucím. V roce 1952 odešel do důchodu a žil v politickém ústraní v Praze.

Slovensko : Priama voľba prezidenta ?

Najsťôr v Bratislave a potom v krajských mestách sa začala petičná akcia za vypísanie referenda, ktorého cieľom je dosiahnutie zmeny ústavy v otázke voľby prezidenta. Akciu zorganizoval petičný výbor zložený zo zástupcov siedmich parlamentných opozičných strán. Nezávislých občanov reprezentuje herec Július Satinský. Strana demokratickej ľavice sa od petície dištancovala a rovnaké stanovisko prezentovali aj strany vládnej koalície. Iniciatíva vyniesla na povrch základnú otázku: možno prostredníctvom referenda zmeniť ústavu ?

Odpoveď by mal dať Ústavný súd SR.

Prečo chce opozícia referendum?

V súčasnosti má síce vládna koalícia v parlamente nadpolovičnú väčšinu, ale iba obyčajnú, nie ústavnú. To na zvolenie hlavy štátu nestačí. Funkčné obdobie súčasného prezidenta Michala Kováča sa skončí v marci 1998, voľba nového sa vykoná v posledných šesťdesiatich dňoch jeho funkčného obdobia. Ak prezidenta nezvolia, voľba sa opakuje do tridsiatich dní, potom zas do tridsiatich dní, kým hlava štátu nebude zvolená. V medziobdobí väčšina prezidentských právomocí prechádza na vládu a jej predsedu, čiže na Vladimíra Mečiara. A to je dôvod, kvôli ktorému opozícia referendum začína. Obáva sa totiž, že vládna koalícia vôbec nebude mať záujem zvoliť prezidenta a pokúsi sa zmocniť takto aj tohto, doteraz nezávisleho postu. Všetka moc sa tak môže sústrediť v rukách jednej osoby, čo môže viesť k diktatúre.

Hrozí aj ústavná kríza :

Bez ohľadu na výsledky parlamentných volieb na jeseň budúceho roku by pri moci zostala vláda v súčasnom zložení. Premiér by totiž nemal komu podať demisiu. Hrozí aj, že zákony, ktoré prijme parlament v tomto medziobdobí, uenadobudnú platnosť, lebo podľa ústavy ich musí podpísať aj prezident.

Podpredseda SDE Peter Weiss varuje pred nebezpečným precedensom. Podľa neho je jediným zákonodarným orgánom Národná rada SR, referendum také právomoci nemá. Z tejto iniciatívy môže vzniknúť kontra iniciatíva - dá sa do referenda komplexná zmena ústavy, ktorá bude vyhovovať HZDS, alebo návrh na zavedenie trestu smrti. Takýto precedens môže ohroziť stabilitu ústavného systému štátu.

Predseda HZDS Vladimír Mečiar vyzval sympatizantov, aby petíciu ignorovali a pohrozil referendum za odvolanie súčasného prezidenta Michala Kováča.

Petičná akcia sa má skončiť do dvoch mesiacov - dňom, keď bude na petičných hárkoch aspoň tristopäťdesiat tisíc potrebných podpisov.

Prípád Gabčíkovo-Nagymaros v marci pred súdnym dvorom v Haagu.

Najvyšší súdny orgán OSN už oznámil, že pojednávanie o Sústave vodných diel Gabčíkovo-Nagymaros, o ktorú sa sporia Slovenská republika a Maďarská republika sa začne pred Medzinárodným súdnym dvorom v Haagu 3.marca 1997. Súdny dvor má rozhodnúť, či Maďarsko malo právo jednostranne zastaviť práce na vodnom diele a tak porušiť medzinárodnú zmluvu, a či Česká a Slovenská Federatívna Republika, ktorej nástupníckym štátom je v tomto prípade Slovensko, mala právo uplatniť dočasné riešenie prehradením koryta Dunaja. Časovo sú určené tri etapy konania súdu. Prvá etapa sa začína 3.marca a potrvá do 14.marca. V prvom týždni prednesú svoje stanoviská zástupcovia maďarskej strany, v druhom týždni slovenskej. Poradie vystúpení delegácií štátov určila abeceda. Druhou etapou bude obhliadka vodného diela od 1. do 4.apríla. Tá bude na slovenskej strane trvať od 1. do 3. apríla, na maďarskej strane jeden deň. Tretia etapa bude v Haagu od 7. do 11.apríla. Súdny dvor by mal vyniesť rozsudok najneskôr do pol roka, asi v septembri. Ďalší polrok majú obe strany na to, aby rozhodnutie súdu implementovali v oboch krajinách. Ak sa ani potom nenájde spoločná reč, teda sporné strany sa nedohodnú, jedna zo strán môže znova podať žalobu. V ostatnom čase na úrovni ministerstiev zahraničia oboch krajín prebiehajú neverejné rokovania o možnom stiahnutí sporu z Haagu, ale na maďarskej strane takéto riešenie naráža na tvrdý odpor opozičných strán, ktoré z búrania Sústavy vodných diel Gabčíkovo-Nagymaros profitovali. Pre oboch je však možná len jedna cesta - dohodnúť sa. So súdom alebo bez neho.

Práce Úřadu dokumentace a vyšetřování komunistických zločinů

V rozhovoru pro Lidové noviny informoval šéf Úřadu dokumentace a vyšetřování komunistických zločinů Václav Benda o některých konkrétních údajích souvisejících s činností úřadu. V současné době je stíháno zhruba 110 osob, asi u 30 bylo stíhání předáno státnímu zastupitelství s návrhem na vypracování žaloby. Promlčecí doba tří až pěti let, která se na lehčí trestné činy vztahuje, vypršela již na konci roku 1994, to znamená před vznikem úřadu. Desetiletou a delší promlčecí lhůtu mají už jen velmi závažné činy, u kterých horní hranice trestní sazby dosahuje minimálně deseti let. Je to například vražda, vlastizrada nebo mučení s trvalými následky. Václav Benda konstatoval, že nepovažuje ze reálné zahájit do roku 1999, kdy vyprší desetiletá promlčecí lhůta, stíhání všech trestních činů, na které se lhůta vztahuje. I když velká většina zločinů zůstane s n e j v ě t š í p r a v d ě p o d o b n o s t í n e p o t r e s t á n a, p r á c e úřadu má sloužit především budoucnosti, budování právního státu a obnově vědomí, že každý zločin může být jednou potrestán.

Podpis česko-německé deklarace

V úterý 21. ledna t.r. podepsali spolkový kancléř Helmut Kohl a český premiér Václav Klaus v pražském Lichtenštejnském paláci téměř dva roky připravovanou česko-německou deklaraci. Ve svém projevu po podepsání dokumentu zdůraznil spolkový kancléř Kohl, že text společné deklarace historii nemůže ani odčinit, ani ji po všech stránkách postihnout a zhodnotit. Kohl se znovu přiblížil k historické odpovědnosti, kterou nese jeho země v souvislosti s událostmi druhé světové války a vyslovil naději, že oba národy zaujmou společný postoj k minulosti a že deklarace přispěje k úspěšnému utváření jejich vzájemné budoucnosti.

Český premiér Klaus upozornil ve svém projevu na řadu souvislostí a návazností v historii obou zemí. Na rozdíl od kancléře Kohla vyslovil přesvědčení, že křivdy pocítované na obou stranách jsou různé a deklarace nezakrývá skutečnost, že názory na některé otázky zůstávají v obou zemích rozdílné.

Při tiskové konferenci v Lichtenštejnském paláci Kohl prohlásil, že otázka majetkového vyrovnání mezi oběma stranami zůstává otevřena.

Podpis deklarace byl provázen mimořádně přísnými bezpečnostními opatřeními v souvislosti s protestními akcemi komunistů a republikánů.

O konečném schválení deklarace rozhodnou zákonodárné sbory obou zemí.

Sovětská okupace v dokumentech

K sovětské okupaci, přesněji řečeno k déle než dvacet let trvajícím pobytu cizích vojsk v Československu a k jejich odsunu zpět na východ počátkem devadesátých let, se vztahují dva nové sborníky dokumentů. Oba, nazvané „Sovětská armáda v Československu 1968 - 1991“, respektive „Odsun sovětských vojsk z Československa 1989 - 1991“, připravil historik Jindřich Pecka.

Takřka třicet let soužití se sovětskými vojsky je v první knize zachyceno chronologicky se všemi mezníky, počínaje srpnovou okupací přes legalizaci „dočasného“ pobytu vojsk a následující dvacet let dlouhé období politického bezčasí až k rozvratu po listopadu 1989. Z nekomentovaných dokumentů vyplývá fakt rychlého normalizačního srůstání cizích vojenských struktur s politickým aparátem země. Tato skutečnost se projevovala mimo jiné i v neustálých pietních aktech, družebních večerech a bratrských setkáních. C dobrovolným sebeponížením země tato holá fakta vypovídají více, než ty nejpodrobnější komentáře.

Ve druhém svazku je zachycena historie zcela nedávná. Zhruba sto vybraných dokumentů začíná prvním návrhem ještě komunistické vlády Československa z 1. prosince 1989 na přehodnocení invaze vojsk Varšavské smlouvy a končí zápisem krnovského kronikáře ze září 1991, ve kterém je obšírně popisován sortiment, který sovětsí vojáci před svým odjezdem nabídli obyvatelstvu z rozkradených armádních zásob.

Nová ministryně spravedlnosti v ČR

7.ledna t.r. jmenoval prezident Václav Havel novou ministryni spravedlnosti Vlastu Parkanovou poté, co přijal demisi dosavadního ministra Jana Kalvody. Zdůraznil, že si váží postoje bývalého ministra a že je rád, že do vlády vstupuje žena. Vlasta Parkanová označila při přebírání úřadu za jeden ze svých prvních úkolů zejména zvýšení platů státních zástupců.

Nová ministryně spravedlnosti pochází z Jižních Čech, v prvních svobodných volbách byla zvolena poslankyní Federálního shromáždění a od roku 1992 pracovala ve funkci ředitelky odborů na ministerstvech zahraničí a vnitra. Od roku 1990 je členkou ODA a zastává zde funkci šéfky bezpečnostní sekce.

Vzpomínka na Jana Palacha

V lednových dnech se konala ve Všetatech vzpomínková slavnost k uctění památky Jana Palacha, který se před 28 lety veřejně upálil na protest proti sovětské okupaci. Jeho pohřeb v Praze na Olšanech se stal velkou manifestací za svobodu a demokracii. Později byl hrob komunisty zlikvidován a Palachovy ostatky byly přemístěny do jeho rodiště - Všetat.

U příležitosti výročí Palachovy smrti byly položeny věnce u sv. Václava na Václavském náměstí i u busty Palacha na filozofické fakultě Karlovy univerzity jak zástupci studentů tak předsedou univerzitního senátu Zdeňkem Benešem.

Státní rozpočet ČR za rok 1996 skončil schodkem

Odhady výsledku státního rozpočtu České republiky za minulý rok byly doprovázeny přehnaným optimismem (zástupci vládní koalice očekávali přebytek ve výši několika set miliard Kč) i přehnaným pesimismem (opozice odhadovala deficit kolem 4 miliard Kč). Podle náměstka ministra financí Miroslava Havla dosáhly příjmy v loňském roce výše 482,8 miliard (plánovalo se 497,6), zatímco výdaje rozpočtu dosáhly hodnoty 484,5 (předpoklad byl 491) miliard Kč.

Tento v krátkých dějinách České republiky dosud nevídaný fenomén rozpočtového deficitu je podle expertů zapříčiněn nedoplatky pojistného, sociálního zabezpečení i daní, přičemž zvláště na dani z přidané hodnoty se nevybralo očekávané množství finančních prostředků. Nepochybný vliv na deficitní hospodaření mělo i nesplacení značného dluhu Ruské federace. Podle odborníků renomované finanční instituce Patria Finance lze nevyšoký schodek rozpočtu očekávat i v roce 1997, zvláště v souvislosti s rostoucími mzdovými požadavky - jenom v lednu se předmětem diskuzí staly platy státních zástupců (prokurátorů), či učitelů základních a středních škol. Vláda, aby ukázala, že cesta zvyšování mezd není vhodným řešením, mj. i kvůli inflačním dopadům, prezentovala ústy premiéra Václava Klause vládní návrh zákona o 10-15 % snížení platů ústavních činitelů, který bude v brzké době projednáván Poslaneckou sněmovnou a který má veřejnost přesvědčit o opravdové snaze udržet mzdovou stabilitu v zemi a zároveň nespokojeným státním zaměstnancům ukázat, že v době, kdy si poslanci i členové vlády snižují vlastní platy, není vhodná doba ke zvyšování platů jejich.

JAKÝ JE SENSE SCHAŤU? POLOŽIL JAKÉ ZÁMĚRNĚ TUTO OTÁZKU ÚPLNĚMU BLBCI...

Felix Jenewein

V klášteře sv. Anežky v Praze probíhá výstava díla malíře Felixe Jeneweina. Tento rodák z Kutné Hory strávil větší část svého života ve Vídni. Nejdříve zde studoval a později vyučoval na Akademii výtvarných umění. V jeho díle převažují historická a náboženská témata, ale působí na něj silně i směry konce 19. století - secese a symbolismus. Vrcholem jeho tvorby je volný symbolický cyklus Mor. Pro poznání Jeneweinova malířského umění není nutné chodit pouze do galerií - monumentální výzdoba kostela Sv. rodiny v Ottakringu ve Vídni je právě dílem Jeneweinovým.

Trenčiansky hrad ťahá.

Trenčiansky hrad navštívilo v minulom roku vyše 100 000 návštevníkov, čo je rekord posledných rokov. Hrad, ktorý je celoročne prístupný pre turistov, je od roku 1954 v rekonštrukcii, na ktorú už vynaložili asi 120 mil Sk. V jeho historických priestoroch je v súčasnosti inštalovaných päť stálych expozícií. Heraldika, historické zbrane, obrazy, predmety používané stredovekou justíciou a nálezy zo Studne lásky, opradenej povestou o Omarovi a Fatime, v tomto roku doplnia ďalšie výstavy, najmä archeologické nálezy z neďalekej Skalky.

Rockové dinosaury opäť na pódiu.

Hudobné vydavateľstvo Škvrna zorganizovalo jedinečnú koncertnú šnúru dvoch legiend českej a slovenskej rockovej hudby. Skupina Olympic, ktorá už neraz ohlasovala koniec koncertnej činnosti, vystúpi na spoločných koncertoch s ďalšími klasikmi - skupinou Prúdy. Krátke turné odštartuje v Žiline 11. februára, hrá sa každý deň v inom meste a vyvrcholenie bude v Športovej hale na Pasienkoch v Bratislave 16. februára.

Milan Markovič aj na vašich obrazovkách ?

Do redakcie sme dostali list Umeleckej agentúry Paczelt s ponukou video- a audiokaziet z programom Milana Markoviča :

"Večer Milana Markoviča". video 90 min cena 150 ATS

Profilové vydanie so známymi i novšími pesničkami a atraktívnymi hosťami, ale predovšetkým so stále tým istým Markovičom. Pre priaznivcov nezabudnuteľná, pre postihnutých nepohodlná talk-show, ktorá v rokoch 1993 a 1994 tešila a dráždila, ale najmä každomesačne čerila kalné vody politickej kultúry.

"Večer Milana Markoviča" audio 60 min cena 50 ATS

Liečebno-rehabilitačná seansa pri pesničkách zo zakázaného televízneho programu.

"Nevezúvajte sa, prosím" audio 90 min cena 30 ATS

Humorná talk-show so stále inými hosťami, s ktorou Milan Markovič už 12 rokov zabáva slovenského i českého diváka.

Z doteraz odohraných cca 1580 predstavení, z ktorých každé je vlastne premiéra, sa ani v jednom nestretli rovnakí hostia. Uvedená nahrávka je z jubilejného 1000-ho vystúpenia za účasti Radka Brzobohatého, Ladislava Chudíka a jazzového speváka Petra Lipu. V prípade záujmu o niektoré kazety volajte viedenské telefónne čísla 3681518 alebo 3691247, kde vám pani Ružena Janovská nákup sprostredkuje.

Kurzy češtiny

Kulturní klub pořádá kurzy češtiny pro začátečníky i pokročilé, i hodiny konverzace, ve večerních hodinách i přes den: podle přání účastníků kurzů. V případě zájmu se hlase na tel. č. 8893335.

Cimrman na Žižkově a na konci tisíciletí

Národní obrození je v po(d)vědomí většiny z nás spojeno se školním výkladem o devatenáctém století. V určitém smyslu však národní obrození stejně jako doba železná trvá dodnes. A trvat bude, dokud neúnavní správci odkazu Jára Cimrmana, pánové LADISLAV SMOLJAK a ZDENĚK SVĚRÁK, nepřestanou usilovat o cíl, který si vytyčili už před třiceti lety, totiž o rehabilitaci géniové osobnosti a díla. Posledním důkazem faktu, že národ jejich záslužné badatelské úsilí oceňuje, je komerční úspěch prvního cimrmanova CD-ROM, po němž se jen zaprášilo. Jako by teprve tržní úkaz tohoto druhu přesvědčil ducha naší doby, že má Jára Cimrman nárok na divadlo, které ponese nejen jeho ideje, ale i jeho jméno.

Po dlouhých letech se Jára Cimrman dočkal vlastního divadla. Jaké pocity to u vás vyvolává?

Svěrák: U mne jsou ty pocity poněkud dvojjmenné. Když se člověku dostane ocenění za celoživotní dílo, tak má pochopitelně radost, ale hned se mu do toho mísí pocit, že už něco končí. My jsme po celých třicet let toužili mít divadlo, které by se jmenovalo po Cimrmanovi. A vždycky se to jmenovalo nějak jinak. Malostranská beseda, Reduta, Braník, Solidarita, Žižkovské divadlo ... No a najednou je to tady, přejmenováváme se na Žižkovské divadlo Jára Cimrmana. Je velice dobře, že ten název zní přesně takhle; já cítím, že je to proto, že my tady nebudeme věčně, a pak stačí odpálit toho Járu Cimrmana a zase to bude Žižkovské divadlo.

Je to v pořádku, ale je to dovršení jisté epochy. Je to dobře, ale zároveň je to signál, že už asi ... no, co? ...že už tady asi skončíme. Myslíš si to taky?

Smoljak: No, vypadá to tak.

Myslíte, že vám ta dovršená epocha něco dala právě onou nejistotou, tím, že jste vlastně nebyli ve svém?

Smoljak: Oproti Zdeňkovi bych řekl, že moje pocity z toho přejmenování nejsou tak dramatické. My jsme totiž každé divadlo, kde jsme hráli, víceméně okupovali. Když jsme hráli v Malostranské besedě: jakmile se náš repertoár rozšířil natolik, že jsme tam hráli převážně my, lidi si to divadlo spojovali se jménem Jára Cimrmana. Totéž se stalo s Redutou, kde jsme prakticky byli jenom my a jen občas tam někdo hostoval. Stejně tak v Braníku; tam dokonce jeden čas ten nápis Divadlo Jára Cimrmana decentně umístěn byl, ačkoliv to byl vlastně kulturní dům. A Solidaritu lidi taky brali jako divadlo Jára Cimrmana.

Svěrák: Ještě jednu věc bychom měli uvést na pravou míru. My jsme si, už když jsme přišli, říkali, že tohle by se mohlo jmenovat Divadlo Jára Cimrmana. Jenže jsme měli starost. Ono to totiž bylo Žižkovské divadlo Tomáše Garigua Masaryka. A vyšachovat Tatička, to by bylo těžké, takřka neschůdné. Ale nakonec se přece jen našel způsob, myslím, že poměrně elegantní, jak oba tyto velikány sdružit. Takže my jsme odhalili desku na budově, která nese název "Dům TGM", a v níž je umělecká škola a Divadlo Jára Cimrmana.

Má pro vás nebo pro Járu Cimrmana význam fakt, že je divadlo právě na Žižkově? Má Jára Cimrman k Žižkovu nějaký zvláštní vztah?

Svěrák: Když nám Žižkov nabídl, že bychom tu mohli hrát, tak jsme Cimrmanův vztah k Žižkovu okamžitě našli. Zrovna v téhle ulici, Štítěného, v domě číslo třicet je nástropní malba. Myslím, že se jmenuje Jaro. Ono to tam není napsáno, ale je to takový motiv. A tu malbu tam Jára Cimrman nejen vytvořil, ale i podepsal.

*Vaše divadlo se k soudobé realitě vyjadřuje přes filtr doby Rakousko-Uherska. Po roce 1989 jste uvedli pouze dvě nové hry, *Blaník* a *Laskok*. Mohlo by to znamenat, že "rakousko-uherská šifra" pozbyla platnosti?*

Smoljak: Myslím, že počet nově uvedených her nijak neovlivňuje vztah našeho divadla k Rakousko-Uhersku. Naše poetika se i nadále opírá o poetiku starých ochotnických divadel, naše nejnovější hra se odehrává v prostředí kočovné herecké společnosti. Době a atmosféře Rakouska-Uherska, která se stala jakousi naší značkou, zůstáváme věrni. Naším tvůrčím principem zůstává napětí mezi tím, co jakoby vážně říkáme o Rakousko-Uhersku, a aktuální skutečnosti, kterou žijeme jak my, tak tak ti, kteří sedí v hledišti.

Svěrák: S tím pohledem na součastnost přes filtr Rakousko-Uherska je to trochu složitější. Kdybychom toho filtru používali jen proto, abychom mohli satírou napadat totalitní režim, tak bychom ty hry dneska už nemohli dávat. Nám se ale doba starého Rakouska opravdu líbí. Nám se v ní jako autorům dobře dýchá. Náš skutečný vztah k oné době se těžko vyjadřuje. My máne rádi například operetu, tedy typický fenomén té doby, a zároveň je nám směšná. Máme rádi ochotnické divadlo, ale nemusíme ho vidět každý den. Dovedl bys to zpřesnit?

Smoljak: Nám se v době Rakousko-Uherska prostě zalíbilo. Nás okouzila poetika

ochotnického divadla, atmosféra toho buditelského nadšení, které věřilo v pokrok, které každý vynález považovalo za obrovský klad na cestě člověka ke štěstí a k bezproblémové budoucnosti. To ovzduší nás vzrušuje, ale jak již bylo řečeno, zároveň nám připadá směšné. Směšné z dnešního hlediska, protože dneska už hodně lidí, možná dokonce většina, pokládá každý technický objev daleko spíš za krok k zhoršování než k zlepšování skutečnosti. Čili nám je tato naivní víra z přelomu století nutně k smíchu, ale není to smích výsměšný. My se těm lidem sice smějeme, ale zároveň s nimi cítíme, protože kdybychom žili v jejich době, uvažovali bychom jako oni. Stejně tak se smějeme i svým naivním názorům z mládí.

Myslíte, že dnes už je taková bezvýhradná víra nemožná? Že dejme tomu nástup Internetu už pro nikoho nemůže znamenat jednoznačný krok kupředu?

Svěrák: Já to tak nevnímám. Vždyť už jsme ledacos zažili. Podívejte se třeba na automobil; to byl v Cimrmanově době jednoznačný pomocník člověka. Jenže dneska je to někdy pomocník a někdy škůdce. My prostě dneska už víme, že pokrok je dvojnásobný. My víme, že Internet sice přinese celosvětové okamžité spojení každého s každým, ale zároveň bude mít negativní dopad na osobní setkávání člověka s člověkem, a tak zapříčiní i jisté odcizení.

Smoljak: No, kdybychom do toho šťourali ... Může se stát i to, že přijde určitý zvrat a technika začne sama sebe kontrolovat. A další technické novinky už nebudou znamenat zhoršování životního prostředí, ale naopak jeho zlepšování. Ale dneska je to, jak říká Zdeněk opravdo dvojjmenné. Dneska už si všichni uvědomujeme, že technika dokáže být nebezpečná. Přitom například ona informační dálnice neboli celosvětové informační tržště, o kterém píše Bill Gates, bude mimo jiné znamenat obrovský klad pro lidi handicapované. Těm se bezesporu rozšíří možnosti, od obyčejného obstarávání a zařizování věcí až po tvůrčí práci. Prostě počítače nám všem řadu věcí ulehčí, ale nepochybně můžou vést i k tomu, že se člověk bude cítit odcizený. Jenže právě to ho zase může přivést k tomu, že v tom utilitárním světě bude velice toužit jít do hospody, kde posejí s kamarády u piva, poklábosí, zakouří si ...

Svěrák: ... pokud tam nebude zákaz kouření...

Smoljak: To už budou zdravý cigarety. Nebo přijde k nám do divadla, jestli ještě

budeme.

Jsem si jista, že ano. Vraťme se ale k obsahu Mistrova díla. Moje oblíbená historka je ta ze hry Hospoda na mýtince, již hostinský vypráví o svém dědečkovi Ten byl vyhlášený samotář a nikoho kolem sebe nesnesl, ale odjakživa toužil stát se hostinským. Postavil si hospodu u silnice na Písek, ale chodili tam lidi. Najal si hospodu na náměstí v Opočně, zas mu tam chodili. Nakonec si postavil hostinec uprostřed hustého lesa, kam za dvacet let přišel jediný host. Vy máte za sebou třicet let vyprodaného divadla, natočili jste filmy, vaše hry vycházejí na všech možných nosičích, ačkoli jste začínali ve víceméně poklidném prostředí rozhlasového studia. Nemáte aspoň chvílemi podobné pocity jako dědeček samotář? Nebylo by pro vás osobně zábavnější, méně únavné "hrát v divadle, kam by nechodili lidé?"

Smoljak: Tak na to mám názor naprosto jasný. Já to považuju za nejšťastnější území, na kterém se v životě pohybuji. A když říkám divadlo, tak mám na mysli právě tohle, Divadlo Járy Cimrmana. Já jsem si dokonce teď na stará kolena ujasnil, že mě vlastně nebaví herectví samo o sobě. Mě kdyby někdo nabídl roli ve Zdravém nemocném nebo v jiné klasické, "normální" hře, tak bych to odmítl. Mě baví ten náš druh humoru, baví mě zejména to, že ho se Zdeňkem vymyslíme, napíšeme, baví mě dávat mu jako režisér jevištní podobu a pak teprve mě baví každý den - vlastně obden, ten druhý den je ten Zdeňek - vidět z jeviště, jak lidi reagují, a sdílet kolektivní zážitek tvůrců a diváků. Protože pak mám pocit, že jsem toho opravdu účasten. A to je pro mě něco natolik pěkného, že netoužím pracovat v ústraní a neznat ohlas na to, co dělám.

Svěrák: Dotkli jsem se takové ošemetné otázky, totiž jestli my jsme vůbec herci, nebo ne. Když jsme před třiceti lety začínali, tak jsme byli naprostí amatéři, dobří v tom čtení referátů za pulťkem. Horší to bylo se

samotnou hrou. Ale jestli to bylo opravdu horší, těžko říct. Škoda, že tenkrát nebylo video, máme jenom zvukové nahrávky. Ale kdyby si člověk porovnal, jak jsme dělali třeba Akt tenkrát, s tím, jak ho děláme dnes, možná by přišel na to, že v leccem jsme tenkrát byli lepší. My jsme na sebe s léty chtě nechtě nabrali hereckou zkušenost.

Ale předtím jsme byli neošoupaní, naivní, půvabnější. Teď jsme, když nic jiného, zkušení. Já nevím, jak z toho ven; v některých momentech, kdy to hra umožňuje nebo i vyžaduje, jako v Zásokoku, kde s Láďou hrajeme toho starého šmíráka, se člověk přistihuje, že bezděčně hraje, co mu sly stačí, že sahá na dno svého talentu.

Chcete snad říct, že herecká zkušenost byla vašemu uměleckému principu ke škodě stejně jako k užítku?

Smoljak: Já mám na to takovou teorii, že totiž v umění hraje velkou roli moment novosti, neotřelosti, překvapení. Řemeslná dovednost vede v každém povolání k určitému standardu. A to je dobré k tomu, že se člověk - pokud jde o herectví - naučí mluvit tak, aby mu bylo rozumět, načasovat pointu a tak dále, ale na druhé straně to vytváří jistý stereotyp. Tvůrčí herecký výkon spočívá v tom podržet ten standard, ale zároveň se z něj vymanit. No a my, protože jsme ten standard neměli, jsme se z něj vymanili velice snadno. V tom byl ten půvab. Herecká zkušenost, získávání řemeslných obratností a opakování, vede samospádem k jisté unifikaci. Náš umělecký úkol spočívá v tom, unifikaci nepodlehnout.

Ve Vraždě v salonním coupé se jedním z podezřelých stává i policejní praktikant Hlaváček. Inspektor Trachta tohoto svého podřízeného podezřívá, že vraždil proto, aby ho viděl při práci a získal tak materiál pro svou diplomku. Není-li řeč přímo o vraždě, pokládáte podobnou metoru - provokovat určitou situaci, abyste získali materiál, třeba pro svou uměleckou práci - za přípustnou?

Svěrák: No, on ten Hlaváček podezřelý být musí, protože kromě inspektora Trachty a "zavražděného" továrníka Bierhanzla jsou v té hře už jen tři postavy, a tak se musí probrat všechny.

Já ale myslím, že ten druh umění provokovat nějakou situaci, improvizaci, ty happeningy, to umění, kde třeba jde o to, aby

tomu divák tak úplně nerozuměl, aby ho to šokovalo, že to zkrátka není náš šálek čaje. Já aspoň improvizaci moc rád nemám. Například když máme v Dobytí severního pólu vybrat čtyři lidi k živému obrazu, to je okamžik, kdy se vždycky těším, až to bude za mnou. Protože mám strach, jednak aby se ti lidé na tom jevišti necítili špatně, jednak aby tam vůbec přišli ...

Svěrák: Já například bych tam nešel.

Smoljak: No, já bych tam nakonec asi šel ... já jim vždycky slíbím, že nebudou muset hrát, nebudou muset dělat žádná gesta, jenom tím, že tam budou, mi pomůžou vysvětlit, jak to Cimrman myslel ... A navíc já si je od začátku představení vybírám; ona je zapotřebí jedna žena a tři muži, a já vždycky vyberu ženu a muže, kteří přišli spolu, přičemž od toho začátku pátrám v hledišti, kteří dva se tak nějak svobodně smějou ... A když je tam nevidím, tak jsem nervózní.

Svěrák: Z toho vidíte, že nám nejsou blízké situace, které jsou tak trochu trapné. Trapnost je fenomén, s kterým někteří autoři pracují jako s jistou kvalitou. Je jim dobře, že nastala chvíle mírně trapná. Ale my to nemáme rádi. My chceme, aby se lidi smáli a aby se cítili dobře.

Smoljak: Nám by bylo strašně trapné, kdybychom třeba viděli, že se ten člověk na jevišti stydí. To bychom, když už by na ton jevišti byl, museli něco udělat, aby se nestydl, nějak to zahladit ...

A co divadlo samo? Nebude se cítit trapně vedle stále dokonalejší multimediální techniky?

Smoljak: Podle mě má divadlo velkou budoucnost. A teď bych chtěl navázat na to, o čem jsme mluvili předtím: myslím, že rozvoj techniky skutečně povede k tomu, že tenhle druh lidského setkávání bude stále žádanější, protože člověk byl asi opravdu stvořen jako bytost společenská. Myslím, že samota může být krásná, ale jenom tehdy, když je v rovnováze s tím setkáváním. Co myslíš Zdeňku? ...

Svěrák: (přikývne)

Za vydáním prvního českého multimediálního CD-ROM Truhla Járy Cimrmana stojí Microsoft, řečeno slovy Zdeňka Svěráka, "známá firma". Na disku je přehledný popis Mistrova díla a života, ukázky z her a seminářů DJC, nové informace o donedávna neznámých Cimrmanových objevech (velký Jára je mimo jiné i vynálezcem CD-ROM a Internetu), test z cimrmanologických znalostí a mnohé další. Celý náklad Truhly byl rozebrán a nadace BAriéry, Paraple i Raspin si tak mohly připsat k dobru na tři čtvrtě milionu korun.

B. Hajná, Mladý svět

Český literární exil

V pražském nakladatelství Makropulos vyšla v nedávných dnech příručka Františka Knoppa „Česká literatura v exilu 1948-1989“. Publikace obsahuje stati a články o literatuře exerpované z šestatřiceti exilových časopisů a sborníků, záznamy o téměř 1400 knihách vydaných v exilu. Tato bibliografie tak přináší svědectví o aktivitě českého kulturního exilu a jeho nesporném podílu na změnách v roce 1989, které znamenaly konec rozdělení domácí neoficiální literatury a literatury exilové.

Zakázání zpěváci

K dvacátému výročí Charty 77 vydaly společnosti Koncept a Bonton Music CD pod názvem „Zakázání zpěváci druhé kultury“. Toto album představuje známé i dosud nezveřejněné nahrávky Marty Kubišové, Jaroslava Hutky, Vlastimila Třešňáka, Svatopluka Karáska, Charlie Soukupa a Vladimíra Veita.

Bohumil Hrabal v nemocnici

Letošní Vánoce strávil dva a osmdesátiletý spisovatel Bohumil Hrabal na ortopedické klinice v nemocnici na Bulovce. Přiměly ho k tomu silné bolesti zad a kloubů, které mu znemožňovaly pohyb. Ošetřující lékař charakterizoval pacienta jako „roztomilého a příjemného společníka s výbornou psychikou“.

Bude Landovský žalovat?

Při natáčení nového filmu a seriálu Juraje Jakubiska „Nejasná zpráva o konci světa“ se zrodily osobní rozmíšky, které hrozí přerůst v soudní spor. Nejprve si herec Pavel Landovský veřejně stěžoval, že mu režisérova manželka, herečka a producentka filmu Deana Horvátová nevyplatila honorář. Poté Horvátová a další členové štábu prohlásili, že Landovský porušoval podmínky smlouvy a nezodpovědným přístupem k práci ohrozil celé natáčení. Landovský všechna obvinění odmítá a vzájemnou nevráživost vysvětluje tím, že jako jediný ze zahraničních herců v tomto filmu měl odvahu žádat průběžné proplácení honoráře. Podle Horvátové ovšem ve smlouvách herců stojí, že plnou částku dostanou až po dokončení šestidílného televizního seriálu, jehož výroba dosud trvá. Pavel Landovský prohlásil, že k použití svého výkonu ve filmu nedá povolení a že hodlá Horvátovou žalovat.

Monografie Josefa Čapka

Josef Čapek, „kulhavý poutník“ českého umění, patří k těm několika umělcům, jejichž život a dílo se průběžně těší živému zájmu širokého publika i badatelů. Šestisetstránková monografie „Josef Čapek“ je dílem dvou přeních čapkologů, historika umění Jaroslava Slavíka a literárního historika Jiřího Opelíka. Autoři souběžně s vylíčením Čapkových životních osudů - od dětství na malém městě přes iniciační pobyt v Paříži až po téměř šest let v koncentračních táborech, kde také v dubnu 1945 zemřel - důkladně analyzují a interpretují jednotlivé fáze umělcova díla. Seriosní počátky, setkání s kubismem, umění přírodních národů či dětskou senzibilitou, jeho knihy meditací, protiválečné cykly, poezie a překlady z let věznění se propojují v obraz směřování k přesnému výrazu bez zbytečných ozdob. Ačkoliv se o Josefu Čapkovy, narodil od jeho slavnějšího bratra Karla, často mluví jako o outsiderovi české moderny, jeho dílo zůstává nadále ve středu pozornosti. Nově vyšlá monografie je toho dalším důkazem. (Vydalo nakladatelství Thorst, cena: 1990,- Kč)

Pohádky na videokazetách

Byl jednou jeden král
Pyšná princezna
Hrátky s čertem
Princezna se zlatou hvězdou na čele
Císařův pekař
Nesmrtelná teta (nová česká pohádka z r. 1993)
Broučci
Rákosníček a jeho rybník
Maxipes Fík
Pohádky bratří Čapků: Poštácká, Vodnická, Tulácká
Půjčování zdarma, záloha 100,- šil. Termín vypůjčení dohodnout s p. Knížkem v hospodě Zur böhmischen Kuchl, tel. 4025731.

Zlatý glóbus „Koljovi“

Při slavnostním předávání cen Asociace zahraničních novinářů v Hollywoodu byl oceněn jako nejlepší zahraniční film český snímek Kolja. Zlatý glóbus převzali režisér Jan Svěrák a jeho otec Zdeněk Svěrák, který ve filmu hraje. Oba umělci se při slavnostním ceremoniálu setkali v režisérem Milošem Formanem, který získal Zlatý glóbus za režii dramatu „Lid versus Larry Flynt“.

V nejbližších dnech se film Kolja začne uvádět i v kinech v New Yorku.

Zemřel nejstarší Kludský

18. ledna t.r. zemřel v Praze nejstarší člen velké cirkusové rodiny Karel Kludský ve věku 92 let. Byl považován za cirkusovou legendu, vytvořil řadu kvalitních vystoupení šelem, koní a slonů. Umění drezury se u něj učili mnozí světoví artisté. Jako odborník na cirkusovou tematiku byl zván k natáčení filmů. Až do roku 1951 vedl v té době největší evropský cirkus „Kludský“. Po jeho znárodnění ho však musel opustit.

Festival českého hudebního divadla

V lednu t.r. se konal v Praze již potřetí festival českého hudebního divadla. Jeho cílem bylo představit to nejlepší z aktuálního operního repertoáru českých divadel na jevištích nejen Národního a Stavovského divadla, ale i na dalších scénách.

Kontakty s lékaři České a Slovenské republiky.

Po otevření hranic do Čech, Moravy a na Slovensko se postupně také zlepšily kontakty mezi universitními klinikami, lékařskými společnostmi, kulturními organizacemi atd. Rakouské ministerstvo pro vědu a výzkum, šlechtická rodina Schwarzenbergů vypisovaly stipendia pro 2- až 4-týdenní pobyt na zdejších klinikách za účelem doškolování v ultrasonografii, in vitro fertilizaci, v laparoskopii, a laboratorních endokrinologických metodách aj. Osobně jsem se snažil o zvýšení počtu doškolovacích míst, obstarával jsem pro zájemce patřičná potvrzení z klinik, koordinoval jsem termíny, dal jsem k dispozici vlastní byt v Klosterneuburgu a tím bylo umožněno stipendia lépe využít, např. k prodloužení pobytu, rozšíření vědeckých zájmů, ke zvýšení počtu účastníků aj.

Mé vystoupení na konferenci České por.-gyn. společnosti ve Zlíně mělo za následek, že se hodně kolegů z Moravy začalo zajímat o "rooming in", vybavení por.-gy. oddělení, o provoz na porodním sále za účasti otce dítěte při porodu, umožnil jsem návštěvu privátního sanatoria (Döbling) nebo slehárný pro "přirozený porod" (Nussdorf), universitních ženských klinik atd. Hodně kolegů mělo zájem o doškolovací akce farmaceutických firem ve Vídni a dnes již podobná školení provádějí etablované firmy taktéž v České a Slovenské republice.

Platy vedoucích lékařů ve státních zařízeních neodpovídají zodpovědnosti, zátěži, kvalitě výkonů, akademickému vzdělání atd. Zdá se, že dnešní režim jen pomalu chápe společenský význam inteligence. Není divu, neboť na zodpovědných politických místech jsou mnohdy lidé starého myšlení, s názory - lépe řečeno - bludy "vědeckého socialismu". Mladí lékaři jsou na tom ještě hůře. Proto povzbuzuji nadále mladé gynekology k vědecké a výzkumné činnosti pravidelným vypisováním "ceny prof. Slunského" za nejhodnotnější publikaci v roce. Uvedu jen několik podmínek pro uchazeče o cenu, která je dotována částkou 1.000 USD:

Cena je udělována českým nebo slovenským lékařům do 35 let. Práce hodnotí komise podle míry původnosti, teoretického i praktického přínosu a významnosti pro obor porodnictví a gynekologie.

Tematika do soutěže podaných publikací se v posledních letech právě týkala úseků gynekologie, ve kterých jsme lékaře našich severních sousedů školili na klinikách v Rakousku.

Reformácia a dejiny jej pôsobenia na Slovensku.

Slovenský inštitút vo Viedni poriadal 23.januára 1997 prezentáciu knihy "Reformácia a dejiny jej pôsobenia na Slovensku". Kniha vyšla v spolupráci Filozofickej fakulty Pavla Jozefa Šafárika v Prešove a Inštitútu protestantských cirkevných dejín vo Viedni.

Záujem o túto akciu prekvapil azda aj samotných poriadateľov a tak plná sála v rezidencii veľvyslanca SR privítala vydavateľov knihy. Po úvodnom slove vedúcej Slovenského inštitútu vo Viedni Dr. Oravcovej prehovoril k prítomným Doc.Dr.Peter Švorc z Inštitútu dejín Univerzity P.J.Šafárika v Prešove, ktorý podal výklad ku knihe.Kniha mapuje protestantizmus na celom území Slovenska, ale aj slovenských komunít na území Vojvodiny v dnešnej Juhoslávii od husitských dôb až po súčasnosť. Radosť z úspešnej spolupráce a z akulisie vzniku knihy poton prítomným vyjadrili Univ.-Prof.DDr.D.Peter F.Barton z Evanjelickej teologickej fakulty vo Viedni, slovenský generálny biskup Július Filo a vydavateľ Karl Schwarz. Všetci vyjadrili nádej, že spolupráca na výskume bude pokračovať aj naďalej a že táto kniha je naozaj len prvý krok.

Knihu je možné si zakúpiť v Slovenskom inštitúte vo Viedni a tiež v kníhkupectve Pastrňák.

Velká soutěž

Připravujeme nové vydání našeho časopisu!
Nový časopis pro malé i velké, pro děti a rodiče, pro krajany!
Na 32 stranách přineseme aktuální zprávy, informace, povídky, sport, zábavný koutek, krajanský život, kalendář podniků a akcí, zajímavosti ze světa i z domova - ze života Čechů a Slováků, zprávy z politického dění a z hospodářství ...
Nový časopis potřebuje název, nový název, novou hlavičku!
Zašlete nám svůj návrh, názor, připomínku!!!
Z došlých návrhů vylosujeme 3 výherce! A odměníme cenou!
"Zpravodaj", Sebastianplatz 3, 1030 Vídeň.

Dohání nás např. v perinatální úmrtnosti a domnívám se, že Česká republika záhy vykáže výsledky vyspělých západních zemí.

Letos jsme cenu předali v září na kongresu Evropské společnosti gynekologické endoskopie v Bratislavě asistentovi dr. J. Višňovskému z ženské kliniky v Martině/Slovensko. Prospektivní studie dokumentuje, že barevná dopplerovská sonografie otevírá široký prostor pro možnost neinvazivního vyšetřování a sledování morfologie a fyziologie krevního oběhu v oblasti nidace placenty v děloze. Poznatky mohou pomoci při sledování a monitorování těhotenství, průběhu a prognóze gravidity popř. při včasném rozpoznání patologie v raném těhotenství. Metodika účelně doplňuje jiné vyšetřovací metody a zkvalitňuje výsledky. Termín pro odevzdání publikací za rok 1996 končí 15. března 1997. Na vědecké konferenci České por.-gyn. společnosti v Karlových Varech koncem března 1997 možná budeme vědět, kdo cenu obdrží v příštím roce.

Prof.Prim.em.MR Dr.Sc. Dr.med. Rudolf Slunský
profesor porodnictví a gynekologie
A-1200 Wien, Leystr. 41/1/8

o z n á m e n í

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

a tlumočení Mag. Zdena Sklenar, 1020 Vídeň, Stuwerrstrasse 8/21, tel. 248 77 13, n. 0663/028148, priv. 02674/89302.

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

dokumentů, úřed. listin, smluv aj. provádí univ. lektor Dr. Dietmar Koller, Castellezg. 25/2/8, 1020 Vídeň, tel. 214 54 99, 0663/911 88 30, fax 21 66 088

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

Mag. Lenka Kovarik, 1210 Vídeň, Felix-Slavik-Str. 3/1/10 tel. 2908809

N Á T E P R Ů B Ě M ?

Platíte hodně? Rád vám poradím ve všech otázkách pojištění a financování. Rychle-spolehlivě-seriózně. Marek Jedlička, 985 9070/24, priv. 259 37 29, Rennbahnweg 46/2/8, 1220 Vídeň.

UBYTOVÁNÍ VE VÍDNI M. Seďa, 1070 Vídeň, Westbahnstr. 18, tel. 524 38 73, 6074019.

Z Á J E M C I O V O L E J B A L,

muži i ženy se základními znalostmi - hrajeme pro radost z pohybu - informace N. Štěrbová, tel. 749 12 08.

PRONAJMU

zařízenou svobodárnu ve Vídni- Mauer, tel. 888 42 31.

DUCHOVNÍ SLUŽBA

České katolické misie

Katholische Mission für Tschechen
1030 Hagenmüllergasse 31,
Tel. záznamník 0222/715 48 42.
Postfach 134, 1091 Wien

Římskokatolický kostel
„Nejsvětějšího Vykupitele“
Tschechische Erzlöserkirche
1030 Wien, Rennweg 63

Mše svatá v sobotu v 18 hod., v neděli a zasvěcený svátek v 10.00, první pátek v měsíci ve 14.30.

Římskokatolický kostel
„Panny Marie na nábřeží“
Kirche Maria am Gestade
1010 Vídeň, Salvatorgasse 12

Mše sv. každou neděli a zasvěcený svátek v 8.30 h

Římskokatolická
Katedrála sv. Štěpána
Wiener St. Stephansdon

svatá zpověď pondělí 16-18, úterý
15-17, středa 13-14 hod.

**Nezapomeňte nahlásit pří-
padnou změnu adresy:**

PRODÁM (PRONAJMU)

nemovitost (prodejna potravin), 200 m² + pozemek v CR. Možnost jiné činnosti, info tel. Šumperk 0042/649/4138 večer

POSILOVNA, SAUNA, LÉČEBNÉ MASÁŽE, akupresura, pedikúra, apartement, občerstvení, Dagmar Procházková, Jevišovice 301, tel. 0042-624/231 250.

PRO SVOU MATKU,

inteligentní, hezkou ženu hledám charakterního, inteligentního přítele do 60 let, mluvícího česky - společné zájmy - kultura - literatura - koncerty - příroda a cestování. Zn. kultura.

23-LETÁ RAKUŠANKA

hledá práci, u které by mohla uplatnit znalosti českého jazyka. HBLA-maturitu mám. Tel. 88 36 594.

VŠ 50 / 179 / 81

žijící v Salzburgu hledá sportovní a inteligentní partnerku do 40 let. Zn.: "Lyže".

SOUKROMÉ HODINY ČEŠTINY

pro jednotlivce nebo menší skupiny, výuku němčiny pro krajany a doučování obou jazyků nabízí:
Mag. M. Možná tel.: 526 55 10

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

dokumentov, úradných listín, zmlúv ako aj konzekutívne tlmočenie z jazyka slovenského a českého, ako aj do jazyka slovenského a českého vykonáva súdny znalec - tlmočník. Tel. číslo k dispozícii v redakci časopisu.

ZLATNICTVÍ, HODINÁŘSTVÍ

Richard Arnold - Opravy šperků a hodin; předělávky, vlastní výroba (též z doneseného materiálu). 1100 Vídeň, Buchengasse 88, tel. / fax 604 54 85

ZNÁMKY - MINCE

Odborný obchod Emanuel Topol, Vídeň 17, Ottakringerstr. 82, tel. 486 42 12 po-pá 9.30-12.30, 14.30-18, so 9.00-12.30

STAROŽITNOSTI

restauruji, nakupuji, prodávám, komise.
V. Fiedler, Vídeň 7, Siebensterng. 20 tel.+fax:
523 35 81, mobil 0664/3566676

ČESKY A SLOVENSKY MLUVÍCÍ LÉKÁŘI VE VÍDNI

MUDr. Stanislav Štěrba, univ. doc., odborný lékař pro vnitřní choroby, zejména srdce. Vídeň 11, Simmeringer Hauptstr. 80, tel. 749 12 08

MUDr. Zdenka Gabriel Weiss, odb. ortopédka, též dětská. Vídeň 5, Pilgramm-gasse 10, tel. 58 74 460.

MUDr. Vladislav Lipták, odb. lékař pre vnútorné choroby, Viedeň 1, Ze-linkagasse 12, tel. 533 58 34.

MUDr. Vít Doležal, zubní lékař, ordinace Billrothstr. 20, Vídeň 19, tel. 319 25 73.

MUDr. Tomáš Čech, ortopéd a ortopedický chirurg, Vídeň 11, roh Simmeringer Hauptstr. - Kopalgasse 1/3/3. Tel. 74 32 03, nebo 67 64 303.

MUDr. Libuše Konečná, zubní lékařka, ordinace Vídeň 11, Kopalg. 4/44/2. Po 15-20, út., čt. 9-14, st. 13-18. Všechny pokladny. Tel. 74 92 395.

MVDr. Eva Rutnerová, zvěrolékařka, 1150 Vídeň, Robert Hamerlingg. 1. Tel. 892 60 92.

Mag. Ladislav Nykl, psychoterapeut, psychologické poradenství, zajímavé pohovorové semináře, praxe Ledererg. 17/7, Vídeň 8, tel. 523 57 44.

MUDr. Jiřina Bodnar, choroby kožní a pohlavní, po.čt. 14-18.30, út. 8-13, pá 8-11, Josefstädterstr. 3/4-5, Vídeň 8, tel. 406 99 41

ČESKY MLUVÍCÍ PRÁVNÍK

Adresa je k dispozici v redakci.

LAVENDL

Obchod s přírodními produkty, potraviny z kontrol. biolog. zemědělství, makrobiotika, prav. prodejní výstavy
Karl Meissl - Str. 3 (Wallensteinplatz 2), tel. 333 17 83
po-pá 8.30 - 18.30, so 8.30-12.30 hod.

K OŘENÍ, ČAJE, SUŠENÉ OVOCE,

z celého světa nabízí Libuše Bártek, Brunnenmarkt, Vídeň 16, tel. 43 97 18

SANO TOURS

Reisebüro Lopreis Zorika, Vídeň 3, Rennweg 21, tel. 715 95 55, fax 715 95 56
Zařídí pro Vás cesty do celého světa letadlem, autobusem, vlakem, lodí.
Sleva pro krajany. Mluvíme česky.

KULTURNÍ KLUB. Informační bulletin. Majitel, nakladatel, vydavatel, tisk Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku, 1080 Wien, Schloßelgasse 18, tel./fax 402 32 99. Vychází měsíčně kromě prázdnin. Roční předplatné, 150,- šil., členský příspěvek 50,- šil. Cena inzerátu 50,- šil./číslo. Bankovní spojení Bank Austria, č. účtu 683 035 901.

KULTURNÍ KLUB. Informationsbulletin. Medieninhaber, Verleger, Hersteller und Herausgeber Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich, 1080 Wien, Schloßelgasse 18, Tel./Fax 402 32 99. Erscheint monatlich außer Ferien. Jahresabonnement ATS 150,- Mitgliedsbeitrag ATS, 50,- Inserat/Nummer ATS 50,- Bankverbindung: Bank Austria, Kontonummer 683 035 901.

Z OBSAHU:**Důchody v ČR ano, či ne?**

strana 3

Stávka na české železnici

strana 4

Slovensko: Vládná koalícia pred rozpadom?

strana 6

Jaké jsou české děti?

strana 8

"Tančící dům" v Praze

strana 8

Odešel Bohumil Hrabal

strana 10

Kulturní klub Vás zve na představení

Jára Cimrman:**"Vražda v salónním kupé"**

pondělí, 17. března v 19.30 hod. v české škole

Vstupenky: p. Brabenec tel. 5265422

Kalendář

- 6. března** **čtvrtek** 18.30 hod. vernisáž výst. **Judaica Slovaca**. Poř. Slovenský Institut, Wipplingerstr. 24-26, 1010 Vídeň.
- 8. března** **sobota** 16.00 hod. **Večer árií a písní**. Zpívá Ivana Ročková, članka opery ND v Praze - Slovenská beseda. Pořádá Menšinová rada.
- 16. března** **neděle** 18.00 hod. **Písně zbožné, milostné a darebné**. Jitka Molavcová, Pavel Jurkovic, Alfred Strejcek. Skola Komenského, Sebastianplatz 3, 1030 Vídeň. Pořádá J. Kolář, vstupenky tel. 84 72 462.
- 16. března** **neděle** **Turnaj ve stolním tenisu mužů**. Organizuje Sokolská župa Rakouská, sokolovna Vídeň X, Ettenreichgasse 25-27, 1100 Vídeň.
- 16. března** **neděle** 9.00 hod. výlet **"Vídeňský les"**, sraz na konečné stanice linky 60 - Rodaun. Pořádá Klub československých turistů v Rakousku.
- 16.3.-31.3.** výstava **Třeboňsko**, 17. - 21.3. týden Třeboňska, České centrum, Herrengasse 17, 1010 Vídeň.
- 17. března** **pondělí** 19.30 hod. **Divadlo Jára Cimrmana "Vražda v salónním kupé"**. Pořádá **Kontaktforum s Kulturním klubem - česká škola**, Sebastianplatz 3, 1030 Vídeň.
- 18. března** **úterý** 18.30 hod. komorní koncert - **Marián Turner, Katarína Turnerová**. Poř. Slovenský Institut, Wipplingerstr. 24-26, 1010 Vídeň.
- 20. března** **čtvrtek** 19.00 - **"Vážení přátelé, ano"** český satirický film. České velvyslanectví., Penzingerstr. 11-13, 1140 Vídeň. Vstup volný.
- 27. března** **čtvrtek** 14.00 hod. **Schubert Jahr**. Návštěva rodného domu. Sraz Markthalle, Nussdorferstr. Poř. Klub československých turistů v Rakousku.
- 12. dubna** **sobota** 16.00 hod. **Podivná paní Savageová**. Div. předst. vlastenecké omladiny. Česká škola Komenského, Sebastianplatz 3, 1030 Vídeň.
- 24. - 28. 4.** výlet **"Oravský kraj"** (západní Tatry). Přípravuje Klub československých turistů v Rakousku.
- 28. dubna** **pondělí** 19.30 hod. písničkový pořad **Jiřího Schmitzera**. Poř. Kontaktforum v klubovně školy, Sebastianplatz 3, 1030 Vídeň.

Milí rodiče,

zápisy do 1. třídy obecné školy probíhají od 24. února do 7. března 1997, od 8.00 do 12.00 hod. Následující dokumenty je nutno přinést s sebou: 1. rodný list / 2. potvrzení o bydlišti / 3. potvrzení o státním občanství / 4. křestní list / 5. očkovací průkaz / 6. vyznamnění škol. matričního úřadu.

Člen našeho Klubu, doc. MUDr. Tomáš Lion, DrSc.

byl jmenován profesorem lékařské fakulty Vídeňské univerzity. Je jedním z nejmladších profesorů této fakulty. Zároveň je nositelem řady mezinárodních vědeckých cen.

Studium češtiny v ČR

České velvyslanectví ve Vídni nám zaslalo dopis Ministerstva zahraničních věcí ČR, které nabízí krajanům možnost studia českého jazyka a to ve dvou alternativách:

1) 4-týdenní kurz v Dobrušce v době od 31. 7. - 28. 8. 1997. Kurz je určen především pro učitele českého jazyka z řad krajanů. Hlásit se mohou ale také redaktoři, krajanští tisku nebo vysílání, případně duchovní nebí i další krajané, kteří český jazyk nějakým způsobem využívají ve prospěch širší krajané komunity. Kurz je bezplatný, účastníci si hradí jen dopravu. Vyplněné přihlášky je třeba odevzdat do konce dubna 1997.

2) Jedno- či dvousemestrální stipendium pro krajané je určeno jako forma doplňkového nebo postgraduálního studia pro studenty vysokých škol či jejich absolventy. Přednost mají uchazeči se zaměřením na obory učitelství českého jazyka a literatury, historie, etnologie, dějiny umění event. teologie. Vyplněné přihlášky je třeba odevzdat vždy nejpozději 4 měsíce před předpokládaným zahájením studijního pobytu v ČR. Pro studium v zimním semestru (od září 1997) je tedy třeba zaslat přihlášku již do konce dubna 1997. Termín pro podání přihlášky ke studiu v letním semestru (od února 1998) je do konce září 1997.

U obou typů výuky požaduje Ministerstvo zahraničních věcí písemně vyjádření krajané spolku. Přihlášky leží v kanceláři Kulturního klubu.

Nová směrová čísla do ČR a SR

Od 1. března tohoto roku budou zavedeny nové volačky do ČR a SR. Namísto dosavadního společného 0042 se bude do České republiky volit 00420 a na Slovensko 00421.

Pohádky na videokazetách

Byl jednou jeden král / Pyšná princezna / Hrátky s čertem / Princezna se zlatou hvězdou na čele / Císařův pekař / Nesmrtelná teta (nová česká pohádka z r. 1993) / Broučci / Rákosníček a jeho rybník / Maxipes Fík / Pohádky bratří Čapků: Poštácká, Vodnická, Tulácká. Půjčování zdarma, záloha 100,- šil. Termín vypůjčení dohodnout s p. Knížkem v hospodě Zur böhmischen Kuchl, tel. 4025731.

Kurzy češtiny

Kulturní klub pořádá kurzy češtiny pro začátečníky i pokročilé, i hodiny konverzace, ve večerních hodinách i přes den: podle přání účastníků kurzů. V případě zájmu se hláste na tel. č. 8893335.

Důchody v ČR ano, či ne ?

V poslední době probíhala v ČR na půdě parlamentu jednání, týkající se oblasti důchodového pojištění. Zazněly návrhy zástupců některých politických stran na snížení důchodového věku. V souhlase s tendencemi ve světě naopak jiní poslanci požadovali zvýšení důchodového věku. Zajímalo nás, jak byla daná problematika vyřešena nejen vzhledem k českým občanům v ČR, ale také českým občanům žijícím v zahraničí. Abychom se dozvěděli o dané otázce trochu více, obrátili jsme se na České velvyslanectví ve Vídni. Na dotazy nám odpovídala JUDr. Hana Ládková.

Paní doktorko, jaké podmínky musí být splněny pro přiznání důchodu v ČR ?

Dr. Ládková: V parlamentu se mluvilo o důchodovém pojištění, neboť v roce 1995 byl přijat nový zákon o důchodovém pojištění. Tento zákon nabyl účinnosti 1.1.1996. Zákon také upravuje veškeré druhy důchodového pojištění. Pokud mluvíme o důchodu, máme na mysli nejen starobní důchod, ale i plný invalidní a částečný invalidní důchod, vdovský a vdovecký a sirotčí důchod. Tento nový zákon zrušil podmínku trvalého pobytu na území ČR pro uplatnění nároku na důchod a nepodmiňuje získání důchodu ani českým občanstvím.

To je výrazný přínos této nové právní úpravy důchodového pojištění. Můžete, paní doktorko, uvést konkrétně podmínky nároku na starobní důchod ?

Dr. Ládková: Podmínkou nároku na starobní důchod je získání potřebné pojištěné doby a dosažení důchodového věku. Potřebná doba pojištění - zaměstnání činí 25 roků, důchodový věk se liší u žen a u mužů (u mužů 60 let, u žen od 53 do 57 let podle počtu vychovaných dětí), přičemž důchodový věk se v období od 1.1. 1996 do 31.12. 2006 stanoví tak, že ke kalendářnímu měsíci, ve kterém muž dosáhl 60 let věku se připočítají dva kalendářní měsíce a u žen k dosaženému věku od 53 do 57 let, dle počtu vychovaných dětí, čtyři měsíce. Tedy po roce 2006 je důchodový věk mužů 62 let, důchodový věk žen 57 - 61 let v závislosti na počtu vychovaných dětí.

Nová právní úprava důchodového

pojištění je vstřícná k českým občanům žijícím v zahraničí tím, že nestanoví podmínky nároku na důchodové pojištění - trvalý pobyt v ČR a české státní občanství. Většina z nich však nesplňuje podmínku potřebné doby zaměstnání, tedy oněch 25 let.

Dr. Ládková: Novela zákona o důchodovém pojištění přináší také další eventualitu pro přiznání starobního důchodu, a to pouze 15 roků doby zaměstnání (pojištění) při dosažení 65 let věku. Právě tato skutečnost je důležitá pro občany žijící v zahraničí, kteří v době pobytu v ČR neodpracovali požadovanou dobu.

Může požádat o starobní důchod i český občan žijící v zahraničí, který nemohl v ČR odpracovat ani předepsanou základní dobu 15 let ?

Dr. Ládková: Tento zákon upravuje i možnost zaplacení dob pojištění, avšak k tomu je nutno patřičně prostudovat zmíněný zákon na příslušných úředních místech od případu k případu.

Je započítána do doby zaměstnání i doba studia ?

Dr. Ládková: Ano, do doby zaměstnání je započítáno studium od prvního ročníku střední školy, u mužů vojenská prezenční služba, u žen doba péče o dítě.

Jaká je výše starobního důchodu ?

Dr. Ládková: V zákoně je výše základní výměry starobního důchodu 680 Kč měsíčně a výše procentní výměry starobního důchodu se stanoví procentní sazbou z výpočtového základu podle doby pojištění získané do vzniku nároku na tento důchod a podle doby pojištění získané po vzniku nároku na tento důchod. Do doby pojištění získané do 18 let věku a po vzniku nároku na starobní důchod se nezahrnují náhradní doby pojištění. Výše procentní výměry starobního důchodu činí nejméně 77C Kč měsíčně.

V Rakousku je důchodové pojištění spojeno s pojištěním zdravotním. V ČR jsou doposud obojí pojištění samostatná.

Dr. Ládková: Na rozdíl od Rakouska jsou v České republice

tato dvě pojištění oddělena, spadají pod dvě různá ministerstva, a to pod Ministerstvo práce a sociálních věcí (důchodové pojištění) a Ministerstvo

zdravotnictví (zdravotní pojištění). Česká republika a Rakousko připravují dohodu o sociálním zabezpečení, součástí této dohody by měla být i ustanovení o zdravotním pojištění, což požaduje zejména rakouská strana. Pokud bude dohoda sjednána, bude vyřešen problém hrazení zdravotních výkonů na území obou států, tedy pro Rakušany v ČR a pro Čechy v Rakousku a pochopitelně i v dalších demokratických zemích, kde podobné smlouvy jsou běžné.

Náš rozhovor přináší jen rámcově informace o problematice důchodového pojištění. V konkrétních případech však může být situace komplikovanější. Kde je možno obdržet fundované údaje k danému tématu ?

Dr. Ládková: Individuální písemnou žádost je nutno zaslat na Českou správu sociálního zabezpečení, Křížová 25, 225 08 Praha 5. V žádosti je třeba uvést:

- 1/ jméno a příjmení - u žen všechna předcházející příjmení
- 2/ rodné číslo - pokud je žadatel nemá, uvede datum a místo narození
- 3/ adresu posledního trvalého bydliště v ČSFR (České republice)
- 4/ dobu zaměstnání v ČSFR (ČR)
- 5/ dobu péče o dítě
- 6/ dobu výkonu vojenské služby

Podle toho, o kterou dávku důchodového pojištění se žádá, je třeba k žádosti doložit rodný list dítěte, potvrzení o studiu, potvrzení o studiu dítěte, oddací list, úmrtní list, zdravotní dokumentaci, čestné prohlášení žadatele. Česká správa sociálního zabezpečení nemá v evidenci údaje týkající se studia žadatele o důchod, ani jeho dětí, výkonu vojenské služby a doby, kdy žadatelka pečovala o dítě. Tyto skutečnosti musí být doloženy ověřenými kopiemi rodného listu dítěte, vysvědčením, vysokoškolským diplomem nebo jiným dokladem o studiu. Pro řízení o žádost o starobní důchod je nezbytné čestné prohlášení o tom, zda žadatel je nebo není výdělečně činný, u žen prohlášení o tom, že žena osobně pečovala nebo pečuje o dítě ve věku do dosažení zletilosti alespoň po dobu deseti roků. Podpisy žadatelů na prohlášení musí být ověřeny úřadem státu pobytu nebo zastupitelským úřadem České republiky.

Paní doktorko, děkuji Vám za rozhovor.

rozmouvala dr.M.Brandeis

Stávka na české železnici

Odborové sdružení českých železničářů vyhlásilo v prvních únorových dnech stávku na dráze. Podle tvrzení odborářů důvodem stávky nebyly mzdy, ale obavy o osud železnice, která je v kritickém stavu. Touto problematikou se odboráři již zabývali v loňském roce a pojmenovali okruhy problémů, které je třeba bezodkladně řešit. K nejdůležitějším patří podle nich nekompetentní management Českých drah, plýtvání finančními prostředky, nesystémové kroky a nevhodné používání majetku Českých drah. Odboráři rovněž protestovali proti snižování počtu zaměstnanců a omezování provozu na železnici. Do stávky se zapojilo 38,1 procenta zaměstnanců na železnici, nestávkovalo 61,9 procenta železničářů.

Předseda Českomoravské komory odborových svazů Richard Falbr prohlásil, že na možnost stávky upozornil nejvyšší vládní místa již v prosinci minulého roku. Za naprosto zbytečný krok, neadekvátní současně situaci na dráze považuje stávku ministr dopravy Martin Říman. Podle něho

správná rada Českých drah projednala na dvou posledních jednáních návrh koncepce dalšího fungování železnice a ministerstvo dopravy připravuje materiál, který na jaře předloží vládě. O těchto krocích bylo podle Římana vedení odborářů průběžně informováno.

Po několika neúspěšných jednáních došlo k dohodě mezi Odborovým sdružením železničářů, ministerstvem dopravy a Českými drahami. Dohoda bylo dosaženo po závěrečném šestihodinovém jednání představitelů vlády s železničními odboráři a jsou v ní obsaženy všechny podstatné body. Podle Václava Klause k podepsané dohodě směřovaly kroky vlády již od poloviny ledna letošního roku, kdy se on sám setkal s odborovým předákem Duškem. Nevidí proto v dohodě jakýkoliv ústupek vlády a stávku považuje za zbytečné dobrodružství. Podle Klause byly požadavky železničářů nejasné a stávka ve skutečnosti ukázala, že si odbory transformaci nepřejí.

Předběžné odhady výše celkových škod způsobených pětidenní stávkou železničářů se podle odborníků pohybují

kolem jedné miliardy korun. V každém případě bude mít stávka negativní dopad na průmyslovou výrobu a hrubý domácí produkt.

Stávka českých železničářů zablokovala v Rakousku asi 30 osobních spojů v obou směrech, pouze pro 4 mezinárodní expresy našly Rakouské spolkové dráhy náhradní trasy kolen České republiky. Spojení do Prahy bylo zajišťováno z vídeňského Jižního nádraží autobusovou dopravou do Brna a odtud České dráhy rozvázely cestující dále svými autobusy.

Vyhlášení stávky na železnici není nic nového či neobvyklého, neboť po roce 1990 hrozily železniční odbory zastavením provozu několikrát. V říjnu 1991 proběhla na území federace hodinová výstražná stávka s cílem upozornit na dlouhodobé neřešení problémů v dopravě. V květnu 1993 proběhla opět hodinová výstražná stávka za zvýšení mezd a zpracování plánu rozvoje drah a v červnu 1995 měla být opět vyhlášena stávka za zvýšení mezd a řešení dalšího rozvoje železnice. Tato stávka byla odvolána, neboť došlo k dohodě: platy byly zvýšeny a byly zastaveny transformační kroky.

Přijetí česko-německé deklarace v obou parlamentech

Poslanci spolkového sněmu v Bonnu schválili v posledních lednových dnech většinou hlasů česko-německou deklaraci. Kancléř Kohl se vrátil ke svému výroku z Prahy, který rozčeřil hladinu veřejného mínění v Čechách. Konstatoval, shodně s textem deklarace, že „v majetkových otázkách zůstává každá ze stran vázána svým právním řádem a respektuje, že druhá strana má jiný právní přístup. Tomu odpovídá, že při utváření našich vztahů dáváme nadále přednost porozumění a vzájemné shodě“. Ministr zahraničí Klaus Kinkel věnoval značnou část projevu sudetským Němcům, jimž se snažil vysvětlit, proč nemohly být do deklarace zahrnuty jejich požadavky.

V polovině února schválila text česko-německé deklarace rovněž sněmovna České republiky a to hlasy celé koalice a

nadpoloviční většiny poslanců sociální demokracie. Po mnoha přerušovaných jednáních a schůzkách vyjednávačů koaličních stran a ČSSD, při nichž se nepodařilo dosáhnout dohody, měla sněmovna na stole čtyři verze usnesení. Zatímco ODS se ve svých dvou návrzích omezila na konstatování, že sněmovna souhlasí s deklarací, dvě verze ČSSD naopak dodávaly, že deklarace „vyjadřuje vůli obou států zabránit tomu, aby minulost byla zátěží společné evropské budoucnosti“. Přestože se zdálo, že dohoda s ČSSD nebude možná, a deklarace tak projde jen těsnou většinou hlasů, premiér Václav Klaus těsně před konečným hlasováním oznámil, že ODS své návrhy stahuje. Vzhledem k tomu, že sněmovna nakonec přijala jeden z návrhů ČSSD, prošel text deklarace nejen hlasy koaličních poslanců, ale i nadpolovičního počtu zástupců ČSSD.

Prezident Václav Havel přivítal přijetí česko-německé deklarace jako velký úspěch. Premiér Václav Klaus doufá, že hlasování o deklaraci bude zaznamenáno

jako pozitivní výsledek. Výsledek jednání o deklaraci je podle ministra Josefa Zieleniece v českých politických poměrech nepochybně srovnatelný s tím, čeho dosáhl německý Spolkový sněm při svém jednání o uvedeném dokumentu.

Posílení ostrahy česko - rakouské hranice

Podle tiskové mluvčí rakouského ministerstva vnitra Cornélie Zoppothové bude v rámci plnění schengenských dohod o zlepšení ochrany hranic Evropské unie posílena ostraha česko - rakouské hranice zhruba o sto policistů. Kromě toho má přispět k lepší kontrole na hranicích i nově budovaná policejní stanice na trase E 55 u Neumarktu. Tato stanice má být vybavena termovizí, která umožňuje odhalovat osoby skrývající se pod nákladem a špičkovou elektronikou sloužící k odhalování falešných dokumentů. Loni bylo jen na české straně zadrženo 14 869 osob kvůli nedostatkům v dokumentech. V příhraničním prostoru na rakouské straně bylo zadrženo 1030 osob.

Šéf Škody Plzeň Soudek chce posílit svůj vliv

Šéf Škody Plzeň, Lubomír Soudek, jeden z nejvýznamnějších českých manažerů, opakovaně potvrdil, že jeví zájem o koupi 8,7 % akcií jin vedeného podniku. Tyto akcie uvolnila k prodeji česká vláda. Soudek je jakožto majitel společnosti Nero vlastníkem zhruba 25 % akcií a tudíž největším akcionářem plzeňské Škody. Pokud by se koupě uskutečnila, zvýšil by se jeho vlastnický podíl na 33,7 %. Kromě 8,7 % akcií Škody Plzeň chce stát prodávatelem i další velké akciové podíly, např. 28 % Desty Děčín či 40 % Hutních montáží Ostrava.

Popradu přidělili v Mníchove majstrovství světa 1999 v cyklokrose.

Počas tohtoročných majstrovstiev sveta v cyklokrose prišla „zlatá“ správa o rozhodnutí Direktoriátu Medzinárodnej cyklistickej federácie o pridelení organizácie MS 1999 v cyklokrose Popradu.

Poprad podal najkomplexnejšiu správu, holandský Heerlen na to cúvol a presunul kandidatúru na rok 2000. Pridelenie MS pre „Czechoslovakii“ - stále si na rozdelenie mnohí nemôžu zvyknúť - sa stretlo s uznaním.

Poprad však mieri ešte vyššie - už sa rozbehla reklamná kampaň na usporiadanie Zimných olympijských hier 2006. Rozhodnutie má padnúť na budúci rok. Ale o tom niekedy inokedy..

Další restituce schwarzenberského majetku?

Když se po roce 1990 začaly provádět majetkové restituce, nikdo netušil, že tak znovu ožije i spor, který je výjimečný nejen z hlediska právního vymezení, ale i rozsahem majetku, jehož se týká. Roku 1993 totiž zažádal o navrácení rodových statků poslední žijící pokrevní potomek schwarzenberské hlubocko-krumlovské větve, a sice dcera Jindřicha Karla Schwarzenberga Alžběta Petzoldová.

Schwarzenbergové byli na začátku století vlastníky největšího pozemkového komplexu v českých zemích - r. 1906 rod držel panství o rozloze 247 736 ha, tj. 2 477 km. (pro porovnání dnešní Lucembursko má rozlohu 2 586 km.), zatímco další v pořadí - Liechtensteinové - drželi "pouze" 160 300 ha.

Schwarzenberské majetky zasáhla citelně prvorepubliková pozemková reforma: větve hlubocko-krumlovská vlastnila po reformě přes 50 000 ha, orlická větve 12 555 ha.

V době ohrožení republiky nacistickým Německem Schwarzenbergové veřejně deklarovali své smýšlení. Karel VI. z orlické větve věnoval 250 000 Kč na výstavbu opevnění státních hranic, stejně tak i bratr František a strýc Arnošt (všech byla za války na majetek nacisty uvalena nucená správa).

Adolf Jan, hlava hlubocko-krumlovské větve, věnoval na opevnění státních hranic dokonce 1 milion korun. Byl nucen odejít do exilu, což vedlo k zabavení veškerého majetku jeho rodiny nacisty v srpnu 1940. Válku přežil kníže Adolf Jan v USA (1941 - 1945), avšak těžkosti pro něj s osvobozením vlasti neskončily. Po skončení války byla fakticky uvalena na "opuštěný" majetek národní správa. Adolf Jan se snažil o návrat do vlasti, leč neúspěšně. Návrhy vypracované v roce 1946 na převod majetku schwarzenberské hlubocko-krumlovské větve do majetku Země české se neuskutečnily. KSČ důsledně trvala na vyvlastnění bez náhrady a tak 10. července 1947 byl nakonec za účasti všech politických subjektů tzv. Národní fronty přijat zákon, podle něhož byl veškerý majetek bez náhrady převeden do vlastnictví Země české.

Kníže Adolf zemřel r. 1950 bezdětný. Majetek v Rakousku a Bavorsku zdědil knížetem Adolfem adoptovaný Jindřich Karel (+1965), jenž r. 1960 adoptoval Karla Schwarzenberga z mladší - orlické větve. Tím došlo ke splynutí obou schwarzenberských větví.

Z manželství Jindřicha Karla s Eleonorou Marií hraběnkou von Stollberg vzešla dcera Alžběta, která vznesla nyní nárok na vydání majetku hlubocko-krumlovské větve v Čechách. Její případ je vskutku specifický - statky hlubocko-krumlovské větve nebyly zkonfiskovány na základě tzv. Benešových dekretů, ale nebyly zabaveny ani na základě právní normy vydané po únoru 1948, což je krajní datum, od něhož lze odvíjet nárok na vydání zabaveného majetku v restitučním řízení. Jak tedy celá záležitost skončí, na to si budeme muset ještě nějaký rok počkat.

Buzková předstihla Dlouhého

Z výsledků průzkumu veřejného mínění Střediska empirických výzkumů vyplývá, že nejoblíbenější českým politikem již není ministr obchodu a průmyslu Vladimír Dlouhý, ale místopředsedkyně poslanecké sněmovny a ČSSD Petra Buzková. Dlouhého, jenž vedl řadu měsíců, porazila o půl procenta hlasů. V žebříčku popularity po Buzkové následují ministr Dlouhý s 69%, ministr Josef Zieniec s 68%, premiér Václav Klaus se 49% a předseda Poslanecké sněmovny Miloš Zeman s 43%.

Cestujete na Slovensko? Skúste vlak!

Prvým vlakom slovenských ŽSR, ktorý spĺňa západoeurópske kvalitatívne kritériá, je nedávno vynovený expres Kriváň, zaradený do kategórie InterCity. Vlak je zostavený z moderných vozňov vybavených klimatizáciou, rádiom, mobilným telefónom a v rámci snahy o zvýšenie bezpečnosti boli zrušené aj kupé-oddelenia.

Zvýšila sa aj cestovná rýchlosť, keď vzdialenosť Bratislava-Košice prejde tento expres za necelých päť hodín (17.40-22.37), čo nedokážete ani najlepším osobným automobilon (vzhľadom na parametre cestnej siete). Podstatnú zásluhu na zrýchlení má obmedzenie zastávok, keď vlak stojí vlastne len v Žiline, Liptovskom Mikuláši, Poprade a Kysaku. Podobná premena čaká čoskoro ďalší populárny expres Tatran a dúfajme, že neostane len u týchto dvoch vlakov.

Slovensko - Vládna koalícia pred rozpadom ?

Udalosťou mesiaca na Slovensku bolo zasadanie Národnej rady SR, ktoré malo na programe niekoľko dôležitých zákonov.

Najskôr prišla na program už toľko diskutovaná novela Trestného zákona, ktorá obsahuje aj problematiku ustanovenia o ochrane štátu. Na týchto ustanoveniach najviac záležalo Slovenskej národnej strane, ktorá ochranu „celistvosti a zvrchovanosti mladého štátu“ mala vo svojom volebnom programe. Zákon síce už raz parlament prijal, ale prezident Michal Kováč tento nepodpísal a vrátil parlamentu na znovuprerokovanie. Parlament potom prerokovával hneď dve verzie spomínanej novely - pôvodnú a novú, kozmeticky upravenú. Národná rada však neschválila ani jednu. Zabránila tomu okrem opozície aj väčšina poslancov Združenia robotníkov Slovenska, ba dokonca sa našlo aj zopár odvážlivcov z HZDS, ktorí sa buď zdržali hlasovania, alebo sa neprezentovali, či nehlasovali.

Jedným z tých, ktorí nehlasovali, bol aj právny expert HZDS a kandidát na ústavného sudcu Ján Cuper (áno-ten, ktorý pred časom navrhoval zákon zakazujúci ženám jazdiť autom v ľavom jazdnom pruhu). Predseda SNS Ján Slota ho po hlasovaní verejne nazval špinou a zradcom...

Slovensko tak konečne vyslalo po dlhšom čase do zahraničia pozitívny signál, ktorý naznačuje, že to s demokratizačným procesom nemusí byť až také zlé.

Ako je ale vôbec možné, že k takejto situácii došlo ?

Najjednoduchším a nie celkom nereálnym vysvetlením je, že poslanci Združenia robotníkov Slovenska už po-

chopili, kam môže súčasná politika koalície priviesť Slovensko a že sa v nich ozval pocit zodpovednosti.

To však nevysvetľuje, prečo pri hlasovaní „zlyhali“ aj niektorí poslanci HZDS. Ak by totiž prejavili, tak ako vždy doteraz, slepú stranícku poslušnosť, zákon na ochranu republiky by Národná rada SR, napriek hlasovaniu poslancov ZRS, schválila.

Aj tu sa núka prosté vysvetlenie - tých pár poslancov z HZDS sa proste vzbúrilo, uvedomujúc si hrozbu, že prijatím novely Trestného zákona by Slovensku úplne zabuchlo dvere do európskych a atlantických štruktúr.

Najreálnejšie pôsobí verzia, že celé hlasovanie bolo veľmi dobre zinscenované divadlo, ktorého scénar podpísal sám Vladimír Mečiar. Dôvodov na to mohol mať viacero. Zrejme si aj on uvedomuje, že prijatie novely Trestného zákona by mohlo byť pre civilizovaný svet onou poslednou kvapkou a Slovensko by už nemalo ani papierovú nádej, že bude prijaté v prvej vlne do NATO. A nie nezaujímavý je fakt, že toto hlasovanie sa odohralo vzápätí po tom, čo nemecký spolkový kancelár Helmut Kohl vyhlásil, že NATO a Európska únia by sa mali rozšíriť nielen o Poľsko, Maďarsko a Česko, ale ako prvý významný politik spomenul po dlhšom čase aj Slovensko.

Vladimír Mečiar mohol mať na tento ťah aj iné dôvody. Nie je žiadnym tajomstvom, že voči predstaviteľom Slovenskej národnej strany neprechováva práve najvrednejšie city a s mnohými ich názormi, a nielen privatizačnými, nesúhlasí. Koalíciu so SNS bral od počiatku ako

nevyhnutné zlo a tak, keď nastal vhodný čas, jednoducho sa chce národniarov zbaviť vyvolaním koalície krízy. Šéf HZDS totiž veľmi dobre vie, že ideálnym východiskom zo zložitej súčasnej situácie by boli predčasné voľby. Dôvody na to má viac ako závažné - každý prieskum verejnej mienky neklamne naznačuje, že volebné preferencie HZDS neustále klesajú a na jeseň budúceho roku, keď je stanovený termín volieb, by už mohli byť fatálne nízke. Predčasné voľby by boli pre HZDS tým najlepším východiskom. A vážnym dôvodom pre ich vypísanie by bol rozpad koalície.

Koalíciu ohrozilo aj ďalšie hlasovanie.

Parlament prerokovával novelu zákona o zabezpečení záujmov štátu pri privatizácii dôležitých štátnych podnikov, ktorý zahŕňal predĺženie moratória na privatizáciu Slovenskej sporiteľne, Slovenskej poisťovne, Všeobecnej úverovej banky a Investičnej a rozvojovej banky (moratórium končí 31.marca 1997). Predkladateľom zákona bol Ľudovít Černák (DÚ), ktorý navrhoval banky najprv ozdraviť, reštrukturalizovať a až potom privatizovať. Nečakanú podporu tu dostal od poslanca Mirislava Pacola (ZRS), ktorý v diskusii podporil tento návrh, pričom poukázal na to, že IRB a VÚB majú významné postavenie na bankovom trhu v mnohých oblastiach, vysokú úverovú angažovanosť a vysoký rozsah zdedených úverov z čias predošlého systému a správajú viaceré štátne fondy. Navrhol vymedziť účinnosť tohto zákona od 1.marca 1997 do 31.decembra 2003.

Poslanci tento návrh schválili. Zaujímavý tu bol nečakane nekompromisný postoj parlamentných robotníkov, ktorí pri podpore tejto novely nepodľahli nátlaku koalíčných partnerov. Podľa kuloárových informácií z rokovania parlamentu totiž robotníci dostávali od V.Mečiara neuveriteľné ponuky, aby sa zriekli svojej podpory. Najvýstižnejšou charakteristikou ich postoja bolo slovo zaľatosť. Málokto ale ozaj veril, že „robotníci“ budú hlasovať tak, ako hlasovali. Nemenovaný redaktor rádia Twist sa dokonca s Jánom Luptákom (predsedom ZRS) stavil o fľašu šampanského, že predĺženie moratória nepodporí. Kto vyhral, dnes už vieme. Ako sa Ján Lupták potom viackrát vyjadril, tieto banky dávali úvery často bez rozmyslu, s malou nádejou na návratnosť. Určité podnikateľské kruhy tak získali značný kapitál, ktorý neskôr „preliali“ na iné subjekty a

so splácaním si nerobia žiadne starosti - za toto musia zodpovední pykať. No a práve pri priskorej privatizácii by štát o tieto peniaze mohol prísť. ZRS ústami predsedu Jána Luptáka je za hlbkovú kontrolu bánk. Doposiaľ bol majiteľom celého, väčšinového alebo kontrolného balíka akcií Fond národného majetku. Privatizáciou by sa majiteľmi týchto cieľov stali súkromní vlastníci - zrejme veľké priemyselné podniky. Každý podnik však bankám dlhuje a po získaní vlastníctva by sa tak stal sám sebe dlžníkom, čo vyvoláva pochybnosti o následnom komerčnom prístupe. Po hlasovaní V.Mečiar neskrýval svoju namrzenosť a tvrdil, že toto

skomplikuje vstup Slovenska do OECD (zabudol, že v Česku je situácia podobná a členom OECD už je). Ďalej vyhlásil, že asi bude treba prehodnotiť vzťahy v rámci vlastnej koalície a oznámil, že požiada prezidenta republiky o vrátenie zákona do parlamentu na opätovné prerokovanie.

Hlasovanie o zákone pritom V.Mečiar mieni spojiť s hlasovaním o dôvere alebo nedôvere vláde. Má sa tak stať na marcovej schôdzi Národnej rady SR. Chuť na predčasné voľby ale nemá, s výnimkou HZDS, nikto. Ak teda aj vláde bude vyslovená nedôvera, ešte to nebude znamenať predčasné voľby. Prezident môže povetíf zostavením vlády iného zástupcu HZDS alebo strán vládnej koalície, a ak to neprijmú, nastúpi poprípade úradnícka vláda.

Spoločnú reč našla koalícia pri návrhu referenda o vstupe Slovenska do NATO. Iniciátorom je HZDS, ktoré prostredníctvom svojho navrhovateľa Tibora Cabaja navrhlo tri otázky, ktoré chce občanom predložiť:

1. Ste za vstup SR do NATO?

2. Ste za rozmiestnenie jadrových zbraní na území SR?

3. Ste za rozmiestnenie vojenských základní na území SR?

V nasledujúcej diskusii poukázali niektorí poslanci na absurdnosť referenda pred 8. júlom 1997, kedy sa v Madride začne summit NATO, ktoré rozhodne o tom, kto pozvánku do NATC dostane a kto zatiaľ nie. Jediným cieľom takéhoto referenda môže byť získanie odporu voči vstupu do NATC a legitimovať tak doterajšie kroky vlády, ktoré k tomu viedli.

Opozícia žiadala prinajmenšom škrtnúť otázky 2 a 3. Poslanec Eduard Kukan

(DÚ) prečítal oficiálne stanovisko NATO, podľa ktorého na území SR nebudú rozmiestnené jadrové zbrane. Poslankyňa Koláriková (SNS) žiadala doplniť štvrtú otázku: Ste za neutralitu SR?

Nakoniec bolo odhlasované referendum v pôvodnom znení s trojicou otázok navrhovateľa Tibora Cabaja. Podľa zákona o referende tak musí prezident referendum do 30 dní vyhlásiť a do ďalších 90 dní sa má uskutočniť. Vzhľadom na počet podpisov, ktoré nazbierali žiadatelia o iné referendum - za priamu voľbu prezidenta, je pravdepodobné, že by sa obe referendá mohli uskutočniť naraz, čo by nepochybne zvýšilo účasť a tak aj pravdepodobnosť úspechu oboch hlasovaní. Predpokladaný termín hlasovania je jún 1997.

Poslanci ďalej schválili zákon o Matici slovenskej. Na základe tohto zákona by Matici, aj keď neštátnemu subjektu, boli zverované štátne úlohy. Podľa stanoviska Slovenskej akadémie vied z roku 1996 je to z hľadiska ústavnosti prinajmenšom problematické. V preambule tejto právnej normy je zabudované čudné hodnotenie, keď sa o Matici hovorí ako o najvýznamnejšej ustanovizni. Takéto hodnotenie ale vlastne nie je vecou práva, ale nanajvýš názoru. Š. Markuš, starší brat J. Markuša (predsedu Matice), pritom vyhlásil, že ak štát chce mať z Matice inštitúciu, ktorá kultúrne a mravne usmerňuje obyvateľstvo, tak sa musí pričiniť o to, aby pritom používala výsostne mravné a kultúrne nástroje. Teda bez použitia zákona. "Spolitizovaná Matica je horšia ako žiadna", povedal pán Markuš.

O zaradenie návrhu zákona, podľa ktorého by občania mali právo nahliadnúť do

zvázkov bývalej Štátnej bezpečnosti a konečne vedieť, kto ich udával, sa takmer beznádejne pokúšal poslanec Ján Langoš. Súčasne sa sťažoval, že do podniku, kde oslavoval svoje päťdesiatiny, sa „nasáčkovali agenti tajnej služby a dokonca tam okrem odpočívacieho zariadenia namontovali aj kamery...

Dva odchody z politickej scény.

Po siedmich rokoch od premiéra V.Mečiara odišla jeho najbližšia spolupracovníčka (vedúca sekretariátu) Anna Nagyová.

Po piatich rokoch od predsedu parlamentu J. Gašparoviča odišiel jeho hovorca Ľuboš Jurík (ináč známy spisovateľ).

Obaja odídenci od veľkých šéfov sa stretli v jednom bode: „Mám dezilúziu z ľudí, ktorí sa v politike pohybujú“, povedala pani Nagyová. „Prišiel som o zvyšky ilúzií“, povedal pán Jurík. Oba svorne tvrdia, že HZDS už voliť nebudú. Na otázku jedného z novinárov sa Ľ. Jurík vyjadril k „štátnej“ idee vládnej koalície: „Rýchlo sprivatizovať a ekonomicky participovať na rozdeľovaní majetku“.

O svojich ďalších plánoch obaja zatiaľ mlčia, obaja si chcú od politiky odpočinúť. Ľuboš Jurík bude pracovať na knihe, ktorej pracovný názov je „Pokušenie moci“.

Žiaci odmietli prevziať vysvedčenia.

Celkom zbytočný problém vyrobili dvaja vedúci školských oddelení okresných úradov, keď upozornili riaditeľov škôl s vyučovacím jazykom maďarským, že polročné vysvedčenia žiakov nesmú byť dvojjazyčné, a odvolali sa na zákon o štátnom jazyku.

Lenže oslovení riaditelia škôl i neoslovené menšiny sa odvolávajú na ústavu, ktorá im garantuje „právo používať ich jazyk v úradnom styku“ a

na výroky V.Mečiara, ktorý pred rokom, pri prijímaní zákona o štátnom jazyku tvrdil, že to nie je „krokón proti jazykom menšín, ale v prospech menšín“. Podľa V.Mečiara sa zrušením starého zákona zrušila aj obmedzujúca klauzula pre ich používanie v úradnom styku.

Ako to dopadlo, dnes už vieme. Žiaci si jednojazyčné vysvedčenia neprevzali (dostali len potvrdenie o známkach), prípad sa spolitizoval a dnes už ťažko bude nájsť kompromis.

Systém dvojjazyčných vysvedčení tu pritom fungoval k obojstrannej spokojnosti 76 rokov...

Ešte raz delenie federálneho majetku.

Ako napísal český denník Právo s odvolaním na informácie získané z českých bankových kruhov, Slovensko dlhuje Českej republike niekoľko miliárd korún zo zisku, ku ktorému prišlo pri výmene federálnych bankoviek.

Zisk pri výmene vzikol tak, že určitá časť obeživa ostane vždy nevymenená.

Sú to napríklad peniaze nelegálne vyvezené do zahraničia, zničené bankovky či peniaze pochádzajúce z trestnej činnosti. Pri oddeľovaní meny si česká a slovenská banka rozdelili sumu obeživa v pomere 2:1 s tým, že po skončení operácie budú výnosy sčítané a v rovnakom pomere rozdelené.

V tom čase sa však v očakávaní rýchlej devalvácie slovenskej meny značné množstvo korún prelialo do Česka. ČNB tak na výmene vysoko prerobila a všetok zisk ostal na Slovensku.

Národná banka Slovenska však dodnes nepredložila protokol o výmene a akýmkoľvek rokovaniam sa bráni. Jedná sa údajne o štyri miliardy korún.

„Tančící dům“ na Rašínově nábřeží v Praze

Rozevlátá stavba tančícího domu, která rozdělila obyvatele Prahy na stejně velké tábory jejích odpůrců a příznivců, prožívá první pražskou zimu. Ve zkoušce mrazem a sněhem se objevily drobné nedostatky - počítač topil trochu méně než by měl, boty osolené pražskou ulicí zničily drahé koberce. Projekt amerického architekta Franka Gehryho z Los Angeles a pražského jugoslávského architekta Vlada Miluniče je zřejmě nejoriginálnější stavebním počinem v Čechách za posledních několik desítek let. Názvy Ginger a Fred daly objektu přezdívku „tančící dům“. Když se předváděla maketa budovy Rašín odborné veřejnosti a jeden z autorů projevil zájem, zda se bude Pražanům líbit, obdržel odpověď: „Nikoliv, ale zvyknou si.“ Jedenáct podlaží budovy je spojeno několika výtahy a protipožárními schodišti. Teploty vnějšího i vnitřního pláště budovy, průtoky vody a odpadů, odběr elektřiny, klimatizace - vše je rozděleno do malých sektorů, včetně protipožárního zabezpečení. Spletitá síť moderních přístrojů, napojených na počítač. Okna tančícího domu nelze otevřít, vše obstarává klimatizace. V rámci nadstandardních služeb nebylo zapomenuto ani na tělesně postižené. Majitel budovy holandská společnost Nationale Nierderlanden, obsadila pouze první patro a zbytek nabídla k pronájmu. V přízemí má být v tomto roce zprovozněn obchod společnosti US Motors a největším nájemníkem zatím prázdných dvou podlaží je americká poradenská firma Andersen Consulting, která si zde zřídila centrum pro střední a východní Evropu. Z USA importovanou novinkou je zdejší systém pružné (virtuální) kanceláře. Znamená to, že pracovníci firmy nemají „svůj“ stůl. Počítač a telefon je jim vždy připraven na libovolné místo, kde ten den pracují. Až na restauraci, která, obývá nejvyšší dvě patra s terasou, platí v celé budově zákaz kouření. Výjimku tvoří pouze malé zákoutí v přízemí u vchodu do recepce. Restaurace s menu za tisíc až dva tisíce korun je však pro obyčejné Pražany a méně solventní turisty finančně nedostupná. Klasická francouzská gurmánská kuchyně a ojedinelý výhled na Prahu nicméně dávají každému návštěvníkovi zapomenout na starosti všedního dne.

Jaké jsou české děti ?

Institut pro výzkum veřejného mínění (IVVM) zkoumal nedávno názory a postoje dětí ve věku 13 - 15 let na okrese Domažlice. Tento příhraniční okres byl vybrán proto, že existovala domněnka, že zdejší děti jsou méně narušené modernizačními tlaky než děti ve velkých průmyslových aglomeracích. A jaké byly některé výsledky? Například v Boha věří bezpodmínečně pouze 13 % dětí, 36% jeho existenci připouští a 51 % v něj nevěří vůbec. Přesto je religiozita tohoto okresu na české poměry vysoká. V okrese Kladno např. nevěří v Boha plných 70 %. Čím by chtěly domažlické děti být? 33 % chce najít své uplatnění v oblasti služeb, 22 % se chce stát řemeslníky, 12 % ekonomy či právníky, 7% se chce prosadit ve školství a rovněž 7% ve zdravotnictví. Pouze 6% touží po práci v technických oborech. Výzkum se také zajímal o to, jak děti tráví svůj volný čas. Pochopitelně na celé čáře vyhrála televize. Ve všední den ji děti sledují průměrně 3, 5 hodiny o víkendu dokonce 6, 5 hodiny. Znepokojující je fakt, že se na třetím místě v oblíbenosti žánrů za komediemi a dobrodružnými filmy objevují horrory a akční filmy s 51,5 % příznivců. Zhruba 20% dětí navštěvuje pravidelně knihovnu. Určitým překvapením bylo zjištění, 31 % dětí je členy nějaké dětské organizace (Skaut, Junák, Pionýr) a 46% navštěvuje nějaký kroužek. Tato čísla jsou v podstatě totožná s výsledky průzkumů v druhé polovině osmdesátých let. Zasluhu na poměrně značném procentu dětí organizovaných v kroužcích má jistě skutečnost, že se přes silný finanční tlak dosud podařilo udržet síť základních uměleckých škol (dříve lidových škol umění) a domů dětí a mládeže. Sociologové se také ptali dětí, jestli už mají zkušenost s drogami a cigaretami. Kouřit zkoušelo plných 56% dětí a 5% se důvěrně seznámilo s drogou.

MaFr

Vybavení českých domácností

Podle českého Institutu pro výzkum veřejného mínění (IVVM) je 99% všech českých domácností vybaveno ledničkou, život 79% domácností usnadňuje automatická pračka a v 69 % domácností je k ledničce připojen ještě mrazák. Pokud se týká trávení volného času, oblibu televize jistě dokazují 93 % bytů vybavených barevnou televizí, 38% rodin je mají doplněny ještě videorekordérem. V 59 % domácností můžou jejich členové poslouchat gramofon či hifi věž. Vlastním osobním automobilem se může vozit 61% rodin. Doménou Pražanů a obyvatelů dalších velkých měst je vlastnictví rekreačních objektů. Celkově však podíl domácností majících chatu či chalupu dosahuje pouze 27%. Nedostatečné je zatím vybavení bytů osobními počítači - vlastní je pouze 18% domácností.

Menší spotřeba chleba v ČR

Spotřeba chleba v českých domácnostech podle statistiky rodinných účtů za 3. čtvrtletí roku 1996, kterou vydal Český statistický úřad (ČSÚ), výrazně klesla. Důvodem bylo zvýšení cen chleba, takže se pokles spotřeby nejvíce projevil v rodinách s dětmi a minimálními příjmy a u důchodců. Nižší spotřebu vykázaly ovšem i jiné ekonomické kategorie.

Zbyněk Sekal v Praze

První komplexní retrospektivní přehlídka svého díla pojmenoval sochař Zbyněk Sekal - Práce za posledních padesát let. Umělec, který žije od roku 1970 ve Vídni, zde představuje podstatný průřez svojí tvorbou od druhé poloviny 40. let do současnosti. Výstava v Městské knihovně v Praze, která potrvá do 4.5. t.r., zahrnuje rovněž široký výběr ze Sekalových materiálových obrazů, objektů, kreseb a koláží.

Zbyněk Sekal se narodil r. 1923. Za války prošel kvůli ilegální činnosti nacistickými věznicemi Terezínem a Mathausenem. Po válce studoval v ateliéru Františka Tichého a jeden rok u Emila Filly na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze. V letech 1953 - 58 působil v Bratislavě jako knižní grafik a překladatel. V tomto období opustil malbu a rozhodl se pro sochařskou práci. Od roku 1957 byl členem skupiny Máj a zúčastnil se na přelomu 50. a 60. let mnoha skupinových výstav, na nichž vedle něj vystavovali např. František Chaun, Zdeněk Paler, Karel Vysušil aj. V roce 1961 se konala první Sekalova samostatná výstava v Malé galerii na Karlově náměstí v Praze. Představila umělcovy sochařské práce.

Sekalova emigrace v roce 1969 nazpůsobila v jeho díle zásadní předěl. Jeho životní tvorba se pohybuje mezi reálnou a abstraktní formou a navazuje vědomě na abstraktní práce umělců začátku tohoto století.

Nový sňatek J. Brejchové

Herečka Jana Brejchová se provdala za herce Jiřího Zahajského. Obrádu se zúčastnila i hereččina dcera Tereza Brodská s manželem Herbertem Slavíkem. Svě „ano“ vyslovila Brejchová již počtvrté. Poprvé s režisérem Milošem Formanem, podruhé s německým hercem Ulrichem Theinem a v roce 1973 s hercem Vlastimilem Brodským.

Milost pro Martina Odložila

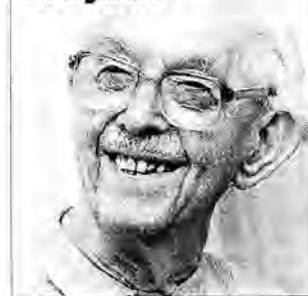
Prezident Václav Havel udělil milost Martinu Odložilovi, který byl v červenci minulého roku odsouzen ke čtyřem letům odnětí svobody za zavinění smrti svého otce Josefa Odložila. Syn olympioniků Josefa Odložila a Věry Čáslavské byl uznán vinný z ublížení na zdraví s následkem smrti. Před více než třemi lety totiž podle soudního verdiktu zavinil smrt svého otce. Na diskotéce v Jeseníkách jej udeřil do obličeje pěstí tak prudce, že otec upadl na zem a na následky zranění o několik dní později zemřel. Rozsudek šumperského soudu potvrdil

v listopadu loňského roku také odvolací soud v Olomouci. Odložilův právní zástupce upozornil, že o milost nepožádal ani on, ani jeho klient a ani nikdo z rodiny. Martinova matka Věra Čáslavská se po konečném rozsudku nervově zhroutila a je nyní ve špatném psychickém stavu hospitalizována na uzavřeném pavilonu v Bohnicích. I vzhledem k jejímu stavu uvítali Odložilovo omilostnění členové spolku na podporu nezávislé justice Šalamoun, kteří organizovali podpisové akce, jichž se zúčastnil např. Karel Schwarzenberg, Emil Zátopek a jiní. Mluvčí prezidenta Ladislav Špaček uvedl, že prezident nebude uvádět důvod, proč se rozhodl Odložila omilostnit. „Ústava zaručuje prezidentovi právo udělit milost komukoli,“ řekl Špaček. Rovněž potvrdil, že prezident udělil milost také Jaroslavu Lieskovanovi, který byl odsouzen v případě smrti Josefa Odložila spolu s Martinem Odložilem. Lieskovan si měl odpykat tříměsíční vězení s podmíněným odkladem na jeden rok.

Časopis Revolver Revue o Chartě 77 i Antichartě

Třiatřicáté číslo časopisu Revolver Revue, českého časopisu pro literaturu a výtvarné umění, je věnováno době před dvaceti lety. Dokumentuje normalizační atmosféru, v které se zrodila Charta 77 a následně i Anticharta. Přináší svědectví o životě a tvorbě disidentů, současně však dokumentuje i činy „ve jménu socialismu“. Vrcholen „chartistického“ bloku jsou rozhovory s třemi signatáři - Tomášem Vlasákem, Janem Thomou a Janem Kellerem. Druhá část je složena z výboru normalizační poezie (Ivan Skála, Josef Taufer), z reprodukcí z humoristického týdeníku Dikobraz a z ukázek z antichartovních ohlasů v tisku. Dokladem absurdnosti doby je například národní umělkyně Hermína Týrlová, která dává „nejlepší odpověď na Chartu 77“ tím, že pokračuje v práci na „nové filmové verzi populárního Ferdý mravence“. Časopis přináší i reprodukce stránek z Rudého práva se stovkami podpisů pod prohlášením „Za nové tvůrčí činy ve jménu socialismu a míru“.

Zemřel Josef Švejcár

Zakladatel československé pediatrie profesor Josef Švejcár zemřel ve věku nedožitých 100 let. Emeritní profesor MUDr. Josef Švejcár, DrSc., FAAP (čestný člen Americké akademie pediatriů) byl nejstarším aktivním pediatrem na světě. Napsal přes 320 publikací, učebnic a řadu populárních článků. Jeho kniha Péče o dítě, určená matkám, vyšla v mnoha vydáních. Zasloužil se o vybudování Pediatrické fakulty v Praze, kde v roce 1956 vznikl Ústav výzkumu vývoje dítěte, jehož byl prvním ředitelem.

Češi v proměnách století

V nakladatelství Mladá Fronta právě vychází publikace Dějiny obyvatelstva českých zemí, která je dílem autorského kolektivu. Antropologové, historici, demografové a sociologové - každý z pohledu své vědy - spojili své síly ke společnému pokusu. Samostatné kapitoly jsou věnovány vzniku nového demografického režimu v 19. století, obyvatelstvu českých zemí podle povolání, české společnosti v meziválečném období a obyvatelstvu v Čechách, na Moravě a ve Slezsku ve 20. století. Vznikl tak nový obraz více než tisíciletého vývoje českých zemí - od raného středověku až do 20. století - včetně prognózy vývoje obyvatelstva v blízké budoucnosti.

Za Lubošem Pistoriem

Ve věku 72 let zemřel známý český divadelní režisér Luboš Pistorius. Svoji režijní dráhu začal v Ostravě. Ve funkci režiséra, uměleckého šéfa či ředitele pak výrazně formoval tři významné české divadelní scény - Divadlo J.K.Tyla v Plzni (1951-1960), Divadlo na Vinohradech v Praze ((1960-1971) a Realistické divadlo v Praze (1971-1987). Působil jako divadelní pedagog na DAMU a na pražské konzervatoři. Významná byla jeho dramaturgická činnost. V 60. letech uváděl na vinohradské scéně například hry Ludvíka Aškenazyho, v 80. letech objevoval českému divadlu dramatičku Danielu Fischerovou. V roce 1992 inscenoval v Divadle na Vinohradech hru Ubohý vrah dramatika Pavla Kohouta. Jeho poslední prací byla inscenace českých pohádek Dobře tak, že je smrt na světě vyprávěných Vlastou Chramostovou. Návštěvníci našich večerů si jistě na tuto inscenaci pamatují, Vlasta Chramostová s ní vystoupila v roce 1994 v rámci klubového večera ve Freie Bühne Wieden.

Ples v opeře letos ne

Pokus zavést do Prahy slavnou vídeňskou tradici plesů v opeře asi dospěl letos ke svému definitivnímu konci. Pořádající agentura, která si měla budovu Státní opery pronajmout, nespĺnila podmínky smlouvy o hrazení nájemného a ředitelka divadla proto odstoupila od smlouvy. Namísto plesu proběhly ve Státní opeře ve dnech 31. ledna a 1. února Verdiho opery La Traviata a Rigoletto.

Odešel Bohumil Hrabal

V prvních únorových dnech tragicky zahynul ve věku 83 let spisovatel Bohumil Hrabal. Příčinou jeho smrti byl pád z okna pražské nemocnice Bulovka, kde byl již dva měsíce hospitalizován kvůli silným bolestem zad a kloubů.

Bohumil Hrabal se narodil 28. března 1914 v Brně. Dětství prožil v Nymburce, později se odstěhoval do Prahy. Vystudoval práva na Karlově univerzitě. Za války a znovu po „Vítězném únoru“ prošel celou řadou zaměstnání, pracoval např. jako traťmistr, výpravčí či kulíšák a tyto „druhé univerzity“ zásadně ovlivnily jeho pozdější literární dílo.

Texty, které vznikly v padesátých letech, musely na svá vydání dlouhý čas čekat. Kniha „Hovory lidí“ vyšla v roce 1956 jako bibliofilie a kolovala jako samizdat. Její vydání inicioval básník a výtvarník Jiří Kolář.

V roce 1963 vyšly „Perličky na dně“ a o rok později „Pábitelé“ a „Taneční hodiny pro starší a pokročilí“. Tím byla zahájena hrabalovská exploze, která trvala téměř celé desetiletí. V období normalizace publikoval Hrabal zpočátku v exilových nakladatelstvích a v samizdatu. V polovině sedmdesátých let učinil veřejné prohlášení tzv. Hrabalovskou sebekritiku a přistoupil na určitý kompromis s normalizačním režimem.

Od poloviny sedmdesátých let se tedy datuje publikování Hrabalových děl oficiálně, přestože se ve většině případů jednalo o proškrtané kompiláty z jeho původních děl. Strojopisné texty jeho prací patřily v té době k těm nejčtenějším a představovaly jeden ze základních kamenů českého samizdatu. Po listopadu 1989 se konečně dočkalo Hrabalovo dílo souborného vydání. Poslední z devatenácti svazků bude vydán v nejbližší době. Hrabalova tvorba vzbudila rovněž velký zájem v zahraničí, jeho díla jsou přeložena do mnoha jazyků.

Hrabalovy prózy inspirovaly několik pozoruhodných filmových adaptací: povídkový snímek „Perličky na dně“ (1965) se stal nevyhlášeným manifestem české „nové vlny“, Menzelova adaptace novely „Ostře sledované vlaky“ (1966) byla oceněna Oscarem. Tentýž režisér se k Hrabalovým textům vrátil ve „Skřiváncích na niti“ (1969), v „Postřižínách“ (1980) a ve „Slavnostech sněženek“ (1983). Petr Koliha natočil „Něžného barbara“ (1990), Dušan Klein zfilmovat pojišťováckou anabázi „Andělské oči“ (1993) a Věra Caisová snímek „Příliš hlučná samota“. Hrabalův klíčový román „Obsluhoval jsem anglického krále“ se chystá natočit opět Jiří Menzel.

Smrt, která ukončila Hrabalův osud, je spíš krutě symbolická než tragická. „Hrabal si svůj konec napsal“, tvrdí jeden z jeho přátel, s kterými spisovatel pravidelně sedával ve svojí oblíbené restauraci U zlatého tygra. Poukazuje tak na Hrabalovy literární hrdiny a naznačuje tím i možnost sebevraždy. Tváří v tvář polistopadovému dynamickému chaosu byl spisovatel stále elegičtější, bolestivější, tišší, jak ho výstižně charakterizoval Jiří Peňás. Hovořil stále více už jenom k sobě a veškeré lidské pozemské hemžení a pachtění ho už přestávalo bavit. V jeho osobě odešel jeden z největších prozaiků české literatury.

Nositel Nobelovy ceny u Havla

Elie Wiesel, známý židovský spisovatel a nositel Nobelovy ceny míru navštívil prezidenta Václava Havla. Tématem jejich rozhovoru byla příprava mezinárodní konference Forum 2000, která se uskuteční v září v Praze. Tato konference má v úmyslu zrekapitulovat stav civilizace a pojmenovat hodnoty sdílené většinou lidstva. Mezi pozvanými jsou Henry Kissinger, Nelson Mandela, matka Tereza, Šimon Perez, James Carter, Sergej Kovaljov, Dalajláma a dalších téměř sto mezinárodních osobností.

Výročí Hollara

Jeden z nejrenomovanějších českých výtvarných spolků - Sdružení českých umělců a grafiků Hollar slaví 80. výročí svého založení. K této příležitosti uspořádal ve své spolkové galerii v Praze výstavu svého barokního patrona Václava Hollara, jehož 390. výročí narození a 320. výročí úmrtí si rovněž letos připomeneme. Výstava ukázala průřez celé tvorby Václava Hollara a znovu potvrdila, že tento umělec donucený opustit roku 1627 (tedy před 370 lety) svou vlast, patřil ve své době mezi nejvýznamnější evropské grafiky.

Smrt Albína Brunovského

Koncem ledna zemřel ve věku 61 let v Bratislavě slovenský grafik a ilustrátor Albín Brunovský. Tento nositel titulu národního umělce a autor československých bankovek z doby před listopadem 1989 patřil mezi grafiky, kteří kladou důraz na řemeslné bravurní zpracování svých děl a na jejich morálně-alegorické vyznění. Měl značný vliv na mnohé slovenské grafiky.

Antikvářské aukce v Praze na podzim a v zimě 1996

Na antikvářských aukcích loni na podzim a v zimě se jednoznačně ukázalo, že trh jeví zájem především o kvalitní zboží. Začala se vzpamatovávat česká avantgarda. Například za nádhernou bibliofilii Paříž, obsahující francouzskou poezii v překladech Jaroslava Seiferta s 18 lepty Josefa Šímy (vydalo Aventinum 1927) musel zaplatit nový majitel 115 000 korun. Vydání Máje s kresbami Jindřicha Štyrského (1937) vystoupalo z vyvolávací ceny 9500 korun na 26 tisíc. Nejvíce však zřejmě překvapil v tomto ohledu dadaistický plakát Divadla na Slupi, který se ze 160 korun vyšplhal až na 12 tisíc. Stabliní oblibu mají i předválečná vydání nakladatelství Odeon. Ilseé Prinzessin von Tripolis Roberta de Flerse se 132 originálními litografiemi Alfonse Muchy z roku 1901 se prodala za vyvolávací cenu 65 tisíc korun. Dobře se prodávaly dětské knihy a judaica, naopak neuspěl Josef Váchal a úplným propadákem byly dříve úspěšné německé tituly.

Stále trvá zájem o kvalitní fotografie - poloakt Františka Drtíkova z roku 1926 dosáhl ceny 145 000 korun (vyvolávací cena 58 000) a jeho Kompozice z 20. let Byla prodána za 90 000 (vyvolávací cena 4000).

Kvalitní zboží se dobře prodávalo i v oblasti rukopisů. Největším "trhákem" bylo vysvědčení psané rukou Bedřicha Smetany, které se vyšplhalo z vyvolávací ceny 15 tisíc až na 130 000. Zájem byl i o dopisy T. G. Masaryka a o konvolut dopisů Otokara Březiny. Dopis Josefa Mánesa malíři Josefu Hellichovi našel nového majitele za 22 000 (vyvolávací cena 9000). Velkou pozornost budila sbírka rukopisů a písemností z posledních dnů života K. H. Franka, která byla nakonec vydražena za vyvolávací cenu 99 000 korun.

Český úspěch v La Scale

Že sláva české hudby ve světě neuvadá, dokázala v proslulé milánské La Scale první dáma české opery sopranistka Eva Urbanová (35). Italský tisk se nestačil rozplývat nad bravurním výkonem této pěvkyně v nesmírně obtížné roli Giocondy ve stejnojmenné čtyřhodinové opeře A. Ponchielliho. Noviny připomínaly, že se opera Gioconda dávala na jevišti La Scaly naposledy v roce 1952 a od té doby si na ní nikdo netroufl. Eva Urbanová byla překvapivě angažována pro prestižní první obsazení. Že to byla správná volba, dokazují ovace po představení i ohlasy v tisku. Zároveň se objevily i první náznaky, že La Scala uvažuje o dalších rolích pro českou pěvkyni.

Česká literatura na CD-ROM

Nejen literárním vědcům, ale i školákům, studentům a všem, kdo se o literaturu zajímají je určena multimediální encyklopedie „Česká literatura od roku 1945“. Páteř encyklopedie tvoří pět literárněvědných slovníků z různých časových období - poválečný, ze 60. let, normalizační, exilový a slovník vydaný po revoluci. Právě tento fakt umožní porovnat různé výklady jednoho a téhož autora a získat tak informace a souvislosti, ke kterým by se jinak čtenář dostával jen s vynaložením hodně času i energie. CD-ROM přináší toto obrovské množství informací již setříděných.

+ MUDr. Libuše Konečná

28. 4. 1945 - 28. 1. 1997

Doktorka Konečná se narodila v Borkovanech, městem jejího dětství, dospívání a studií však bylo Brno. Tam také promovala na lékařské fakultě Masarykovy univerzity.

V roce 1987 promovala podruhé - tentokrát na univerzitě ve Vídni, kde jako emigrantka našla svůj nový domov. Zde si také díky své cílevědomosti a pili brzy otevřela vlastní ordinaci. Mnoho našich krajanů bylo jejími pacienty.

Přes veškerou námahu a pracovní zatížení si však vždy našla i čas pro rodinu. V dceři vychovávala svoji nástupkyni a pokračovatelku.

Doktorku Konečnou jsme neznali jen jako svědomitou lékařku. Znali jsme ji jako veselou, životaplnou a život milující ženu, která si ráda zazpívala, zatančila a ráda se smála. O to víc námi otřásla zpráva o jejím nečekaném odchodu.

Čeština jak ji znáte i neznáte

Pod tímto názvem vydalo nakladatelství Academia soubor esejí z oblíbeného rozhlasového cyklu Čeština dnes a zítra. Jednotlivé eseje tvoří souvislý text, ale samostatné drobné celky. Autory jsou František Daneš, bývalý ředitel Ústavu pro jazyk český a ředitel nynějšího Jiří Kraus. Další dvě odborné pracovnice jsou Světlá Čmejrková a Ivana Svobodová, která je vedoucí Jazykové poradny. V osmaosmdesáti esejích rozdělených do sedmi nestejněměrně rozsáhlých částí se seznámíme například s užitím češtiny v různých sférách, s řešením praktických řečových otázek. Současnou češtinu vidí autoři jako výsledek minulého vývoje (proto přidávají i kapitolu o historii češtiny), ale chápou ji i jako východisko vývoje budoucího. Závěrečná sedmá část je věnovaná „bohemistickému archivu“, tj. především významným, už nežijícím osobnostem a základním dílům, nutným ke studiu češtiny. Mezi odborníky, jakými byli Josef Gebauer, Roman Jakobson nebo Bohuslav Havránek, je uveden i neoborník, ale velký obdivovatel a opěvovatel češtiny, překladatel Pavel Eisner. Autoři věnovali samostatnou esej i jazykovému humoru a hře se slovy a zabývají se i výkladem o současných problémech včetně počítačové komunikace, na které naráží každý běžný uživatel jazyka. Knihu lze doporučit všem, protože svou přístupnou formou je dostupná každému, kdo se chce o své mateřštině dovědět více a to nejen jako o dorozumivacím prostředku, ale i jako kulturní hodnotě.

Jakubiskova „Nejasná zpráva o konci světa“

Nový film režiséra Juraje Jakubiska „Nejasná zpráva o konci světa“ se vydává do českých kin. Jakubisko, známý svými filmy Kristove roky, Zbehovia a pútníci, Vtáčkovia, sirotky a blázni, Sedím na konári a je mi dobre a dalšími, natočil svůj nový snímek česky a označuje ho za snad nejkřutější ze svých třinácti děl. Nejasná zpráva o konci světa, příběh několika generací zasazený do zapomenuté osady kdesi v horách, přináší podobenství o zkáze lidstva, jak ji předvíдалa bible i filosof Nostradamus. Nevypovídá o nicotnostech, ale rovnou o veškerém hořkém údělu tohoto světa. Svůj projekt Jakubisko charakterizuje jako film o vášních - „a kde jsou velké vášně, tam také vládne lidská krutost“. Znovu a znovu se ve filmu naplňují prorocká slova: „Když nezabíjejí vlci, zabíjejí ovce, když nezabíjí nenávisť, zabíjí lásku“.

Hlavní roli ztvárnila manželka Juraje Jakubiska Deana Horvátová, která byla zároveň i producentkou celého projektu. Protože se manželé Jakubiskovi chtějí pokusit o průlom do světové distribuce, bude se film vydávat na zahraniční cestu s titulky v několika jazycích.

o z n á m e n í

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

a tlumočení Mag. Zdena Sklenar, 1020 Vídeň, Stuwerrstrasse 8/21, tel. 248 77 13, n. 0663/028148, priv. 02674/89302.

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

Mag. Lenka Kovarik, 1210 Vídeň, Felix-Slavik-Str. 3/1/10 tel. 2908809

MÁ TE PROBLÉM?

Platíte hodně? Rád vám poradím ve všech otázkách pojištění a financování. Rychle-spolehlivě-seriózně. Marek Jedlička, 985 9070/24, priv. 259 37 29, Rennbahnweg 46/2/8, 1220 Vídeň.

UBYTOVÁNÍ VE VÍDNI M. Seda, 1070 Vídeň, Westbahnstr. 18, tel. 524 38 73, 6074019.

ZÁJEMCI O VOLEJBAL,

muži i ženy se základními znalostmi - hrajeme pro radost z pohybu - informace N. Štěrbová, tel. 749 12 08.

PRO SVOU MATKU,

inteligentní, hezkou ženu hledám charakterního, inteligentního přítele do 60 let, mluvícího česky - společné zájmy - kultura - literatura - konzerty - příroda a cestování. Zn. kultura.

DUCHOVNÍ SLUŽBA

České katolické misie

Katholische Mission für Tschechen
1030 Hagenmüllergasse 31,
Tel. záznamník 0222/715 48 42.
Postfach 134, 1091 Wien

Římskokatolický kostel
„Nejsvětějšího Vykupitele“
Tschechische Erzlöserkirche
1030 Wien, Rennweg 63

Mše svatá v sobotu v 18 hod., v neděli a zasněžený svátek v 10.00, první pátek v měsíci ve 14.30.

Římskokatolický kostel
„Panny Marie na nábřeží“
Kirche Maria am Gestade
1010 Vídeň, Salvatorgasse 12

Mše sv. každou neděli a zasněžený svátek v 8.30 h

Římskokatolická
Katedrála sv. Štěpána
Wiener St. Stephansdon

svatá zpověď pondělí 16-18, úterý
15-17, středa 13-14 hod.

Nezapomeňte nahlásit případnou změnu adresy:

36/173ČEŠKA

s 11-letou dcerou žijící ve Vídni hledá Zn.: "Přítele".

VŠ 50 / 179 / 81

žijící v Salzburgu hledá sportovní a inteligentní partnerku do 40 let. Zn.: "Lyže".

SOUKROMÉ HODINY ČEŠTINY

pro jednotlivce nebo menší skupiny, výuku němčiny pro krajany a doučování obou jazyků nabízí:

Mag. M. Možná tel.: 526 55 10

OVERENÉ PŘEKLADY

dokumentov, úradných listín, zmlúv ako aj konzekutívne tlmočenie z jazyka slovenského a českého, ako aj do jazyka slovenského a českého vykonáva súdny znalec - tlmočník. Tel. číslo k dispozícii v redakci časopisu.

HLEDÁM MUŽE KOI EM 60-ti LET

k přátelství i vážnějšímu vztahu. Jsem rozvedená, 56 let, se smyslem pro humor, cestování, přírodu. Zn. "Serióznost a veselost".

MÁ TE PROBLÉMY S POČÍTAČEM?

Umíte využít všech možností vašich výkonných programů? Naučím základům používání MS DOS 6.0, WIN 3.1, WIN95, a programů MS EXCEL, WINWORD COREL DRAW. Na mém, i na vašem počítači. Soukromě. Tel.: 545 18 74

ŠKOLSKÝ SPOLEK KOMENSKÝ

spolu s ředitelstvem školy přijímá do konce března žádosti na obsazení místa učitele/ky přírodopisu, fyziky a chemie. Kvalifikovaní uchazeči s dobrou znalostí němčiny nechtě se obrátí přímo na ředitelství školy.

ZLATNICTVÍ, HODINÁŘSTVÍ

Richard Arnold - Opravy šperků a hodin; předělávky, vlastní výroba (též z doneseného materiálu). 1100 Vídeň, Buchengasse 88, tel. / fax 604 54 85

ZNÁMKY - MINCE

Odborný obchod Emanuel Topol, Vídeň 17, Ottakringerstr. 82, tel. 486 42 12
po-pá 9.30-12.30, 14.30-18, so 9.00-12.30

STAROŽITNOSTI

restauruji, nakupuji, prodávám, komise.
V. Fiedler, Vídeň 7, Siebensterng. 20 tel. +fax:
523 35 81, mobil 0664/3566676

ČESKY A SLOVENSKY MLUVÍCÍ LÉKAŘI VE VÍDNI

MUDr. Stanislav Štěrba, univ. doc., odborný lékař pro vnitřní choroby, zejména srdce. Vídeň 11, Simmeringer Hauptstr. 80, tel. 749 12 08

MUDr. Zdenka Gabriel Weiss, odb. ortopédka, též dětská. Vídeň 5, Pilgramm-gasse 10, tel. 58 74 460.

MUDr. Vladislav Lipták, odb. lékař pro vnitřní choroby, Vídeň 1, Zeilinkagasse 12, tel. 533 58 34.

MUDr. Vít Doležal, zubní lékař, ordinace Billrothstr. 20, Vídeň 19, tel. 319 25 73.

MUDr. Tomáš Čech, ortopéd a ortopedický chirurg, Vídeň 11, roh Simmeringer Hauptstr. - Kopalgasse 1/3/3. Tel. 74 32 03, nebo 67 64 303.

MVDr. Eva Ruttnerová, zvěrolékařka, 1150 Vídeň, Robert Hamerlingg. 1. Tel. 892 60 92.

Mag. Ladislav Nykl, psychoterapeut, psychologické poradenství, zajímavé pohovorové semináře, praxe Ledererg. 17/7, Vídeň 8, tel. 523 57 44.

MUDr. Jiřina Bodnar, choroby kožní a pohlavní, počt. 14-18.30, út. 8-13, pá 8-11, Josefstädterstr. 3/4-5, Vídeň 8, tel. 406 99 41

MUDr. Kamila Hajek, soukromá léčba homeopatií, Ada Christengasse 2/F/8, Vídeň 10, tel. 689 22 80

ČESKY MLUVÍCÍ PŘÁVNÍK

Adresa je k dispozici v redakci.

LAVENDL

Obchod s přírodními produkty, potraviny z kontrol. biolog. zemědělství, makrobiotika, prav. prodejní výstavy
Karl Meissl - Str. 3 (Wallensteinplatz 2), tel. 333 17 83
po-pá 8.30 - 18.30, so 8.30-12.30 hod.

KOŘENÍ, ČAJE, SUŠENÉ OVOCE,

z celého světa nabízí Libuše Bártek, Brunnenmarkt, Vídeň 16, tel. 43 97 18

SANO TOURS

Reisebüro Loppreis Zorika, Vídeň 3, Rennweg 21, tel. 715 95 55, fax 715 95 56
Zařídí pro Vás cesty do celého světa letadlem, autobusem, vlakem, lodí.
Sleva pro krajany. Mluvíme česky.

KULTURNÍ KLUB. Informační bulletin. Majitel, nakladatel, vydavatel, tisk Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku, 1080 Wien, Schlüsselgasse 18, tel./fax 402 32 99. Vychází měsíčně kromě prázdnin. Roční předplatné, 150,- šil., členský příspěvek 50,- šil. Cena inzerátu 50,- šil./číslo. Bankovní spojení Bank Austria, č. účtu 683 035 901.

KULTURNÍ KLUB. Informationsbulletin. Medieninhaber, Verleger, Hersteller und Herausgeber Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich, 1080 Wien, Schlüsselgasse 18, Tel./Fax 402 32 99. Erscheint monatlich außer Ferien. Jahresabonnement ATS 150,- Mitgliedsbeitrag ATS, 50,- Inserat/Nummer ATS 50,- Bankverbindung: Bank Austria, Kontonummer 683 035 901.

Z OBSAHU:

Dva zdařilé večery v české škole

strana 2

Náš rozhovor: Divadlo Brett

strana 3

Okupácia Ministerstva kultúry

strana 6

Plynový monopol Ruska končí

strana 7

Trenér hokejových mistrů odstoupil

strana 9

Nejlepší piva v ČR

strana 9

Kam?

Kulturní klub Vás zve na film:

ČERNÍ BARONI

23. dubna 1997, 19.30 hodin

kinosál Českého velvyslanectví

Kalendář

- 25. března** Výstavy obrazů Ireny Ráčkové.
do NÖ Landesmuseum - Graphisches Kabinett,
18. dubna Herreng. 9, 1014 Wien.
- 8. dubna** vernisáž výstavy
úterý „Tatiana Žilinčanová - Čumová Pferde“.
18.30 h Výstava potrvá do 30. 4. 1997. Slovenský
institut, Wipplingerstr. 24-26, 1010 Wien
- 12. dubna** **Podivná paní Savageová** - Div. předst. vlas-
sobota tenecké omladiny. Česká škola Komenského,
16.00 h Sebastianplatz 3, 1030 Vídeň.
- 12. - 13. 4.** výstava „**Dětská literatura**“.
10-18 h Pořádá BOHEMIA WIEN ve škole
14. dubna Komenského, Sebastianplatz 3, 1030 Vídeň.
8-16 h
- 24. - 28. 4.** výlet „**Oravský kraj**“ (západní Tatry). Klub
československých turistů v Rakousku.
- 20. dubna** výstava **Hudebních a zvukových nosičů**
10 - 18 h CD-LP. Pořádá BOHEMIA WIEN ve škole
21. dubna Komenského, Sebastianplatz 3, 1030 Vídeň.
8 - 16 h
- 22. dubna** koncert **TAO CHUNG**, klavír. Pořádá
úterý Slovenský institut v Barokním sále
19.00 h Staré radnice, Wipplingerstr. 8, 1010 Vídeň.
- 23. dubna** **Černí baroni** (hraje mj. P. Landovský).
středa Kinosál českého velvyslanectví.
19.30 h Pořádá **Kulturní klub**
- 28. dubna** písničkový pořad **Jiřího Schmitzera**.
pondělí Pořádá Kontaktfórum v klubovně školy,
19.30 h Sebastianplatz 3, 1030 Vídeň.
- 29. dubna** prezentace knihy: **Darina Múdra:**
úterý **Musikalische Klassik in der Slowakei in**
18.30 h **Zeitdokumenten.** Slovenský institut,
Wipplingerstr. 24-26, 1010 Wien
- 15. května** **Spirituál Quintett** Pořádá Kontaktfórum
19.00 h Česká škola Komenského, Sebastianplatz 3,
1030 Vídeň.
- 21. května** **Kolja**, český film vyznamenaný Oscarem
středa (režie J. Svěrák). Kinosál českého velvysla-
19.30 h nectví. Pořádá **Kulturní klub**
- 7. - 8. 6.** zájezd na výstavu „**Rudolf II. a Praha**“.
Pořádá **Kulturní klub** s Austro-BohemiaPress.

PROGRAM VÝSTAVY „**RUDOLF II. A PRAHA**“:

- sobota 7. 6. 7.00** - odjezd od české školy
(1030, Sebastianpl. 3) do Prahy
Praha: oběd, ubytování v hotelu, prohlídka Prahy
večer návštěva divadla nebo koncertu
- neděle 8. 6. -** návštěva výstavy „**Rudolf II. a Praha**“,
v 15.00 hod. odjezd zpět do Vídně

Přihlášky: u pana Pastrňáka, tel./fax: 5263779 nebo pí Piglerové,
tel.: 7493467. Přihláška bude platná po zaplacení zálohy 500,- ATS.
Bankovní spojení: Bank Austria Wien, číslo konta 659124804,
BLZ. 20151 (Austro-Bohemia Press). Vzhledem k omezenému po-
čtu účastníků prosíme o urychlenou rezervaci zájezdu!

Dva zdařilé večery v české škole

Že je pražská Viola zárukou hlubokého kulturního zážitku pro všechny milovníky poezie, je divákům dobře známo. Právě tak je známo, že pořadatel těchto večerů, pan Jaroslav Kolář, vybere vždy to nejlepší. Klubovna české školy byla v neděli 16. března zcela plná.

Tentokrát se představil Alfred Strejček s Jitkou Molavcovou a Pavlem Jurkovičem v pásmu středověké a renesanční poezie. Výbor z hudební a básnické tvorby 12. - 15. století byl sestaven do jakéhosi volného příběhu. V první části se ubíral od pokory a zbožnosti latinského žalmu a Písně tvorstva sv. Františka z Assisi přes rozpustilost, nevázanost a hříšnost vagantů a staročeského Mastičkáře k rytířskému zpěvu Walthera von der Vogelweide a opět zpátky k pokoře, lítosti a pokání v modlitbě k Panně Marii složené François Villonem pro vlastní matku. Druhá část více zaměřená na lásku střídala vagantské veselí s hlubokým milostným citem, který byl zvláště patrný ve verších a písních české proveniencce. Písně české, latinské a německé se střídaly s tancem a hrou na dobové nástroje.

Hned následující den byl divadelní sál české školy dějištěm představení divadla Járy Cimrmana, které se tentokrát představilo hrou „Vražda v salónním kupé“. Milovníci cimrmanovského humoru si opět přišli na své.

Není zde nutné blíže popisovat představení, které patří k základnímu repertoáru divadla a ze kterého mnozí diváci mohou citovat celé pasáže na zpaměť. Chceme tu připomenout jinou stránku večera: třetina vybraného vstupného – jednalo se o 15000 ATS – byla předána jako dar nadaci Paraple, která pomáhá ochrnutým po poranění míchy, kteří musí k pohybu užívat ortopedické vozíky. Prezidentem správní rady konta Paraple je právě pan Zdeněk Svěrák. V předsálí byla uspořádána malá výstavka obrazů, které umělci M. Coudenhove-Kalergi, P. Cejnar, P. Kouba, L. Hnatovič, J. Brabenec, T. Brabencová, T. Widerlechner, I. Ráčková, D. Sakellariou a S. Vašinová rovněž věnovali této nadaci.

Ve službách Thálie aneb Zdaleka ne hravá léta Divadla Brett

V povědomí nejen vídeňských divadelních recenzentů, ale i milovníků tzv. divadel malých forem je Divadlo Brett spojeno s objevnými inscenacemi a avantgardním pojetím. Málokdo však ví, že zakladateli, dramaturgy a herci tohoto divadla jsou čeští umělci - herečka Nika Brettschneiderová a režisér Ludvík Kavín. (Jinak v civilu manželé, rodiče dvou synů.)

Jak vůbec došlo k tomu, že jste se objevili ve Vídni a kdy se zrodila myšlenka založit zde divadlo?

L. Kavín: Že budeme hrát divadlo, s tím jsme vlastně do Vídně přišli. Přišli jsme všichni tři, tj. s naším malým synem. Nika jako herečka měla potíže s angažmá, já jsem byl okolnostmi nucen měnit zaměstnání, oba jsme byli totiž nepohodlnými, neboť jsme podepsali Chartu 77.

Když tehdejší kancléř Kreisky na mítinku v Akademietheater vyslovil nabídku přijetí signatářů Charty v Rakousku, usilovně jsme zvažovali tuto možnost. Po vymezení všech pro a proti jsme se nakonec rozhodli pokusit se o vystěhování do Rakouska. Nastalo nepředstavitelně obtížné vyřizování s českými úřady, avšak přece jen se nám podařilo v dané lhůtě všechna potřebná razítka a vyjádření dát dohromady, takže jsme mohli přesně 7. 7. 1977 nastoupit do autobusu směr Brno - Vídeň.

Kdo pomohl k tomu, aby se sen o divadle stal skutečností?

L. Kavín: Nikdo. Tvrdá práce a naše jednoznačné nasměrování, totiž dělat to, co jsme nemohli dělat v Československu. Odtud jsme vyjeli proto, abychom mohli dělat divadlo podle našich představ. Hned první den jsme se dozvěděli, že já dostanu stipendium, abych se na univerzitě mohl učit jazyk, moje další perspektiva mělo být snad úřednické místo. Nika nedostala žádné stipendium, neboť, jak nám bylo sděleno, předpokládalo se, že se bude několik let starat o syna, byly mu tehdy dva roky. Museli jsme se smát, vždyť jsme přece proto nevyjeli. Reakce těch, kterým jsme sdělili své představy o založení divadla, byly různé. Někteří byli příznivě nakloněni, ale většina se jich usmívala, neboť to pokládala za podivinství. V realizaci našeho úsilí nám však nepomohly žádní Češi, či české spolky, jak by se mohlo logicky vyvozovat, octnete-li se v prostoru, kde je poměrně početná silná národnostní menšina. Vlastně první pomoc přišla ze stra-

ny, kde bychom to nejen neočekávali, ale prostě by vás to ani nemohlo napadnout.

Tím prvním a rozhodujícím impulsem se stala jedna francouzská profesorka matematiky z Paříže, se kterou jsem navštěvoval na univerzitě kurs němčiny. Kladla mi otázky nejen v rámci hodin, ale snažila se se mnou bavit i mimo ně. Tedy bavit je v tomto momentě příliš silné slovo, protože jak mě, tak její znalosti němčiny byly nulové, takže podle toho náš „rozhovor“ vypadal. Ale ona se chtěla dozvědět hodně o Chartě a o nás, a protože jsem nebyl s to jí to vše povědět, dospěli jsme k tomu, že jsem jí dal naši vídeňskou adresu a pozval k nám na návštěvu. Moje žena Nika totiž umí francouzsky, takže zvědavost mé francouzské spolužačky mohla být konečně uspokojena. Když od nás odcházela, zeptala se, zda-li může ještě někdy přijít se svými známými. Objevila se za tři dny a přivedla s sebou asi patnáct lidí – zahraniční studenty, mezi nimi dva tři Rakušany, dodnes s většinou z nich udržujeme kontakty. Díky této náhodě jsme se vlastně takřikajíc „otevřeli“ těm, kteří nás chápali a jejich prostřednictvím se o nás dozvěděli další.

Takže v lednu 1978 jsme dostali první pozvánku k vystupování do Bruselu, pak přicházela další pozvání. Vpodstatě jsme několik let jezdili po Evropě s našimi představeními, vystupovali jsme na nejrůznějších festivalech, hráli v mnoha malých divadlech, kuturních domech. Všechna turné jsme si s Nikou dávali do-

hromady sami, ale sami dva, resp. tři – včetně našeho syna, jsme Evropu nesjížděli. Společně s námi cestoval i technik, Rakušan Dietmar Blochberg, a někdy i parta Čechů, kteří při představeních pomáhali, ale někteří se jen chtěli podívat do světa. I když jsme měli úspěchy v Evropě, ale i v Americe, kam Niku pozvali a chtěli, aby tam zůstala, věděli jsme, že se budeme muset v blízké době rozhodnout, kde zakotvíme nějak natrvalo. Dovedete si jistě představit, jak je tento způsob života namáhavý, stále jste někde jinde, za tohoto „pohybu“ musíte ale také zkoušet, připravovat nové věci. V těchto situacích jsme museli odmítnat upřímná pozvání našich přátel k posezení po našich představeních. Ale hlavně tu byl syn, který se přiblížil věku, kdy je zapotřebí dítě zapsat do školy. Odmítli jsme návrhy našich známých dát ho v nějaké zemi do internátu, my jsme měli jeho, on měl jen nás, něco podobného bychom mu nemohli udělat. Měli jsme tehdy nabídky ze Švýcarska, ale definitivní vyřízení se nějak protahovalo, poslední možný termín k zápisu do školy se neodvolatelně blížil. Vlastně nějak přes noc jsme se rozhodli, že zůstaneme ve Vídni, protože jsme už mezitím byli rakouskými občany.

Vídeň tedy zvítězila a stala se oním místem, kde se mělo zrodit vaše divadlo. Také to byla jistě velmi namáhavá etapa, neboť šlo nejen o divadlo jako budovu, ale o scénu, jež musela být zviditelněna vídeňskému publiku.

L. Kavín: Ve Vídni jsme hráli několik týdnů na různých místech. Měli jsme dobrou návštěvu. Že se nám podařilo dosáhnout i prosazení vlastního divadla, bylo vlastně způsobeno naší činností koncem 70. a počátkem 80. let, o které jsem hovořil. Znít to trochu paradoxně, ale byli jsme tehdy jediná rakouská divadelní skupina, která reprezentovala rakouské divadlo v zahraničí. V roce 1981 se konal Klaunský festival na Jesuitenwiese a my jsme tam hráli představení „Don Quijote in Wien“. Nika hrála postavu Sancho Pansa. Za tuto roli byla oceněna významnou rakouskou cenou pro činoherce, a to Kainzförderungspreis (pozn. Josef Kainz, rakouský herec). Dodnes je to jediná Kainzova cena, která byla udělena herečce za pantomimický výkon. Cena měla být Nice předána vídeňským starostou. A tehdy nás oslovil spisovatel Pavel Kohout a vyzval Niku, aby využila této příležitosti a vyjád-

řila panu starostovi nejen poděkování za udělení ceny, ale i svoji touhu mít možnost hrát ve svém divadle. Naše prosba našla odezvu a po dlouhých jednáních byly nalezeny prostory, po dalších nejméně měsících i finanční podpora, která však nebyla tak vysoká, abychom mohli vše hravě zařídít. Ale šetřili jsme, kde se dalo, sami jsme svépomocí také kutali a dělali méně odborné práce, takže jsme mohli v lednu naše divadlo otevřít.

Divadlo Brett se po čase stalo neodmyslitelnou scénou vídeňských tzv. divadel malých forem. Uvádělo nejen vlastní repertoár, na jeho prknech hostovala řada souborů.

L. Kavín: Vždy jsme chápali naše divadlo nejen jako divadlo našeho repertoáru, ale usilovali jsme o to, aby zde měli možnost pracovat i jiní divadelníci jako určité ozřejnění naší práce. Proto když se v r. 1984 prosazovaly kontakty s Maďarskem, pozvali jsme k hostování pantomimické maďarské skupiny. Československé soubory do roku 1989 u nás účinkovat nesměly. Jediný, který měl odvahu na základě našeho pozvání požádat tehdejší Pragokonzert o možnost dělat u nás režii ještě před rokem 89, byl režisér Hubert Krejčí. Po otevření hranic jsme se pokusili uspořádat festival československého divadla. S dramaturgií festivalu nám pomohla dramaturgyně, divadelní vědkyně a kritička z Brna Gita Havlíčková. Festivalu, který probíhal v květnu a červnu 1990 se zúčastnilo celkem čtrnáct divadelních souborů – namátkou divadlo Ypsilon, Turbo, divadlo ze Zlína, Divadlo P.Bezruč z Ostravy, Divadlo brň Mrštů z Brna, brněnský Provázek, Ha-divadlo, balet Slovenského národního divadla z Bratislavy. Byl to a zůstane pro dějiny největší festival československého divadla v zahraničí. Úspěch byl veliký, pro nás znamenal počátek nové spolupráce, např. režisér Martin Porubjak u nás potom režíroval Antigonu. Nyní jsou kontakty s českými divadelníky pravidelné. Nika od r. 1990 učí na JAMU v Brně, vede Ateliér herectví. Odtud vycházejí i kontakty se studenty, např. zde byli brněnští studenti režie. Zveme k nám soubory i jednotlivce hledající, tak trochu avantgardně orientované, neboť tam je korelace mezi námi a nimi, což opět vede ke zpětnému obohacování se navzájem. Možná i proto máme jen občasnou možnost hrát v českých zemích.

V polovině 90. let však došlo ke krizi divadla. Tehdy byla značně omezena či zrušena dotace z kulturního rozpočtu a vašemu divadélku hrozil zánik. Ale i tato

situace byla, jak existence divadla dokládá, překonána. Jak se vám to podařilo?

L. Kavín: Divadlo stojí a padá se subvencemi. U soukromých divadel je navíc důležité, nakolik je tato divadelní skupina v dané společnosti zakotvená. Tehdy nás měl postihnout zásah tehdejší kulturní radní dr.Pasterk, která usilovala o to, likvidovat tzv. malé a střední scény, kam jsme také spadali. Zmíněná divadla byla zadlužená a jediná pomoc bylo „vykoupení“ se z dluhů, ale pak zánik scény. My jsme problémem zadluženosti neměli, vždy jsme se snažili provoz přizpůsobit tomu, abychom třeba i jen přežili. Nikdy jsme si nemohli dovolit dělat dluhy. U divadla je to tak, že se musí přemýšlet. Nějakou scénou můžete udělat za 300 tisíc, nebo také za milion, anebo se vám to podaří za pár šilinků. V posledních letech jsme opravdu doslova a do písmene přežívali.

Zbavení subvence znamená nejen ony finanční potíže, ale zde v Rakousku i takřkajíc společenské znehodnocení. Doufáme, že po změnách v kulturní radě Vídně budeme opět dostávat subvenci a už dnes připravujeme dramaturgii pro příští dva tři roky. Rovněž zakládáme znovu divadelní skupinu, neboť doposud tvoří divadlo Brett jenom lidé, kteří jsou s to snášet to, co musíme.

Kolik členů má dnes divadlo?

L. Kavín: To je hrozně komplikované. Dohromady je nás pět tzv. stálých členů a tři další externisté, kteří ale denně spolupracují. Momentálně hrajeme představení jednoho herce. V době před třemi lety existoval tzv. Kreis des Theaters Brett, ten čítal asi třicet lidí - 10 až 15 herců, několik režisérů, scénografů, grafiků, techniků, kancelářských sil. Současně zde nebyli všichni zaměstnání, ale denně se zde pohybovali. Skupinu, která opravdu z divadla žila, tvořilo pět až osm lidí. Řada herců, kteří prošli našim divadlem je nyní v Burgtheater, v divadle v Berlíně, ve vlastních divadlech, či dokonce v politických funkcích.

Paní Niko, čím jste chtěla být v dětství?

Nika Brettschneider: Kominíkem, protože se mně líbilo být na sřeše. Pak doktorkou, ale kominík to vždy vyhrál.

Vystudovala jste herectví na konzervatoři a JAMU v Brně. Jak byste charakterizovala svůj umělecký vývoj?

Nika Brettschneider: Těžko mohu o sobě povídat, to by snad mohl zhodnotit někdo jiný. Až vlastně na JAMU jsem si začala uvědomovat, že mě zajímají spíše experimentální divadla, než divadla kamenná.

Kdo anebo co Vás profesionálně nejvíce formovalo?

Nika Brettschneider: Na škole Ewald Schorm, pak literatura Jiřího Koláře, jeho způsob myšlení.

L.Kavín: Nejvíce mě formovala Nika, z režisérů v Brně Hejda, vlna malých divadel v 60. letech a čechovovsko-brechtovský spor v českém divadelnictví mezi pražskou a brněnskou dramaturgií. Dnes je to prakticky tak, že z velké části dělám dramaturgii já, ale Nika má poslední slovo. Je to člověk, se kterým jsem měl krásnou příležitost se stát v průběhu let praktické spolupráce divadelníkem, zatímco ona již tou divadelnicí byla. Moje studijní zaměření bylo přece jenom jiné, vystudoval jsem na brněnské universitě obory filosofie a historie, ale divadlo jsem prožíval od útlého dětství.

Zvažujete-li režii, vybíráte si dílo podle titulu, žánru, anebo prostě podle nějakého klíče?

L. Kavín: Vybíráme si věci, které nás zajímají - to je výhoda soukromého divadla. Dramaturgie je věcí nás obou. Má svůj vývoj. V prvních letech převažoval problém moci a bezmoci, potom přišly reflexe na náš život zde (např. již zmíněná hra Don Quijote in Wien), následovaly pokusy zabývat se postsurrealismem, konkrétní poezii, potom dramaturgie románů - např. Pan Kafka se vrací, Goethe - Triumf citovosti, což bylo hodnoceno jako objev, neboť toto dílo nebylo ve Vídni nikdy hráno. Jsme však schopni náš dramaturgický plán zaměřit operativně i jiným směrem, jsme-li přesvědčeni, že je to třeba. Tak jsme např. takřka okamžitě reagovali na udělení Nobelovy ceny Jaroslavu Seifertovi pořadem ze Seifertovy poezie. Na jaře 1989, kdy byl uvězněn V. Havel, jsme uvedli jeho hru „Vernisáž“.

Paní Niko, převažují ve Vašem repertoáru spíše díla tragická, komická či žánrově význačná?

Nika Brettschneider: Myslím, že převažují díla význačná.

Jaké byly reakce diváků na vaše poslední představení „Helden wie wir“ německého autora T. Brussiga?

L. Kavín: Reakce byly velmi krásné, pozitivní. Jedná se o přestavení jednoho herce. Děkovačka trvala 8 až 10 minut, bylo to pěkné. Bohužel však dva dny po premiéře byly velmi kritické, návštěvnost byla nízká. Důvod lze hledat i v malé odezvě v komunikačních prostředcích.

Které dílo vašeho divadla patří k Vaším oblíbeným?

Nika Brettschneider: Věci pana Koláře. Pořád se k němu vracím.

L. Kavín: Na to je hrozně těžká odpověď, jistě Jiří Kolář. S jeho hrami si můžeme dělat, co chceme. Uvedli jsme jeho hry ve světových premiérách nejen v němčině, ale Nika se studenty v Brně i v češtině. Kolář je naše láska. Je to divadelní poklad.

Co je pro Vás v životě nejdůležitější?

Oba: Zdraví. Zdraví nejbližších lidí, protože to ochromuje nejen ty nemocné, ale i ty kolem. Zdraví je ohromný poklad. Je důležité k tomu, aby člověk mohl něco tvořit, dělat, učit se.

Vaše plány do budoucna?

Oba: Ty se nemění, chceme dělat naše

divadlo. Budoucí dva tři roky se budeme zabývat zapomenutou literaturou v českých zemích psanou v němčině (A. Stifter, M. Eschenbach). Nechceme zklamat diváky.

Co sledují, čtou a poslouchají Nika Brettschneider a Ludvík Kavín, když zrovna nehrají?

Nika Brettschneider: Čtu věci, které otevírají pohledy do budoucna, teď právě dílo Melchiora Fischera „Chaplin“. Dále pročítám věci ke zmíněné dramaturgii. Spoustu jsem toho neznala a zjišťuji, že by mi toho mnoho uniklo, kdybych si toto předsevzetí nedala. Snažím se sledovat divadlo jak zde, tak i v Čechách.

Tam jsou zajímavé inscenace o Kafkovi ve Zlíně, v Ha-divadle. Zde ve Vídni představení v divadle Topsy Küppers, v Drachengasse. A co ráda poslouchám? Chansony Hany Hegerové a chansony vůbec.

L. Kavín: Já čtu „Zápisky z bláznince“ Miroslava Macháčka. Jinak podobně jako Nika hrozně moc věcí k naší nové dramaturgii. Poslouchám rád klasickou hudbu, Bacha. Mám rád i postklasické věci, experimentální, jako např. pražského skladatele Vladimíra Francé a věci Karla Kryla.

*Děkuji Vám za rozhovor.
rozmlouvala dr. M. Brandeis*

CENY THÁLIE U D Ě L E N Y

Ceny Thálie převzali na scéně Národního divadla v Praze operní pěvci, baletní umělci a herci za mimořádné jevištní výkony. Celý večer moderoval Milan Lasica, a stal se tak neplánovaně i ztělesněním československé divadelní vzájemnosti. Díky němu se stal tento večer zároveň příjemným zážitkem bezprostřední komunikace.

O Cenách Thálie každoročně rozhoduje na základě nominací odborných porot kolegium pro udílení Cen Thálie, jmenované prezidiem Herecké asociace. To rozhodlo udělit letos poprvé dvě zvláštní ceny. Cenu pro umělce do 33 let převzal herec Jan Potměšil, druhou zvláštní cenu obdržel Miroslav Horníček.

Ceny Thálie '96 za celoživotní mistrovství převzaly: primabalerína, choreografka a pedagožka Miroslava Figarová, operní pěvkyně Libuše Domanínská a herečka Jaroslava Adamová. Ceny v oboru činoherního herectví převzali Jana Hlaváčová za roli Agnes v inscenaci hry Křehká rovnováha v pražském Divadle na Vinohradech a Jiří Lábus za roli pana Bonneaua ve Vianově hře Hlava medúzy, kterou v Ypsilonce režíroval právě Milan Lasica. V oboru „opereta, muzikál“ obdržela cenu Jitka Molavcová za ztvárnění hlavní role v muzikálu Hallo, Dolly v Hudebním divadle v Karlíně.

Čeští kubisté u Sotheby's

V paláci Breuner ve Vídni bylo možno počátkem března spatřit výjimečnou sbírku Milana Heidenreicha obsahující nádherné ukázky českého kubismu. Výstavu uspořádala rakouská pobočka firmy Sotheby's a byla vlastně pozvánkou na aukci Sothebys do Londýna, kde se 19. března celá kolekce dražila. Ve sbírce bylo možno objevit díla takových mistrů českého kubismu, jako byli Emil Filla, Antonín Procházka, Bohumil Kubišta nebo Otto Gutfreund. Nejvyšší odhadní ceny měly obrazy Emila Filly (až 40 000 liber) a Antonína Procházky (až 20 000 liber). Kupříkladu Autoportrét Bohumila Kubišty, línořez z roku 1918, odhadovali experti Sotheby's na 1000 až 1500 liber. Na aukci se kromě rakouských a německých zájemců chystali také někteří obchodníci z ČR, protože ceny českých kubistů jsou někdy na světových trzích nižší než v samotné České republice.

50 let Společnosti přátel bratří Čapků

Už padesát let uplynulo od chvíle, kdy byl malíř Václav Rabas zvolen prvním předsedou Společnosti přátel bratří Čapků. Během těchto, často nelehkých, let získala Společnost své nezastupitelné místo v českém kulturním prostředí jako obhájkyň nejlepší tradice české meziválečné kultury. Dokázala to i výstava pořádaná u příležitosti 50. výročí Společnosti přátel bratří Čapků v pražském Klementinu. Kromě připomínek činnosti Společnosti zde byly vystaveny i vzácné památky na oba Čapky, například dopis Josefa Čapka z koncentračního tábora Oranienburg z 19. 7. 1942.

V Praze výstava grafik Andy Warhola

V priestoroch galérie MIRO v kostole sv. Rocha na Strahovskom nádvorí v Prahe otvorili výstavu pri príležitosti desiateho výročia úmrtia Andy Warhola.

Na výstave bude prezentovaných 31 Warholových serigrafí, medzi ktorými nebudú chýbať jeho najslávnejšie – Marilyn Monroe, Mao Ce-tung, Goethe, Campbellova polievka, Kvety, Mick Jagger, Beuys či slávny autoportrét.

Všetky diela pochádzajú z newyorskej zbierky Warholovo priateľa a vydavateľa Jörga Schellmanna. Výstava bude predajná, pričom najdrahšou bude serigrafia Marilyn Monroe za 38 tisíc DM, Mick Jagger za 22 tisíc DM atď. Záštitu nad výstavou prevzal veľvyslanec SR v České republice Ivan Mjartan.

Výstava potrvá do 27. apríla t.r.

Okupácia Ministerstva kultúry SR

Pokračujúci konflikt ministra kultúry SR Hudeca s kultúrnou obcou Slovenska dosiahol nový vrchol. Po niekoľkomesačnom odmietaní dialógu zo strany ministerstva kultúry sa umelci rozhodli vynútiť si jednanie s ministrom Hudecom obsadením ministerstva kultúry.

Využili pritom skutočnosť, že sa na poslanecký prieskum ministerstva vydala skupina opozičných poslancov. Poslanci boli po preukázaní sa vpustení do budovy, no za nimi sa nahrnula kopa ďalších osôb (vo väčšine známi umelci), ktorí sa hneď dost hlučne dožadovali dialógu s ministrom.

Ako sme už písali, podstata sporu tkvie v novom trende centralizácie kultúry, kedy sa divadlám odníma právna subjektivita, tieto sú potom násilne zlučované, poprípade sa na vedúce mesta dosadzujú vláde lojálni ľudia.

Protestná akcia umelcov spôsobila narušenie práce ministerstva. Minister Hudec sa nakoniec rozhodol s umelcami predsa len jednať. Po dosiahnutí akej-takej dohody sa ale tesne pred podpísaním zdvihol a z jednania ako aj z budovy vôbec ušiel.

Rozčarovanie protestujúcich bolo také veľké, že sa rozhodli v budove ministerstva kultúry prečkať noc a čakať na ministra do rána. V budove sa okrem protestujúcich nachádzali pracovníci súkromnej bezpečnostnej agentúry, ktorej úlohou je dbať na poriadok na ministerstve, ďalej privolané posily Polície a zrejme aj pracovníci SIS (Slovenskej informačnej služby), pretože celá akcia bola podrobne filmovaná neznámymi ľuďmi v civile. Vo večerných hodinách potom prišiel rozkaz operačného dôstojníka a príslušníci Polície začali vyprázdňovať ministerstvo. Nepomohla ani hradba z ľudských tiel, ktorú vytvorili ešte stále prítomní poslanci. Niektoré zákroky polície boli skutočne nevyberavé, aj keď minister vnútra Krajčí na druhý deň toto popieral a tvrdil, že sa všetko dialo v rámci zákona. O tom ale rozhodne nezávislý súd, pretože niektorí poslanci podali na ministra vnútra žalobu. V parlamente zasa iniciovali návrh na odvolanie oboch ministrov (Hudeca a Krajčího). Vzhľadom na pomer síl v parlamente ale tento návrh šancu na prijatie nemá. Pokrokom je ale už aj samotná skutočnosť, že Vladimír Mečiar priznal, že minister kultúry robil aj chyby, tieto neboli ale vraj závažné...

Podporu umelcom hneď na druhý deň vyjadrili študenti slovenských vysokých škôl, ale aj divadlá z Prahy, Brna, Ostravy, Olomouca a ďalších.

Ostáva len dúfať, že snáď k nejakej dohode predsa len dôjde a že jediným miestom na dialóg neostane ulica.

Podpora slovenským hercům

Stávkujúci bratislavské herce a novináre podpořila před budovou slovenského velvyslanectví v Praze nejméně stovka divadelníků a dalších kulturních pracovníků.

Účastníci pokojného manifestálního setkání vyjádřili podpisem solidaritu s těmi, kdo ve slovenské metropoli protestují proti nedemokratickým způsobům výkonu státní moci, a vyjádřili i pobouření nad brutálním průběhem policejního zásahu proti nim.

MEČIAR DO PRAHY?

Mezi některými politiky v Praze převládá názor, že návštěva slovenského premiéra Vladimíra Mečiara, která je plánována na duben, by měla být odložena.

Poslední události na Slovensku i obtížné jednání o mezinárodní smlouvě, která má ukončit dohady o federálním majetku, totiž téměř vylučují Mečiarův příjezd do ČR. Jeho návštěva by vyvolala pobouření mezi umělci a intelektuály, kteří sledovali střet svých kolegů s policií v Bratislavě.

Dalším důvodem pro pravděpodobný odklad návštěvy jsou i komplikace kolem připravované smlouvy o dělení federálního majetku. V odborných kruzích panuje přesvědčení, že bez podpisu této dohody nemá Mečiarova návštěva v Praze smysl.

Brána do Rakouska

Za jeden z nejvýznamnějších kroků pro oživení infrastruktury v moravském Vratěnině je pokládáno otevření hraničního přechodu do Rakouska. V této nejzápadnější obci znojemského okresu s pouhými 297 obyvateli jsou nyní v provozu dvě pohostinství, dvě prodejny potravin, prodejny drogerie, suvenýrů a stavebních hmot, čerpací stanice pohonných hmot a přímo na přechodu směnárna s prodejem skla a keramiky. Vratěnin leží na staré silnici mezi Vídní a Prahou, kudy se vozila pošta. V obci byla přeprážní stanice s hlavní poštou. Hraniční přechod byl obnoven na podzim roku 1990 a od té doby příznivě ovlivňuje rozvoj cestovního ruchu v této části jihozápadní Moravy, ale i Dolních Rakous. To potvrdili i český ministr pro místní rozvoj Jaromír Schneider a starosta rakouského Drosendorfu Franz Krestan.

Náklady na volební kampaň

Většina politických stran vynaložila na volební kampaň i několikanásobně vyšší částky, než jaké ještě před několika měsíci přiznávala. Podobný rozpor se objevuje i u přiznaných dluhů. Zřejmě největší rozdíl mezi přiznanou a skutečnou výší volebních nákladů vykazuje ČSSD, která si jako strop stanovila částku 65 milionů pro volby do Poslanecké sněmovny a 25 milionů pro volby do Senátu. Ve zprávě hospodářského tajemníka ČSSD Ivana Havlíčka je ale uvedeno, že na volby do sněmovny bylo vynaloženo 80 milionů Kč a na volby do Senátu 50 milionů Kč. ČSSD je zároveň stranou s největšími dluhy. Podle některých odhadů dosahují téměř dvousetmilionové výše. ODS investovala do voleb celkem okolo 135 milionů korun. Podle některých reklamních agentur ale činí odhad volebních nákladů ODS i dvojnásobek této sumy. Od přiznané výše se však již neliší odhady u ostatních stran - ODA (celkem 60 milionů Kč), KDU-ČSL (60 milionů korun) a KSČM (13 milionů). ODS podle vlastního sdělení splácí v současné době dluh ve výši 32 milionů korun, ODA 52 milionů a KDU-ČSL se potýká s údajně 20milionovým dluhem. Na volební kampaň si KDU-ČSL přibrala další 30milionový úvěr. Republikáni výši svých volebních investic i výši dluhů tají.

Návrat židovského zlata

Podle zpráv české soukromé televize Prima bude brzo řešena otázka tzv. slovenského židovského zlata. Jde o poklad v hodnotě asi sto miliónů korun, který pochází z období Slovenského štátu, kdy Židé museli odevzdat všechny šperky a zlato, který po rozdělení Československa doposud zůstává v ČR. Koncem února poslal ministr financí ČR Ivan Kočárník dopis slovenskému ústředí Svazu židovských náboženských obcí, kde vyslovuje ochotu řešit tuto otázku. Slovenští Židé hodlají poklad využít pro financování charitativní činnosti a na opravu židovských památek.

Prísnejší podmienky pro pobyt cizinců v ČR

V příštím roce by měla vstoupit v platnost opatření, která by zabránila rostoucímu přílivu cizinců do České republiky. Vládu k rozhodnutí, které se projeví v nových zákonech o pobytu cizinců na území republiky a o azylu, vede stoupající počet cizinců na území ČR. Kromě důvodů vnitřních vláda argumentuje i tím, že český cizinecký zákon byl jedním z nejliberálnějších v Evropě. Podle nového zákona by úřady už například neudělovaly dlouhodobý pobyt. Místo něj by si cizinci, kteří chtějí v zemi pracovat, podnikat či studovat, žádali o takzvané účelové vízum, které by platilo jeden rok. Zákon o pobytu cizinců rovněž zkracuje délku platnosti turistického víza ze sto osmdesáti na devadesát dnů. Dále bude rozšířen okruh dokladů, které budou muset cizinci předložit, když podají žádost o vízum k přechodnému pobytu. Po cizinci bude možné žádat, aby na zastupitelském úřadě složil penize, z nichž by byly hrazeny náklady na vyhoštění. Rovněž návrh zákona o azylu zpřísňuje kritéria jeho udělování.

Plynový monopol Ruska končí

Dlouholetý monopol Ruska v dodávkách zemního plynu do České republiky je u konce. Ze soutěže na dodávky plynu vyšla podle rozhodnutí ministrů vítězně norská firma Statoil. První kubíky plynu by měla tato firma přivést do Čech již počátkem května. Výhledově by měla pokrýt asi čtvrtinu domácí spotřeby. Státní úředníci připouštějí, že norské dodávky budou mírně dražší než plyn z Ruska, ale nikdo zatím nedokáže odhadnout, do jaké míry se to projeví v cenách plynu pro firmy a domácnosti. Podle ministra Vladimíra Dlouhého, jehož úřad hledal druhého dodavatele více než tři roky, uzavře česká státní společnost Transgas s Nory dvacetiletý kontrakt na celkových 53 miliard krychlových metrů plynu. Ministr Dlouhý dodal, že nákup zemního plynu z Norska má i politický podtext. Ruský státní podnik Gazprom, na jehož plyn byla dosud Česká republika závislá, se totiž proti dodávkám plynu z Norska ostře stavěl v obavách ze ztráty trhů ve střední Evropě a podle některých informací dokonce hrozil zastavením dodávek plynu do Čech.

Resort ministra Dlouhého se však žádných odvetných opatřeních ze strany Gazpromu neobává. Gazprom má s českým Transgaselem uzavřenou smlouvu do roku 1998 a pracuje se na novém patnáctiletém kontraktu.

Norská firma vyhrála v soutěži nad nizozemskou Gasunií, německými firmami Wintershall a Ruhrgas a britskou společností British Gas. Tito zájemci jsou v podstatě partnery Gazpromu, neboť obchodují s ruským plynem. Norský plyn bude do České republiky proudit plynovodem z nalezišť v Severním moři. Poslední překážkou k podepsání kontraktu je ještě dohodnutí tranzitních poplatků přes Německo.

Komunističtí strůjci se asi vyhnou procesu

Prominenti bývalého režimu, kteří byli obviněni z vlastizrady a napomáhání invazi okupačních vojsk v roce 1968 mohou s největší pravděpodobností uniknout soudnímu procesu a také trestu. Státní žalobce Jan Křivánek hodlá trestní stíhání zastavit. Vleklé dvacetiměsíční trestní stíhání čelných mužů komunistického státu (Jakeš, Hoffman, Soják, Lenárt) a Státní bezpečnosti (Bokr, Houska, Klíma, Kožuch, Žlábek) se chýlí ke konci. Šéf pražských žalobců Jan Křivánek téměř s určitostí dá z dosud neznámých důvodů celé kauze stop. Pro vrchní státní zastupitelství v Praze, které vykonává nad Křivánkovým postupem dohled, jsou zpávy o chystaném zastavení případu vlastizrady překvapením. Úřad pro vyšetřování a dokumentaci zločinů komunismu se zatím zdržel jakékoliv reakce. Tento úřad stojí za obviněním představitelů bývalého státu a nadále trvá na tom, aby šli před soud. Jmenování Jana Křivánka do křesla šéfa pražských žalobců vzbudilo loni v červnu velké rozpaky. Zvláště jeho předlistopadová svazácká a stranická kariéra byla v justičních kruzích považována za profesní překážku. Nicméně v určeném datu musí být případ uzavřen a pokud by rozhodnutí nemělo právní oporu, existují prostředky, jak získat nápravu.

Tresty za rasismus

Podle zprávy o trestně stíhaných projevech národnostní a rasové nesnášenlivosti, začaly státní instituce v ČR více dbát na postihování obdobných projevů netolerance ve společnosti. Od počátku října 1995 do konce září 1996 bylo pro trestné činy související s rasovou či národnostní nesnášenlivostí pravomocně odsouzeno 245 osob. Trestně stíháno bylo za rasové a národnostní delikty celkem 652 osob, což je nejvíce za posledních několik let. Počet trestních stíhání s rasovým podtextem stoupá podle předsedy Rady pro národnosti, Pavla Bratínky, zejména v důsledku zvýšeného zájmu kompetentních úřadů. Přístup k rasismu se mění na nejvyšších místech, především na úrovni ministerstva a státních zastupitelství. Problematický však zůstává na úrovni regionální a místní.

Útoků, kdy člověk napadne druhého jenom proto, že je jiné barvy pleti, rok od roku přibývá. Aktivisté Hnutí občanské solidarity a tolerance registrují od roku 1990 jedenáct rasisticky motivovaných vražd. Nejbrutálnější rasistická vražda se stala v roce 1991 na Jičínsku. Dvaadvacetiletý skinhead tam utýral šestiletého romského chlapce, když ho rdousil a řezal skleněným střepem. Největší pozornost veřejnosti vzbudil případ T. Berkiho, kterého před téměř dvěma lety ubili čtyři skini v jeho domě ve Žďáru nad Sázavou baseballovými pálkami. Hnutí občanské solidarity míní, že soudy jsou nyní při posuzování rasismu přísnější než dříve a rasová násilníci tak častěji končí před soudem.

Zemřel Karel Pecka

K spisovatelům, které minulý režim rozhodně neprotestoval, patřil i Karel Pecka (nar. 1928), jehož životní osudy se v uplynulých dnech završily. Autor, proslulý především prózami *Horčeka*, *Pasáž*, *Štěpení* či *Motáky* nezvěstnému, byl už v roce 1949 zatčen, obviněn z velezrady a následně odsouzen ve vykonstruovaném procesu k jedenáctiletému trestu odnětí svobody. Po propuštění z vězení roku 1959 pracoval následujících pět let jako kulisák v Národním divadle.

V polovině 60. let začal publikovat autobiografické práce reflektující niterné pocity člověka nuceného trávit dlouhé chvíle v osamocení a odloučení od blízkých. Sem bývají řazeny práce *Úniky popřípadě Veliký slunovrat*. Krátkodobé uvolnění poměrů v letech šedesátých, kdy vznikala podle mínění mnoha literárních kritiků díla řazená k vrcholným pracem české literatury vůbec, vystřídalo však mrazivé období normalizace v letech sedmdesátých, kdy nesměl, tak jako mnoho jiných autorů, publikovat ani Karel Pecka. V této době se živil jako čerpač v podniku *Vodní zdroje*. Neváhal se připojit k signatářům *Charty 77*, čímž se odsoudil k dalším letům nuceného „literárního půstu“, který prakticky trval až do r. 1989. Dne 13. března t.r. zemřel v pražské nemocnici na *Žižkově*.

Pomník TGM

Téměř sedm metrů vysoký pomník Tomáše Garrigua Masaryka, bronzový odlitek sochy Vincence Makovského vytvořený ve třicátých letech pro Olomouc, bude stát na začátku pražské Sněmovní ulice v blízkosti Poslanecké sněmovny. Rozhodla o tom v minulých dnech pražská městská rada.

O umístění Masarykova pomníku v Praze se diskutovalo již za prezidentova života. Mimo jinými přicházelo tehdy v úvahu Smetanovo nábřeží, Pražský hrad, náměstí Republiky či petřínská stráž. Po válce byl neaktuálnější Újezd, o němž se znovu hovořilo v roce 1968.

V roce 1994 byla vyhlášena opět soutěž na dané téma. Mluvílo se opět o Pražském hradě, ale i o Klárově. Nyní tedy bylo rozhodnuto. Pražský primátor Jan Koukal však zároveň předpověděl, že rozhodnutí bude mít vedle zastánců i odpůrce. Mezi těmi, kteří se již ozvali je např. Masarykovo demokratické hnutí, které považuje Sněmovní za bezvýznamnou uličku přeplněnou auty, kam město prezidenta Osvoboditele prostě „uklidilo“.

Setkání zahraničních Čechů a Slováků

v rámci Jihočeského hudebního festivalu a při dostatečném zájmu zorganizuje pražská pobočka SVU v Táboře 4. - 6. července 1997

Předběžný program:

pátek 4. 7.	příjezd a ubytování
sobota 5. 7.	<i>dopoledne:</i> Tábor a husitská tradice (seminární přednášky)
	<i>poledne:</i> koncert americké armády za účasti paní velvyslankyně USA
	<i>odpoledne:</i> prohlídka města včetně podzemí
	<i>večer:</i> koncert Jihočeského symfonického orchestru v Českých Budějovicích
neděle 6. 7.	Zájezd do Sezimova Ústí a Bechyně:
	<i>dopoledne:</i> Přednáška Sezimovo Ústí a Dr. E. Beneš, položení květů na Benešův hrob
	<i>odpoledne:</i> návštěva keramického muzea v Bechyni
	<i>večer:</i> koncert v bechyňském kostele

Setkání se koná v rámci pravidelného Jihočeského hudebního festivalu, který bude probíhat na 12 místech jižních Čech do 20. 7. 1997.

Zemřela Drahomíra Tikalová

Sopranistka Drahomíra Tikalová, dlouholetá sólistka opery pražského Národního divadla zemřela 14. března ve věku nedožitých dvaosmdesáti let. Drahomíra Tikalová se narodila v r. 1915 v Berlíně. Studovala na Gymnáziu v Hodoníně a původně se chtěla stát lékařkou. Jako třidvacetiletá však vyhrála mezinárodní pěveckou soutěž ve Vídni a o její další dráze bylo rozhodnuto. Tikalová zpívala nejdříve v brněnské opeře a odtud odešla do Národního divadla. Zde byla v angažmá v letech 1943 - 84. Spolupracovala se slavnými dirigenty, jako např. s Václavem Talichem a Jaroslavem Krombholcem. Publikum si ji pamatuje zvláště jako Mařenku z *Prodané nevěsty* či Jenůfu z *Její pastorkyně*, ale nesmazatelně se do jeho povědomí zapsala například i titulní rolí ve Verdiho opeře *Aida*. Tikalová zpívala v Belgii, Itálii, Francii, Rakousku, Německu a v dalších evropských zemích, kde s Národním divadlem hostovala.

Málo peněz na památky

Na záchranu architektonického dědictví by mělo být letos vyčleněno ze státního rozpočtu ČR 450 miliónů korun. Uvedl to ministr kultury Jaromír Talíř. Zároveň však dodal, že projekty na rekonstrukci památkových objektů dosahují částky 2,3 miliardy korun. Ministerstvu tedy schází na pokrytí potřebných rekonstrukčních prací 1,85 miliardy korun. Mezi nejvýznamnější investice ministerstva kultury bude letos mimo jiné patřit obnova Paláce Kinských a dovršení oprav na letohrádku Hvězda v Praze. Ale spousta nádherných uměleckých památek bude bohužel asi i nadále chátrat.

Otevření kavárny Slavie

Slavná pražská kavárna Slavia, která již pět let zeje prázdnou, by měla během několika měsíců opět přivítat své první hosty. Stavební společnost Konstrukтива, která zajišťuje její rekonstrukci, počítá s tím, že stavební práce skončí ještě letos na podzim a poté bude následovat zkušební provoz. Účast na slavnostním otevření kavárny, přislíbil prezident Václav Havel. Historik architektury Zdeněk Lukeš, který projekt oprav posuzoval, považuje návrh na obnovu Slavie za zdařilý. Náklady na rekonstrukci byly odhadnuty na 75 - 80 miliónů korun. „Věříme, že do Slavie opět začnou chodit intelektuálové a lidé, kteří sem chodili dříve,“ řekl Filip Sirový, jeden ze spolujednatelů společnosti Parnas, která má kavárnu Slavia v pronájmu na 18 let.

Německo odškodní oběti nacismu

Německo se po více než pěti desetiletích rozhodlo odškodnit postižené osoby nacistickým terorem z bývalé východní Evropy včetně České republiky. Německý prezident Roman Herzog uvedl během své nedávné návštěvy Budapešti, že parlament rozhodl vyčlenit z letošního rozpočtu osmdesát milionů marek na odškodnění lidí ze středoevropských a východoevropských zemí, kteří zvláště trpěli za nacistického bezpráví. Podle sdělení Víta Kurfürsta, mluvčího ministerstva zahraničí, německá strana zatím České republice nic oficiálně neoznámila. Tajemník židovských obcí v České republice, Tomáš Kraus odhaduje, že v ČR se odškodnění bude týkat asi tak devíti tisíc lidí, z toho jsou dva tisíce Židé.

Chycena banda převaděčů

Na česko - rakouských hranicích dopadla počátkem března rakouská policie skupinu šesti Čechů a dvou Makedonců, kteří se pokusili v úseku Hevlín - Laa a.d. Thaya propašovat do Rakouska 18 občanů Makedonie. Další šetření pak ukázalo, že tato skupina převaděčů působila na česko-rakouské hranici od loňského září a převedla do Rakouska kolem 400 Makedonců. Pro Rakousko je to další signál k posílení ochrany hranic.

Terezínská knihovna

V Praze v Dlouhé ulici č. 37 byla čtenářům zpřístupněna knihovna. Postarala se o to Nadace Terezínská iniciativa, která se angažuje v projektech souvisejících s vědeckým výzkumem dějin Terezínského ghetta a vyhlazováním evropských Židů nacisty. Fondy obsahují v současné době přibližně devět set svazků, zejména cizojazyčnou literaturu vztahující se ke druhé světové válce a k holocaustu. Čtenářům je knihovna zpřístupněna v pracovní dny denně mimo středu od 9 do 11 hodin.

Zemřel Václav Roziňák

Ve věku 74 let zemřel Václav Roziňák, bývalý hokejový reprezentant. Byl hokejovým mistrem světa z let 1947 a 1949 a nositelem stříbrné medaile z olympiády v roce 1948. V padesátých letech byl v inscenovaném procesu odsouzen za údajný úmysl opustit republiku na deset let vězení. Propuštěn byl až po odpykání poloviny trestu. Nakrátko se ještě vrátil do ligy jako aktivní hráč, potom do roku 1967 trenérsky: vedl B - mužstvo pražské Sparty. Od roku 1968 žil a trénoval ve švýcarském Curychu.

Nejlepší piva v ČR

Odborní degustátoři určili v soutěži o Zlatý pohár veletrhu Pívev 97 jako nejlepší dvanáctistupňový ležák Hostan ze znojemského pivovaru. Mezi jedenáctistupňovými světlými ležáky zvítězily společně Džbán z pivovaru ve Vyškově a Šerák z pivovaru Holba v Hanušovicích. Za nejlepší desetistupňové pivo považují porotci plzeňský Gambrinus a 1. místo v kategorii tmavých výčepních desítek získal protivínský Platan. Šestého ročníku mezinárodní soutěže piv se zúčastnilo celkem 40 pivovarů se 103 značkami piva. Bohužel se však hovořilo u kulatého stolu, konaného v rámci veletrhu, o nutnosti opět zdrazit pivo.

Staropramen kontra Starý prameň

Pražské pivovary, aj napriek rokovaniam s a. s. Šíravar Michalovce, sú presvedčené, že označenie michalovského piva Starý prameň je zneužívaním obchodnej známky Staropramen, ako aj postavenia tohto piva na trhu, a preto sa rozhodli riešiť spor súdnou cestou. V žalobe navrhujú, aby Michalovce prestali používať označenie Starý prameň a uhradili škodu spôsobenú zneužívaním známky Staropramen.

Vedenie michalovského pivovaru ale nevidí dôvod značku meniť a vylučuje podobnosť označenia a grafického stvárnenia názvu Starý prameň s označením pražského piva.

Spor sa rozpútal vlni v lete, keď pracovníci pražských pivovarov zistili, že sa pivo Starý prameň predáva v Moskve ako české pivo. Štartérom sporu bola vlastne konkurencia na trhoch Ruska a Ukrajiny, kam Šíravar, a. s., exportuje viac než polovicu výroby, i keď je jeho produkcia rádovo desaťnásobne menšia, ako pražského konkurenta. Šíravar, a. s., sa s novou značkou po prvý raz predstavil na výstave Salima v Brne. „Vtedy nik z Pražských pivovarov neprotestoval“, tvrdí vedenie michalovského pivovaru.

Nech skončí táto kauza akokoľvek, je iba dôkazom toho, že boj o miesto na trhu piva je tvrdý a nefúťostný. Faktom totiž je, že tento trh je jak v Čechách, tak aj na Slovensku presýtený, pričom v Čechách je situácia o poznanie horšia. Uvádza sa, že nadprodukcia piva tam dosahuje až 30 percent. Vlni takmer všetky pivovary, vrátane Staropramenu, zaznamenali pokles produkcie. Podobne je to aj na Slovensku. Z pätnástich pivovarov zvýšilo svoju produkciu oproti roku 1995 iba päť, pričom najväčší nárast zaznamenal práve michalovský pivovar.

Potravinářské veletrhy v ČR

Počátkem března proběhly v Brně nejvýznamnější gastronomické veletrhy v ČR, z nichž největším byl 18. potravinářský salón Salima. Veletrhy zahájil místopředseda vlády a ministr zemědělství ČR Josef Lux, který především vyjádřil uspokojení nad skutečností, že se na rozdíl od některých předchozích ročníků již nijak neliší úroveň expozice a zboží českých a zahraničních vystavovatelů. Zároveň ocenil, že 95 % potravinářského průmyslu v ČR bylo zprivatizováno a že 87 % potravin na českém trhu je domácího původu. U příležitosti zahájení Salimy bylo také třinácti českým výrobcům předáno oprávnění používat značku Czech Made. Tato značka má patřit pouze nejlepším českým výrobkům a na Salimě bylo oprávnění ji používat předáno firmám jako je např. Drůbežářský podnik Libuš, Jihočeské pivovary - pivovar Samson, Kostecké uzeniny, ivanovická Bioveta nebo karlovarská Becherovka.

Trenér hokejových mistrů světa odstoupil

Začátkem března oznámil trenér národního hokejového mužstva ČR svou rezignaci. Luděk Bukač, který dovedl český národní tým dvakrát k titulu mistrů světa (1985 v Praze a 1996 ve Vídni), musel v poslední době čelit prudkým útokům novinářů, kteří ho vinili ze špatných výsledků národního mužstva ČR v období po posledním mistrovství světa ve Vídni.

Niečo pre pamätníkov: Nové železničné spojenie Viedne s Bratislavou

Minimálna vzdialenosť dvoch hlavných miest susedných štátov, aká je medzi Viedňou a Bratislavou, predurčuje na úzku spoluprácu medzi metropolami. Už v predvojnových časoch chodili Viedenčania do Bratislavy a Bratislavčania do Viedne električkou, či už za prácou alebo za kultúrou. Električka spájala obe mestá od februára 1914 a premávala niekoľkokrát denne. Bratislavčania chodili do Viedne na lacné nákupy, Viedenčania zasa uprednostňovali bratislavské kaviarne a vechy s lacným vínom. Za pekného počasia údajne prichádzalo z Viedne až 14 tisíc Viedenčanov. Po vojne sa spojenie prerušilo.

Požiadavka obnoviť spojenie prišla až po novembri 1989. Obnovenie prevádzky v pôvodnej trase však z praktických dôvodov nebolo možné. Časť bývalej trate je už zastavaná a to na oboch stranách hranice. Preto pred časom v spolupráci rakúskeho Ministerstva verejných prác a dopravy a Ministerstva dopravy, spojov a verejných prác SR vznikol nový projekt prepojenia Viedne s Bratislavou južne od pôvodnej električkovej trate.

Traf bude viesť z Viedne dvojkoľajnou traťou do Parndorfu a odtiaľ bude pokračovať ako jednokolejka cez Kittsee, ktoré je už takmer ako jedno z bratislavských predmestí, do železničnej stanice v Petržalke. Na výstavbe sa začalo čulo pracovať v roku 1995.

Pamätníci síce nostalgicky túžia po električke, ale rýchle vlakové spojenie miest sa bude podobaf skôr na rýchlodráhu. Budovanou traťou by sa cestujúci mali dopraviť z Viedne do Bratislavy za 50 minút, bez medzizastávok dokonca len za 35 minút, čo sa nepodarí ani automobilmom. Na preprave sa budú podieľať rakúske ÖBB ako aj slovenské ŽSR. Prepojenie by malo byť významným i z hľadiska vzájomnej polohy medzinárodných letísk Schwechat a Bratislava. Predpokladaný termín otvorenia trate je september 1998.

V Praze je draze

Podle Českého statistického úřadu (ČSÚ) je v Praze cenová hladina o cca 12,3 % vyšší než v celé ČR. Index spotřebitelských cen v lednu tohoto roku činil ve srovnání s lednem 1989 352,4 % (v celé ČR 313,9 %). Na rychlejším růstu cen v Praze se po-

dílejí všechny hlavní výdajové skupiny s výjimkou vzdělávání. Velmi výrazný je hlavně dynamický růst výdajů za bydlení. Tento trend se prohloubí novým rozhodnutím vlády, které předpokládá nejvyšší růst nájmu právě v Praze, a to o plných 100 %.

Kolik utrácení turisté v Praze

Průzkum agentury GfK ukázal, že průměrné denní výdaje turistů v ČR činily loni v přepočtu 35,02 dolarů na osobu. Je to více než v roce 1995, kdy turisté vydali denně v ČR průměrně 29,54 dolarů.

Nejvíce peněz utrácení turisté v České republice za nocleh (průměrně 20 USD za noc). Jednodenní návštěvníci ČR zase nejvíce utrácení na nákupech, průměrně 34 USD. Strava stála turisty v průměru 9 dolarů denně.

Jak jsem viděl návrh na děkovný pomník Rakousku já

Ve zprávě o valné hromadě Kulturního klubu (Klub č. 2, str. 2) je zmínka o návrhu, který jsem podal, aby Kulturní klub po dohodě s příslušnými místy instaloval ve Vídni památník, který by byl výrazem vděku za humanitární pomoc, kterou Rakousko a Rakušané poskytli uprchlíkům před komunismem.

Návrh jsem podal původně už před dvěma roky a tehdy došel na valné hromadě všeobecného souhlasu, takže o něm nebylo ani hlasováno (jen jedním členem výboru KK jsem byl k mému úžasu dotázán, zda to myslím vážně).

Jestliže výbor, jak zpráva v Klubu uvádí, návrh 19. 9. zamítl „jako akt v dnešní době už neaktuální a navíc politicky zneužitelný“ (schůzi výboru jsem nebyl přítomen), pak by jednal proti vůli valné hromady.

Proto jsem návrh přednesl na letošní valné hromadě znovu. V diskusi zazněly, jak se ve zprávě uvádí, různé názory, ale jde o to, kolik bylo kterých a jaké argumenty proti návrhu byly vznášeny. Jestliže jeden např. tvrdil, že Rakousko bylo povinno uprchlíkům pomoc poskytovat, je možné to vyslechnout, ale ne přijmout. Nikdo nemohl suverénní stát nutit něco činit. Ostatně stačí porovnat, jak se vůči uprchlíkům choval (a jak uděloval azyl) rakouský stát ve srovnání třeba s Itálií, nebo Švýcarskem (psali jsme před časem o českém uprchlíkovi, kterého Švýcarsko poslalo zpět do ČSSR v poutech). Je pravda, že Rakousko dostávalo na uprchlíky určitý příspěvek od mezinárodních organizací, ale z toho byli vyjmuti ti, kteří zde zůstali. S námitkou, že Rakousko se chovalo vůči uprchlíkům špatně, protože dotyčnému v Traiskirchenu neschovali oběd, když si byl hledat ve Vídni práci, snad není třeba se zabývat.

Pomoc uprchlíkům (nejen z Československa) Rakouskem představuje alespoň podle mého názoru (prošlo přese mne snad několik tisíc případů) velké humanitární dílo, poskytnuté státem a jeho občany (náklady byly hrazeny ze státního rozpočtu). Tuto pomoc představovala už jen možnost se v Rakousku usídlit a podílet se na všech výhodách moderní společnosti. To je historický fakt, který není možné odbýt tím, že je „už neaktuální a mohl by být politicky zneužit“, jak to odhlasoval výbor Klubu.

Jednalo se o statisíce uprchlíků. Proto také - na rozdíl od toho, jak to zpráva o valné hromadě líčí - nevzbudil velkou pozornost návrh dr. St. Štěrby, pojmut pomník jako výraz vděku chartistů. V jejich případě šlo o zhruba 400 lidí.

Nerozebíral bych celou věc tak podrobně, kdyby ze zprávy nevypadlo to podstatné. Když jsem viděl odpor několika jedinců, vzal jsem svůj návrh zpět s odůvodněním, že se zřejmě změnilo zaměření Kulturního klubu, protože před několika lety by to bylo nepředstavitelné. Diskuse však pokračovala a vyústila v návrh, aby se o celé věci diskutovalo na stránkách Klubu, aby byl zjištěn obecnější názor. Očekával jsem, že výbor Klubu dá k zahájení této diskuse v příštím čísle podnět. Místo toho však byli čtenáři - jak to vidím - nepřesně informováni.

Přemysl Janýr

...a jak to vidí výbor Kulturního klubu

Návrh o zřízení děkovného pomníku pan Janýr na valné hromadě před dvěma lety vznesl. V diskusi padly názory pro i proti. Je pouze subjektivním názorem pana Janýra, že návrh došel všeobecného souhlasu. Zcela jiné subjektivní názory si z valné hromady odnesli jiní účastníci. Objektivní skutečností zůstává, že se celá záležitost odehrála na úrovni neoficiální diskuse, nebyl ani podán návrh na hlasování. Návrh na zřízení pomníku proto nebyl nikdy valnou hromadou přijat.

O pomníku na následujících schůzích výboru nepadlo již ani slovo. Až loni na podzim se otázka objevila v jiné souvislosti zcela náhodou znovu. Tehdy se výbor na schůzi na základě věcné diskuse usnesl, že pomník stavět ani financovat nebude.

Výbor rozhodně nepopírá vděčnost, kterou každý uprchlík v sobě vůči Rakousku chová a zamítnutí pomníku nelze v žádném případě interpretovat jako nevděk vůči Rakousku či Rakušánům. K otázce však nelze přistupovat z hlediska osobních prožitků. Postavení pomníku je závažným politickým aktem, který se vztahuje nejen k obsahu pomníku, ale i k době, kdy je pomník stavěn. Od počátku 80. let a zvláště pak od přijetí nového cizineckého zákona v r. 1992 se mnoho změnilo. Švýcarsko již není jediným státem, odkud jsou uprchlíci posíláni zpět do své země. Nelze zde vycházet ze skutečnosti, že se našťestí dnešní problémy uprchlíků již netýkají Čechů a Slováků. Zde právě výbor vidí neadekvátnost doby a politickou zneužitelnost pomníku.

Na letošní valné hromadě (jak jsme informovali) pan Janýr otázku znovu nanesl, ale pak ji z diskuse opět stáhl. Kolik názorů bylo pro či proti je celkem snadné spočítat, protože v diskusi vystoupilo přibližně šest lidí.

Rakousko jakožto stát, který podepsal Ženevskou konvenci, na sebe vzal - aniž ho někdo nutil - povinnosti, které z podpisu konvence vyplývají. (Zde pan Janýr velmi zjednodušuje názory přednesené v diskusi.) Jiná situace byla v případě chartistů, kde Rakousko skutečně udělalo víc, než k čemu bylo vázáno jakoukoli mezinárodní dohodou a i náklady na přijetí chartistů na rozdíl od ostatních uprchlíků skutečně neslo samo. Z tohoto důvodu byl skutečně zamyšleníhodný návrh dr. Štěrby, koncipovat pomník jakožto poděkování chartistů. Překvapuje, že se pan Janýr domnívá, že právě tento návrh, nezbudil pozornost.

V jednom zásadním bodě je však nutno dát panu Janýrovi zcela za pravdu: zaměření Kulturního klubu je skutečně jiné, než tomu bylo před listopadem 89. Kulturní klub, jak si mnozí pamatují, po listopadu uvažoval o svém rozpuštění právě proto, že svoji funkci, jakožto spolek uprchlíků s politickým podtextem, splnil. Zřejmá potřeba lidí, číst, vidět a slyšet českou a slovenskou kulturu tehdy však převážila, a tak Klub pokračoval - a pokračuje - ve své kulturní činnosti. Celkové změny v menšině během posledních let, včetně vzniku poradního sboru, zaintegrovali Kulturní klub mnohem větším způsobem do české menšiny. Současná linie Kulturního klubu však vznikla právě již po listopadu 89. Pan Janýr se na ní, jakožto zástupce Klubu v poradním sboru, významně podílí. Výrazem těchto změn je jistě i skutečnost, že více než polovina současných členů Klubu se přihlásila až v době po listopadu 89. Jsou to nejen lidé, kteří nově přicházejí do Rakouska, ale i lidé zde již narození či ti uprchlíci, kteří se s předlistopadovým Klubem neidentifikovali.

Kdo, komu, za jakým účelem chce stavět či nestavět je tedy problém skutečně diskutabilní.

Portrét malíře Otakara Slavíka

Pod záštitou rakouského velvyslance Petera Niesnera proběhla v březnu v pražském Mánesu výstava obrazů malíře Otakara Slavíka z devadesátých let a výstava textilních prací podle návrhů současných umělců z rakouské manufaktury Susret. Obě výstavy byly připraveny ve spolupráci s Rakouským institutem v Praze a zahájil je jeho ředitel Manfred Poigner.

Otakar Slavík se narodil v roce 1931, absolvoval sochařskou výuku na Hořické kamenické škole a poté pokračoval ve výtvarném studiu na Pedagogické fakultě Karlovy univerzity v Praze. Jeho malé figurální obrázky se začaly objevovat na výstavách mladých umělců.

V polovině šedesátých let začalo být ve Slavíkových obrazech dominantní figurální téma. Vystavoval své obrazy s okruhem umělců ze skupiny Křížovatka a později na přehlídkách autorů Nové citlivosti. Patřili k nim například Václav Boštík, Karel Malich, Stanislav Kolbál a Zdeněk Sýkora. Normalizační poměry přiměly Otakara Slavíka stejně jako mnohé neoficiální umělce, jejichž díla nesměla být vystavována, aby si přivydělával na obživu jako dělník. V roce 1980 odešel do exilu do Vídně.

Slavíkovy obrazy ze sedmdesátých let, spolu s těmi, které vytvořil již ve vídeňském exilu, představila prvně retrospektivní výstava v roce 1992 v Národní galerii v Praze. Jeho současná pracovní přehlídka představila obrazy a nejnovější portrétní studie, které malíř vytvořil v průběhu devadesátých let ve Vídni. Důležitou složkou současné výstavy Otakara Slavíka bylo čtyřicet studií - Hlav, vytvořených v letech 1991 až 1997. Soubor obsahoval portrétní studie, ale i podoby obyčejných denních událostí. Otakar Slavík v nich použil techniku akrylové a tušové malby. O žhavé a nejisté evropské hranici vypovídaly gobeliny, koberce a textilní objekty, utkané v dílnách rakouské manufaktury Susret-Setkání. Vznikly v rámci exilové pomoci bosenským ženám a od poloviny příštího roku budou přemístěny na území Bosny.

Feminismus a emancipace

V Památníku národního písemnictví v Praze proběhla ve spolupráci s pražským Rakouským kulturním institutem panelová diskuse o feminizmu, emancipaci a významu ženské literatury pod názvem Ženy - Frauen.

Toto setkání iniciovala významná rakouská bohemistka a překladatelka Christa Rothmeierová, která působí na Vídeňské univerzitě a řadí se mezi přední rakouské feministky. Byly předčítány ukázky českých i rakouských autorek a poté následovala diskuse o postavení a úloze žen ve společnosti. V základním pojetí problematiky došlo k odlišnosti: zatímco Rakušanky braly dané problémy vážně, Češky měly tendenci situaci zlehčovat.

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

a tlumočení Mag. Zdena Sklenar, 1020 Vídeň, Stuwertstrasse 8/21, tel. 248 77 13, n. 0663/028148, priv. 02674/89302.

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

Mag. Lenka Kovarik, 1210 Vídeň, Felix-Slavik-Str. 3/1/10 tel. 2908809

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

dokumentov, úradných listín, zmlúv ako aj konzekutívne tlmočenie z jazyka slovenského a českého, ako aj do jazyka slovenského a českého vykonáva súdny znalec – tlmočník. Tel. číslo k dispozícii v redakcii časopisu.

MÁTE PROBLÉM?

Platíte hodně? Rád vám poradím ve všech otázkách pojištění a financování. Rychle-spolehlivě-seriózně. Marek Jedlička, 985 9070/24, priv. 259 37 29, Rennbahnweg 46/2/8, 1220 Vídeň.

UBYTOVÁNÍ VE VÍDNI

M. Seďa, 1070 Vídeň, Westbahnstr. 18, tel. 524 38 73, 6074019.

ZÁJEMCI O VOLEJBAL,

muži i ženy se základními znalostmi - hráme pro radost z pohybu - informace N. Štěrbová, tel. 749 12 08.

MÁTE PROBLÉMY S POČÍTAČEM?

Umíte využít všech možností vašich výkonných programů? Naučím základům používání MS DOS 6.0, WIN 3.1, WIN 95 a programů MS EXCEL, WINWORD, COREL DRAW. Na mém nebo na vašem počítači. Soukromě. Tel. 545 18 74

STAROŽITNOSTI

restaurují, nakupují, prodávám, komise. V. Fiedler, Vídeň 7, Siebensterng. 20 tel.+fax: 523 35 81, mobil 0664/3566676

ZLATNICTVÍ, HODINÁŘSTVÍ

Richard Arnold - Opravy šperků a hodin; předělávky, vlastní výroba (též z doneseného materiálu). 1100 Vídeň, Buchengasse 88, tel. / fax 604 54 85

ZNÁMKY - MINCE

Odborný obchod Emanuel Topol, Vídeň 17, Ottakringerstr.82, tel. 486 42 12 po-pá 9.30-12.30, 14.30-18, so 9.00-12.30

DUCHOVNÍ SLUŽBA

České katolické misie

Katholische Mission Tschechen
1030 Hagenmüllergasse 31,
Tel. záznamník 0222/715 48 42.
Postfach 134, 1091 Wien

Římskokatolický kostel

„Nejsvětějšího Vykupitele“ Tschechische Erzlöserkirche 1030 Wien, Rennweg 63

Mše svatá v sobotu v 18 hod., v neděli
a zasvěcený svátek v 10.00, první pátek
v měsíci ve 14.30.

Římskokatolický kostel

„Panny Marie na nábreží“ Kirche Maria am Gestade 1010 Vídeň, Salvatorgasse 12

Mše sv. každou neděli a zasvěcený svátek
v 8.30 h

Římskokatolická

Katedrála sv. Štěpána Wiener St. Stephansdom

svatá zpověď pondělí 16–18, úterý 15–17,
středa 13–14 hod.

HODNÁ A UPŘÍMNÁ ŽENA 57/160

sportovního založení, ještě pracující, středoškolačka, hledá inteligentního, sympatického muže na úrovni, nekuřáka, všestranných zájmů pro společné víkendy a Zn.: dovolenou.

36 / 173 ČEŠKA

s 11-letou dcerou žijící ve Vídni hledá Zn.: „Přítele“.

LAVENDL

Obchod s přírodními produkty, potraviny z kontrol. biolog. zemědělství, makrobiotika, prav. prodejní výstavy
Karl Meissl- Str. 3 (Wallensteinplatz 2), tel.: 333 17 83
po-pá 8.30 – 18.30, so 8.30–12,30 hod.

KOŘENÍ, ČAJE, SUŠENÉ OVOCE,

z celého světa nabízí Libuše Bártek, Brunnenmarkt, Vídeň 16, tel. 439718

ČESKY A SLOVENSKY MLUVÍCÍ LÉKAŘI VE VÍDNI

MUDr. Stanislav Štěrba, univ. doc., odborný lékař pro vnitřní choroby, zejména srdce. Vídeň 11, Simmeringer Hauptstr. 80, tel. 749 12 08.

MUDr. Zdenka Gabriel Weiss, odb. ortopedka, též dětská. Vídeň 5, Pilgramgasse 10, tel. 58 74 460.

MUDr. Vladislav Lipták, odb. lékař pro vnitřní choroby, Vídeň 1, Zelinkagasse 12, tel. 533 58 34.

MUDr. Vít Doležal, zubní lékař, ordinace Billrothstr. 20, Vídeň 19, tel. 319 25 73.

MUDr. Tomáš Čech, ortopéd a ortopedický chirurg, Vídeň 11, roh Simmeringer Hauptstr. – Kopalgasse 1/3/3. Tel 74 32 03, nebo 67 64 303.

MVDr. Eva Ruttnerová, zvěrolékařka, 1150 Vídeň, Robert Hamerlingg. 1. Tel. 892 60 92.

Mag. Ladislav Nykl, psychoterapeut, psychologické poradenství, zajímavé pohovorové semináře, praxe Ledererg. 17/7, Vídeň 8, tel. 523 57 44.

MUDr. Jiřina Bodnar, choroby kožní a pohlavní, po.čt. 14-18.30, út. 8-13, pá 8-11, Josefstädterstr. 3/4-5, Vídeň 8 tel. 406 99 41

MUDr. Kamila Hajek, soukromá léčba homeopatií, Ada Christengasse 2/F/8, Vídeň 10, tel. 689 22 80

SANO TOURS

Reisebüro Loppreis Zorika, Vídeň 3, Rennweg 21, tel.: 715 95 55, fax: 715 95 56

Zařídí pro Vás cesty do celého světa letadlem, autobusem, vlakem, lodí.

Sleva pro krajany. Mluvíme česky.

ČESKY MLUVÍCÍ PRÁVNÍK
Adresa je k dispozici v redakci.

**Překontrolujte si, zda
je vaše adresa správná:**

KULTURNÍ KLUB. Informační bulletin. Majitel, nakladatel, vydavatel, tisk Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku, 1080 Wien, Schlüsselgasse 18, tel./fax 402 32 99. Vychází měsíčně kromě prázdnin. Roční předplatné, 150,- šil., členský příspěvek 50,- šil. Cena inzerátu 50,- šil./číslo. Bankovní spojení Bank Austria, č. účtu 683 035 901.
KULTURNÍ KLUB. Informationsbulletin. Medieninhaber, Verleger, Hersteller und Herausgeber Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich, 1080 Wien, Schlüsselgasse 18, Tel./Fax 402 32 99. Erscheint monatlich außer Ferien. Jahresabonnement ATS 150,- Mitgliedsbeitrag ATS, 50,- Inserat/Nummer ATS 50,- Bankverbindung: Bank Austria, Kontonummer 683 035 901.

Z OBSAHU:

Nová tvář v Beiratu

strana 3

Výbušnina na mítingu KDH v Bratislave

strana 4

Zdeněk Mlynář zemřel

strana 5

Za drogy do vězení?

strana 6

Ján Lehotský 50-ročný

strana 8

Rudolf II. a Praha

strana 10

Kulturní klub Vás zve na film:

KOLJA

21. a 22.května 1997, vždy v 19,30 hodin

Kinosál českého velvyslanectví

OBSAZENO

Kalendář

1. - 31. 5. úterý - sobota 20:00. Theater Brett:
Faust ...allein

6.5., 18 hodin "Vor- und Nachteile eines NATO-
Beirittes der Tschechischen Republik" v Českém
centru, 1010, Herrngasse 7

13. 5. úterý oslava Dne matek - autobusový
zájezd do Brna (Myslivna), přihlášky pí Polášková,
tel. 3682474 (6:00-12:00, 16:00-18:00). Pořádá Klub
čsl. turistů v Rakousku.

15. 5. čtvrtek 19:30 **Spirituál Kvintet - koncert.** Divadelní
sál české školy, 1030, Sebastianpl. 3. Pořádá Kon-
tactforum. Objednávky vstupenek: Atelier Jan: 5265422,
pí Snášelová: 4811834. (podrobnosti na straně 11)

19. 5. pondělí 14:00 **výlet do Lainzské obory**
(Hermesvilla). Pořádá Klub čsl. turistů v Rakousku.

21. 5. středa a 22. 5. čtvrtek vždy v 19.30 - **český film**
Kolja (režie J. Svěrák) Kinosál českého
velvyslanectví. Pořádá Kulturní klub. OBSAZENO!!!

25. 5. neděle **výlet do Pfaffstätten a Mödlingu.** Odjezd
v 9:24 z nádraží Meidling. Vede p. Trojánec. Pořádá
Klub čsl. turistů v Rakousku.

1. 6. neděle 9:00 **výlet do Mödlingu.** Pořádá Klub čsl.
turistů v Rakousku.

7.-8. 6. 1997 zájezd na výstavu "Rudolf II. a Praha".
Pořádá Kulturní klub s Austro-Bohemia Press.:

Přihlášky: p. Pastrňák tel./fax: 5263779 nebopí Piglerová,
tel.: 7493467 Přihláška bude platná po zaplacení zálohy
500,- ATS. Bankovní spojení: Bank Austria Wien, číslo
konta 659124804, BLZ. 20151 (Austro-Bohemia Press).
(Čtěte na str. 10)

8. června, neděle, **výlet do Perchtoldsdorfu.** Sraz ve
14:00 v Rodaun, konečná linky 60. Pořádá Klub čsl.
turistů v Rakousku.

15. 6., neděle, **výlet na Jägerwiese.** Sraz v 10:00 Cobenzl,
autobus 38A. Pořádá Klub čsl. turistů v Rakousku.

22. 6., neděle, **výlet na Rieglerhütte.** Sraz v 10:00 na U4-
Hütteldorf. Pořádá Klub čsl. turistů v Rakousku.

29. 6., neděle, **výlet do Schwrazenbergparku.** Sraz ve
14:00 v Neuwaldegg, konečná linky 43. Pořádá Klub
čsl. turistů v Rakousku.

Se soškou Oscara

za nejlepší neanglicky mluvený film roku 1996 se vrátili ze Spojených států do Prahy Jan a Zdeněk Svěrákovi, tvůrci filmu Kolja. Na ruzyňském letišti byli nadšeně uvítáni. "Takovou národní manifestaci jsem nečekal", řekl dojatý Zdeněk Svěrák, když uviděl ve stísněném prostoru letištní haly trubače Hradní stráže, dívky v krojích s pivem a kaviárem i zdravotní sestry připomínající jednu ze scén filmu.

V pražském kině Atlas se později konala slavnost, která byla zahájena projekcí části televizního záznamu oscarového ceremoniálu, v níž režisér Jan Svěrák konverzoval s pozlacenou soškou. Přivítal ji při děkovné řeči jako nového člena rodiny. "Vyprávěl jsem jí, že bude bydlet v Praze a že se pokusím jí brzy opatřit bratříčka," řekl mladší z obou tvůrců filmu. Slavnostního vyhlášení se v Los Angeles zúčastnil i představitel filmového Kolji, malý Andrej Chalimov, který se přiznal, že celý večer zíval a měl obyčejný hlad. "Byl z nás jediný, kterému se nesvíral žaludek napětím. Pořád se nás ptal, kdy už půjdeme na podium, jak je ze všech besed a slavnostních premiér zvyklý," líčil své zážitky Zdeněk Svěrák.

Snímek Kolja získal letos kromě Oscara a Českého lva ještě Zlatý glóbus - trofej hollywoodské kritiky.

Vzpomínky na českou Vídeň

je název knihy, kterou zamyšlejí vydat historikové z Vídně a Prahy a která by měla obsahovat vzpomínky vídeňských Čechů na období před druhou světovou válkou. Z tohoto důvodu se obrací s prosbou o spolupráci na všechny krajany, kteří tuto dobu zažili a kteří jsou ochotni přispět k tomu, aby zůstalo zachováno svědectví na ne právě lehkou dobu v životě české a slovenské menšiny. Prosí o vypsání vzpomínek nebo alespoň o navázání kontaktu. Přípravovaná kniha by měla vyjít v nakladatelství Böhlau v první polovině roku 1998.

V případě zájmu o spolupráci se obraťte na adresu:

Mag. Dana Štefanová

Institut für Wirtschafts- und Sozialgeschichte

Verein für lebensgeschichtliche Aufzeichnungen

Dr. Karl Lueger Ring 1

1010 Wien

Tel. 40103/2359

Fax.: 4079191

Nová tvář v Beiratu

V českém poradním sboru při spolkovém kancléřství došlo v současné době k personální změně. Za odstupujícího Karla Matala přichází do poradního sboru jakožto zástupce Sokola Mag. Pavel Roth. Předseda Sokolské župy rakouské, místopředseda Volksgruppenzentrum, přesto však pro mnohé příslušníky menšiny neznámá tvář. Požádali jsme Mag. Rotha o krátký rozhovor, abychom s ním naše čtenáře seznámili

Pane magistře, jak jste přijal fakt, že jste byl zvolen za zástupce do Beiratu ?

Mag. Rodt: Trochu jsem se divil, protože to přišlo tak vlastně znenadání. V Beiratu vpodstatě ještě nejsem, nemám potvrzení kancléře, to by v nejbližší době mělo přijít. Všechno to začalo loni v létě v tzv. Volksgruppenzentrum, kde zasedávali za českou menšinu pan Buchal, paní Pakovičová a pan Dr. Petřík. Tehdy se objevil nějaký právní problém a oni se obrátili na mě, jakožto vystudovaného právníka. Tak jsem se dostal do kontaktu. A protože krátce na to následovala ve Volksgruppenzentrum větší výměna funkcionářů s cílem omladit skupinu, byl jsem navržen panem Matalem za člena. Odtud jsem vlastně přešel také do Beiratu, resp. byl jsem zvolen za zástupce Sokola. Když si zpětně všechno uvědomím, musím říct, že to šlo dost rychle.

Jaká byla Vaše první reakce na návrh, abyste působil jako zástupce Sokola v Beiratu. Byl jste překvapen?

Mag. Rodt: Těžko mohu říct, jestli jsem byl překvapen. Nepřemýšlel jsem o tom, že bych mohl dělat ještě nějaké funkce. Přijal jsem to tak trochu stoicky, bez nějakých očekávání, protože touto prací jsem se předtím moc nezabýval. Pokud jsem doposud mohl něco z problematiky postřehnout, domnívám se, že by poradní sbor měl mít trochu více možností, což souvisí nikoliv s prací funkcionářů, nýbrž se zákonem.

Myslíte si tedy, že Vaše představy o práci v Beiratu se splní ?

Mag. Rodt: Prozatím mohu říci, že jsem si to představoval tak trochu více funkční. Beirat má zasedání třikrát čtyřikrát do roka, což není mnoho, takže nemůže rychle reagovat. A rovněž podává rady, jichž se nikdo nemusí držet. Znam pouze zástupce oněch pěti spolků, zástupce vyslané kancléřem jsem ještě osobně nepoznal.

V Beiratu zastupujete organizaci Sokol. Byla to vždy organizace jednotná ?

Mag. Rodt: Nebyla vždy a vpodstatě dodnes není. Kolem roku 1968 se odštěpily jednoty I., V. a X., důvody byly různé. Asi před třemi léty se "vrátila" X. jednota, mimo zůstávají nadále první a pátá. Obě tyto jednoty jsou známy především volejbalem, dosti úspěšně na tomto poli v Rakousku.

Vedle Sokola je činná i sportovní organizace Orel. Existují dnes ve vídeňské menšině i jiné tělocvičné jednoty či spolky?

Mag. Rodt: Já si ještě pamatuji, že byla činná organizace Dělnická tělovýchovná jednota (DTJ), ale pravděpodobně není už moc činná, protože o tomto spolku nebylo již velmi dlouho slyšet. Bohužel i zprávy o Orlu jsou velmi mizivé.

Došlo k proměně struktury Sokola, anebo zůstává věren tradici ?

Mag. Rodt: Vpodstatě je tradice zachovávána, pouze noví členové vnášejí některé prvky všeobecně rozšířené, např. pozdrav Ahoj! Jinak mi není známo, že by vystoupil někdo v Čechách či zde s návrhem korigovat dosavadní stav, takže nadále se členové Sokola oslovují Bratře! Sestro! Je to starobylé a zvláštní, avšak v ničem to neruší činnost.

Vaše neslovanské jméno a schopnost plyně mluvit česky je typickým příkladem pro národnostní míšení ve Vídni. Takřka na každém kroku se setkáváme s původně českými příjmeními, jejichž nositelé z tohoto jazyka neznají nic, na druhé straně nás spousta osob s neslovanským příjmením překvapí čistou češtinou. Jak to bylo s Vámi ?

Mag. Rodt: Moje jméno pochází z jižních Čech od Jindřichova Hradce. Jsem už vlastně čtvrtá generace české rodiny, i když i tam to bylo "pomotané". Např. moje babička se narodila v Če-

chách a jmenovala se Šteřlová, což rozhodně není české jméno. Vyrůstal jsem dvojjazyčně, ale doma jsme mluvili česky. Chodil jsem do české školy a kromě toho jsem česky mluvil samozřejmě v Sokole, kam mě vodili rodiče od mého útlého dětství.

Co musí člověk umět, aby se mohl stát šéfem rakouské župy Sokola?

Mag. Rodt: Rakouská župa není tak velká, pod uvedeným termínem se rozumí tisíc a více členů. Naše rakouská župa čítá okolo 600 členů, většinou starších. Je velmi obtížné najít někoho pro funkci náčelníka, proto zde otázka "co umí" nestojí v popředí při hledání nového funkcionáře. Jako náčelník mám na starosti sportovní vedení, starostou Sokola je bratr Dipl. Ing. Nováček. Funkce náčelníka byla dlouho neobsazena. Po delším rozmýšlení jsem v roce 1994 funkci přijal. Přináší to s sebou tolik práce, že se vpodstatě k vlastnímu sportu nedostanu. Předmětem mé práce je organizace sportovních činností. Nutné k výkonu funkce jsou i jisté sportovní znalosti. Sokol, to už dávno není jen cvičení na nářadí či prostná, ale cvičí se Aerobic, hraje se fotbal, cvičí se tzv. zdravotní cvičení, hraje se stolní tenis, pěstuje se orientační běh, lehká atletika, nohejbal, plavání. Prozatím byla tato nabídka často jen jednorázová, jejím smyslem bylo upozornit na sebe. Máme potíže s dorostem, tj. věková kategorie 14-18 let, souvisí to se všeobecným trendem. Potěšující je pak příliv nových členů po dvacítce. Naším cílem je nabídnout trvale širokou paletu sportovního vyžití pro všechny, kteří mají sport rádi aktivně či pasivně.

Máte kontakty s jinými župami v zahraničí?

Mag. Rodt: Nejlepší kontakty máme se Švýcarskem a s Č. republikou. Zde v Rakousku jsme sice v organizaci ASKÖ a ASVÖ, ale naše styky jsou jen u sportu volejbal, který se hraje závodně jako liga vídeňská, popř. rakouská. (->str.4)

Výbušnina na mítingu KDH v Bratislave - hra spravodajských služieb?

V športovej hale na Pasienkoch sa uskutočnil míting Kresťanskodemokratického hnutia pri príležitosti deviateho výročia Sviečkovej manifestácie, na ktorej 25.3.1988 občania ČSSR žiadali náboženskú a občiansku slobodu. Neznámy muž polícii oznámil, že na pánskom WC je podozrivá taška. Polícia neskôr zistila, že v igelitovej taške sa nachádzajú šušky priemyselnej trhaviny danubit a v auditóriu haly našla ešte jednu tašku s podobným obsahom. Na mítingu KDH sa v ten deň zúčastnilo okolo 4000 ľudí.

Predstavitelia KDH dali nájdenie výbušniny do súvislosti s výrokom premiéra Mečiara na adresu opozície: "Cheú zápas, budú ho mať." Minister vnútra G.Krajčí označil události na mítingu KDH za "veľmi vážny a odsúdeniahodný počin, ktorý si zaslúži prísne potrestanie." Zároveň odmietol výhlásenia predstaviteľov KDH.

Vyšetrovanie potom pokračovalo ďalší týždeň, až 8. apríla Tlačová agentúra SR vydala správu, z ktorej vyplynulo, že pred policajným vyšetrovateľom vypovedal 48-ročný Jozef Skošník, ktorý povedal, že ho istý muž mimo územia SR nahováral, aby pomohol svojimi skúsenosťami s výbušninami predsedovi KDH J.Čarnoguskému (obaja sa poznajú z vyšetrovacej väzby v roku 1989). Podľa tejto správy Jozef Skošník neskôr zistil, že v jeho úschovnej schránke na železničnej stanici bola neznáma ška-

tuľa, ktorú spolu s jeho osobnými vecami neskôr vybrali neznámi páchateli, a na mítingu KDH sa našli tašky s výbušninami a predmetmi, ktoré zodpovedali jeho osobným veciam. Ján Čarnogurský označil túto informáciu za pokus SIS kompromitovať jeho osobu.

Jozef Skošník vo svojej vypovedi uviedol, že BND (nemecká tajná služba) a CIA organizovali na Slovensku teroristické akcie. Jeho spolupráca s BND a CIA sa začala v roku 1992, potom mal Skošník pôsobiť v Nemecku, Francúzsku, Holandsku a Švajčiarsku, kde získaval informácie najmä o drogách, zbraniach a výbušninách.

Skošník ďalej uviedol, že je od roku 1996 v kontakte s istými Arnoldom Werlom a Zdenkom Novákom, ktorí sa údajne preukazujú služobnými preukazmi BND, ale možno pracujú pre CIA. Títo ho údajne nahovárali organizovať šírenie protištátnych letákov pri terajšom politickom boji medzi koalíciou a opozíciou. "Letáky, ktoré sa objavili v Žiline a v Martine, a ktorých obsah smeroval proti HZDS a SNS, prišli z Nemecka natlačené laserovou tlačiarňou, rozmnožené boli v Plzni a na Slovensko boli prepravené kuriérnou cestou", tvrdí Skošník.

Takýmto bludom môže uveriť len človek postihnutý špionomániou a voliči politických strán, ktoré obviňujú Západ z toho, že Slovensko asi nebude pozvané v prvom kole na rozhovory o vstupe do NATO. Ján Čarnogurský označil celú záležitosť za pokus Slovenskej informačnej služby skompromitovať jeho osobu a osobne o vypovediach Skošníka informoval nemeckú a americkú ambasádu. Obe ambasády zatiaľ odmietli záležitosť akokožvek komentovať. Slovenská informačná služba vydala taktiež vyhlásenie, v ktorom odmieta, že vypoveď Skošníka je jej hrou. Takúto hru vraj mohla zorganizovať tieňová spravodajská služba KDH.

Celá táto hra má zrejme vo verejnosti vyvolať pocit, že Slovensko je nielen obeťou tajných dohôd veľmocí, ale je aj manipulované západnými tajnými službami a smeruje k novej eskalácii kampane proti NATO. Vo verejnosti má vzniknúť pocit ohrozenia. Referendum o vstupe do NATO sa blíži...

Le Pen a Jörg Haider navštívia Slovensko

Zaujímavými kontaktami sa prezentuje Slovenská národná strana. Ako oznámil jej predseda Ján Slota, pozvanie na návštevu Slovenska prijal líder francúzskeho Nacionálneho frontu Jean-Marie Le Pen. Návšteva sa mala uskutočniť ešte v apríli. Počas troch dní by mal navštíviť Žilinu, Vysoké Tatry a Košice. Jörg Haider príde do Bratislavy pravdepodobne v máji.

Pozvanie oboch politikov sa na Slovensku stretlo s rozporuplnými ohlasmi. Politické strany jedna za druhou vyhlasujú bojkot v snahe znížiť tak dôležitosť akcií poriadanych SNS a tiež neskompromitovať sa. Ján Slota ale odmietol označovanie Le Penovej strany ako fašistickej: "Ak by boli fašistami, asi by nesedeli v parlamente."

Česko-slovenské napätí

Slovenská vláda odvolala z Prahy svého velvyslance Ivana Mjartana a jeho návrat podmínila návratom slovenského zлата a omluvou prezidenta Havla. Ten totiž v nedávnom rozhovore pro francúzsky denník Le Figaro prohlásil o slovenském premiérovi Vladimíru Mečiarovi, že nejspíše trpí stihomamem. Prezident Havel se k tvrdému diplomatickému kroku ze strany slovenské vlády zatím nevyjádřil, protože v době eskalace konfliktu byl v zahraničí. Z kruhů blízkých prezidentovi však vyplývá, že Václav Havel se omlouvat nebude. "Slovenská vláda nemůže žalovat prezidenta Havla, jak vykřikují její představitelé, protože výrok prezidenta není možné právně napadnout," řekl jeden z poradců Václava Havla.

Premiér Klaus je spíše než prezidentovým výrokem zaskočen slovenským požadavkem na návrat slovenského zлата. "Musím důrazně prohlásit, aniž bych chtěl přilévat olej do ohně, že Česká republika Slovensku nic nedluží. Opak je pravdou," prohlásil Klaus.

Jednání mezi bývalými federálními republikami o dělení majetku se zastavila již v roce 1993. Slovenská strana tvrdí, že Praha protiprávně zadržuje více než čtyři tuny zлата v celkové hodnotě 256 milionů korun, které Slovensku připadlo

Nová tvář v Beiratu

(Dokončení ze 3. strany)

Pane magistře, máte kromě cvičení i jiné záliby? Zbývá vám na ně čas?

Mag. Rodt: Za dob vysokoškolských studií jsem se věnoval šermu, jsem členem sportovního rakouského Akademického spolku. I když jsem dosáhl i jistých výsledků, nebyl to důvod pro přestování tohoto sportu. Šerm se mi líbí jako elegantní sport, dělal jsem ho pro radost. Bohužel z časových důvodů jsem se musel na čas se šermováním rozloučit, ale věřím, že se k němu zase vrátím.

Děkuji Vám za rozhovor.
Rozmlouvala Dr. Brandeis

z dělení zlatých zásob federace. Dalších pět tun, pocházejících ze zlatých rezerv slovenského státu, je Bratislava ochotna odkoupit za tři sta milionů korun. Pražská vláda na druhé straně požaduje pětadvacet miliard korun, což je dluh, který Slovensku vznikl při dělení aktiv a pasív Státní banky československé a byl potvrzen mezinárodním auditem. Slovensko současně s odvoláním velvyslance Mjartana zaslalo oficiální stížnost do Bruselu. Podle informací ze zastupitelských úřadů při Evropské unii a NATO tyto organizace současnému vyhocenému stavu mezi ČR a SR nevěnují pozornost.

"Je nejvyšší čas otevřeně říci, že vztahy mezi Českem a Slovenskem nejsou nadstandardní. Naopak sledujeme trvalé ochlazování. Obě země prostě kráčí jinými směry," komentoval současně dění ředitel výzkumného centra slovenské společnosti pro zahraniční politiku Miroslav Wlachovsky.

Česká vláda se rozhodla šetřit

Neradostnou hospodářskou situací a nepříznivý vývoj ekonomiky se česká vláda rozhodla řešit výraznými rozpočtovými škrty ve výši 25 miliard korun. Vláda dále rozhodla, že sníží růst objemu mezd ve státním sektoru z 11,9 na 7,3 procenta, odsune valorizaci důchodů, zbrzdí dovoz - importéři budou povinně ukládat část hodnoty zboží bezúročně u českých bank - a urychleně dokončí privatizaci podniků a finančních domů, které jsou ještě v rukách státu. Vláda se však nedohodla, jak navrhoval předseda lidovců Josef Lux, aby za současnou situaci byl hnán k odpovědnosti ministr financí Ivan Kočárník. Šéf opozice Miloš Zeman označil kroky kabinetu za chaotickou improvizaci a soubor opatření odmítl. "Zachyby vlády by měl někdo zaplatit. Nejlépe celý kabinet," prohlásil Zeman.

Tigrid opět v politice

Bývalý ministr kultury Pavel Tigrid se vrací opět do politiky, i když už ne jako výkonný politik, ale pouze jako poradce prezidentské kanceláře. Václavu Havlovi bude Tigrid radit v otázce česko-německých vztahů.

Zdeněk Mlynář zemřel

Český levicový politik Zdeněk Mlynář (1930-1997) považovaný za jednu z vůdčích osobností reformního hnutí Pražské jaro 1968, který po podpisu Charty 77 emigroval do Rakouska, zemřel 15. dubna t.r. po dlouhé těžké nemoci ve vídeňské Všeobecné nemocnici. Silný kuřák Mlynář, který byl čestným členem opozičního Levého bloku, trpěl rakovinou plic.

"Mlynář si zaslouží respekt a uznání", prohlásil předseda rakouského parlamentu a místopředseda vládních sociálních demokratů Heinz Fischer. Odporem proti "pancéřovému komunismu" po invazi vojsk Varšavské smlouvy Mlynář podle Fischera spolu s Václavem Havlem, Pavlem Kohoutem a mnoha jinými v rámci Charty 77 "přispěl k tomu, že Česká republika je dnes svobodnou a demokratickou zemí".

Vysokomýtský rodák Mlynář měl v Rakousku pověst komunisty, který "prohlédl". Ač v roce 1968 patřil ke špičkám komunistického režimu, přičítali mu ve Vídni k dobru, že se po potlačení reformních snah připojil k disidentskému hnutí. V důsledku perzekuce po podpisu Charty a po intervenci tehdejšího rakouského kancléře Bruna Kreiského se Mlynář roku 1977 rozhodl odejít do rakouského exilu. Zde působil v Rakouském ústavu pro mezinárodní politiku v Laxenburgu a v letech 1989-93 jako profesor politických věd na univerzitě v Innsbrucku. Přispíval též do exilového tisku. V exilu vyšla i Mlynářova vzpomínková kniha Mráz přichází z Kremle, považovaná dnes za jednu ze standardních publikací o Pražském jaru.

Po listopadu 1989 se Mlynář neúspěšně pokusil o politický comeback ve své rodné zemi. Nepřestal přitom inklinovat k levicovým seskupením na pomezí reformního komunismu a i jím kdysi propagovaného "socialismu s lidskou tvář". Levý blok, jehož program Mlynář spoluvytvářel, měl sice v minulém funkčním období několik zástupců v Poslanecké sněmovně ČR, loni na jaře se do parlamentu už nedostal.

Neobjasněna zůstane Mlynářova role bezprostředně po srpnové invazi. Úřad pro dokumentaci a vyšetřování zločinů komunismu (ÚDV) Mlynáře předloni obvinil kvůli roku 1968 z vlastizrady. Mlynářův někdejší spolužák z Moskvy Michail Gorbačov prohlásil, že stíhání přítele považuje za hon na čarodějnice. Státní zástupce Mlynářovo obvinění o několik dní později zrušil. "Počkáme si na soud historiků", řekl šéf ÚDV Václav Benda.

David Zelinger, APA

Excesy v parlamentu nepřekročí hranice ČR

Prezidenti Francie a SRN Jacques Chirac a Roman Herzog se stejně jako ostatní evropští státníci, kteří přijíždějí do České republiky, již nemusí obávat svého veřejného vystoupení před českou politickou elitou. Žádný komunistický nebo republikánský poslanec jejich projevy totiž nebude moci znevažovat svým vulgárním chováním. Po nedávných incidentech v českém parlamentu, kdy Sládkovi republikáni sprostými slovy napadali členy české vlády, se prezident Václav Havel dohodl s předsedou parlamentu Milošem Zemanem, že cizí státníci budou své projevy přednášet jen pro pozvané hosty ve Vladislavském sále na Pražském hradě.

Zeman švindloval

Předseda Poslanecké sněmovny a sociálnědemokratický lídr Miloš Zeman vědomě obešel lustrační zákon, aby do čela svého sekretariátu mohl postavit bývalého komunistického bošse Miroslava Šloufa. Na obsazení tohoto postu se totiž vztahuje lustrační zákon, který zakazuje komunistickým prominentům, aby vykonávali významné státní funkce. Šlouf by tedy díky předlistopadové kariéře předsedy obvodního národního výboru v Praze 7 nemohl být nikdy do této funkce jmenován. Zeman proto svého nejvěrnějšího spolupracovníka pouze pověřil vedením kanceláře, na což lustrační zákon nepamatuje.

Klaus již nemá menšinovou vládu

Vládní koalice, která více než deset měsíců neměla v dolní komoře českého parlamentu většinu, se již hlasování o důvěře vládě nemusí obávat. Bývalý poslanec za sociální demokracii Josef Wagner, který byl v polovině března vyloučen z ČSSD za podporu vládního návrhu o státním rozpočtu, prohlásil, že premiér Klaus už může říct, že nemá menšinovou vládu. Během krátké doby se tak k vládnímu křídlu přidal již druhý poslanec z bývalé opozice; vedle Wagnera tak učinil i další sociálnědemokratický poslanec Tomáš Teplík, který také po hlasování o státním rozpočtu přestoupil k ODS. V současné době tedy vládní koalici podporuje sto jeden poslanec z dvousethlavého parlamentu.

ODA v novém kabátě

Michael Žantovský - bývalý poradce, později mluvčí prezidenta Václava Havla a přednedávnm ještě velvyslanec České republiky ve Spojených státech - se stal v Mostě novým předsedou Občanské demokratické aliance (ODA). Žantovský, přestože je členem ODA pouhé tři měsíce, získal drtivou většinu hlasů a porazil hned v prvním volebním kole současného ministra pro životní prostředí Jiřího Skalického, který byl politickými komentátory již předem pasován na jediného vážného uchazeče o předsednický post.

Žantovský krátce po volbě prohlásil, že nehodlá změnit cíle ODA, které jsou obsaženy ve volebním programu, ale chce hlavně změnit její styl. V praxi to podle něj znamená, že bude vystupovat při koaličních jednáních více diplomatičtěji než současné vedení aliance. "Byl jsem pět let v diplomacii a to mě nemohlo nepoznamenat. Diplomacie je vlastně celá o tom, jak zabraňovat konfliktům," řekl nový předseda ODA, který slbil, že se nebude zabývat personálními změnami uvnitř strany, ani ve vládě.

Necelý měsíc po mosteckém sněmu zjistili pracovníci Institutu pro výzkum veřejného mínění, že ODA - jejíž vedení vždy při parlamentních volbách trnulo, aby aliance vůbec překročila potřebnou pětiprocentní hranici - má nyní téměř čtrnáct procent příznivců.

Za drogy do vězení?

Ministerstvo vnitra se rozhodlo zpřísnit drogovou legislativu a předložilo návrh zákona, podle kterého hrozí i uživatelům omamných a psychotropních látek perzekuce. Ministerští úředníci sice tvrdí, že samotné narkomany nehodlají trestat, pokud však budou mít u sebe větší množství drog pro osobní potřebu, mohli by jít do vězení až na dva roky. Náměstek ministra vnitra Jaroslav Kopřiva zdůraznil, že česká vláda k tomuto kroku přistoupila především proto, aby se české právní normy přiblížily k evropskému standardu. Bez tohoto "legislativního souznění" se podle něj nemůže ČR ucházet o integraci do evropských struktur. "Snažíme se odradit hlavně středoškoláky. Tímto jim dáváme jasný signál, že jakýkoliv kontakt s drogou je nezákonný," dodal Kopřiva.

Zpřísnění drogové legislativy kritizuje například staronový šéf meziresortní protidrogové komise Pavel Bém, který zná celý problém z praxe, protože dříve vedl řadu projektů na pomoc mladým narkomanům. Podle něj bude mít tento vládní krok za následek přetížení policistů a soudců, kteří ne vždy správně posoudí společenskou nebezpečnost jednotlivých případů. "Vyšší trestní sazby pro překupníky a pašeráky s sebou přinesou snížení kvality pouličních drog, zvýšení jejich ceny, ale také nárůst kriminality," zdůrazňuje Bém, který kritizuje vládní koncepci především za nečinnost v oblasti prevence. "Pouze represí se drogový problém nevyřeší," tvrdí Pavel Bém.

V České republice je v současné době zhruba sto padesát tisíc narkomanů. Odborníci neustále upozorňují na skutečnost, že rok od roku se snižuje věková hranice lidí, kteří s drogami experimentují. "Téměř šedesát procent nových klientů zdravotnických zařízení bylo vloni ve věku od patnácti do devatenácti let. Když si ale uvědomíte, že zdravotní problémy se objevují až po určité době, tak z toho vyplývá, že k prvnímu kontaktu s drogou se dostávají děti ještě v daleko nižším

věku," říká Vladimír Polánecký, národní koordinátor drogové epidemiologie.

Současné benevolentní zákony, které zatím nedovolují trestat držitele drog, se ale určitě do konce roku nezmění. Ani potom však není vůbec jasné, zda návrh ministerstva vnitra bude mít šanci na úspěch. Žádný z vládních politiků si netroufá odhadnout, jaký postoj k tomuto represivnímu návrhu zaujmou poslanci.

Udělení Ropáků

Ekologické hnutí Děti Země uděluje každoročně titul Ropáka za nejhorší činnost v oblasti ochrany životního prostředí. Nositelem této trofeje pojmenované podle filmové prvotiny režiséra Jana Svěráka se letos stal RNDr. Josef Kupec, pracovník firmy INVEST projekt Brno, který se "proslavil" svým problematickým hodnocením vlivů těžby zlata v Kašperských Horách a spornými posudky k stavbě vodního díla Malé Březno na Labi a dalších ekologicky závažných staveb. Na druhém místě se umístil ministr dopravy ČR M. Říman. V kategorii "Nejpitomnější výrok roku", ve které v minulých letech vyhrál i premiér Václav Klaus, získal tentokrát první místo šéfredaktor Lidových novin J. Fištein za část článku Růst je pouze jiné slovo pro život.

Učitelé zvonili klíči jako v listopadu 1989

Sedm tisíc pedagogů z celé republiky se sjelo na Staroměstské náměstí, aby zde vyjádřilo svou nespokojenost s platovou situací ve školství. Ministr školství Ivan Pilip k demonstraci uvedl, že takto se dialog v žádném případě nevede. Zároveň však přislíbil, že nejpozději do konce dubna předloží vládě nový návrh odměňování školských pracovníků.

Spojení pojišťoven

Česko-rakouská pojišťovna (ČRP) a pojišťovna Austria-Collegialität oznámily začátkem dubna úmysl spojit se. Sloučení souvisí se vznikem rakouského pojišťovacího holdingu BARC, jehož členy jsou Bundesländer (majoritní vlastníky ČRP) a Austria-Collegialität. Tento holding ovládá více než 25 % rakouského trhu. Spojení obou pojišťoven však musí ještě schválit státní dozor nad pojišťovnictvím českého Ministerstva financí.

TEMELÍN ZAHÁJÍ PROVOZ MOŽNÁ AŽ V ROCE 1999

Přestože představitelé elektrárenské společnosti ČEZ doufají, že jadernou elektrárnu Temelín spustí ještě v roce 1998, ministr průmyslu a obchodu V. Dlouhý se domnívá, že se tak stane až o rok později. Dlouhý také uvedl, že stavba Temelína se kvůli průtahům v dostavbě prodraží asi o deset procent. Výstavba elektrárny by tedy měla stát 76 miliard korun, což podle Dlouhého je stále nejlevnější varianta, která přichází v úvahu při pořízení nového zdroje, jež republika potřebuje. Podle původních plánů z osmdesátých let měla elektrárna začít dodávat energii již v roce 1992.

TELEFÓNOVANIE S RAKÚSKÝMI GSM-TELEFÓNMI UŽ AJ NA SLOVENSKU

Po tom, čo s rakúskými GSM-telefónmi bolo telefonovanie možné v Česku, Poľsku a v Maďarsku, sa toto stalo možným aj na Slovensku. Po podpísaní roamingovej dohody vo februári došlo potom v marci k pripojeniu na medzinárodnú sieť. Pravda, pokrytie nie je zatiaľ veľké. Telefonovať môžete hlavne vo väčších mestách a ich okolí, jednotlivé cestné ťahy sú zatiaľ pokryté slabšie.

Čestný doktorát Simonu Wiesenthalovi

Právnická fakulta Univerzity Karlovy udělila čestný doktorát známému lovcí nacistů Simonu Wiesenthalovi. Slavnostní ceremonie proběhla v aule Karolína 16. dubna. Karlova Univerzita se tak zařadila mezi čtené univerzity, které již dříve udělily Simonu Wiesenthalovi čestný doktorát, mj. i univerzita v Olomouci. 88letý Wiesenthal podle svých vlastních slov přispěl k odhalení více než 100 nacistických zločinců. V Praze při svém krátkém pobytu si zavzpomínal na svá pražská studia architektury.

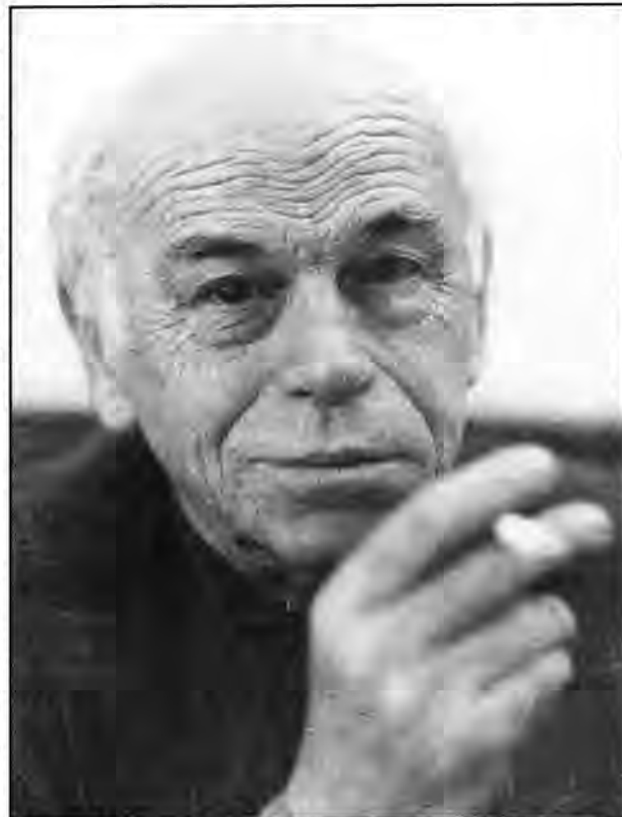
"Dáša Veškrnová - první dáma"

Pod tímto názvem vyšla počátkem dubna v nakladatelství Akta knížka, která se zabývá odlehčenější formou životem nynější manželky prezidenta Václava Havla. Ředitel nakladatelství Milan Šíma připustil, že rychlost vydání - od nápadu k realizaci uplynuly pouhé tři měsíce - měla jistý vliv na kvalitu. Mluvíci prezidenta Ladislav Špaček odmítl tuto produkci "bulvárního charakteru" komentovat. Hrad však i přes všechna negativní stanoviska na přípravě knihy údajně spolupracoval. Potvrdil to jeden z členů týmu, který vydání knihy připravoval.

Zemřel Karel Kyncl

Po těžké nemoci zemřel 1. dubna t.r. ve věku 70 let dlouhodobý zahraniční zpravodaj Českého rozhlasu Karel Kyncl. Jako newyorský zpravodaj se v 60. letech zapsal do paměti posluchačů sérií reportáží o atentátu na prezidenta Johna F. Kennedyho. V období normalizace byl z rozhlasu propuštěn a nesměl publikovat. Byl i několikrát vězněn.

V roce 1983 nabídla Kynclovi britská vláda na základě přímluvy britského spisovatele Grahama Greena azyl. V následujících letech se stal spolupracovníkem BBC, Svobodné Evropy a řady časopisů. V roce 1990 opět začal pracovat jako zahraniční redaktor Československého rozhlasu ve Velké Británii. V pravidelném pořadu Zapisník zahraničních zpravodajů vynikal Kyncl díky osobitému projevu i informační hutnosti svého zpravodajství. O Kynclově oblíbě mezi posluchači svědčí skutečnost, že jeho kniha reportáží *Moje Británie*, v níž českou veřejnost seznamuje s politickým a kulturním děním na britských ostrovech, se nedávno dočkala již druhého vydání.

Nový zákon o pozemných komunikáciách na Slovensku

Medzi najväčšie zmeny, ktoré priniesli nové pravidlá cestnej premávky od 1. apríla, patrí zmena hranice škody vzniknutej pri havárii vozidiel, keď je potrebné volať Dopravnú políciu. Zákon stanovuje, že vodič je povinný nahlásiť len dopravnú nehodu, pri ktorej vznikla škoda vyššia ako 10-násobok minimálnej mzdy. Keď v súčasnosti je minimálna mzda 2700 Sk, platí, že políciu je treba volať vtedy, keď vznikla škoda vyššia ako 27 000 Sk. Pri nižšej škode stačí, ak sa dohodnú medzi sebou vodiči bez prítomnosti polície.

Problémy ale zrejme vzniknú, ak škoda podľa vizuálnej prehliadky sa bude zdať nižšia, ako bude po demontáži poškodených dielcov. V praxi tak asi vodiči zavolajú políciu vždy - nikto nechce riskovať problémy s poisťovňou.

Ďalšou zmenou - ale nie pre nás - je absolútna prednosť chodcov na vyznačených priechodoch. Tu sa Slovensko prispôbilo situácii vo väčšine európskych štátov. Bezpečnosť chodcov nadovšetko.

Zákon ďalej vodičom počas jazdy vozidla zakazuje obsluhovať telefón. Toto ustanovenie však netreba chápať ako zákaz telefonovania. Ak má vodič v aute mobilný telefón s hlasitým hovorom a pamäťou čísel, môže počas jazdy telefonovať. Preprava osôb do 12 rokov a osôb nižších ako 150 cm na prednom sedadle vedľa vodiča je možná, ak sa použije schválený bezpečnostný systém (napríklad detská autosedačka).

Najvyššia povolená rýchlosť v obciach sa zvyšuje na 60 km/h. Zvýšenie rýchlosti na diaľniciach zo 110 na 130 km/h sa týka len vozidiel do 3,5 tony.

K Foglarovu jubileu

Legenda české chlapecké literatury Jaroslav Foglar bude začátkem července slavit devadesátiny. K tomuto jubileu připravilo Muzeum hl.m. Prahy výstavu nazvanou Po stopách Rychlých šípů. Až do konce září se zde můžete ponořit do příběhů Mirka Dušína a jeho kamarádů, prožívat vontská dobrodružství, zkrátka vrátit se do skautského světa, kde vždy vítězí ti správní a ušlechtilí. Můžete si zde také koupit katalog v podobě zvláštního čísla slavného časopisu Vpřed nebo výběr z nejlepších příběhů Jaroslava Foglara.

Eva Urbanová v Karolinu

Spolek absolventů a přátel Univerzity Karlovy Carolinum pořádá i letos tradičně ve výroční den založení UK 7. dubna svoji valnou hromadu. Při této příležitosti poskytl svým členům skutečnou kulturní lahůdku. V nově zrekonstruované aule nejstarší středoevropské univerzity vystoupila pro členy Carolina světoznámá česká sopranistka Eva Urbanová s recitálem složeným především z písní a árií Bedřicha Smetany a Antonína Dvořáka. Výkon pěvkyně, která proti svému zvyku dokonce dvakrát přidávala, byl ohromný. Zvlášť nadšeně byla aplaudována árie Rusalky ze stejnojmenné opery A. Dvořáka. Ohromujícím závěrem byla árie Smetanovy Libuše.

Jan Patočka a Eugen Fink

U příležitosti výročí narození a smrti Jana Patočky (1907 - 1977) se konala začátkem dubna v Praze mezinárodní konference "Fenomén jako filozofický problém", která byla věnována fenomenologickému myšlení Jana Patočky a Eugena Finka. Pořádaly ji Archiv Jana Patočky při Centru pro teoretická studia, Filozofická fakulta University Karlovy a Filozofický ústav AV ČR ve spolupráci s Francouzským institutem, Goetheho institutem a Nadací Heinricha Bölla.

Své příspěvky přednesli přední evropští filozofové, jako např. düsseldorfský filozof Walter Biemel, někdejší prezident Německé společnosti pro fenomenologický výzkum Klaus Held, Franz-Anton Schwarz z Archivu E. Finka ve Freiburgu, ale i komeniolog a Patočkův spolupracovník Klaus Schaller z Bochumi.

Zemřel František Kožík

Dne 5. dubna zemřel v Praze oblíbený spisovatel František Kožík, který by se tento měsíc dožil 88 let.

Kožík začínal psaním veršů, živil se jako reportér, hlasatel i operetní libretista. Byl autorem řady rozhlasových her a knih pro děti a mládež. Nejvíce ho proslavil jeho první životopisný román o česko-francouzském mimovi Kašparu Debureauovi, nazvaný "Největší z pierotů". Tento román se dočkal řady vydání v mnoha světových jazycích a stal se i předlohou televizního seriálu. Stejného úspěchu dosáhl i Kožíkův životopis portugalského klasika Camoese "Básník neumírá" (1940). Beletristickou formou zpracoval Kožík životopisy celé řady osobností českého kulturního života (Zdenka Braunerová, Josef Mánes, Jaroslav Čermák, Leoš Janáček, Rudolf Těsnohlídek, Eduard Vojan), ale i historických osobností (Jan Amos Komenský). Koncem minulého roku vyšla kniha "Nedokončená", kterou psal Kožík u příležitosti 200. výročí narození Franze Schuberta a která byla jeho poslední prací.

Ján Lehotský 50-ročný

Je to tak, legenda slovenskej popmusic Janko Lehotský sa v máji dožíva 50-ky. Do histórie populárnej hudby sa zapísal ako vedúca osobnosť legendárneho MODUS-u. Táto hudobná formácia vznikla koncom šesťdesiatych rokov a existovala prakticky až do začiatku deväťdesiatych rokov. Svojho času patrila k najpopulárnejším hudobným skupinám. Určite poznáte hity ako Veľký sen mora, Zaňi, Pozhasínané,

Keď sa raz oči dohodnú ...

V rámci MODUS-u sa "premelelo" toľko muzikantov, že sa niekedy žartom hovorí, že tam hral už každý. V záverečnej fáze po Nežnej revolúcii fungoval MODUS ako federálna skupina, keď tu účinkovali aj Lešek Semelka, Marcela Březinová a Jirko Vana. Ideu MODUSu udržoval celý čas Janko Lehotský, ktorý ako vedúca osobnosť vždy vedel najsť nových perspektívnych muzikantov. Sám písal väčšinu skladieb MODUS-u, ktoré vynikali melodickou sviežosťou, priamosťou a bohatou rytmickou štruktúrou.

Pri príležitosti 50-tých narodenín sa v Bratislave v máji uskutočnil koncert za účasti mnohých bývalých členov MODUS-u ale aj ďalších priateľov z hudobných kruhov.

Vo Viedni sme Janka Lehotského mali možnosť vidieť v hudobnom doprovode

vystúpení Milana Markoviča a dvojice Lasica-Satinsky.

Kultúrny klub plánuje uviesť koncert Janka Lehotského a jeho hosťa Vladimíra Mišíka (ďalšieho čerstvého päťdesiatnika) niekedy na jeseň.

SLOVAKIA TRAVEL

Prvý titul svojho druhu reprezentujúci Slovensko multimediálnym spôsobom. Obsahuje 1300 farebných fotografií usporiadaných do logických celkov, 33 videosekvencií, 150 strán textových informácií v troch jazykoch (slov., angl., něm.).

FOTOGRAFIE ERICHA LESSINGA

jsou vystavovány v Praze v Nejvyšším prukrabství na Pražském hradě. Výstava byla připravena ve spolupráci s Rakouským kulturním institutem a potrvá do 18. května t.r.

Novinky na CD-ROM Digitální Ottův slovník naučný

Stěžejní české encyklopedické dílo - Ottův slovník naučný - se po více než sto letech dočká svého vydání v elektronické podobě. 29.000 stran textu zahrnujících 181.000 encyklopedických hesel bude obsaženo na jediném stříbrném kotouči CD-ROM. V této podobě představí Ottův slovník naučný zlínská firma Aion na květnovém mezinárodním veletrhu Svět knihy. Titul zahrnuje kompletní text všech 28 svazků, včetně více než 5.000 obrázků a bezmála 500 příloh, které vycházely v letech 1888 - 1908.

CD-ROM přijde na trh ve třech verzích. První se již objevila na pultech vybraných knihkupectví (stojí 4990,- Kč). Obsahuje rychlý přístup k libovolnému heslu a křížové odkazy. Až ve druhé verzi encyklopedie, která se objeví na veletrhu Svět knihy (cena 7.490,- Kč), bude možné plné (fulltextové) vyhledávání.

Třetí verze bude nejdokonalejší, s možností rychlého vyhledávání a volné práce s texty. Bude připravena v létě a bude určena zejména pro profesionální využití v informačních sítích.

Průkopnickým činem je pak skutečnost, že o distribuci titulu se bude starat knižní nakladatelství Mladá Fronta. Dosud se totiž tituly CD-ROM dostávaly na pulty takřka výhradně přes prodejce počítačového softwaru.

Báječný vesmír

Je prvý diel projektu známeho českého astronóma RNDr. Jiřího Grygara, ktorý v rokoch 1981-1992 viedol v Slovenskej televízii úspešný populárno-vzdelávací seriál "Okná vesmíru dokorán". Projekt vychádza na CD Rom ASTRO 2001.

Prvý diel je určený pre úplných začiatokníkov. Skladá sa zo siedmych kapitol, resp. lekcii a obsahuje celkovo 800 základných dielov, ktoré tvoria jednotlivé obrazovky. Ikona raketky umožňuje skákanie z jednotlivého tematického okruhu na druhý, ikona reproduktora zapína zvukové záznamy, ikona lupy zväčšuje obrázok alebo fotografiu atď. Disk obsahuje aj rôzne videosekvencie. Ďalšie diely vyjdú pod názvami "Jak vesmír funguje" a "Vesmír plný otazníků".

Truhla Járy Cimrmana

Tento CDROM je venovaný najväčšiemu českému géniovi, mimochodom autorovi skvelého patentu CD ROM (Cimrmanův Disk). V Liptákove, mieste nálezu Cimrmanovej truhly, vás uvítajú významné kapacity Dr. Zdeněk Svěrák a Prof. Ladislav Smoljak. Oznamujú nález drahej starožitnosti a dôvod pyrotechnického rozmetania jej obsahu do širokého okolia. Užívateľ teda prehľadáva okolie a stretáva sa s videoklipmi častí Cimrmanových hier, so zvukovými ukázkami, s fotodokumentáciou a tiež s textovými podkladmi (napr. história Cimrmanologie a pod). Obsahom doprevádza tu a tam sa objavujúci pán Svěrák a Smoljak, ktorí svojím láskavým humorom prechádzku po Liptákove iste spríjemnia. Ak sa užívateľ cíti byť dostatočne poučený výkladom, môže si vyskúšať svoje znalosti testom a skladačkou puzzle. Už sa vypredali dve vydania, pripravuje sa ďalšie.

Praha

Interaktívny sprievodca Prahou v piatich jazykoch (česky, angl., nem., fra., špan.), ktorý vám prehľadnou formou sprostredkuje základné historické údaje o sedemdesiatich najzaujímavejších miestach v Prahe. Okrem popisu v piatich jazykoch, doplneného jednou alebo viacerými fotografiami, tu nájdete veľkú mapu Prahy s vyznačenými miestami, plánok metra a schému električkových liniek v centre mesta. Historické informácie dopĺňa prehľad vybraných hotelov, cestovných kancelárií, reštaurácií, klubov, obchodov a ďalšie údaje.

Rekonstrukce Obecního domu v Praze

V současné době končí rekonstrukce tohoto významného stavebního objektu, který je od roku 1990 národní kulturní památkou. Byl postaven v roce 1912 podle plánů architektů Balšánka a Polívky ve stylu pozdní secese, jakožto reprezentativní budova pro pěstování kulturního a společenského života Pražanů. V minulých letech byl Obecní dům stále podceňován a po několik desetiletí vystaven značné devastaci. Velká část původního vybavení se dochovala pouze fragmentálně nebo zmizela zcela. Cílem rekonstrukce, která započala v roce 1994, bylo navrátit Obecní dům v maximální možné míře do jeho původní podoby. Před restaurátory, architekty a památkáři stál tak velmi náročný úkol, neboť se museli často pomoci detailního zkoumání dochovaných fragmentů a starých fotografických a písemných archivních materiálů dopátrat původní tváře Obecního domu. Ten se nyní tedy představuje veřejnosti.

Umění šesti století

Stálá expozice proslulé Roudnické lobkowiczské sbírky na zámku Nelahozeves byla otevřena nynějším majitelem zámku Williamem Lobkowiczem počátkem dubna t.r. Lobkowiczskou sbírku, která je jednou z nejvýznamnějších rodinných sbírek na českém území, uspořádal anglický kurátor James Sommerville chronologicky do několika oddílů. Expozice začíná řadou vzácných "španělských portrétů" ze 16. století, mezi nimiž jsou zakladatelské osobnosti rodu včetně podobizny Polyxeny z Lobkowicz. Sbíрка obsahuje dále mj. Velasquezův obraz Infantka, Canalettovy veduty Londýna, zastoupen je i Cranach, Veronese, Rubens a P. Brueghel. Lobkowiczská obrazárna se tak jistě stane lákadlem pro četné návštěvníky Nelahozevese.

Výročí Rodinovy výstavy

V květnu uplyne 95 let od chvíle, kdy byla v Praze zahájena velká výstava Auguste Rodina, jednoho z nejvýznamnějších moderních sochařů. Tato výstava, které se Rodin osobně zúčastnil, měla zásadní význam pro rozvoj českého umění dvacátého století. Z českých sochařů, kteří navazovali na Rodinovo dílo, připomeňme alespoň jeho přímého žáka Josefa Mařatku, Bohumila Kafku nebo Jaroslava Štursu.

Rudolf II. a Praha

Praha kolem roku 1600 - město hvězdářů Johanna Keplera a Tycha de Brahe, alchymistů Alessandra Scoty a Edwarda Kellyho a především město podivínského císaře Rudolfa II. Císař milující vše zvláštní a kuriózní přenesl své sídlo z Vídně do Prahy. Díky němu vznikla Praha magická, kterou tak krásně oslavil ve své knize A.M. Ripellino. Ale císař nelákalo jenom hledání kamene mudrců nebo rozhovory s učeným rabbi Löwem, kterému pozdější pověst přisoudila vytvoření Golema. Rudolf II. také miloval umění a vášnivě ho sbíral. Jeho sbírky byly pověstné a na jeho dvůr se sjížděli umělci a obchodníci s obrazy z celého světa. V Praze tehdy vzniklo velké centrum manýrismu, směru, který si liboval v neotřelých tématech a který tvoří přechod mezi renesancí a barokem. V Praze tvořil Giuseppe Arcimboldo tvůrce podobizen tvořených z ovoce nebo uzenářských výrobků, maloval tu Hans von Aachen, který přišel z Mnichova i podivuhodně vybroušený Bartolomeus Spranger. Mezi sochaři zase nalezneme Adriaena de Vries nebo Hanse Montu. Ale uměnímilovný císař se neomezoval jenom na sochy a obrazy. Právě při jeho dvoře působily

nejlepší řezači drahokamů jako byl například Ottavio Miseroni, rozvíjelo se zlatnictví, hodinářství i knihařství. Podobný kulturní vzestup nezažila Praha od doby Karla IV. Znovu stanula na špičce evropského umění. Sbírkou Pražského hradu tehdy patřily mezi největší na světě a nacházela se v nich mistrovská díla Caravaggia, Dürera i dalších světových mistrů. A právě tuto slavnou epochu Prahy připomíná výstava "Ru-

dolf II. a Praha", která je rozšířenou verzí stejnojmenné výstavy, která proběhla v roce 1988 v Essenu. Essenská výstava měla nevídaný úspěch mezi laickou a odbornou veřejností a podnítila celou vlnu zájmu o rudolfinské umění. Nelze pochybovat o tom, že ještě velkolepěji bude tato výstava působit v Praze. Vždyť jenom zde mohou návštěvníci skutečně pocítit onu atmosféru záhadného města, kde vedle sebe žily dvě konfese, po jehož uličkách bloudili dobrodruzi i učenci ze všech koutů světa, kde kvetlo umění. Rudolf umírá v roce 1612, v době, kdy v Praze řádí vojáci pasovského biskupa Leopolda, které sám pozval. A Evropa se řítí do propasti třicetileté války, která začne v roce 1618 vyhozením místodržících z oken Pražského hradu. Z třicetileté války vyjdou Čechy ožebračené a Praha se už nikdy nestane císařskou rezidencí. Umělci a učenci se po smrti svého velkého mecenáše znovu rozešli do všech světových stran, umělecké sbírky byly odvezeny. Až nyní skoro po čtyřech stech letech znovu alespoň na čas ožije sláva Prahy kolem roku 1600, města rafinované nádhery a tajemství. M. Franc

Muzeum voskových figurín v Praze

V pražském paláci Rapid v ulici 28. října bylo koncem března otevřeno první české muzeum voskových figurín. Muzeum, které má své předchůdce v mnoha zemích Evropy, je ryze české a není pobočkou žádného jiného proslulého muzea v zahraničí. Uvedl to majitel expozice Zdeněk Kočík. Ve čtyřech sálech je vy-

staveno čtyřicet figur minulých i současných politiků, umělců a sportovců, které jsou působivě instalovány v prostředí typickém pro tyto osobnosti. Např. T. G. Masaryk rozmlouvá s Karlem Čapkem v knihovně, Jan Žižka velí z vozové hradby atd. Lze zde spatřit mj. prezidenta Havla, zpěváka K. Gotta, Švejka či Martinu Navrátilovou a Jaromíra Jágra. Většinu figurín vyrobil tým výtvarníků sochaře a medailéra Zdeňka Preclíka. Pouze pět figurín komunistických diktátorů koupilo muzeum od obdobné instituce v Moskvě, jak vidíte na snímku nahoře. (Muzeum je otevřeno denně od 10:00 - 20:00 hodin, vstupenka stojí 120,- Kč.)

"Význam Charty 77 pro obrat"

byl název jednodenního zasedání, které dne 21. dubna proběhlo v barokním sále staré vídeňské radnice. Na jeho uspořádání se podílelo české velvyslanectví, Rakouský institut pro východní a jihovýchodní Evropu, pobočka Brno a Institut pro soudobé dějiny Akademie věd České republiky.

Hlavní referát přednesl Vilém Prečan na téma "Minulost a dědictví Charty 77". Dalšími přednášejícími byli Jaroslav Šabata z Brna, Jana Starková a Oliver Rathkolb z Vídně a Jiří Vančura z Prahy.

Zasedání ukončila prezentace knihy "Charta očima současníků. Po dvaceti letech", která vyšla v letošním roce v Praze.

Spirituál kvintet

má za sebou více než 30 let existence, která je charakterizována trvalým posluchačským zájmem a vyprodanými koncerty doma i v zahraničí. Repertoár souboru má nebývalou šíří záběru, sahajícího od pražských a evropských renesančních písní 15. a 16. století přes lidovou tvorbu z Moravy i Čech, písně z doby národního obrození, skotské a irské balady až ke spirituálům a gospelům, tvořícím úhelné kameny v programu skupiny. Řada písní Spirituál kvintetu zlidověla. Koncerty se často měnívají ve společné muzicírování s diváky. Společně se Spirituál kvintetem si ostatně zazpívali na scéně i prezidenti Václav Havel a George Bush v listopadu 1990, stejně jako Bill Clinton v lednu 1994.

Dvanáct LP desek, šest CD, řada rozhlasových a televizních záznamů, významná ocenění (Zlatá Porta, Cena odborné kritiky 1987, Zlatý štít Pantonu, Zlatá nota, Platinová deska Pantonu 1993) a nadšené ohlasy v tisku domácím i zahraničním dokreslují portrét skupiny, která se tento měsíc představí divákům v české škole.

Vynikající sólové výkony, výrazná muzikálnost, kvalitní texty, spontánní a přitom kultivovaný pódiový projev, to vše zaručuje vysoký kulturní zážitek.

Sokol informuje Stolní tenis

Do turnaje pořádaného Sokolskou župou rakouskou dne 16. 3. 1997 v tělocvičně desáté jednoty se přihlásilo 23 hráčů, z toho 4 hosté. Turnaj byl vzorně připraven a veden župním náčelníkem br. Pavlem Rothem, jeho zástupcem Tomášem Freyem a župní náčelnicí s. Frey-Maternovou.

Hráči byli rozděleni do 3 věkových kategorií, z kterých vítězové a ti, kteří se umístili na druhém místě, postupovali do turnaje o putovní pohár župy. V kategorii seniorů zvítězil br. Kalousek st., na 2. místě byl br. Beran a na 3. br. Sion. V kategorii mužů starších zvítězil krajan Frolík (host) na 2. místě krajan Cajner (host) a na 3. br. Pert Vrtíkapa. V kategorii mužů mladších zvítězil opět host, krajan Vítek, 2. byl Martin Florián a 3. P. Brejcha. Byli odměněni medailami - zlatou, stříbrnou a bronzovou. Všichni hráči dostali vkusné župní diplomy.

Do soutěže o putovní pohár župy postoupili br. Florián, Materna, Beran, Padlesák, Vrtíkapa, Matoušek, Brejcha a Kalousek. Do druhého kola Florián, Padlesák, Matoušek a Brejcha - do finále pak br. Martin Florián a br. Brejcha, který zvítězil nad Martinem 3:0 a získal

tím po druhé župní pohár. Definitivním držitelem se stává ten hráč, který zvítězí 5x, nebo 3x za sebou.

Uspořádáním tohoto turnaje byl udělán kus poctivé sokolské práce. Všem, kteří se o tento úspěch zasloužili, patří upřímný srdečný dík. - Sion

Setkání zástupců české menšiny

s místoředitelem Odboru krajanů českého Ministerstva zahraničních věcí dr. Dubovickým se konalo v pátek 11. dubna t.r. v české škole. Byly prodiskutovány problémy, které menšina má a které je ČR ochotna pomoci řešit. Šlo především o založení centrální české knihovny, která by byla doplňována novinkami vycházejícími v ČR, ale i menšinového archivu, který by obsahoval moderně zpracované archiválie a stal se tak významným dokladem historie české menšiny ve Vídni a základem pro její výzkum. Dr. Dubovický a Ing. Hanzl zároveň oznámili, že dlouhá jednání, která vedli, byla konečně korunována úspěchem: ČR uvolnila značné finanční prostředky na opravu budovy české školy.

Víkend ve jménu zlaté horečky

Od 6. - 8. června pořádá volné sdružení pro práci s dětmi Womime z Milevska pro děti zajímavý víkend ve jménu severoamerických zálesáků a hledačů zlata. Zlatá horečka, která vypukla v roce 1876 na území posvátných hor Dakotů a Čejenů, se tentokrát bude opakovat v jižních Čechách. Rýžování zlata, ale i další hry zaměřené na tělesnou a duševní obratnost, zálesácké a lovecké vědomosti a dovednosti přinesou dětem nevšední zážitky.

Bližší informace pro zájemce u pana Knížka v hospodě Zur böhmischen Kuchl, telefon: 40 25731.

Objevy na Karlštejně

Na schodišti Velké věže hradu Karlštejn byly před nedávnem odkryty autentické gotické nástěnné malby, které dosud byly schovány pod přemalbami z devatenáctého století. Stalo se tak v rámci restaurování Velké věže a kostela Panny Marie. Karlštejn je po Pražském hradě nejnavštěvovanější českou památkou a loni ho navštívilo 332 tisíc lidí. Velké oslavy můžeme na Karlštejně očekávat v příštím roce, kdy uběhne 650 let od založení hradu. K tomuto jubileu má být také otevřena renovovaná Velká věž.

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

a tlumočení Mag. Zdena Sklenar, 1020 Vídeň, Stuwerrasse 8/21, tel. 248 77 13, n. 0663/028148, priv. 02674/89302.

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

Mag. Lenka Kovarik, 1210 Vídeň, Felix-Slavik-Str. 3/1/10 tel. 2908809

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

dokumentov, uradných listín, zmlúv ako aj konzekutívne tlmočenie z jazyka slovenského a českého, ako aj do jazyka slovenského a českého vykonáva súdny znalec – tlmočník. Tel. číslo k dispozícii v redakcii časopisu.

MÁTE PROBLÉM?

Platíte hodně? Rád vám poradím ve všech otázkách pojištění a financování. Rychle-spolehlivě-seriózně. Marek Jedlička, 985 9070/24, priv. 259 37 29, Rennbahnweg 46/2/8, 1220 Vídeň.

UBYTOVÁNÍ VE VÍDNI

M. Seďa, 1070 Vídeň, Westbahnstr. 18, tel. 524 38 73, 6074019.

ZÁJEMCI O VOLEJBAL,

muži i ženy se základními znalostmi - hrajeme pro radost z pohybu - informace N. Štěrbová, tel. 749 12 08.

MÁTE PROBLÉMY S POČÍTAČEM?

Umíte využít všech možností vašich výkonných programů? Naučím základům používání MS DOS 6.0, WIN 3.1, WIN 95 a programů MS EXCEL, WINWORD, COREL DRAW. Na mém nebo na vašem počítači. Soukromě. Tel. 545 18 74

STAROŽITNOSTI

restauruji, nakupuji, prodávám, komise. V. Fiedler, Vídeň 7, Siebensterng. 20 tel.+fax: 523 35 81, mobil 0664/3566676

ZLATNICTVÍ, HODINÁŘSTVÍ

Richard Arnold - Opravy šperků a hodin; předělávky, vlastní výroba (též z doneseného materiálu). 1100 Vídeň, Buchengasse 88, tel. / fax 604 54 85

ZNÁMKY - MINCE

Odborný obchod Emanuel Topol, Vídeň 17, Ottakringerstr.82, tel. 486 42 12 po-pá 9.30-12.30, 14.30-18, so 9.00-12.30

Překontrolujte si, zda je vaše adresa správná:

DUCHOVNÍ SLUŽBA

České katolické misie

Katholische Mission Tschechen
1030 Hagenmüllergasse 31,
Tel. záznamník 0222/715 48 42.
Postfach 134, 1091 Wien

Římskokatolický kostel

„Nejsvětějšího Vykupitele“ Tschechische Erlöserkirche 1030 Wien, Rennweg 63

Mše svatá v sobotu v 18 hod., v neděli
a zasvěcený svátek v 10.00, první pátek
v měsíci ve 14.30.

Římskokatolický kostel

„Panny Marie na nábřeží“ Kirche Maria am Gestade 1010 Vídeň, Salvatorgasse 12

Mše sv. každou neděli a zasvěcený svátek
v 8.30 h

Římskokatolická

Katedrála sv. Štěpána Wiener St. Stephansdom

svatá zpověď pondělí 16–18, úterý 15–17,
středa 13–14 hod.

HODNÁ A UPŘÍMNÁ ŽENA 57/160

sportovního založení, ještě pracující, středoškolačka, hledá inteligentního, sympatického muže na úrovni, nekuřáka, všestranných zájmů pro společné víkendy a Zn.: dovolenou.

36 / 173 ČEŠKA

s 11-letou dcerou žijící ve Vídni hledá Zn.: „Přífte“.

LAVENDL

Obchod s přírodními produkty, potraviny z kontrol. biolog. zemědělství, makrobiotika, prav. prodejní výstavy Karl Meissl- Str. 3 (Wallensteinplatz 2), tel.: 333 17 83 po-pá 8.30 – 18.30, so 8.30–12,30 hod.

KOŘENÍ, ČAJE, SUŠENÉ OVOCE,

z celého světa nabízí Libuše Bártek, Brunnenmarkt, Vídeň 16, tel. 439718

ČESKY A SLOVENSKY MLUVÍCÍ LÉKAŘI VE VÍDNI

MUDr. Stanislav Štěrba, univ. doc., odborný lékař pro vnitřní choroby, zejména srdce. Vídeň 11, Simmeringer Hauptstr. 80, tel. 749 12 08.

MUDr. Zdenka Gabriel Weiss, odb. ortopedka, též dětská. Vídeň 5, Pilgramm-gasse 10, tel. 58 74 460.

MUDr. Vladislav Lipták, odb. lékař pro vnitřní choroby, Viedeň 1, Zelinkagasse 12, tel. 533 58 34.

MUDr. Vít Doležal, zubní lékař, ordinace Billrothstr. 20, Vídeň 19, tel. 319 25 73.

MUDr. Tomáš Čech, ortopéd a ortopedický chirurg, Vídeň 11, roh Simmeringer Hauptstr. – Kopalgasse 1/3/3. Tel 74 32 03, nebo 67 64 303.

MVDr. Eva Ruttnerová, zvěrolékařka, 1150 Vídeň, Robert Hamerlingg. 1. Tel. 892 60 92.

Mag. Ladislav Nykl, psychoterapeut, psychologické poradenství, zajímavé pohovorové semináře, praxe Ledererg. 17/7, Vídeň 8, tel. 523 57 44.

MUDr. Jiřina Bodnar, choroby kožní a pohlavní, po.čt. 14-18.30, út. 8-13, pá 8-11, Josefstädterstr. 3/4-5, Vídeň 8 tel. 406 99 41

MUDr. Kamila Hajek, soukromá léčba homeopatií, Ada Christengasse 2/F/8, Vídeň 10, tel. 689 22 80

SANO TOURS

Reisebüro Loppreis Zorika, Vídeň 3, Rennweg 21, tel.: 715 95 55, fax: 715 95 56

Zařídí pro Vás cesty do celého světa letadlem, autobusem, vlakem, lodí.

Sleva pro krajany. Mluvíme česky.

ČESKY MLUVÍCÍ PRÁVNÍK
Adresa je k dispozici v redakci.

KULTURNÍ KLUB. Informační bulletin. Majitel, nakladatel, vydavatel, tisk Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku, 1080 Wien, Schlüsselgasse 18, tel./fax 402 32 99. Vychází měsíčně kromě prázdnin. Roční předplatné, 150,- šil., členský příspěvek 50,- šil. Cena inzerátu 50,- šil./číslo. Bankovní spojení Bank Austria, č. účtu 683 035 901.
KULTURNÍ KLUB. Informationsbulletin. Medieninhaber, Verleger, Hersteller und Herausgeber Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich, 1080 Wien, Schlüsselgasse 18, Tel./Fax 402 32 99. Erscheint monatlich außer Ferien. Jahresabonnement ATS 150,- Mitgliedsbeitrag ATS, 50,- Inserat/Nummer ATS 50,- Bankverbindung: Bank Austria, Kontonummer 683 035 901.

Z OBSAHU:

Kulturní klub obdržel čestné uznání

strana 3

Jednání Václava Klause ve Vídni

strana 5

Česko-německé smíření pokračuje

strana 6

Referendum na Slovensku

strana 8

Obecní dům v Praze otevřen

strana 9

Knižní veletrh v Praze

strana 10

Kam?

Přejeme všem čtenářům

H E Z K É L É T O

a těšíme se v září zase na shledanou.

K a l e n d á ř

- 14. června** sobota návštěva divadla v Brně. "Samson a Dalila". Odjezd v 13.30 hod. z Friedrich Schmidt Platz, večerní představení. Pořádá Sokol 3.
- 15. června** neděle 10.00 hod. Jarní veselice hřiště Sokolovny Vídeň X. Dechová hudba, hry pro děti, bohaté občerstvení. Za nepř. počasí v tělocvičně. Pořádá Sokol XII/XV.
- 17. června** úterý 15.00 hod. opera "Proč bychom se netěšili". Účinkují všechny děti školy Komenského. Sebastianplatz 3, 1030 Vídeň.
- 22. června** neděle výlet na Rieglerhütte Sraz v 10.00 hod na U4-Hütteldorf. Pořádá Klub čl. turistů v Rakousku.
- 29. června** neděle výlet do Schwarzenbergparku. Sraz ve 14.00 hod v Neuwaldegg, konečná linky 43. Pořádá Klub čl. turistů v Rakousku.
- 4. - 8. 8.** Setkání zahraničních Čechů a Slováků. V Táboře v rámci pravidelného Jihočeského hudebního festivalu. Pořádá pražská pobočka Společnosti pro vědu a umění.

Podzim 1997:

- 17. září** středa 19.30 hod. Divadelní představení "Poslední ze žhavých milenců". V hlavní roli Simona Stašová. Pořádá Kontaktfórum ve Frei Bühne, Wiedner Hauptstr. 60b, 1040 Vídeň.

KURZY ČEŠTINY

ZAČNOU OPĚT V ZÁŘÍ. PŘIHLÁŠKY ZASÍLEJTE NA ADRESU KULTURNÍHO KLUBU, SCHLÖSSELG. 18, 1080 WIEN, TEL. 4023299.

Tisková oprava

V minulém čísle jsme v úvodu rozhovoru s Mag. Rodtem nesprávně uvedli jeho jméno. Omlouváme se Mag. Pavlu Rodtovi i čtenářům za toto nedopatření.

Předplatné

Prosíme členy klubu, kteří dosud nezaplatili předplatné na letošní rok, aby tak učinili.

Nová výstava v priestoroch Slovenského inštitútu.

3. júna bola v priestoroch Slovenského inštitútu na Wipplingerstr.24 otvorená výstava študentov výtvarných škôl z Bratislavy a Viedne. Výstavu otvoril sám rektor Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave Prof. Ing. arch. Štefan Šlachta, CSc.

Pod symbolickým názvom K-K-K čiže kontaktná-komunikácia-konfrontácia potrvá výstava do 25. júna.

Slovo ke Koljovi

Minulý měsíc jsme dva večery za sebou promítali film Kolja. Ve srovnání se zájmem, který o film byl, to bylo směšně málo. Během dvou dnů po vyhlášení byla obě představení obsazená. Desítky zájemců jsme museli odřikat, byť jsme počet přihlášených stanovili vyšší než počet míst v kinosále. Početali jsme s tím, že někteří z návštěvníku budou muset stát.

Co se však nestalo? V kinosále nakonec nejenže nikdo nestál, ale dokonce zůstalo několik míst neobsazených. Hodně přihlášených se jednoduše nedostavilo. Stane se: člověk omeocní, je zaneprázdněn. Že se ale nikdo (až na dvě! výjimky) neobtěžoval svoji rezervaci zrušit, že nenašel tu špetku ohleduplnosti k druhým, nás skutečně šokovalo. Všichni přece věděli, jak velký je o film zájem.

Je naší zásadou, že při objednávkách nikoho neupřednostňujeme, že vycházíme ze zásady "kdo dřív přijde, ten dřív mele." Přístup těchto jedinců - a skutečně jich nebylo málo - nás nutí k zamyšlení, zda nemáme tento postup přehodnotit.

Všichni ti, kteří marně čekali na naše zatelefonoání v případě uvolnění místa, jim jistě v duchu "děkuji".

Restaurace "Zur böhmischen Kuchl" opět otevřena

V minulých dnech si pravidelní hosté museli návštěvu naší oblíbené restaurace odřict. Krátké přerušení provozu si vyžádaly stavební úpravy, které v restauraci probíhaly. Hlavní změnu doznala kuchyň, která je nyní podstatně větší a usnadňuje tak práci při přípravě jídel.

V současné době je restaurace již opět v plném provozu. Manželé Knížkovi srdečně zvou k návštěvě. Přejeme Vám hezké posezení a dobrou chuť.

Školský spolek Komenský oslavil 125 let Kulturní klub obdržel čestné uznání

*Školský spolek Komenský
ve Vídni*

UDĚLUJE

P. *Kulturnímu klubu Čechů a Slováků*

ZA DLOUHOLETOU ZÁSLUŽNOU PRÁCI
VE VÝCHOVĚ A VZDĚLÁVÁNÍ MLÁDEŽE
A ZA OBĚTAVOU ČINNOST
VE PROSPĚCH ROZVOJE
KRAJANSKÉHO HNUTÍ VE VÍDNI

čestnou plaketu

Ing. B. H. H.
STAROSTA

VE VÍDNI DNE 27. 5. 1997

M. Beran
JEDNATEL

V úterý 27. května se konalo v divadelním sále české školy slavnostní shromáždění u příležitosti 125. výročí založení školského spolku Komenský. Po uvítání hostů starostou spolku Ing. Karlem Hanzlem promluvil čestný starosta, Miroslav Brožák, o historii školského spolku. Předseda Menšinové rady, František Buchal, se ve svém vystoupení zabýval vztahem Menšinové rady ke spolku Komenský.

Karel Hanzl v následném vystoupení obrátil svoji pozornost k současnosti. Zrekapituloval situaci ve spolku a škole od roku 1993, kdy se

rozhodujícím způsobem změnilo vedení i orientace spolku. Zdůraznil, že všechny hlavní úkoly, které si tenkrát školský spolek stanovil, se podařilo či podaří v plánované době splnit. Základním úkolem spolku bylo zásadně ozdravit finanční situaci školy, což se podařilo. Tento rok bude dokončena základní oprava školy, adaptace školky byla již provedena.

Důležitým úkolem bylo i zvednout image školy a zajistit tak dostatek žáků i do budoucnosti. V této souvislosti bylo představeno nové logo školy a prezentováno 0. číslo nového školního časopisu.

Bude vycházet pod jménem „Viedeň dnes“ a bude přinášet články o mládeži a dotýkat se hospodářsko-sociálních otázek.

Pro práci školského spolku se osvědčilo zavedení pracovních skupin mládeže, kde došlo k propojení a výměně informací mezi menšinovými spolky, které se zabývají prací s mládeží. Stejným způsobem se osvědčili i schůzky zástupců poradního sboru ve škole.

Na situaci ve spolku Komenský navázala svoji řečí ředitelka školy Mag. Alena Hoffová, která se zabývala současným stavem české školy.

Školský spolek

Komenský udělil v rámci oslavy i čestná uznání - diplomy a medaile - jednotlivcům a spolkům za spolupráci a podporu spolku a školy. Mezi vyznamenanými byli nejen příslušníci a spolky české menšiny, ale i zástupci České republiky a Rakouska. Čestné uznání si odnesl i Kulturní klub. Za vyznamenané poděkoval bývalý učitel české školy dr. Miloslav Beran.

S kulturním programem v rámci slavnostního zasedání vystoupili děti 1. - 4. třídy obecné školy a děti ze školky. Po zasedání byl pro účastníky připraven bufet.

-vv-

Kam za zdravím, aneb předprázdninové povídání

Vážení a milí příznivci a příznivkyňe našeho časopisu, jistě i Vy se už těšíte na zaslouženou dovolenou. Určitě víte, kam vyrazit za odpočinkem, dobrodružstvím či kulturními zážitky. Anebo nejste ještě rozhodnutí? Nevadí, stačí jen zajít do nejbližší cestovní kanceláře a pokusit se najít dovolenou svých snů. Pozorní čtenáři časopisu jistě postřehli, že ve Vídni existuje cestovní kancelář, kde se mj. také domluvíte česky. Rozhodli jsme se proto náš poslední rozhovor před prázdninovou pauzou věnovat této kanceláři, jejíž majitelkou je paní Zorika Lopreis.

Paní Lopreis, jak jste přišla na nápad založit cestovní kancelář ?

Z. Lopreis : Byl to vlastně nápad mého manžela, ale nejednalo o žádné splnění mého snu. Vybudovat cestovní kancelář bylo vlastně reakcí na situaci, ve které jsem se najednou ocitla. Pracovala jsem totiž přes dvacet let v cestovní kanceláři Mikes. Tu jsem v podstatě pomáhala přebudovat z původně autobusové dopravy na cestovní kancelář, takže jsem se naučila v této oblasti opravdu všechno, prostě začínala jsem takřka od píky. Když však převzal kancelář Mikes junior, najednou mi zdvořile oznámil, že mě nebude už potřebovat. Zůstala jsem stát před ničím a bylo to o to horší, že dvacet už mně dávno nebylo. V této situaci otázek, co budu dělat mě právě manžel přesvědčil o tom, abych se pokusila založit vlastní kancelář, protože zkušenosti na tomto úseku jsem přece jenom měla.

Pouhý nápad jistě nestačí k tomu založit cestovní kancelář. Co je potřeba umět a jaké bylo vlastně Vaše původní povolání?

Z. Lopreis: Po ukončení Hauptschule Komenský jsem vystudovala obchodní akademii. Byla to náhoda, že se právě v tu dobu otevíral ve Vídni Čedok, takže jsem se zde ucházela o místo, protože jsem mohla využít své znalosti češtiny. Po dvou letech jsem však přešla k již uvedené firmě Mikes. Když jsem se pak ocitla v oné nezáviděníhodné situaci a rozhodla jsem se, že to přece jen zkusím, přihlásila jsem se na obchodní komoře k získání koncese na cestovní kancelář, neboť jsem alespoň první podmínku splňovala, a to byla dlouholetá praxe v oboru. Po absolvování kursu a vykonání zkoušek jsem tedy měla

to nejdůležitější. Teď už jen zbývalo najít vhodné místo a prostory. Naštěstí jsem nemusela přesvědčovat žádnou banku o svém programu, abych získala úvěr. V tomto případě už bych asi dnes již neexistovala. Prostě jsem pro toto rozhodnutí obětovala naše dlouholeté úspory. Ačkoliv to bylo vše obtížné, přece se mi jen podařilo najít nejen výhodné místo a prostory, zde ve 3. okrese, ale i vybavit kancelář a najít i vhodné pracovnice. To, o čem jsem nebyla zpočátku příliš přesvědčena, se stalo skutečností, která trvá již pět let.

Jak jste přišla na jméno Sano Tours pro pojmenování Vaší cestovní kanceláře ?

Z. Lopreis: Už když jsem byla přesvědčena, že budu mít svou cestovku, bylo mi jasné, že se mohu udržet jen tehdy, když budu nabízet něco jiného, než ostatní kanceláře. Rozhodla jsem se pro program zdravotních pobytů, odtud název Sano, což je výraz z latiny a znamená zdraví, a jím podobných, Zkratka německy je pro to slogan Fit-Schön-Schlank. Takže pobyty na různých tzv. farmách krásy a léčebné pobyty v lázních.

Jaká je konkurence ve Vašem oboru ?

Z. Lopreis: Konkurence je velká. Cestovních kanceláří je hodně. I když jich hodně zaniká, objevují se opět nové. I těch specializovaných, jako je moje, je dnes dost. Udržet se, znamená vynaložit hodně úsilí, protože zákazníka už dnes nezískáte programem, ale spíše kvalifikovanou informací, dokonalou přesností, sympatiemi.

Kolik máte v současné době zaměstnanců?

L. Lopreis: Mám dvě zaměstnankyně, jsou to rodilé Rakušanky, absolventky

obchodní školy, obě však s dlouhaletou praxí v oboru cestování.

Jaké programy Vaše cestovní kancelář tedy nabízí ?

Z. Lopreis: Bohužel se mi nepodařilo splnit můj původní záměr, a to prodávat léčebné pobyty. Zájem tehdy nebyl tak veliký, takže jsem musela prodávat to, co se v turistice požaduje, tj. letenky, jízdenky do celého světa, ubytování.

Když si jako zákazník vymyslím sama nějakou cestu do světa, mohu se na Vaši kancelář obrátit s tím, abyste mě zajistili vše potřebné pro cestu?

Z. Lopreis: Samozřejmě. Naše kancelář Vám zajistí nejen všechny potřebné letenky, jízdenky, hotelová ubytování, ale i podle přání vstupenky na divadelní představení, koncerty, významné kulturní a sportovní akce, samozřejmě kdekoli na světě.

Váš inzerát v našem časopise je už vžitý. Platí stále ona nabídka - ...sleva pro krajany ?

Z. Lopreis: Ano, sleva platí stále. Nelze přesně uvést výši této slevy, je pohyblivá. Závisí to na tom, přes jakou jinou velkou cestovní kancelář zařizuje moje kancelář cestu či pobyt. Jedná-li se právě o větší kanceláře, je sleva výraznější, v opačném případě minimální, anebo není vůbec možná.

Jaký byl Váš sen o povolání ? Byly Vaše dětské představy zcela odlišné tomu, co se stalo Vaší profesí?

Z. Lopreis: Vlastně jsem ani jiné představy jako dítě neměla. Narodila jsem se v Břeclavi, ale když mně byly dva roky, přišly jsme s maminkou za tatínkem do Vídně, neboť byl rodilý Rakušan. Byl zaměstnán v kanceláři jako prokurista, takže jsem si od útlého dětství hrávala s razítky a papíry na kancelář. Nebylo proto nesnadné se v pozdějším věku rozhodnout opět pro práci v kanceláři. Měla jsem ráda onu organizační práci a cestovní kancelář představovala právě nejlepší možnost

toto mé zaměření uplatnit, navíc jsem samozřejmě cestování měla také ráda.

Pokusila jste se dostat se na trh do České republiky?

Z. Lopreis: Do ČSR jsem ještě za totalitního režimu prodávala velmi mnoho léčebných pobytů, zvláště do Piešťan. První klientelu představovali lidé se Sokola, které jsem znala od svých dětských let. Mí rodiče totiž po příchodu do Vídně sem začali chodit, mě samozřejmě brávali s sebou. Pak přišli i další spolky, kterým jsem zajišťovala i ostatní zájezdy. Tato původní klientela potom přešla s dalšími zákazníky i do mé kanceláře.

Co máte ráda mimo cestování?

Z. Lopreis: Dnes především rodinný život, ráda si povídám s manželem, pracuji na zahrádce a uklidňuji se svými dvěma kočkami.

Procestovala jste téměř celý svět. Kdybyste si měla vybrat zemi, kde byste chtěla žít, kterou byste zvolila?

Z. Lopreis: Asi Toskanu, protože tam je nádherná příroda a plno kulturních památek spojeno tak nějak organicky v jedno.

Děkuji Vám za rozhovor.

rozmlouvala Dr. M. Brandeis

Škoda Plzeň pro Rakušany

Podle informací mluvčího koncernu Škoda Plzeň, podepsal dceřinný závod plzeňské škodovky Škoda Klatovy společně s americkou firmou Titan kontrakt v hodnotě deset milionů dolarů na kompletní dodávku závodu na recyklaci pneumatik pro rakouského zákazníka. Stavba závodu, který má denně recyklovat 90 tun pneumatik, má být dokočena za 14 měsíců.

Jednání Václava Klause ve Vídni

O zmírnění důsledků plného členství Rakouska v Schengenské dohodě jednal začátkem května při oficiální návštěvě Vídně český premiér Václav Klaus. S rakouským spolkovým kancléřem Viktorem Klimou se dohodl na zřízení zvláštních pruhů pro odbavování českých a rakouských cestujících na hraničních přechodech mezi oběma státy do 27. října, kdy Rakousko v rámci Schengenu začne přísněji střežit i hranici s ČR.

„Nás začíná trochu trápit, aby po 27. říjnu nedošlo ke komplikacím,“ řekl Klaus před odletem z Vídně. Klima české straně rovněž navrhl sloučení celního a pasového odbavení na některých hraničních přechodech, stavbu nových ale „z rozpočtových a strukturálních důvodů“ odmítl.

„Česká republika je jedním z nejlépe připravených kandidátů na členství v Evropské unii,“ prohlásil Klima. Jménem Vídně nabídl Praze všestrannou podporu a nabídl i výměnu informací o rakouských zkušenostech s jednáním o vstupu do EU s Bruselem. Klaus nabídku přijal slovy: „Rádi se poučíme ze zkušeností a možná i chyb jiných zemí.“ Předtím si Klaus nenechal ujít příležitost ke špičce vůči Klimovu předchůdci Franzi Vranitzkému, když poukázal na to, že na návštěvě ve Spolkovém kancléřství byl oficiálně poprvé za skoro pět let, kdy je v čele vlády ČR.

Vstup ČR do NATO označil Klima v tradici obav z Moskvy za „autonomní rozhodnutí pražské vlády.“ Klaus se rakouským politikům pokoušel objasnit, že pro Čechy má vstup do Severoatlantické aliance jiný psychologický význam. Na summitu šéfů vlád a států NATO 8. a 9. července v Madridu aliance přizve ke členství první kandidáty. Vše nasvědčuje tomu, že pozvánku dostanou Polsko, ČR a Maďarsko, jisté šance pozorovatelé přisuzují i Slovinsku a Rumunsku. Slovensko, balkánské státy mimo Slovinska či baltské republiky Estonsko, Litevsko a Lotyšsko v „první rozšiřovací vlně NATO“, patrně vyjdou naprázdno.

U rakouských médií Klaus nepochodil s tvrzením v rozhovoru pro českou sekci BBC před svou návštěvou, v němž o stavbě jaderné elektrárny Temelín řekl, že „nepatří do vážných rozhovorů politiků“. O Temelinu se Klima či vicekancléř Wolfgang Schüssel podle Klausových slov skutečně nezmínili ani slůvkem, jen prezident Thomas Klestil prý upozornil na obavy Rakušanů.

„My ten elektrický proud ale potřebujeme a nemáme jinou možnost ho získat,“ argumentoval Klaus. Starost pražské vlády o bezpečnost vlastních občanů je prý na prvním místě. „Nemůžeme však vyvinout nic nového či specifického pro rakouské občany,“ zdůraznil Klaus. Řeč přišla nicméně i na rozšíření meziskladu vyhořelého jaderného paliva v areálu jaderné elektrárny Dukovany, o němž Klausův kabinet nedávno rozhodl.

Dovozní depozita, která postihla tisíce rakouských vývozců do ČR, označil Klima za „komplikaci“. „Doufám, že nebude trvat moc dlouho,“ dodal, což ale Klaus dost výmluvně ponechal bez komentáře.

David Zelinger, APA Vídeň

Vláda bude v jiném složení

Ministr pro místní rozvoj Jaromír Schneider byl prvním členem české vlády, který dobrovolně odešel ze své funkce. Nahradil jej jeho stranický kolega - Křesťanská a demokratická unie, Česká strana lidová - Tomáš Kvapil. Po nedávném zveřejnění volebních preferencí dvěma nezávislými a největšími agenturami na výzkum veřejného mínění nezůstane Schneider nejspíše osamocen. Od listopadu 1989 se poprvé dočkala největší popularity sociální demokracie vedená Milošem Zemanem. Občanská demokratická strana (ODS) premiéra Klause zaostala ve volebních preferencích o neuvěřitelných osm procent. ODS na tuto situaci reagovala tím, že hodlá některé ministry, které do vlády nominovala, odvolat. Zatím se pouze v kuloárech hovoří o ministru zdravotnictví Janu Stráském, ministru práce a sociálních věcí Jindřichu Vodičkově a ministru financí Ivanu Kočárníkovi. Své posty však nemají jisté ani ministr vnitra Jan Ruml a ministr zahraničí Josef Zieleniec, který se však může opírat o osobní popularitu. Za sociální demokratkou Petrou Buzkovou obsadil Zieleniec druhé místo v hodnocení popularity jednotlivých politiků. Třesk v české vládě se zdá se dotkne i třetí koaliční stranu Občanskou demokratickou alianci. Ministr obchodu a průmyslu Vladimír Dlouhý, který se nedávno dostal do ostré kritiky za špatnou ekonomickou situaci ve státě, již nabídl svou rezignaci.

Česko-německé smíření pokračuje

Konec dubna byl ve znamení česko-německých jednání na nejvyšší úrovni. Nejprve se vydal český prezident Václav Havel do Bonnu, aby předstoupil před poslance Spolkového sněmu. "Dnešní Německo nemůže vrátit životy desítkám tisíc českých obětí nacismu. Ani dnešní Česká republika nemůže vrátit vyhnáním Němcům jejich dávný domov," řekl Václav Havel. O týden později prezident SRN Roman Herzog přijel do Prahy a vystoupením před českou politickou elitou "udělal tečku za deklarací". "Nezatinějme ruku v pěst, ale použijme naše ruce k budování budoucnosti Evropy," prohlásil Herzog. Prezident Herzog jako první německý politik v historii připustil, že bez zločinů, které spáchali Němci, by nebylo ani násilí po konci války.

Návštěva německého prezidenta se obešla bez výtržností, kterými dopředu vyhrožovali stoupenci Republikánské strany Miroslava Sládka a komunistů.

Prezident Havel cestoval po Americe

Měsíc předtím, než Severoatlantická aliance definitivně rozhodne, zda se bude rozšiřovat směrem na Východ, navštívil prezident Václav Havel Spojené státy. Jeho návštěva původně měla pouze dva cíle: převzít cenu pro evropského státníka, kterou získal napůl s německým prezidentem Herzogem za narovnání česko-německých vztahů, a lobbovat za přijetí ČR do NATO ve svém projevu v Kongresu. Kromě toho se však podařilo Václavu Havlovi, jehož na cestě doprovázela manželka, sejít se s prezidentem Billem Clintonem. S ním a jeho ženou pověřefeli Havlovi v soukromé rezidenci americké ministryně zahraničí Madeleiny Albrightové.

Rytíři kolaborovali s nacisty

Řád německých rytířů, jenž požaduje navrácení řady historických památek v zemi, například hradů Bouzova a Sovince, kolaboroval s nacisty. S tímto zjištěním vystoupil v parlamentu sociálně-demokratický poslanec Pavel Dostál, stínový ministr kultury. "Máme posudky historiků a listinné důkazy," prohlásil Dostál, který tak vytáhl nejtěžší kalibr v tažení ČSSD proti církevním restitucím. Dostál tvrdí, že velmistr řádu Robert Schalzky napsal po okupaci Sudet začátkem čtyřicátých let několik dopisů nacistickým pohlavářům. Hitlera, Himmlera a Henleina v nich údajně ujišťoval o své loajalitě. Sekretář velmistra řádu německých rytířů Robert Rác však označil všechny dopisy za padělky, které na přelomu padesátých let napsali komunisté, aby řád pošpinili. Rác dále prohlásil, že velmistr nemohl napsat Henleinovi, neboť proti němu vystoupil v parlamentu. Za tuto jeho řeč jej nacisté celou válku drželi v domácím vězení. Nakonec prý zemřel v Tyrolích poté, co se dozvěděl, že v Československu převzali moc komunisté.

Gorbačov přijel za Mlynářem

Bývalý sovětský prezident a otec perestrojky Michail Gorbačov navštívil Prahu, aby se naposledy rozloučil se svým přítelem Zdeňkem Mlynářem, který minulý měsíc zemřel. Oba dva spolu studovali v Moskvě práva a byli v kontaktu i po roce 1968. Gorbačov se během své krátké návštěvy setkal i s prezidentem Václavem Havlem.

Při smutečním obřadu, který se uskutečnil ve strašnickém krematoriu a kterého se zúčastnila asi stovka lidí, Gorbačov řekl: "Byl to romantik, který si v politice vždy zachoval nadhled. Prošel životem se vztyčenou hlavou," dodal sovětský prezident, jenž stěží zadržoval slzy.

Koruna je v obrovském tlaku

Příznak finanční krize se vznáší nad sídlem České národní banky. Ta se totiž již několik dní pokouší zachránit potácející se korunu. ČNB několik dní nakupovala ve velkých objemech korunu, aby tak podpořila její kurs. Ten se přesto několikrát ocitl v devalvačním pásmu. Banka zatím taji, kolik na podporu koruny vynaložila, ale během dvou prvních dnů to podle odborníků bylo nejspíše půl miliardy dolarů. V lednu se dal přitom dolar zakoupit za sedmadvacet korun, nyní již p ř e k r o ě l jedenatřicetikorunovou položku.

ČR nejlépe připravenou zemí

Zatímco v Čechách a na Moravě vrcholí současná krize vlády, která nejspíše vyvrcholí demisí některých jejích členů, ze sídla Evropské komise v Bruselu přišla informace, že Česká republika je nejlépe připravenou zemí na vstup do Evropské unie. Za ČR se potom umístilo Slovinsko, Maďarsko a Estonsko. Analytici unie se však shodují, že do přijetí prvních kandidátů uplyne ještě minimálně pět let.

Růst české ekonomiky vzal zasně

Poprvé od počátku roku 1994 se v letošním roce nezvýšil výkon domácího hospodářství. Odborníci na základě informací Českého statistického úřadu soudí, že první pololetí bude hrubý domácí produkt, kterým se úspěšnost ekonomiky měří, stagnovat, spíše však zaznamená mírný pokles. O nečekaný obrát k horšímu se podle odborníků postaraly výsledky v českém průmyslu a ve stavebnictví.

ČR dlužníkem

Mluví Česká národní banka M. Švehla potvrdil, že se vlani ČR změnila z věřitele na dlužníka. Zatímco hrubá zadluženost ČR v době jejího vzniku (1.1.1993) byla pouze 7,1 miliardy USD, vlani překročila už hranici dvaceti miliard dolarů. Na tento neuspokojivý vývoj měly vliv investiční akce typu Telecom, ale také prudký růst dovozu spotřebního zboží.

Sociální demokracie má starosti

Pražský Lidový dům, tradiční sídlo sociální demokracie, je v současné době svědkem ostrého sporu mezi ČSSD a rakouskou firmou BH Centrum, jež si pronajala část pozemku kolem něj na stavbu obchodního domu. Zástupci největší opoziční strany se dokonce obrátili na rakouskou ambasádu, protože firma uzavřela jeden z vchodů do Lidového domu. Sociální demokraté si stěžovali na jednatele firmy, rakouského občana Milana Jindrusaka, který nařídil uzavřít vchod a hlídat jej bezpečnostní agenturou. Sociálním demokratům tak sloužil pouze jediný vchod do budovy, což je rozlítilo. Přitom rakouská firma si od ČSSD pronajala pozemek na počátku devadesátých let a předem uváděla, že na něm hodlá postavit supermarket.

Prvomájové oslavy opět na Letné

Na Letenské pláni v Praze, kde se za komunistů tradičně dobrovolně i nedobrovolně scházeli občané socialistického Československa, se opět sešli příznivci komunistického vůdce Milošlava Grebeníčka. Tisíce přívrženců Komunistické strany Čech a Moravy (KSČM) si vyslechli plamenný přednes Nerudovy básně "Jdem dál" přednesený herečkou Jiřinou Švorcovou a Grebeníčkovu výzvu k nepokojům proti vládě premiéra Klause.

Meinl směřuje na východ

Podle Julia Meinla IV. dosahuje obrát v prodejnách firmy Meinl v Maďarsku, ČR a Polsku přibližně stejné úrovně jako obrát této firmy v Rakousku. S rozvojem činnosti v těchto zemích spojuje J. Meinl naději, že firma Meinl zaujme vynikající postavení na budoucím spojeném trhu. Uvedl to v rozhovoru pro časopis News. Zatímco v Rakousku je firma Meinl zatlačována konkurenčními společnostmi Billa a Spar, v ČR zvýšila tato firma za stejné období tržby o padesát procent a její tržby se zvýšily o 41,2 procenta.

Spokojených občanů je méně

Životní úroveň své domácnosti považuje za dobrou sice více než polovina lidí v České republice, ale jejich počet se neustále snižuje. V dubnu jich bylo podle šetření Institutu na výzkum veřejného mínění (IVVM) 53 procent, což je o pět procent méně než v březnu.

Pozoruhodná intenzita kontaktů Bratislavy s Moskvou.

V porovnání s „chudokrvnými“ a komplikovanými vztahy šo západními a susednými krajinami sa intenzivita kontaktů Bratislavy s Moskvou javí ako výbuch vulkánů. Nedávna návštěva ruského premiéra Černomyrdina je všeobecne považovaná za definitívny príklon Slovenska k Rusku.

Dôkazom toho je omračujúci počet šestnástich zmlúv uzavretých počas troch dní Černomyrdina v Bratislave. Najvýznamnejšie z nich sú dohoda o vytvorení spoločného podniku na obchodovanie s ruským plynom, dohoda o vojensko-technickej spolupráci a utajovaných skutočnostiach a o liberalizácii obchodu.

Tieto zmluvy sa však nezdajú až tak výhodné a ozyva sa čoraz silnejšia kritika. Armáda prostredníctvom náčelníka generálneho štábu Jozefa Tuchyňa kritizuje snahu dovážať z Ruska vojenskú techniku (s výnimkou náhradných dielov) a zvyšovať tak závislosť obrany Slovenska od nevyspytateľného Ruska.

Rusko chce napríklad časť svojho dlhu vyrovnáť dodávkou stíhačiek MIG-29, o ktorých sa v poslednom čase hovorí ako o lietajúcich rakvách.

Ako tiež prezradil na svojej návšteve Bratislavy premiér Ruskej federácie Viktor Černomyrdin, s premiérom Mečiarom hovoril už aj o vyslaní slovenského kozmonauta na ruskej kozmickej lodi do vesmíru. Slovensko má vraj pripraviť na let jedného muža a jednu ženu.

Závod SONY otvorený v Trnave, nasleduje TOYOTA ?

Za účasti predsedu vlády V.Mečiara a prezidenta SONY Europe J.Schmuckliho bol v Trnave otvorený najmladší európsky závod koncernu SONY. Výroba sa začala vlastne už vlní v auguste, kedy nabešla produkcia rôznych komponentov do televíznych prijímačov. Tieto komponenty využíva SONY pri kompletizácii televízorov v pobočkách vo Veľkej Británii, Španielsku a Nemecku.

Perspektívne sa tu uvažuje aj s výrobou kompletných televízorov, japonská strana to ale podmieňuje otvorením ruských trhov.

Vladimír Mečiar na následnej tlačovej konferencii označil za veľmi povzbudivé súčasné rokovania s dvoma inými japonskými spoločnosťami o možnosti vyrábať na Slovensku auto podľa ich dokumentácie zo slovenských komponentov a súčiastok. V samotnom závode by mala väčšinou podiel japonská firma.

Predstavitelia VSŽ Košice nedávno potvrdili, že prebiehajú rokovania s Toyotou. V pripravovanej automobilke by sa malo vyrábať minimálne 200-tisíc automobilov ročne. Slovenské podniky sú vraj schopné vyrábať okrem elektroniky, skiel a reflektorov všetky potrebné súčiastky.

Referendum, ktoré na Slovensku sprevádzal chaos, bude možno anulované.

Ako sme už v minulých číslach nášho časopisu pisali, vyhlásil prezident Slovenskej republiky na dni 23. a 24. máj referendum so štyrmi otázkami:

1. Ste za vstup SR do NATO?
2. Ste za rozmiestnenie jadrových zbraní na území SR?
3. Ste za rozmiestnenie vojenských základní na území SR?
4. Súhlasíte, aby prezident SR volili občania SR, podľa priloženého návrhu ústavného zákona priamo?

Prvé tri otázky vzišli z uznesenia Národnej rady SR, ktorá požiadala prezidenta Kováča o vypísania referenda o vstupe do NATO, štvrtá otázka vzišla z podpisovej akcie občanov (nazbieralo sa 495.241 podpisov).

Spojenie oboch podaní do jedného referenda vyplynulo zo snahy o úsporu štátnych prostriedkov, ako aj o zvýšenie účasti na referende. Zákon to výslovne nezakazuje a vo svete (napr. Švajčiarsku) je bežné vypisovanie referend s otázkami aj navzájom vôbec nesúvisiacimi.

Niektorí predstavitelia koalíčných strán kvôli tomuto spojeniu napadli prezidenta za „manipulovanie s občanmi, ktorým sa upiera právo vybrať si len to referendum, ktorého sa chcú zúčastniť“.

Vláda protestuje

22. apríla rozhodla vláda o podaní návrhu na ústavný súd ohľadom možnosti meniť ústavu referendum (zmena spôsobu voľby prezidenta). Zároveň uložila ministrom vnútra Gustávovi Krajčimu nedistribúovať až do rozhodnutia ústavného súdu 4. otázku referenda. Podľa názoru prezidenta bolo toto rozhodnutie vlády mimoriadne vážnym porušením ústavy, pretože orgánmi pre referendum sú referendové komisie. Podobný názor zaujala aj Ústredná komisia pre referendum a následne 28. apríla rozhodla, že všetky štyri otázky budú na jednom hlasovacom lístku, príloha k 4. otázke (znenie návrhu zákona) na druhej strane lístka.

13. mája ústavný súd odmietol podnet vlády, pretože žiadna právna norma nestanovuje vláde povinnosti súvisiace so zabezpečením a priebehom referenda, a preto nemôže byť účastníkom sporu. Nie sú tiež dotknuté práva vlády v súvislosti s možnosťou zmeny ústavy - takéto práva vláda nemá.

Protest poslancov

Následne podala skupina poslancov Národnej rady SR z parlamentného klubu

HZDS podnet na Ústavný súd, pretože ich práva na zmeny ústavy by sa umožnením referenda o zmene ústavy skutočne obmedzili.

21. mája Ústavný súd rozhodol aj o tomto podnete. Podľa výkladu Ústavného súdu je zákonodarná moc v SR rozdelená medzi Národnú radu SR a občanov, a že teda referendum o ústavných zmenách je prípustné. Ústavný súd zároveň konštatoval, že spôsob postavenia 4. otázky odporuje zákonu o referende. Podľa Ústavného súdu musí byť znenie zákona obsiahnuté už v samotnej otázke (a nie len v prílohe).

Takéto vyjadrenie Ústavného súdu vyvolalo slovné prestrelky právnych expertov koalície a opozície. Obe strany si rozhodnutie vykladali po svojom.

Podľa koalície bola 4. otázka vypísaná v rozpore so zákonom o referende a teda nie je možné o nej hlasovať.

Podľa opozície ak je zmena ústavy referendum prípustná, o 4. otázke je treba nechať hlasovať. Okrem toho sa Ústavný súd nemal vyjadrovať k samotnému zneniu otázky - to je „technická záležitosť“ ktorú upravuje zákon o prevedení referenda a to nie je zákon ústavný. „Ústavný súd preto toto ako keby ani nepovedal - jeho komentár k zneniu 4. otázky nemá právnu platnosť.“

Rozhodol minister vnútra

V tejto situácii prevzal na seba zodpovednosť minister vnútra Gustáv Krajčí, ktorý nechal tlačiť hlasovacie lístky s tromi otázkami. Rozhodnutie vskutku ošemetné, pretože o hlasovacom lístku rozhoduje referendová komisia, minister je tu len vykonávateľ poverený vytláčením a distribúciou lístkov. A práve táto komisia odmietla dať na lístky s tromi otázkami svoju pečiatku.

Situácia je navyše zamotaná tým, že už raz vyhlásené referendum, aj so zle formulovanými otázkami, nie je možné zrušiť, či čiastočne zrušiť (t.j. vynechať otázku). Toto právo nemá ani minister vnútra, ani referendová komisia, ani vláda, ba ani prezident, ktorý referendum vyhlásil. Referendum sa musí uskutočniť v tej forme a s takými hlasovacími lístkami, ako to bolo uverejnené v Zbierke zákonov.

Opozícia vyzvala občanov, aby do hlasovacej miestnosti prišli, overili si, akými lístkami sa hlasuje a porovnali ich s vzorom, nachádzajúcim sa v miestnosti. „Ak tieto nebudú identické, t.j. ak nebudú obsahovať štyri otázky, jedná sa o falzifikáty a s týmito tlačovými

pripomínajúcimi hlasovacie lístky nie je možné hlasovať.“

Koalícia vyzvala hlasovať s týmito „novými“ lístkami a prejavila vôľu o priamej voľbe prezidenta hlasovať niekedy inokedy. Pripomeňme len, že podľa prieskumov verejnej mienky chce priamo voliť prezidenta 74% občanov, teda aj priaznivci HZDS či iných strán vládnej koalície.

Chaos

Distribúované lístky s tromi otázkami boli jednotlivými okresnými či okrskovými komisiami na celom Slovensku prijímané s nedôverou (nezodpovedali vzoru uvedenému v Zbierke zákonov), niekde ich neprevzali vôbec a čakali na „pravé“ hlasovacie lístky. Čo bolo zvláštne - obsahovali pečiatku Ústrednej referendovej komisie, aj keď táto popierala, že by to bolo možné.

Dôsledkom bolo, že v niektorých okrskoch hlasovacie lístky chýbali úplne, v iných boli, no občania nimi odmietali hlasovať. Na množiaci sa sťažnosti na Ministerstve vnútra reagovali tak, že sa tieto majú podávať na okrskových komisiách.

Výsledky

Skutočnú účasť občanov asi nebudeme poznať nikdy, pretože títo, keď zistili, akými lístkami sa hlasuje, odchádzali bez registrácie preč. Oficiálny údaj hovorí o 10% zaregistrovaných voličov. To znamená, že referendum bude vzhľadom na nedostatočnú účasť voličov neplatné.

Dôsledky

Ústredná referendová komisia podala trestné oznámenie na ministra vnútra za marenie referenda a za zneužitie právomoci verejného činiteľa. Odmietla ďalej potvrdiť výsledky referenda.

Minister vnútra podal taktiež trestné oznámenia na členov referendových komisií, ktoré nevydali ním distribuované hlasovacie lístky.

O uznaní či neuznaní platnosti referenda rozhodne zrejme znovu Ústavný súd.

Zase sa raz ukázalo, aká nedokonalá je slovenská ústava, šitá zrejme príliš horúcou ihlou v roku 1992.

Východiskom možno bude návrh Strany demokratickej ľavice, ktorá chce zvolať mimoriadne schôdzu parlamentu a tam predložiť svoju verziu ústavného zákona o priamej voľbe prezidenta občanmi.

Otevřené dveře senátu

Návštěvníci prostor Senátu, druhé komory českého parlamentu, vesměs velice obdivovali krásu interiérů, ale zároveň nepokrytě vyjadřovali názor, že senátoři jsou podle jejich názoru draze placenou zbytečností. Prostory Senátu, které se nacházejí ve Valdštejnském paláci na Malé Straně si mohla veřejnost prohlédnout v rámci Dne otevřených dveří v Senátu.

Papež potřetí v Praze

Od listopadu 1989 již potřetí zavítal Svatý otec do České republiky. Jeho osmatřicetihodinový pobyt v Praze a v Hradci Králové byl zaměřen zejména na tisící výročí smrti svatého Vojtěcha. Papeže na jeho pravděpodobně poslední návštěvě České republiky přivítaly zástupy tisíce lidí a celá česká politická elita. Ve svém česky čteném projevu na ruzyňském letišti papež Jan Pavel II. kromě jiného pronesl: "Spoléhám se na to, že duchovní ráz této mé návštěvy nalezne odezvu také mezi ostatními lidmi, kteří se z nejrůznějších důvodů cítí být vzdáleni od všeho náboženského a církevního."

Svatý Vojtěch, první český biskup, druhý největší světec po sv. Václavu, byl posledním potomkem mocného rodu Slavníkovců, jehož členy vyvraždili už v roce 995 tehdy vládnoucí Přemyslovci. Vojtěch sice smrt svých příbuzných před kostelem v Libici přežil, ale už o dva roky později ho umučili pohanští Prusové. když se k nim vydal kázat jako misionář.

Secesní skvost znovu zdobí Prahu

Jak jsme již informovali, byla v minulých měsících dokončena rekonstrukce Obecního domu v Praze. Jednalo se o největší akci svého druhu po listopadu 1989. Trvala dvacet sedm měsíců a investor příspěvková organizace Obecní dům zřizovaná pražským magistrátem do ní vložil bez daně z přidané hodnoty miliardu sedm set milionů korun. Probíhala podle projektu architektů Alexandra Gjurice a Martina Němce a od samého počátku byla pod pečlivým dozorem památkářů. Náročnost prací si to ovšem vyžádala: vždyť Obecní dům, který byl v posledních dvaceti letech v dezolátním stavu, je dokonalou, do detailu promyšlenou stavbou, jakousi fascinující přehlídkou umění a uměleckého řemesla, spojenou tématem českého národa a jeho kultury. V Obecním domě zanechalo svá díla několik generací předních českých umělců. Budova byla zároveň i dějištěm významných událostí: z balkónku před Primátorským sálem byla 28. října 1918 vyhlášena samostatná Československá republika.

Tisíce návštěvníků, kteří trpělivě čekali v několikahodinových frontách před Obecním domem, aby si ve dnech otevřených dveří mohli důkladně prohlédnout nově zrekonstruovanou budovu, svědčí o tom, že si lidé uvědomují, jak významnou historickou památkou tato stavba je.

Podrobný výklad s možností skupinové prohlídky si lze objednat v kulturním a informačním středisku Obecního domu nebo na pražském telefonním čísle 22 00 21 01.

Uherské Hradiště

Uherské Hradiště a výstava „Slovácko 97“

Pouhých 142 km od Vídně, v samém srdci Moravského Slovácka leží Uherské Hradiště, které slaví v tomto roce 740. výročí svého založení českým králem Přemyslem Otakarem II. Jeho strategicky významná poloha měla vliv jak na jeho bohaté dějiny, tak na jeho tvář. Až do roku 1782 bylo město pevností. Ve městě se zachovaly pozůstatky středověkého opevnění, vedle gotických památek jsou zde však i významné památky renesanční a barokní. Zajímavé je Slovácké muzeum ve Smetanových sadech i Obrazová galerie Slováckého muzea v barokní budově bývalé zbrojnice v Otakarově ulici.

Od 6. - 9. června t.r. proběhne v Uherském Hradišti výstava „Slovácko 97 - dům, domácnost, zahrada“, která se koná pod záštitou starosty města a Okresní hospodářské komory v Uh. Hradišti.

Uherské Hradiště je i výhodným výchozím bodem pro poznání tohoto koutu Moravy. Ve vzdálenosti 2 km leží Staré Město, národní kulturní památkou Velké Moravy a o několik km dále největší poutní místo Moravy - Velehrad. Chrám pocházející ze začátku 13. století byl jednou ze zastávek papeže Jana Pavla II. při jeho návštěvě v roce 1990. Každoročně se na Velehradě koná 5. července pouť.

V blízkosti Uh. Hradiště se nachází i hrad Buchlov z poloviny 13. století, který je jedním z nejstarších hradů na Moravě a barokní zámek Buchlovice, obklopený francouzskou zahradou a anglickým parkem.

V případě, že se rozhodnete pro návštěvu Uherského Hradiště, je možné se obrátit na paní Ing. Alenu Kulheimovou, (ul. Štěpnická 1113, 686 06 Uh. Hradiště - Mojmir II, ČR, tel. 00420-632-62355), která je ochotna pro vás vypracovat kulturní program s návštěvou historických památek i zajistit nocleh v hotelu.

Knižní veletrh v Praze

Letos již potřetí uspořádal Svaz českých knihkupců a nakladatelů mezinárodní knižní veletrh Svět knihy '97. Od 8. do 11. května probíhala v prostorách Průmyslového paláce na pražském Výstavišti celá řada kulturních akcí a literárních setkání. Nejnovější knižní produkci tu prezentovalo přes 700 převážně nakladatelských firem z patnácti zemí světa.

Od tohoto ročníku chce veletrh upozorňovat vždy na jednu konkrétní zemi, představit její kulturní dějiny a produkci jejích nakladatelů. Letošním hostem byla Finská republika. Finsko si totiž v létě připomene 80 let své nezávislosti a této skutečnosti využívají za podpory vlády finské kulturní instituce k propagaci finského umění a kultury po celém světě. Kromě toho slaví letos 100. výročí také Finský klub spisovatelů. Svět knihy '97 tedy "zaostřil na Finsko" a Prahu díky tomu navštívila delegace finských autorů a překladatelů v čele s ministrem kultury Claesem Anderssonem. Tento psychiatr, romanopisec a básník, jedna z nejvýznamnějších osobností severské kultury, podepisoval český překlad své již šestnácté sbírky básní Šťastlivec. V pražské kavárně Viola se při autorském čtení setkali významné autorky české a finské literatury Alexandra Berková, Rosa Liksomová a Marta Tikkanenová. Veletrh navštívila mezi jinými i Kaari Utri, autorka i u nás známé knihy Dcery Eviny.

O finský národní stánek byl na Výstavišti velký zájem. Pro děti byla připravena série knih o skřítcích mumincích světově úspěšné autorky Tove Jansson. Dospělí čtenáři ocenili například kolekci publikací věnovaných finské architektuře anebo ukázky různých vydání finského národního eposu Kalevala.

Desítkám autogramiád vévodil společný program PEN klubu a Josepha Hellera, autora slavné protiválečné satiry Hlava XXII. Z Francie dorazila obdivovaná Annie Emaux. Čtenáři se setkali s českým spisovatelem žijícím v Izraeli Viktorem Fischlem, Arnoštem Lustigem a Jiřím Kolářem. Literární kavárna pořádaná Obcí spisovatelů a českým centrem PEN klubu patřila místním umělcům. Sešla se jich tu celá řada: Jiří Stránský, Iva Herciková, Ivan Klíma, Jiří Kratochvíl, Jaroslav Putík, Martin Č. Putna, Jan Cimický, fotograf Jan Saudek a mnoho dalších.

Pořadatelé se ovšem snažili, aby záběr veletrhu byl co nejširší. Jeho návštěvníci se tak mohli setkat i s novými trendy knižního trhu, jakými jsou například elektronická média prezentována byla mimo jiné elektronická verze Ottova slovníku naučného. Konference INFOMEDIA seznámila s problematikou elektronického publikování a využití informací v moderním obchodu s knihami. Nad tím, jak mediální informace o knihách ovlivňují jejich prodej se zamýšlel seminář Moc a teror kritiků. O překladech a překládání hovořil Martin Hilský. Představena byla první protidrogová kniha pro české děti Petro, co je to trip? Objevila se také nabídka nábytku, vnitřního vybavení knihoven a knihkupectví.

Návštěvníci veletrhu si mohli prohlédnout nejkrásnější české knihy roku 1996, vítězné fotografické publikace roku, ukázkovou expozici knižních vazeb v historickém vývoji, zakončenou tvorbou současných uměleckých knihařů a mnoho dalších výstav.

Austria Slovaca - Slovacia Austriaca

Rakouská národní knihovna vydala v redakci Dr. Michala Liona a Dr. Marianny Oravcové sborník přednášek ze sympózia, uskutečněného v březnu minulého roku u příležitosti otevření výstavy „Pět století rakousko-slovenských a slovensko-rakouských kulturních vztahů“.

Úvodní slovo přednesl generální ředitel Rakouské národní knihovny Dr. Hans Marte. Dr. Marianna Oravcová, kulturní attaché Slovenské republiky, přednesla úvodní referát, ve kterém nastínila historický vývoj vzájemných vztahů a problematiku slovenské identity v rámci Habsburské monarchie. Jednotlivé referáty slovenských a rakouských historiků se zabývaly dobou od pozdního humanismu až do první poloviny 20. století. Sborník byl vydán jako 167. svazek BIBLOS-Schriften Rakouské národní knihovny.

-vv-

Cestovatelé si připomněli pout' do světa

Před padesáti lety vyrazili Miroslav Hanzelka a Jiří Zikmund Tatrou 57 na svou první expedici do Afriky. Tuto misi oslavili členové chebského veteránklubu, kteří se ve stejném automobilu vydali na expedici do senegalského Dakaru.

Pražské jaro

Na koncerty dvaapadesátého ročníku mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro bylo dáno do prodeje více než 62 000 vstupenek. Přesto byla naprostá většina vyprodána již v den zahájení přehlídky.

Pražské jaro se po třech letech vrátilo do největšího koncertního sálu Prahy do Smetanovy síně Obecního domu. Po rozsáhlých rekonstrukcích nabízí sál posluchačům větší pohodlí a je také vybaven nejmodernější technikou.

Největší hudební festival ČR byl zahájen 12. května tradičně Smetanovou vlastí, kterou pod taktovkou Gaetana Delogu přednesli pražští symfonikové. V devatenácti různých prostorách včetně divadel a pódii v pražských zahradách se letos uskutečnilo přes šedesát akcí. Byl mezi nimi mimo jiné i koncert Londýnského symfonického orchestru s houslistkou Anne Sophii Mutterovou, koncert Petrohradské filharmonie nebo Kronos Quartetu. Velkým zážitkem byla světová premiéra liturgické opery Jeremiáš skladatele Petra Ebena. V katedrále sv. Víta, Vojtěcha a Václava ji provedl orchestr a sbor Národního divadla.

Festival Pražské jaro zakončila Česká filharmonie řízená Zdeňkem Mácalem 2. června.

Zájem o UK

Zájem o vysokoškolské vzdělání v České republice neustále stoupá. Dokladem toho je i rekordní počet přihlášek podaný na Univerzitu Karlovu v Praze. Jejich celkový počet činí 45 565, což je skoro o čtyři tisíce více než loni. Nejvíce uchazečů se hlásí na filozofickou fakultu (8456), na práva (6537) a na fakultu pedagogickou (6408). Přijat však bude průměrně pouze každý sedmý zájemce. Jedním z důvodů zvýšeného počtu přihlášek ke studiu je i skutečnost, že se ti uchazeči, kteří se dostanou na univerzitu letos, pravděpodobně vyhnou placení školného. Všeobecně se totiž počítá s tím, že školné budou platit až vysokoškoláci, kteří budou přijati po schválení nového vysokoškolského zákona.

Je to túra na tom světě

Spirituál kvintet z Prahy ve Vídni

Dne 15. května vystoupil v české škole soubor šesti umělců "Spirituál kvintet". S tímto souborem si zazpíval v listopadu 1990 George Bush, v lednu 1994 Bill Clinton a také pan prezident Václav Havel. S tímto souborem jsme si mohli zazpívat i my, účastníci památného večera.

Vyjádit se slovy o tomto souboru je věru těžké. Mluvte o hudebním umění bez zvuku. A spirituál je pojítkem mezi nejprostší hudbou lidovou a nejnáročnější hudbou, tzv. vážnou. Je to pojítka srozumitelná každému, je to pojítka několika staletí a je to konečně pojítka mezinárodní.

To všechno zvládlo těchto šest umělců s neuvěřitelnou lehkostí, vtípem a především uměleckým výrazem. Ironický slovní doprovod uvolnil atmosféru a spojil umělce na jevišti s posluchači v jeden celek, vyzařující spokojenost. Proč jsou písně milostné tak smutné? To proto, že jsou skládány nešťastně zamilovanými, ti šťastně zamilovaní se starají o to, abychom nevymřeli. Proč jsou písně o loučení s tímto světem často tak veselé? Inu, zaposlouchejte se do spirituálu Spirituál kvintetu "Až nám přijdou míru brát, chlapi s černou bednou, ať si s pivečkem u vrat nejdřív v klidu sednou..."

Spirituál kvintet byl ve Vídni poprvé. V menšině je jistě mnohem více lidí, kterým by se podobný večer líbil. Doufám, že tento soubor uvítáme brzy podruhé...

Jaroslav Kolář

Knihkupectví Pastrňák informuje

Z novinek jsme dnes vybrali následující tituly:

Harapes

Vlastimil Harapes, tak se jmenuje kniha, vycházející u příležitosti umělcových padesátin, které oslavil v minulém roce. Zároveň dovršil třicet let působení v baletu Národního divadla, kde od roku 1989 působí jako jeho šéf.

Těžiště knihy tvoří přes sto fotografií, defilé postav, které vytvořil. Milá je též vzpomínka Harapesovy sestry na rodinné zázemí plné pohody a zájmů o kumšt a divadlo.

V. Houška : Slavné postavy Slavie a Sparty

Portréty osmnácti mistrů kopacího míče, jedenácti slávisťů a jedenácti spart'ánů...

I. MacDonald : Revoluce v hlavě (Beatles, jejich písně a 60. léta)

Rozbor 186 písní Beatles - čas a způsob nahrávání, perličky z pozadí, současné politické události 60-ých let a hudební dění v čase vzniku te- které nahrávky.

Kdo byl kdo ve 20. Století CD ROM

Aplikace obsahuje 1.200 medailónků osobností, které se významně zapsali do českých dějin ve 20. století v nejrůznějších oblastech lidské činnosti.

Milá naše školko

Trochu opožděně o Vás informujeme naši veřejnost. Snad nám to odpustíte.

V pátek 2. května odpoledne jste nás pozvaly do sálu naší školy, abyste nám předvedly své umění. A bylo věru radostí Vaše umění sledovat.

Tři pohádky obsahovalo Vaše představení. První o tom, jak se zvířátka schovala pod hlavičkou lesní houby, jak jich tam bylo stále víc a našly místečka jen proto, že i hlavička houby rostla. Druhá pohádka o "koze rohaté," zlé, neznající přátel, byla Vámi zahrána tak nadšeně, že jsme Vás mohli jen obdivovat. A třetí pohádka, jak mluví zvířátka, byla společným výstupem všech asi čtyřiceti účinkujících. Obdivovali jsme Vaši krásnou výřečnost. Obdivovali jsme pečlivý výběr textu a radovali jsme se, jakou oporu jste měly v paních učitelkách, které Vás s velkou láskou a obětavostí doprovázely celým pořadem.

Nejen to, připravily pro maminky i bufet. A tak jsme se měli všichni dobře. Měli jsme se dobře a máme se dobře ve vzpomínce - v jak dobré péči jsou ti naši nejmenší.

Děkujeme Vám, paní učitelky, děkujeme Vám, děti.

Jaroslav Kolář

o z n á m e n í

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

a tlumočení Mag. Zdena Sklenar, 1020 Vídeň, Stuwerrasse 8/21.

Tel. 7268562 n. 0663/028148, priv. 02674/89302.

POZOR! Změna tel. čísla ve Vídni: 7268562

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

dokumentů, úřed. listin, smluv aj. provádí univ. lektor Dr. Dietmar Koller, Castellezg. 25/2/8, 1020 Vídeň.

Tel. 214 54 99, 0663/911 88 30, fax 21 66 088

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

Mag. Lenka Kovarik, 1210 Vídeň, Felix-Slavik-Str. 3/1/10.
Tel. 2908809

MÁTE PROBLÉM?

Platíte hodně? Rád vám poradím ve všech otázkách pojištění a financování. Rychle-spolehlivě-seriózně. Marek Jedlička, 985 9070/24, priv. 259 37 29, Rennbahnweg 46/2/8, 1220 Vídeň.

UBYTOVÁNÍ VE VÍDNI

M. Sed'a,

1070 Vídeň, Westbahnstr. 18.

Tel. 524 38 73, 6172706

DUCHOVNÍ SLUŽBA

České katolické misie

Katholische Mission für Tschechen

1030 Hagenmüllergasse 31,

Tel. záznamník 0222/715 48 42.

Postfach 134, 1091 Wien

Římskokatolický kostel

„Nejsvětějšího Vykupitele“

Tschechische Erlöserkirche

1030 Wien, Rennweg 63

Mše svatá v sobotu v 18 hod., v neděli a zasvěcený svátek v 10.00, první pátek v měsíci ve 14.30.

Římskokatolický kostel

„Panny Marie na nábreží“

Kirche Maria am Gestade

1010 Vídeň, Salvatorgasse 12

Mše sv. každou neděli a zasvěcený svátek v 8.30 h

Římskokatolická

Katedrála sv. Štěpána

Wiener St. Stephansdom

svatá zpověď pondělí 16–18, úterý 15–17, středa 13–14 hod.

Nezapomeňte nahlásit případnou změnu adresy:

ZÁJEMCI O VOLEJBAL,

muži i ženy se základními znalostmi - hrajeme pro radost z pohybu - informace N. Štěrbová, tel. 749 12 08.

HODNÁ A UPŘÍMNÁ ŽENA 57/160

sportovního založení, ještě pracující, středoškolačka, hledá inteligentního, sympatického muže na úrovni, nekuřáka, všestranných zájmů pro společné vikendy. Zn.: Vídeň

PREDÁM

zrenovovanou drevenicu, 10 km od Liptovského Mikuláša, Nizke Tatry, cena dohodou.

Tel.: 4703931

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

dokumentů, úředních listin, zmlův ako aj konzekutívne tlmočenie z jazyka slovenského a českého, ako aj do jazyka slovenského a českého vykonáva súdny znalec - tlmočník. Tel. číslo k dispozícii v redakcii časopisu.

TAKY MÁTE PEJSKA?

Jsem roční labrador a hledám kamaráda na hraní při společných vycházkách, zatímco si moje panička s Vámi ráda popovídá a vymění zkušenosti. Bydlíme ve Vídni 15, ale tramvají dojedeme všude! Tel. 404 14 - 372 DW. Fr. Cernek

STAROŽITNOSTI

restauruji, nakupuji, prodávám, komise.

V. Fiedler, Vídeň 7, Siebensterng. 20. tel. 93 35 81

ZLATNICTVÍ, HODINÁŘSTVÍ

Richard Arnold - Opravy šperků a hodin; předělávky, vlastní výroba (též z doneseného materiálu). 1100 Vídeň, Buchengasse 88, tel. / fax 604 54 85

ZNÁMKY - MINCE

Odborný obchod Emanuel Topol, Vídeň 17, Ottakringerstr. 82, tel. 486 42 12

po-pá 9.30-12.30, 14.30-18, so 9.00-12.30

SANO TOURS

Reisebüro Loppreis Zorika, Vídeň 3, Rennweg 21, tel. 715 95 55, fax 715 95 56

Zařídí pro Vás cesty do celého světa letadlem, autobusem, vlakem, lodí.

Sleva pro krajany. Mluvíme česky.

ČESKY A SLOVENSKY MLUVÍCÍ LÉKAŘI VE VÍDNI

MUDr. Stanislav Štěrba, univ. doc., odborný lékař pro vnitřní choroby, zejména srdce. Vídeň 11, Simmeringer Hauptstr. 80, tel. 749 12 08

MUDr. Zdenka Gabriel Weiss, odb. ortopedka, též dětská. Vídeň 5, Pilgramm-gasse 10, tel. 58 74 460.

MUDr. Vladislav Lipták, odb. lékař pro vnitřní choroby, Vídeň 1, Zellingergasse 12, tel. 533 58 34.

MUDr. Vít Doležal, zubní lékař, ordinace Billrothstr. 20, Vídeň 19, tel. 319 25 73.

MUDr. Tomáš Čech, ortopéd a ortopedický chirurg, Vídeň 11, roh Simmeringer Hauptstr. - Kopalgasse 1/3/3. Tel. 74 32 03, nebo 67 64 303.

MUDr. Eva Ruttnerová, zvěrolékařka, 1150 Vídeň, Robert Hamerlingg. 1. Tel. 892 60 92.

Mag. Ladislav Nykl, psychoterapeut, psychologické poradenství, zajímavé pohovorové semináře, praxe Ledererg. 17/7, Vídeň 8, tel. 523 57 44.

MUDr. Jiřina Bodnar, choroby kožní a pohlavní, po.čt. 14-18.30, út. 8-13, pá 8-11, Josefstädterstr. 3/4-5, Vídeň 8, tel. 406 99 41

MUDr. Kamila Hajek, soukromá léčba homeopatií, Ada Christengasse 2/F/8, Vídeň 10, tel. 689 22 80

ČESKY MLUVÍCÍ PRÁVNÍK

Adresa je k dispozici v redakci.

LAVENDL

Obchod s přírodními produkty, potraviny z kontrol. biolog. zemědělství, makrobiotika, prav. prodejní výstavy

Karl Meissl- Str. 3 (Wallensteinplatz 2), tel. 333 17 83

po-pá 8.30 - 18.30, so 8.30-12,30 hod.

KOŘENÍ, ČAJE, SUŠENÉ OVOCE,

z celého světa nabízí Libuše Bártek, Brunnenmarkt, Vídeň 16, tel. 43 97 18

KULTURNÍ KLUB. Informační bulletin. Majitel, nakladatel, vydavatel, tisk Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku, 1080 Wien, Schlüsselgasse 18, tel./fax 402 32 99. Vychází měsíčně kromě prázdnin. Roční předplatné, 150,- šil., členský příspěvek 50,- šil. Cena inzerátu 50,- šil./číslo. Bankovní spojení Bank Austria, č. účtu 683 035 901.

KULTURNÍ KLUB. Informationsbulletin. Medieninhaber, Verleger, Hersteller und Herausgeber Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich, 1080 Wien, Schlüsselgasse 18, Tel./Fax 402 32 99. Erscheint monatlich außer Ferien. Jahresabonnement ATS 150,- Mitgliedsbeitrag ATS, 50,- Inserat/Nummer ATS 50,- Bankverbindung: Bank Austria, Kontonummer 683 035 901.

AUTOBUSOVÁ SPOJENÍ

WIEN-BRNO

Wien Bhf. Mitte č. 6	<i>odj.</i>	7.30	17.30
Mikulov		9.10	19.10
Brno	<i>přij.</i>	10.00	20.00
Brno	<i>odj.</i>	7.30	17.30
Mikulov		9.10	19.10
Wien Bhf. Mitte č. 6	<i>přij.</i>	10.00	20.00

jezdí denně, nejede 24.12., 31.12., 5.1.

WIEN-Č. BUDĚJOVICE-PÍSEK

Wien Bhf. Mitte č.10	<i>odj.</i>	18.00	<i>přij.</i>	10.00
Třeboň		20.00		7.35
Č. Budějovice Hl. aut. nádr.		21.00		6.35
Písek Hl. aut. nádr.	<i>přij.</i>	22.00	<i>odj.</i>	5.35

jezdí každý pátek, nejede 24.12., 31.12., 5.1.

WIEN-PRAHA

		PO-ÚT-ST-ČT-SO	PÁ-NE		PO-ÚT-ST-ČT	PÁ-SO-NE
Wien Rathaus	<i>odj.</i>	8.00	14.00	<i>přij.</i>	13.50	18.50
Hranice		9.00	15.00		12.30	17.30
Znojmo		9.45	15.45		12.15	17.15
Jihlava		11.05	17.05		10.55	15.45
Praha Florenc	<i>přij.</i>	12.50	18.50	<i>odj.</i>	9.00	14.00

WIEN-BRATISLAVA

Wien Huma	<i>odj.</i>			12.15						
Wien Bhf. Mitte č.2		8.00	10.00	11.30*	13.00	15.00	17.00	18.30*	20.30	22.30
Bratislava Hl. aut. st.		9.30	11.30	13.00	14.30	16.30	18.30	20.00	22.00	23.55
Bratislava letisko	<i>přij.</i>	9.55		14.55		18.55		22.55		
Bratislava letisko	<i>odj.</i>		6.30			10.30				20.00
Bratislava hl. aut. st.		5.40*	7.00	8.00	9.00	11.00	13.00*	16.00	17.30	20.30
Wien Bhf. Mitte č.2		7.10	8.30	9.30	10.30	12.30	14.30	17.30	19.00	22.00
Wien Huma	<i>přij.</i>			9.55						

*jazdí pondelok-sobota okrem 24.12., 31.12., 5.1.

LODNÉ SPOJENIE

<i>Slovenská plavba dunajská</i>		17. 4. - 27. 4.	1. 5. - 28. 9.		1. 10. - 2. 11.
		ŠT-PIA-SO-NE	DENNE	ŠT-PIA-SO	STR-ŠT-PIA-SO-NE
Wien Reichsbrücke	<i>odj.</i>	9.00	8.00	17.00	9.00
Bratislava Fajnorovo nábřežie	<i>přij.</i>	10.30	9.30	18.30	10.30
Bratislava Fajnorovo nábřežie	<i>odj.</i>	17.00	18.00	7.45	16.00
Wien Reichsbrücke	<i>přij.</i>	18.45	19.45	9.30	17.45

<i>DDSG</i>		1. 5. - 26. 10.			
		PO-STR-PIA-NE	UT-ŠT-SO	PO-STR-PIA-NE	UT-ŠT-SO
Wien Reichsbrücke	<i>odj.</i>	9.00	9.00	<i>přij.</i>	17.00*
Hainburg	stojí utorok, štvrtok, sobota		zastávka		zastávka
Bratislava Fajnorovo nábřežie	<i>přij.</i>	10.30	11.30	<i>odj.</i>	18.45

* v septembri a októbri o 16.00

WIEN - BRNO - PRAHA

Platí od 1. VI. 1997 do 23.V.1998

WIEN Südbf (Ost)	odj.	.	.	.	:7.10	.	:9.25	.	:11.10	.	:15.25	.	21.25
WIEN Nord	"	5.07	6.37	.	.	8.37	16.37	.
WIEN Franz-Josefs-Bf.	"	.	.	7.05	.	.	.	11.05	.	13.05	.	.	.
Č. VELENICE	přij.	.	.	9.34	.	.	.	13.54	.	15.34	.	.	.
BŘECLAV	"	6.24	7.58	.	:8.10	10.00	:10.25	.	:12.10	.	:16.25	18.00	22.48
PŘEROV	"	:11.50	.	:13.30	.	.	.	0.43
BRNO	"	7.31	.	.	:8.59	:10.59	11.55	.	:12.59	.	:17.15	:19.19	0.14
PRAHA hl. n.	"	11.01	.	13.03	.	.	.	17.32	.	19.00	:20.37	.	.
PRAHA-Holešovice	"	.	.	.	:12.18	:14.18	.	.	:16.18	.	.	:22.45	3.41

PRAHA-Holešovice	odj.	1.09	:7.27	.	:11.39	:13.39	.	.	:17.39
PRAHA hl. n.	"	.	.	.	7.13	.	.	:9.21	.	.	14.22	15.13	.
BRNO hl.n.	"	4.28	5.30x	6.30A	.	10.13	:10.45	:12.39	:14.54	:16.54	18.14	.	:20.54
PŘEROV	"	3.20	.	5.58	.	9.20	9.20	11.52	:14.27	:16.16	16.59	.	19.10
BŘECLAV	"	5.41	6.40	8.12	.	12.12	12.12	:13.32	:15.47	:17.47	19.08	.	:21.47
Č. VELENICE	"	.	.	.	10.16	18.21	.
WIEN Franz-Josefs-Bf.	přij.	.	.	.	12.55	20.55	.
WIEN Nord	"	.	8.07	9.29	.	13.29	13.29	.	.	.	20.29	.	.
WIEN Südbf (Ost)	"	6.55	:14.33	:16.48	:18.48	.	.	:22.48

WIEN - ZNOJMO*U všech spojů přestup v Retzu!*

WIEN Nord odj.	x	8.00	x	12.00	A	+	A	+
ZNOJMO přij.	5.32	8.00	10.00	12.00	14.00	16.00	17.00	18.00
	7.36	9.43	11.36	13.36	15.35	17.44	18.37	19.44
ZNOJMO odj.	x	7.59	x	11.50	A	+		
WIEN Nord přij.	6.20	7.59	9.50	11.50	14.35	16.50	18.50	
	8.01	9.31	11.31	13.31	16.57	18.31	20.31	

WIEN - BRATISLAVA

WIEN Südbf (Ost)	odj.	8.15	12.15	16.15	21.15
BRATISLAVA hl. st.	přij.	9.22	13.22	17.22	22.32
BRATISLAVA hl. st.	odj.	6.06	10.36	14.36	18.06
WIEN Südbf (Ost)	přij.	7.13	11.43	15.43	19.13

Vysvětlivky:

:12.34 = EuroCity / InterCity
 12.34 = rychlík / spěšný vlak
 12.34 = osobní vlak

x = pondělí - sobota
 + = v neděli a ve svátek
 A = pondělí - pátek

(zaj)

Z OBSAHU:

O psychologii a jiném

strana 3

Voda napáchala škody za 60 miliard

strana 4

Krach cestovek

strana 6

Romové odcházejí do Kanady

strana 7

Kavárna Slavia bude opět otevřena

strana 8

Forman bude režírovat Dalibora

strana 10

Kam?

Kulturní klub Vás zve na film:

K O L J A

24. září v 19,30 hodin v kinosále
českého velvyslanectví, Penzingerstr. 11, 1140 Vídeň

K a l e n d á ř

- 10. - 29. 9. Marie Šonková - akvarely.** Výstava na českém velvyslanectví.
- 10. září** středa v 19. hod. v rámci vernisáže písňový koncert duchovní hudby v podání sboru ze Šumperka.
- 10. září** středa 18.30 hod. Vernisáž výstavy A. Eckerdt "Velká modrá cesta". Výstava potrvá do 5. 10. 97. Poř. Slovenský inst. ve Vídni, Wipplingerstr. 24-26, 1010 Vídeň.
- 14. září** neděle výlet Vídeňský les, sraz v 9 hod. Rodaun, konečná st. 60. Pořádá klub čl. turistů v Rakousku.
- 17. září** středa 19.30 hod. Divadelní představení "Poslední ze žhavých milenců". V hlavní roli Simona Stašová. Pořádá Kontaktfórum ve Frei Bühne, Wiedner Hauptstr. 60b, 1040 Vídeň.
- 20. - 27. 9. Halamasch '97.** Festival pořádaný v rámci Roku proti rasizmu. Vystoupí přes 1000 umělců z Rakouska i zahraničí. Tanec - hudba - film - divadlo - literatura. V rámci toho 26. září 12.hod - 22. hod Integrationsfest. Místo konání : Donaukanal od Augartenbrücke k Salztorbrücke. Vystoupí i české folklórní soubory.
- 21. září** neděle: Sokol X zve všechny členy jednoty na zájezd do Jaroměřic. Cena zájezdu (doprava autobusem, oběd, prohlídka kláštera, večeře) je pro členy jednoty a rodinné příslušníky 280 S. Informace a přihlášky u sestry Vackové tel. 607 64 28 , u bratra Bernase tel. 688 45 82 , v úterý v Sokolovně mezi 18-19 hod tel. 607 05 03.
- 24. září** středa, 19.30 hod. KOLJA (režie J. Svěrák). Kinosál českého vyslanectví, Penzingerstr. 11, 1140 Vídeň. Rezervace vstupenek: tel. č. 481 42 22, pí. Kašparová, 19-20 hod.
- 24. - 26. 10. Festival české současné literatury.** Pořádá Literarisches Quartier/Alte Schmiede - Dr. Kurt Neumann. Čtení vlastních děl se účastní mimo jiné i Pavel Kohout a Ivan Binar. Bližší informace v říjnovém čísle.
- 25. září** čtvrtek, výlet Vranov, odjezd autobusu v 7 hod. Westbahnhof. Pořádá klub čl. turistů v Rakousku.
- 2. října** čtvrtek, výlet Mannersdorf - Leithagebirge odjezd autobusu 8,25 Südtirolerplatz, 8,30 Reumannplatz. Pořádá klub čl. turistů v Rakousku.

KURZY ČEŠTINY

ZAČNOU OPĚT V ZÁŘÍ. ZÁJEMCI, HLASTE SE
NA TEL.ČÍSLE: 889 33 35.

Kdo neviděl film oceněný Oscarem,
má jedinečnou příležitost !

24. září 1997
se na velvyslanectví ČR promítá

KOLJA

Rezervujte si včas vstupenky na tel. čísle:
481 42 22, paní Kašparová, mezi 19-20 hod.
Zve Kulturní klub !

České divadlo ve Vídni.

Studenti bohemistiky vídeňské univerzity pod vedením Univ.Dož.Dr.Gero Fischera prezentují výsledky své práce na výstavě Tschechisches Theater in Wien, která se koná až do konce října v Berghausu na Schneeberku. K dispozici je také stejnojmenná brožurka (cena 50 šil), kterou je možno objednat na adrese Univ.Doc.Dr. Gero Fischer, Promenadeng. 44/1, 1170 Vídeň (tel. 4890001).

Lesák ve Veletržním paláci

Pod názvem Konstrukce rekonstrukce proběhla v Praze miniretrospektiva prací Františka Lesáka, rakouského umělce českého původu. Česká veřejnost mohla jeho dílo vidět ve Sbirce moderního a současného umění Národní galerie ve Veletržním paláci.

Lesák se narodil roku 1943 v Praze. V roce 1964 emigroval do Vídně, kde vystudoval Akademii užitého umění a kde od konce sedmdesátých let působí jako profesor plastického tvarování na technické univerzitě.

Námětem a obsahem umělcovi tvorby je průzkum pozorování a popisu předmětného světa. To, co ve svých dílech modeluje jsou spíše než "obrazy světa", "obrazy popisů světa", o nichž vede často dialog s prací jiného umělce - neznámější jsou jeho projekty "Bonjour Monsieur Courbet" a "Ráno - poledne - večer", studie podle motivu obrazu Claude Moneta. Některé z nich představil na své samostatné výstavě v Muzeu Vincenta van Gogha v Amsterdamu v roce 1992. Expozice ve Veletržním paláci ovšem připomněla i jeho starší díla, která Lesákoví získala proslulost především v Holandsku a USA.

Pro svou pražskou výstavu připravil umělec projekt "Věrnost textu" (1994 - 1997), jenž má podobu rekonstrukce domu z románu Žárlivost Alaina Robbe-Grilleta. Ve Veletržním paláci jsou také poprvé prezentovány umělcovy poslední práce "Vyměřování prostoru pomocí světla", "Versailles" a "Světelné sochy".

V TOMTO ČÍSLE

přikládáme platební poukázky na zaplacení Klubu
všem, kteří ještě letos nezaplatili.

Prosíme, aby jste tak učinili co nejdříve.

Ulehčíte nám tím práci!

Roční předplatné: 150,- šil.

Členský příspěvek: 50,- šil.

O psychologii a jiném s Dr. Beranem

Správně argumentovat, ale i přesvědčovat, vést, motivovat nejen v oblasti managementu je možno se naučit v Psychologickém institutu dr. Berana. Činnost Institutu je rozsáhlá, zahrnuje přednášky a semináře pro významné firmy, podniky, ústavy v Rakousku. V posledních letech realizoval Institut své přednáškové bloky i v Praze, Brně, Bratislavě, ale i řadě míst v Polsku, Maďarsku, Rumunsku, na Ukrajině. Požádali jsme tedy dr. Berana o rozhovor, abychom seznámili i naše čtenáře s touto zajímavou osobností české Vídně.

Pane doktore, jak jste se dostal do Vídně?

Dr. Beran: Ve Vídni jsem se narodil. Kofeny našeho rodu sahají do poloviny minulého století, kdy prarodiče obou stran přišli pěšky do Vídně.

Kdy jste přišel na myšlenku věnovat se psychologii? Jaké vlivy Vás formovaly?

Dr. Beran: Navštěvoval jsem české školy, nejdříve Volksschule v 10. okrese, potom reálné gymnázium. A právě zde vzbudil u mě můj třídní učitel zájem o filosofii a psychologii.

Jaká byla reakce doma, když jste řekl, že budete studovat psychologii?

Dr. Beran: Odpovídající, tedy ironicky míněno. Stihaly mně otázky typu, co jsem si to vybral, zda-li z toho budu moci žít. Známí se pak tatínka ptali, jestli je tak bohatý, že mě může nechat toto studovat. Ale já jsem věděl, že budu psychologem nebo hercem. Ony oba zájmy spolu velmi úzce souvisejí, neboť se snaží, velmi zjednodušeně vyjádřeno, poznat a popisovat lidi. Koncem války jsem navštěvoval hereckou školu, působili zde tehdejší slavní herci, např. Werner Kraus. Zde jsem získal základ, jenž mi v mé praxi velmi pomáhá. Po maturitě jsem tedy začal studovat na universitě, a to psychologii a pedagogiku.

Jistě nebylo možné, abyste ihned po ukončení studií otevřel vlastní Psychologický institut.

Dr. Beran: Samozřejmě, uběhlo ještě dosti vody, ale psychologii jsem se nepřetržitě věnoval. Mým hlavním zaměstnáním byla škola, působil jsem jako učitel na české škole. Dodatečně jsem totiž externě vystudoval učitelský

směr, a tudíž jsem mohl učit. Vyučoval jsem tělesnou výchovu, ruční chlapecké práce. Ale na psychologii jsem nezapomínal. Po večerech jsem přednášel z tohoto oboru na tzv. Volkshochschule. Přednášky měly úspěch, byly vždy dopředu ohlašovány v rozhlase, vybudoval jsem si zde vlastně svoji budoucí klientelu. Tuto svoji činnost jsem již tehdy nahlašoval na finančním úřadě pod hlavičkou Psychologický institut dr. Beran.

Nebylo to časově náročné vykonávat dvě povolání? Co tomu říkala rodina?

Dr. Beran: Trochu si stěžovali, že jsem málo doma. Ale manželka měla pochopení, děti byly hodné a hodně nám pomáhali babičky a dědečkové.

Psychologický institut tedy figuroval na papíře od konce 50. let. Kdy však došlo k jeho faktickému zrození?

Dr. Beran: Bylo to v roce 1967, kdy jsem dobrovolně odešel ze školy a z bytu jsem rodičů vykoupil přednáškovou místnost a laboratoř pro rétoriku. Důležitým bodem v mé činnosti však byl rok 1965. Tehdy jsem navštívil dr. Kreiského, který byl činný na Diplomatické Akademii ve Vídni a informoval jsem ho o své činnosti, tj. cvičných seminářích zaměřených na organizaci řízení, mluvených projevů, vystupování, znalost nazírání, myšlení, jednání s lidmi, diplomatický postup, tedy to, co je jistě důležité pro každého budoucího diplomata. Dr. Kreisky byl mou nabídkou zaujat, ale protože již na Akademii nepracoval, poslal mne na ministerstvo za dr. Kirchschiälgrem. V obou případech jsem zažil takovou komickou situaci. Oba pánové při mém výkladu stále něco podepisovali či hledali, ale přitom mě ujišťovali, že vše slyší. Zřejmě tomu skutečně tak bylo, neboť jsem potom téměř čtyři roky

vyučoval na Akademii. Dr. Kreisky rovněž chtěl, abych podobným způsobem trénoval i jeho "mladé lvy", z nichž bylo později 14 ministrů, např. F. Lacina, J. Dohnal aj.

Jaké je zaměření Vašeho ústavu?

Dr. Beran: Řeknu to velmi neoborně, já mám zaměření vlastní. Jsem z generace psychologů, která začala pracovat po válce a musela si své zaměření hledat. Měl jsem vždy zájem o problematiku laicky řečeno výhodného zacházení s lidmi. Už na universitě mě zajímala vždy ta praktičtější část psychologie. Mým učitelem byl prof. Rohracher, tehdejší dalo by se říci hvězda na tomto poli. Zde v Evropě tento typ zaměření psychologie chyběl, bylo to spíše charakteristické pro Ameriku, takže nebyla k dispozici téměř žádná literatura. Museli jsme se naučit anglicky, abychom některé podklady, které nám dával prof. Rohracher, mohli prostudovat.

V Evropě však již docela dobře tato psychologie v praxi fungovala. Vzpomeňme americký model přenesený Baťou do Zlína v první Československé republice.

Dr. Beran: Ano, co jsem mohl, to jsem studoval, avšak zde se o tom málo vědělo.

Kolik je institucí podobného zaměření zde ve Vídni?

Dr. Beran: Velmi málo. Především jsou jednotliví přednášející, kteří ovšem nemají žádné vlastní prostory pro přednášky či semináře a sami zajíždějí k zákazníkům. Bohužel se touto činností zabývá i mnoho laiků, lidí, kteří o psychologii vědí velmi málo. Většinou jsou to ti, kteří něco na podobném kursu okoukali, a protože je právě tento trend v psychologii velmi módní, začali se uvedené činnosti věnovat. Náš Institut má k dispozici vedle přednáškového sálu i jazykové laboratoře, jež slouží k rétorickému výcviku. Současně se mnou působí v Institutu i můj syn, takže jsme schopni vést více seminářů.

Jakou techniku má Váš Institut k dispozici?

Dr. Beran: Veškerou dostupnou. Naše semináře jsou náročné, jsou to intenzivní cvičení, vyžadující zpětnou kontrolu audio-vizuální, jež napomáhá závěrečné analýze.

Co je předmětem Vašeho vlastního vědeckého zájmu?

Dr. Beran: Zdokonalování metod, jejich souhrn, vlastní retorika. Dnešní užitá psychologie postupuje až brutálně do popředí, jejím cílem je porozumět člověku a využít ho. Náš Institut jde o krok dále, usilujeme o to, člověku také pomoci, tedy s ním spoluprocitit.

Jaké máte další plány?

Dr. Beran: Chtěl bych, aby Institut postupně přebíral syn. Rád bych také své zkušenosti sepsal, ale nejdříve musím najít nakladatele.

Co kromě Vaší práce stojí u Vás na předním místě?

Dr. Beran: Především rodina.

Kde je pro Vás střed světa?

Dr. Beran: Vždy tam, kde právě jsem. Evropa, Praha, Vídeň. Nyní, když už jsem starší, je to pořadí obrácené.

Když byste potkal kouzelného dědečka, o co byste požádal?

Dr. Beran: Aby stvořil dobrotivého a všemohoucího Boha a ten aby udělal dobrý a šťastný svět.

Čím byste chtěl být, kdybyste se znovu narodil?

Dr. Beran: Znovu tím samým.

Děkuji Vám za rozhovor.

rozmlouvala dr. M. Brandeis

Voda napáchala škody za 60 miliard

Nebývalé průtrže mračen a neodborné zásahy do přírody v minulých čtyřiceti letech jsou hlavními viníky největší přírodní katastrofy, která Českou republiku postihla v jejích novodobých dějinách. Voda, která se v létě přehnala přes Moravu a část východních Čech, způsobila škody za šedesát miliard korun, usmrtila 51 lidí, stovky jich připravila o střechu nad hlavou, 16 000 lidí vyhnala z jejich domovů a 10 000 z nich stále ještě nemá kde bydlet. Po velké vodě nyní Moravu navíc sužují hejna komárů a nedostatek pitné vody. Na 40 000 lidí se po povodních doslova ocitlo v situaci trosečníků, kterým se nedostává pitná voda, přestože jsou obklopeni nekonečnou vodní masou. „Mořská voda se nedá pít stejně jako voda, která nám nyní teče z kohoutků,“ tvrdí shodně obyvatelé nedávno zaplavených vesnic na Bruntálsku.

Příroda se podle odborníků bude ze záplav vzpamatovávat mnoho let. V řadě míst totiž velká voda definitivně změnila tvář krajiny. Řeky si na některých místech vyhloubily nová koryta, kopce se posouvaly a měnily svůj tvar, mnohá zvířata se po záplavách přemnožila, jiná naopak z některých území na čas zcela zmizela.

Vláda uvolní na pomoc postiženým povodněmi 13 miliard korun včetně peněz získaných z prodeje povodňových dluhopisů. Nevylučuje stále možnost, že na přechodnou dobu zavede povodňovou daň.

Česká republika směřuje do NATO

Červencový madridský summit Severoatlantické aliance znamenal pro Českou republiku možná definitivní posunutí směrem do evropských bezpečnostních struktur. Když generální tajemník NATO Javier Solana oznámil v Madridu, že v dubnu 1999 by se novými členy aliance měly stát Polsko, Maďarsko a Česká republika, zavládla v Praze mezi vládními politiky všeobecná spokojenost. Proces rozšiřování NATO musí nyní potvrdit ještě parlamenty členských zemí a samořejmě i Poslanecká sněmovna a Senát. Odpůrci vstupu do NATO jsou známi: komunisté, kteří tvrdí, že NATO je příliš nákladná záležitost, a Sládkovi republikáni, kteří netvrdí nic - jsou prostě proti. Ostatní politické strany: vládní - Občanská demokratická strana (ODS), Občanská demokratická aliance (ODA) a Křesťansko-demokratická unie-čs. Strana lidová (KDU-ČSL) i opoziční sociální demokraté (ČSSD) sice začlenění do aliance podporují, už dva roky je ale trápí vzájemný spor, kdo má o členství v NATO rozhodnout: zda voliči v referendu, nebo poslanci.

Sociální demokraté se před dvěma lety svázali alibistickou klíčovou ve svém volebním programu, když v něm sice podpořili vstup do euroatlantických bezpečnostních struktur, ale podřadili jej lidovým hlasováním. Nyní se z tohoto bludného kruhu snaží zatím marně uniknout se ctí a neztratit při tom své voliče. I sociální demokraté si totiž podle nejnovějších výzkumů veřejného mínění uvědomují, že kdyby nakonec prosadili referendum, možná by se Česká republika členem aliance nikdy nestala - vstup do NATO totiž jít několik let podporuje pouze pětáctýřicet procent populace. Přitom je z nejnovějších studií jasné, že spolupráce nejenom v oblasti obrany na úrovni NATO je pro Českou republiku daleko nejvýhodnějším spojením.

Česká republika míří i do Evropy

Cesta České republiky do splečenství vyspělých evropských států je nezvratná, nicméně je křivolaká a ještě nesmírně dlouhá. Těmito slovy charakterizoval ministr zahraničí Josef Zieleniec (ODS) zveřejněný posudek Evropské komise na Českou republiku. V posudku se konstatuje, že ČR pro přijetí do unie již učinila vše potřebné v oblasti demokracie a stavu lidských práv. Slabiny má ČR ještě ve stavu soudního systému, legislativě a největší nedostatky v ekonomice. Podle ministra Zieleniece by se Česká republika mohla dostat do společnosti nejvyspělejších evropských států na počátku příštího století.

Úspěšné dluhopisy

Upisování první miliardové emise státních dluhopisů vydaných pro zmírnění následků povodní v hodnotě jedné miliardy proběhlo mimořádně úspěšně. Dluhopisy na 1000 a 10000 Kč jsou splatné po pěti letech a jejich úroky mají pokrýt inflaci a ještě majiteli zajistit určitý, byť minimální zisk. Obligace jsou plně garantované státem, a proto představují spolehlivou teauraci peněz. Zároveň při úspěšném upisování hrála svou roli i ochota občanů nějakým způsobem pomoci postiženým oblastem. A tak největším problémem první emise byl nedostatek dluhopisů v některých bankovních pobočkách. Prezident Václav Havel a jeho žena Dagmar zakoupili každý dluhopis za 10000 Kč, ministerský předseda Václav Klaus jich koupil dokonce za 100000 Kč.

Česká vláda zrušila sedm ambasad

Čeští diplomaté sídlící v Libyi, Albánii, Jemenu, Senegal, Jordánsku, Lotyšsku a Uruguayi musí začít balit kufry, protože vláda premiéra Klause rozhodla, že v těchto zemích již nadále nebude mít Česká republika své zastoupení. Kabinet se k tomuto nepopulárnímu kroku odhodlal i přes nesouhlas obchodníků a poslanců, protože ho k tomu údajně donutily škrty ve státním rozpočtu. Ministerstvo zahraničí podle slov svého náměstka Jana Winklera má v případě příštích úsporných opatření připraven seznam dalších pětatřiceti českých diplomatických misí, které je možné zrušit.

České letectvo je v krizi

Ministr obrany Miloš Vybíral před časem přiznal, že přibližně stovka bojových strojů taktického letectva nemůže vzlétnout. Armáda je vykazuje jako neprovozuschopné, což znamená, že jedna ze základních součástí českých ozbrojených sil je v naprostém rozkladu a bezpečnost státu je tím vážně ohrožena. Podle vojenských expertů by více než padesát bojových letadel, která jsou nyní vedena jako neprovozuschopná, k bojové akci v případě vypuknutí války nakonec vzlétlo. „Jen Bůh ví, jak by to ale dopadlo,“ konstatují samotní piloti.

Minister vnútra Krajčí vypovedal- nevypovedal.

Kauza „Referendum“ zaujala predvolaním ministra vnútra SR Krajčího pred vyšetrojúceho prokurátora. Minister, ktorý tesne po referende priznal na mikrofón redaktorke Slovenského rozhlasu, ako upravil hlasovací lístok a odkiaľ vzal pečiatku referendovej komisie, využil svoje právo a tentokrát nepovedal nič. Vyšetrovanie pokračuje.

Opilý rozvědčík ztratil dokumenty

Pracovník rozvědky se opil v restauraci a zapomněl zde notebook s tajnými daty. Krásný námět na film s agentem 007 Jamesem Bondem. Bohužel příběh se neodehrál ve fiktivní zemi s fiktivním agentem fiktivní velmoci, ale v Praze. A roztržitým agentem navíc byl příslušník Úřadu zahraničních styků a informací - tedy civilní rozvědky. Počítač se ani po roce nenašel, policista byl propuštěn, ministr vnitra Jan Ruml (ODS) se pokusil celou záležitost zamlčet. Nyní se však na vše přišlo a přestože zástupci rozvědky tvrdí, že na disketách nebyly tajné seznamy všech spolupracovníků, státní zástupci této teorii mnoho nevěří. Je možné, že nálezců počítače vůbec netušil, co našel. Možná ale, že už teď se podobné organizace jiného státu snaží vystopovat podle nalezených seznamů tajné spolupracovníky, kteří pracují pro Českou republiku. Když v roce 1990 necenzurované noviny zveřejnily seznam tajným spolupracovníků tehdejší československé tajné policie, v arabském světě závratně stoupl počet významných politiků, armádních důstojníků, kteří byli zavražděni nebo zahynuli za podivuhodných okolností.

Stálá komise Senátu pro krajanů žijících v zahraničí.

Od 17. června 1997 působí při Senátu Parlamentu ČR dvanáctičlenná stálá komise pro krajanů žijící v zahraničí. Předsedou komise byl zvolen senátor za KDU-ČSL Milan Špaček. Komise se přihlásila k povinnosti kontinuity spolupráce s krajanů žijícími v zahraničí. S největší pravděpodobností se komise bude zabývat možností krajanů - občanů ČR volit, rehabilitací pojmu krajan u naší veřejnosti a snahou o nápravu i v očích sdělovacích prostředků a dalšími otázkami. Zejména bude posuzovat řadu konkrétních spoluprací např. s krajanů v Rumunsku, Chorvátsku, Ukrajině a podobně.

Československá obchodná banka, a.s. podala návrh na arbitrážne konanie voči dlžníkovi - Slovenskej republike.

Prvý súdny spor ČR - SR je na svete. Čs. obchodná banka podala vo Washingtone na Medzinárodnom stredisku pre riešenie sporov z investícií návrh na arbitrážne konanie voči Slovenskej republike. Predmetom sporu je dlh, ktorý má Slovenská inkasná, s.r.o. voči ČSOB a za ktorý prevzal na základe tzv. konsolidačnej zmluvy z decembra 1993 záruku štát (Ministerstvo financií).

Koncom roku 1993 boli v záujme zlepšenia aktiv ČSOB prevedené niektoré jej nekvalitné úvery z komunistických čias na špeciálne inkasné jednotky - českú a slovenskú, ktorých solventnosť malo zabezpečiť vždy príslušné ministerstvo financií. Už v máji 1995 však došlo k situácii, kedy Slovenská inkasná a.s. nezískala dostatok financií a znížila platby. Pohľadávka ČSOB po lehote splatnosti koncom roka 1996 činila 3,4 mld Kč. ČSOB preto využila svoje právo a v apríli zažiadala o vrátenie celého dlhu, ktorý v tom čase činil 10,4 mld Kč.

Uvedený krok ČSOB je dávaný do súvislosti s jej blízkou privatizáciou - banka chce mať „čistý stôl“. Ministerstvo financií SR sa k celej kauze zatiaľ odmietlo vyjadriť.

Slovenská demokratická koalícia pripravuje na 30. augusta tzv. Martinskú deklaráciu.

Slovenská demokratická koalícia (SDK) doručila predsedom ostatných parlamentných strán, teda HZDS, Slovenskej národnej strany, Združenia robotníkov Slovenska, strán Maďarskej koalície a Strany demokratickej ľavice návrh na rokovanie týkajúce sa rozhodnutia Ústavného súdu SR vo veci poslanca Františka Gauliedera a pripravovanej mimoriadnej schôdze NR SR v poslednom augustovom týždni. Keďže Ústavný súd SR rozhodol, že poslanec Gaulieder bol svojho mandátu zbavený protiprávne, navrhuje SDK na tejto mimoriadnej schôdži chybu napraviť tak, že NR SR zruší svoje pôvodné rozhodnutie.

SLOVENSKO - napriek pomerne uspokojivej ekonomike dvere do Európskej únie zatiaľ zatvorené.

Hospodársky vývoj krajín združenia CEFTA za minulý rok bol charakterizovaný rastom hrubého domáceho produktu (HDP), znižovaním miery nezamestnanosti, a zmierňovaním inflačných tendencií. Najvyššiu dynamiku rastu HDP 6,9 % zaznamenalo vlni Slovensko, v Česku to bolo 4,4 %, najnižší rast bol v Maďarsku - len 1%.

Miera nezamestnanosti bola vlni najvyššia v Poľsku 12,4 %, na druhom mieste skončilo Slovensko s 10,9 %, najnižšia bola v Česku.

Spotrebiteľské ceny sa vlni na Slovensku zvýšili o 5,8 %, v Česku o 8,8 %, najviac v Maďarsku - až o 23,6 %.

Vo všetkých porovnávaných krajinách združenia CEFTA pokračovala nerovnováha medzi rastom dovozu a vývozu tovaru. K najvýraznejšiemu - takmer 11-násobnému rastu schodku zahraničného obchodu došlo na Slovensku. Výšku prírastku tu ale ovplyvnila nízka hodnota schodku v roku 1995, ktorý bol hlboko pod úrovňou krajín CEFTA. V Česku sa zvýšil schodok zahraničného obchodu o 63,7 %, jediné Slovensko dokázalo znížiť saldo zahraničného obchodu.

Slovensko malo so všetkými porovnávanými krajinami aktívne saldo zahraničného obchodu. Spolu s Českom a Slovinskom patrilo Slovensko v rámci krajín CEFTA ku krajinám s rastúcim zahraničným dlhom. Pri hodnotení zahraničného dlhu na obyvateľa v USD malo ale Slovensko druhú najnižšiu úroveň po Poľsku.

Príčiny nepozvania Slovenska k rokovaniu o vstupe do EÚ teda spočívajú nie v ekonomike, ale v nedostatkoch demokracie v politike. Kritické signály zo strany mnohých západoeurópskych politikov nenašli na Slovensku dostatočnú odozvu a Slovensko bude teraz roky závidieť svojim susedom, ak už nič iné, tak milióny ECU, ktoré poplynú na rozvoj ekonomiky v rámci politiky EÚ podpory najzaostalejších oblastí Európskej únie.

Tanky majú stop do Alžírka

Nejvýznamnejší letní vnitropolitická krize se rozhořela v okamžiku, kdy ministr obrany Miloslav Výborný (KDU-ČSL) navrhl vládě, aby schválila prodej stovky tanků z přebyteků armády do Alžírka. Vláda tento projekt smetla ze stolu, aniž by své kroky odůvodnila. Někteří ministři argumentovali, že za prodejem stojí nedůvěryhodné firmy Omnipol a Chemapol, které mají ve svých vedoucích funkcích bývalé funkcionáře komunistické strany a Státní bezpečnosti. Jiným zase vadilo, že ministr Výborný na jaře předložil strategický plán armády, ve kterém se dožadoval, aby česká armáda mohla mít čtyři stovky tanků. Nyní by mu nevadilo, kdyby republika a stovka z nich přišla. Výborný po svém neúspěchu ve vládě odjel podat demisi k prezidentovi Havlovi na Hrádeček. Hlava státu jej však přesvědčila, aby si rozhodnutí ještě rozmyslel, což Výborný také učinil. Nicméně se nechal slyšet, že se pokusi tanky ve vládě ještě jednou protlačit.

Krach cestovky

Tisíce českých turistů nebude mít na letošní dovolenou nejhezčí vzpomínky. Pád několika velkých cestovních kanceláří totiž způsobil, že množství lidí přišlo o své zaplacené zájezdy a další dokonce uvázli bez prostředků v cizině. Hned na začátku sezóny se zhroutila Oasis Tours. Ale obrovským šokem byl krach jedné z největších českých cestovních kanceláří Traveley. Po ní zbankrotovaly ještě velké cestovní společnosti EastWest Travel, Peters Travel Club a Čechie. Zároveň se zhroutil i takzvaný Garanční fond, který měl chránit turisty v cizině před pády cestovky. Prezidentem Garančního fondu byl právě šéf zkrachovalé společnosti Traveley Ivan Breznen. Představitel zbankrotovaných kanceláří uvádějí jako hlavní důvod svého pádu pokles kurzu koruny a s ním spojený vzrůst cen zájezdů. Zároveň se však vyskytlo zejména u firem Traveley a Peters Travel Club podezření, že z nich byly odčerpány finanční prostředky do jiných firem stejných majitelů. V České republice i nadále funguje více než tisíc cestovních kanceláří, což je podle odborníků na tak malou zemi neskutečný počet.

Jaká je hospodářská situace ?

Jako velmi dobrou nebo dobrou úroveň českého hospodářství označilo 38 % Čechů. Je to sice výrazně větší optimismus než u Rusů (1%) nebo Rumunů (2%), ale ve srovnání s Rakouskem je procento optimistů výrazně nižší. Rakouskou ekonomiku považuje za dobrou nebo velmi dobrou 94% Rakušanů.

Inflace opět vzrostla

Čenový šok, který v červenci zažily české domácnosti poté, co jim prudce vzrostly výdaje za nájemné a energii, se odrazil i v razantním zvýšení inflace. Český statistický úřad oznámil, že v porovnání s červnem stouply ceny o 3,5%, což je nejvyšší měsíční přírůstek od ledna 1993, kdy byla zavedena nová daňová soustava. Meziroční míra inflace tak vylétla bezmála o polovinu, na 9,4%.

Praha uprostřed

V nejnovějším žebříčku nejdražších světových měst se Praha umístila přesně v polovině - na 72. místě. Nejdražšími městy jsou Tokyo a Hongkong, třetí místo překvapivě zaujala Moskva. I další nejdražší evropské město je v Rusku - Petrohrad (celkově 10.). Vídeň je v tomto žebříčku na 27. příčce. Draž než v Praze je například i ve Varšavě (celkově 38.), naopak až za Prahou a samozřejmě také daleko za Vídní zůstala Budapešť (celkově 79.)

Oprava hřbitova

Čtyřicet účastníků tábora Nezapomínejme na minulost, který se uskutečnil z podnětu Asociace středoškolských klubů ČR a boskovického městského úřadu ve spolupráci s agenturou Mládež pro Evropu a brněnskou Židovskou obcí, pracovalo v Boskovicích na Moravě na obnově místního starého židovského hřbitova. Účastníci tábora pocházeli z ČR, Francie a Německa.

Prezident znovu na billboardech

Před čtyřmi lety se v Praze poprvé objevil reklamní billboard, na kterém fotka prezidenta Václava Havla propagovala rozhlasovou stanici Alfa. Po zásahu prezidentské kanceláře, které se tento způsob reklamy nelíbil, protože o ní prezident nebyl předem informován, plakát z ulic velice rychle zmizel. Nyní přišla moravská obuvnická firma Raveli s nápadem opět použít prezidenta pro svou reklamu. Na plakátu je tentokrát zelená prezidentova busta coby houba václavka z dílny bývalého rektora Akademie výtvarných umění Milana Knížáka, kterou olizuje bílý foxteriér podobný Čapkově Dášence. Plakát je navíc orámován nápisem Václavka a Dášenka. Prezident a jeho žena Dagmar billboard označili na nevkusný a pouze vyzvali občany, aby ignorovali výrobky obuvnické firmy. Plakátem se musí zabývat Rada pro reklamu, která má rozhodnout, zda je nevhodný či nikoliv, protože proti billboardu podalo již několik obyvatel hlavního města ČR stížnost.

Premiér Klaus na Großlockneru

Václav Klaus strávil dovolenou v Rakousku. Poté, co se vrátil domů, pochlubil se, že s celou rodinou slezl vrchol Großlockneru. „Považuji to za nepřekonatelný výkon ve svém životě. Je to snad důkaz, že zraněn nemohu být,“ rozptýlil Klaus obavy novinářů o jeho zdravotní stav.

Přísněji ve vízové politice

Ministerstvo vnitra ČR se rozhodlo rázně zakročit proti stále častějším přestřelkám cizojazyčných gangů v centru Prahy tím, že připravuje zákon, kterým zpřísní vízovou povinnost především pro občany z bývalých států Sovětského svazu a jihovýchodní Evropy.

Princ Charles přijede do Prahy

Následník britského trůnu princ Charles se chystá v září do Prahy. Zúčastní se zde spolu s prezidentem Václavem Havlem otevření Pálffyho zahrad na Malé Straně pod pražským Hradem. Princ Charles totiž s prezidentem založil památkový fond, který zahrady obnovuje.

Vražda novinářky

V druhé polovině července byla v Praze v podchodu před budovou Státní opery (dříve Smetanovo divadlo) v těsné blízkosti Václavského náměstí zastřelena pracovnice ruského vysílání RFE Molly Gordinová. Motiv vraždy není zatím zcela jasný, byla však zamítnuta možnost loupežného přepadení. Vyskytly se náznaky, že případ souvisí s materiálem o ruské mafii, který měla při sobě zavražděná mít.

Nový deník

Na stanicích pražského metra je nyní zdarma distribuován nový deník Metro. Náklady na jeho vydávání by se měly hradit z reklamy. Nápad přišel ze Švédska, kde existuje podobný deník ve Stockholmu a v případě úspěchu se očekává zavádění tohoto typu deníku i do dalších evropských metropolí. Metro vychází v nákladu 175000 výtisků a okamžitě získal velkou popularitu. Deník se prohlašuje za nezávislý, jeho sympatie však podle výběru komentátorů patří spíše pravici.

Škoda plánuje v Bělorusku vyrábět 5000 Felicíí ročně.

Automobilka Škoda plánuje vyrábět v Bělorusku až 5000 Felicíí ročně, přičemž má do projektu investovat 20 mil USD. Běloruská vláda musí rozhodnout o poskytnutí podporných podmínek a Škoda rozhodne o umístění výrobní linky, přičemž obě záležitosti sa vyriešia do konca septembra. Běloruská vláda uvažuje, že poskytne Škode rovnaké podmienky ako poskytla spoločnosti Ford Motor. Ford mal začať 30. júla vyrábäť automobily značky Escort a Transit, pričom do projektu investoval 19,2 mil USD. Ford je na päť rokov oslobodený od platenia dane zo zisku a na neurčito od cla na dovoz vybavenia, materiálu a súčiastok. Škoda údajne spočiatku narazila na problémy pri rokovaniach, nakoľko bieloruská strana považovala pôvodný investičný plán za príliš jednostranne výhodný pre Škodu, a preto jej nemohli byť poskytnuté rovnaké výhody, ako Fordu. Celá záležitosť sa však úspešne rieši a tak sa Škoda bude tešiť rovnakému prístupu. Čo sa týka miesta výroby, predstavitelia Škody navštívili mesto Džaržynsk. Vláda ponúkla Škode investovať v bezcolnnej zóne v meste Brest (na hraniciach s Poľskom). Väčšia časť produkcie Škody bude smerovať na ruský trh.

Romové odcházejí do Kanady

Ostudu si Česká republika pravděpodobně vyslouží masovým exodem romského obyvatelstva do Kanady. Krátce po reportáži v televizi Nova, která líčila, jak se romská rodina přestěhovala do Kanady a získala zde politický azyl, se přihlásilo asi 5000 Romů, kteří chtějí okamžitě odjet. Letecké společnosti hlásí, že na dva měsíce mají vyprodané letenky do Toronta a jiných kanadských měst. Někteří radní dokonce přišli s iniciativou a nabídli romským občanům, že jim zaplatí dvě třetiny letenky, pokud se v republice vzdají svého dekretu na byt. Tuto aktivitu odsoudil nejenom prezident Václav Havel, který ji označil za rasistickou, ale i vláda a řada nevládních organizací. „Nejde o žádný rasistický čin. Naopak chceme Romům pomoci,“ tvrdila starostka ostravského obvodu Mariánské Hory Liana Janáčková (ODS), která si dotace na letenky vymyslela. „Vidím to tak, že spolu žijí dvě skupiny - Romové a bílí, kterým to nevyhovuje. Nechtějí spolu žít. Proč by tedy jedna skupina nemohla udělat vstřícné gesto vůči druhé.“

Podle ministra bez portfeje Pavla Bratinky (ODA) je však takový postup radnic závadný, protože stát nemůže své problémy vrhat na bedra jiných. Vláda navíc varovala Romy, že je v Kanadě nečeká taková idyla, jak to líčila televizní reportáž. „Nikdo nemá zaručené, že se do Kanady dostane, a už vůbec ne, že zde získá azyl. Občané by si to měli rozmyslet,“ vyzval premiér Václav Klaus prostřednictvím televize romské etnikum.

Přestřelka na Václaváku

V samém centru Prahy, před hotelem Jalta na Václavském náměstí, si vyřizovaly účty dvě skupiny čečenských gangsterů. Ozbrojenci přijeli k hotelu ve dvou vozech, vyskočili z aut a okamžitě po sobě začali střílet. Přestože v tu dobu bylo na Václavském náměstí plno turistů, nikomu, kromě tří mafiánů se nic nestalo. Ti zůstali ležet na místě s různým typem zranění. Při přestřelce nebyl nikdo usmrčen.

Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary

V Karlových Varech proběhl letos již 32. ročník filmového festivalu. Přesto, že ho citelně poznamenal smutek z povodňové katastrofy a pocit, že je něčím nepřináležejícím bavit se, když blízko lidé trpí. Moderátor přehlídky Marek Eben přirovnal letošní Vary k výrobě filmového pásu; černým "negativem" minil přírodní katastrofu v zemi, následným "pozitivem" pak hlavně projevy solidarity ze strany domácích i zahraničních hostů. Na konta postižených záplavami přibýlo v Karlových Varech více než čtyřicet milionů korun.

I v napjaté atmosféře měl týdenní svátek českých, ale i zahraničních fanoušků filmového umění skutečně nabitý program. V deseti sálech se promítalo napřeberně množství snímků, uskutečnilo se několik světových a mezinárodních premiér a předpremiér, probíhaly i nejrůznější nesoutěžní přehlídky a samozřejmě doprovodné akce.

Festival patří do kategorie A. Tuto skutečnost potvrdila mimo jiné i neobyčejně silná soutěž, kvůli níž porota volala po větším počtu cen. Křišťálový glóbus nakonec vyhrál jeden z jasných favoritů film *Můj růžový život* režiséra Alaina Berlinerera. V divácké soutěži byla oceněna americká komedie *Soukromé neštěstí Betty Thomasové* a český film *Zapomenuté světlo* Vladimíra Michálka. Představitel hlavní role Bolek Bolívka získal za tento snímek po ceně Český lev již druhé uznání, když ve Varech převzal cenu za mužský herecký výkon. Miloši Formanovi, v jehož znamení se přehlídka nesla byla slavnostně předána cena za mimořádný umělecký přínos světové kinematografii. Forman si totiž nepřál žádnou cenu "za celoživotní dílo", to by mu patrně připadalo jako závěr jeho práce, což on sám rozhodně neplánuje. Retrospektiva režisérových snímků obnášela všech jedenáct titulů od Konkursu až po Lid versus Larry Flynt.

Kavárna Slavia bude opět otevřena

Rekonstrukce věhlasné pražské kavárny Slávia se blíží ke svému konci a na "kontrolní den" sem údajně nedávno zašel i prezident Václav Havel. Právě prezident by měl 17. listopadu kavárnu slavnostně otevřít a vrátit ji tak pražskému společenskému a kulturnímu životu.

Slávii má od Akademie múzických umění na osmnáct let pronajatu firma Parnas, jejímž většinovým vlastníkem je společnost Centrotex.

Neveřejný zkušební provoz slavné kavárny má začít již po 28. říjnu. Káva bude ve Slávii stát kolem patnácti korun a levnější budou i některé druhy nápojů. Jak však poznamenali představitelé Centrotexu, v této cenové úrovni nelze udržet všechny nápoje a jídla. V suterénu má být otevřen i Akademický klub, v němž se levněji najedí akademici a studenti filmové akademie. Po odstranění zásahů ze sedmdesátých let, by se měl interiér vrátit do stylu art deco. Nájemci usilují také o to, aby se do Slavie vrátil obraz Piják absintu od Viktora Olivy, který je nyní v soukromém vlastnictví.

Výstava architektonických návrhů obnovovaného interiéru kavárny Slávia byla v červnu k vidění v kuloárech Poslanecké sněmovny. Rekonstrukce Slávie si vyžádá asi osmdesát milionů korun.

Koncerty v 17,17 opět na schodech Národního muzea

Vždy v 17.17 chce na schodech Národního muzea koncertovat vokálně instrumentální soubor Gutta Musicae. Hodlá tak obnovit tradici kdysi proslavených podvečerních koncertů na netradičním místě, tradici, kterou před 28 lety založil vedoucí Pražských madrigalistů M. Venhoda. I přes obrovské množství koncertů, které jsou v současné době v metropoli pořádány, budou ty v 17.17 pravděpodobně pražskou raritou. Budou to hodinové hudební pořady s určitým tématem. Odlišovat se mají také zajímavou dramaturgií, nevšední interpretací a prezentací staré muziky v nečekaných souvislostech. Soubor chce totiž v této oblasti spolupracovat i s osobnostmi odlišných hudebních žánrů: s hvězdami pražských muzikálů B. Basikovou či K. Střihavkou, s jazzovou zpěvačkou J. Koubkovou, se sourozenci Ulrychovými a s dalšími.

Výstava k Foglarovým devadesátinám

Devadesátiny Jaroslava Foglary, žijící legendy literatury pro mládež, a nedožitý devadesátiný malíř a ilustrátor Jana Fischera oslavilo Muzeum hlavního města Prahy výstavou Po stopách Rychlých šípů.

Spolu s kolekcí Keltové a Praha, o níž mají zájem i cizinci, expozice dramaticky zvedla návštěvnost muzea. Katalog, který bylo možné na výstavě koupit, měl formu "zvláštního vydání" někdejšího časopisu Vpřed, v němž v roce 1945 seriály vycházely. Foglarovy Rychlé šipy se poprvé objevily v časopise Mladý hlasatel před začátkem druhé světové války.

V první části výstavy, která poukazovala na bohaté Foglarovo dílo, bylo poodhaleno i jeho skromné soukromí a celoživotní zápasy za prosazení myšlenek lidského přátelství, obětavosti a ušlechtilosti. Vystavena byla i řada unikátních fotografií a exponátů ze života "Jestřábova" (jak se Foglarovi mezi skauty říkalo) junáckého oddílu včetně kronik, totemu a dalších památek.

Druhá polovina expozice nabídla k prohlídce Fischerovy ilustrace k Foglarovým knihám a přiblížila i jiné oblasti jeho rozmanité tvorby. Připomenuti byli také další ilustrátoři Foglarových děl - mezi nimi Marko Čermák, kreslíř Rychlých šípů po Fischerově předčasné smrti v roce 1960.

Utrpení mladého Boháčka knižně

Po takřka třiceti letech vychází v knižní podobě příběh Tondy a Toničky Boháčekových známý z dnes již legendárního filmu *Utrpení mladého Boháčka*. V roce 1969 ho natočil režisér František Filip, který do titulní role obsadil Pavla Landovského. I přes to, že se snímek kvůli jeho diskriminaci od druhé poloviny sedmdesátých let nehrál, jej v kinech zhlédlo přes jeden a půl milionu diváků.

Scénárista Eduard Verner původní příběh pro knižní vydání obohatil o nové motivy a dal mu nadčasovou platnost. Scénář k filmu napsal jako pětadvacetiletý a stal se tehdy nejmladším českým scénáristou. Podle svých slov si v dnešní době "nastavovacích filmových sérií" občas pohrává s myšlenkou napsat *Utrpení starého Boháčka*. I když se domnívá, že stárnutím je člověk trochu smutnější a legraci vidí jinak.

Kokoschka, Kolář a Pillhofer dohromady

V Českém Krumlově jsou k vidění hned tři pozoruhodné výstavy současně. V centru Egona Schieleho jsou do konce září připraveny expozice z výběrů z tvorby Oskara Kokoschky, Jiřího Koláře a Josefa Pillhofera.

Malíři Oskaru Kokoschkovi bylo v České republice věnováno již několik výstav (naposledy v Rakouském kulturním institutu v Praze). Expozice v Českém Krumlově má v podtitulu jména Vídně a Prahy - dvou měst, která představují dvě důležité etapy v životě tohoto umělce. Zatímco dosud byla mapována především Kokoschkova vídeňská éra, nyní se dostává mimořádné pozornosti i jeho působení v Praze. Tam se přestěhoval na konci léta 1934. Město mu ovšem nebylo nijak cizí. Pocházeli odtud jeho předkové, měl zde mnoho přátel a s dalšími se brzy seznámil. Mimo jiné i s rodinou doktora Palkovského, s jehož dcerou Oldou se později oženil. Po mnichovské dohodě v říjnu 1938 uprchl Kokoschka s manželkou do Londýna. Během svého pobytu v Praze však stihl vytvořit řadu mimořádných prací - kromě obrazů města i podobizny. Návštěvníci expozice v Centru Egona Schieleho mohou vidět několik významných olejů a asi sto akvarelů, kreseb a grafik, z nichž velká část dosud nebyla vystavena.

Značný prostor je v Českém Krumlově věnován i tvorbě Jiřího Koláře. Výběr z umělcova díla z let 1950 - 1995 představuje soubor sto padesáti prací, jež mají neobyčejně blízký vztah k literatuře, textům a písmu vůbec.

Třetím umělcem představeným v Centru Egona Schieleho je rakouský sochař Josef Pillhofer. Kromě velkých i drobných plastik jsou na výstavě k vidění i mnohé umělcovy kresby.

Pangea ocení

Bergmana a Havla

Švédský režisér Ingmar Bergman a dramatik a politik Václav Havel získají letos výroční cenu Nadace Pangea. Mezi členy nadace patří například Miroslav Holub, Zdeněk Mahler či Richard Salzmann. Ocenění, udělené v duchu Komenského odkazu za úsilí o nápravu věcí lidských, uděluje nadační rada po složité nominaci. Ocenění nezahrnuje žádné hmotné výhody. V předchozích ročnících cenu převzali Jaroslav Foglar, Jiří Suchý, Otto Wichterle a Zdeněk Svěrák. V loňském roce nadace odměnila oceánografa Jacquesa-Yvesa Costeaua a cestovatele Jiřího Hanzelku a Miroslava Zikmunda.

Ježíš dosáhl tisíce repríz

Nejúspěšnější česká muzikálová inscenace, Jesus Christ Superstar autorů Andrewa Lloyda Webbera a Tima Rice, oslavila v červenci své třetí výročí a tisíci reprízu. Oslavy jubilejního představení trvaly plně tři dny.

Česká verze muzikálu, kterou režíroval Petr Novotný, přilákala za tři roky od své pražské premiéry přes tři čtvrtě milionu diváků. Režisér míní, že Praha se přiřadila k muzikálovým velkoměstům. Vedle projektů zahraničních (Hair) se v metropoli s úspěchem uvádí i domácí (Dracula, Krysař), další se tradičně objevují v Hudebním divadle v Karlíně, o muzikály se pokoušejí i činoherní divadla.

Daleko nejpobulárnějším ze všech ovšem zůstává Jesus Christ Superstar, který společnost Musical uvádí ve stále zaplněném divadle Spirála. V tamním kruhovém prostoru se scéna přirozeně prolíná s hledištěm a sugestivně tak vtahuje diváky do příběhu. Dalšími klady inscenace jsou bezesporu české texty Michala Prostějovského i pěvecké výkony Kamila Střihavky, Báry Basikové, Dana Bárty i dalších "hvězd", které zůstávají tomuto muzikálu věrné i po neuvěřitelné tisícovce repríz.

Písničky z českých filmů Miloše Formana

U firmy Supraphon vychází CD s názvem Písničky jedné plavovlásky. Přináší písně z filmů režiséra Miloše Formana, které natočil v České republice. Ve všech těchto snímcích, jenž dosáhly velkého úspěchu jak u odborné kritiky tak u diváků, hrála hudba podstatnou roli. Většinou se jedná o hity šedesátých let, které byly na repertoáru profesionálních i amatérských orchestrů hrajících po barech, kavárnách i na tehdy oblíbených tanečních čajích. Z CD uslyšíte písně tak, jak byly nahrány pro Supraphon v letech 1963 - 1967, tedy nikoliv tak, jak zazněly ve Formanových filmech. V podání Evy Pilarové, Waldemara Matušky, Josefa Zímy, Pavla Sedláčka, Jiřího Suchého, Jiřího Šlitra, Pavliny Filipovské a dalších tu zazní například slavný Oliver Twist (z filmu Konkurs, 1963), Život je pes (Černý Petr, 1963), U Kokořina (Hoří, má panenko, 1967), Ty jsi švarná (Dobře placená procházka, 1967), Hej, panimámo (Lásky jedné plavovlásky, 1965) a mnohé jiné.

Chytilová chystá nový film

Pastí, pastí, pastičky je název nového českého filmu, který začne koncem září natáčet režisérka Věra Chytilová. Premiéru by měl mít v březnu příštího roku.

Autorkami první verze scénáře jsou Věra Chytilová a Eva Kačírková, úspěšná spisovatelka a scenáristka. Na konečné verzi literárního scénáře režisérka spolupracovala s Davidem Vávrou a Tomášem Hanákem, populárními herci pražského divadla Sklep. Ti mají v tomto snímku také hrát spolu se Zuzanou Stivínovou, Miroslavem Donutem, Milanem Lasicou, Dášou Bláhovou a Evou Holubovou. Příběh vychází ze skutečné události, která se stala zhruba před deseti lety. Tehdy byla dvěma muži znásilněna žena, jež se jim pomstila tím, že je po uspání vykastrovala. Chytilová přenesla děj filmu do současnosti a zpracuje jej formou komedie.

Za kamerou bude stát Štěpán Kučera nominovaný v loňském roce na cenu Český lev za snímek Marian.

Věra Chytilová je držitelkou velkých cen z festivalu v Helsinkách, Mannheimu, Bergamu, Chicagu, Chamrousse a San Rema. Jejím zatím posledním filmem je komedie z roku 1992 Dědictví, aneb Kurvahošigutentag s Bolkem Polívkou v hlavní roli.

Horníček vystavoval koláže

V červenci proběhla v Galerii M v Praze výstava koláží herce, režiséra, spisovatele, scenáristy a nyní tedy i výtvarníka Miroslava Horníčka. Jeho koláže se vzdalují původní koláži surrealistické. Jsou totiž vysoce výtvarné. Horníček si hraje s linkou, základním výrazovým prostředkem ve výtvarném umění. V mnoha z vystavených prací se objevuje motiv lidského těla. Jednobarevné motivy jsou spojeny s pestrým pozadím či naopak výrazně barevné ústřední téma s podkladem v jednom tónu. Pro výstavu bylo vybráno téměř sedmdesát umělcových děl.

Forman bude režírovat Dalibora

Smetanova opera Dalibor v režii Miloše Formana bude mít premiéru v Národním divadle 17. listopadu 2000. Dirigentské taktovky se má podle dohody s vedením divadla poprvé v opeře ujmout Libor Pešek.

Opera bude zkrácena dle představ filmového režiséra Formana. Šéfdirigent orchestru Národního divadla Bohumil Kulínský potvrdil, že Formanův Dalibor v rozsahu pouhých sto minut hudby a hraný bez přestávky bude "velmi neobvyklým" projektem, má však zůstat repertoárovým číslem.

Svou verzi Dalibora se Smetanovou hudbou na základě poslechu nahrávky již Miloš Forman připravil, nyní se podle Kulínského pracuje na konečné hudební podobě a diskutuje se o výběru domácích a zahraničních pěvců. O scénické podobě zatím Kulínský nechce hovořit, předpokládá však, že bude odpovídat neobvyklosti projektu.

Jak řekl, Národní divadlo oslovilo Miloše Formana, aby režíroval operu, Formanovým návrhem byla jeho vlastní verze Dalibora a podmínkou Libor Pešek za dirigentským pultem.

Miloš Forman zdůraznil, že v žádném případě nechce "zmrzačit originál" a že by si nedovolil tuto operu zlehčovat. Poté, co tento "Američan s českým srdcem" zjistil, že libreto bylo napsáno v němčině, požádal o nový překlad šéfa Divadla Semafor Jiřího Suchého.

Režisér nicméně přistupuje k dílu z pozice sedmnáctiletého mladíka Formana, který viděl mnohokrát Dalibora z "bidýlka" české první scény a který v momentech, s nimiž nesouhlasil, odcházal kouřit do foyeru - má proto o budoucím nastudování podle svých slov vlastní představy a leccos vypustí.

Dvořákovy písně v podání Finkové

První profilovou desku s Dvořákovými a Brahmsovými písněmi natočila pěvkyně Bernarda Finková s klavíristou Pavlem Jiříkovským. Nahrávka byla pořízena letos na jaře v Praze.

Na kritikou vysoce ceněném novém albu zpívá argentinsko-slovenská mezzosopranistka česky Ciganské melodie Antonína Dvořáka, německy Cikánské písně Johanna Brahmsa a také další písňové cykly těchto romantiků.

V Čechách oblíbená umělkyně má u světových firem rozsáhlou diskografii čítající na třicet titulů, na všech však dosud byla pouze jednou z účastnic větších projektů - sólistkou vokálně instrumentálních děl od Monteverdiho, Bacha, Handla, Caldary, Rameaua, Haydna, Mozarta, Schuberta, či Rossiniho.

Bernarda Finková je manželkou někdejšího ředitele Rakouského kulturního institutu v Praze a současného velvyslance Rakouska v Bosně a Hercegovině Valentína Inzka. Pěvkyně se narodila ve slovenské rodině v Buenos Aires, kde později vystupovala v operním divadle Teatro Colon. V roce 1985 přesídlila do Evropy a začala koncertovat zejména se soubory staré hudby a s neznámějšími barokními orchestry. V opeře zpívala zvláště v Rakousku a ve Francii.

Výstava prací Plečnikova následovníka

Celoživotní průřez prací architekta Otto Rothmayera (1892 - 1966) připravila pražská Galerie Jaroslava Fragnera. Po dvou letech úsilí je veřejnosti zpřístupněna výstava žáka, nejdůležitějšího spolupracovníka a pokračovatele předního architekta Pražského hradu Josipa Plečnika.

Rothmyer na Pražském hradě a na zámku v Lánech působil takřka po celý svůj tvůrčí život, od roku 1921, kdy ho ke spolupráci vybil Plečnik, až do roku 1956. Po odchodu dvorního hradního architekta v roce 1934 sám pokračoval v jeho koncepci.

Mezi jeho nejvýznamnější práce patří přestavba jižního křídla na prvním nádvoří, apartmá pro státní návštěvy a úpravy tereziánského křídla, kde

Rothmayer přistavěl samonosné točité schodiště. Některé jeho další úpravy - Sloupová síň či místnost s portálem pod Španělským sálem - byly však později zničeny.

Přiznivci architektury mohli zhlédnout řadu originálních plánů, skic a výkresů (například návrhy kostelů na náměstí Jiřího z Poděbrad nebo Nejsvětějšího srdce Páně), modelů dřevěného i drátěného nábytku, věhlasných židlí vyrobených z betonářských drátů či model vily v Praze - Střešovicích, ve které Rothmayer bydlel.

Pro Kroměříž nelze zatím žádat pomoc Unesco

Při povodních, které nedávno zasáhly značnou část České republiky, voda dosáhla do Podzámecké zahrady v Kroměříži, morový sloup a barokní kašny v historickém centru Olomouce záplava naštěstí nepostihla. Ani v jednom případě by však podle ministerstva kultury stejně nebylo možné nyní prosit o ofinanční pomoc UNESCO, protože součástí seznamu světového kulturního dědictví se obě památky v případě kladného vyřízení žádosti České republiky stanou nejdříve až napřesrok.

Pro záchranu památky zapsané v seznamu světového dědictví v případě odstraňování následků živelní pohromy lze požádat tuto mezinárodní organizaci o nevelkou urgentní pomoc. Precedentem v Evropě je například park ve Versailles, který poničila v osmdesátých letech vichřice.

Areál kroměřížského zámku s přilehlými zahradami, morový sloup Nejsvětější Trojice a soubor barokních kašen v historickém centru hanácké metropole Olomouci navrhla Česká republika mezi památky, o nichž bude UNESCO v příštím roce rozhodovat. Kromě nich také vesnici Holasovice v jižních Čechách se souborem dvaadvaceti zděných usedlostí, které patří k nejlépe uchovaným příkladům českého sešského baroka.

V seznamu kulturního dědictví UNESCO již figurují historická centra Prahy, Českého Krumlova, Telče a Kutné Hory, Santiniho kostel Jana Nepomuckého u Žďáru nad Sázavou a jako takzvaná kulturní krajina Lednicko-valtický areál zámeckých parků. Česká republika je dosavadními šesti z celkem pěti set tři položek na seznamu vzhledem ke své nevelké rozloze mezi sto čtyřiceti státy skutečnou kulturní velmocí.

Kašpárková a Dvořák mistry světa

Trojskokanka Šarka Kašpárková se díky svému pátému pokusu, kterým přeskočila všechny své soupeřky, stala v Aténách mistryní světa. Kašpárková ještě nikdy v životě nepřeskočila patnáctimetrovou hranici. Při svém životním aténském skoku tuto hranici překonala hned o dvacet centimetrů, což i ji samotnou překvapilo. Svůj titul šestadvacetiletá závodnice oslavovala skoro celou noc.

Druhou zlatou medaili přidal do sbírky české atletické výpravy desetibojař Tomáš Dvořák, který se po celou dobu závodu pohyboval mezi prvním a třetím místem průběžného hodnocení. Dvořák mohl kromě získání medaile vytvořit dlouholetý světový nebo evropský rekord, vypustil však poslední desítky metrů závěrečného závodu na 1500 m, protože v té době již věděl, že je mistrem světa. Dvořák to komentoval slovy: „Místo mého jména u třetího nejlepšího výkonu světa, kterého jsem v Aténách docílil, bude pouze poznámka: debil, který mohl být světovým rekordmanem.“

Další medailová naděje české atletické výpravy v Aténách, oštěpař Jan Železný, pokazil své finále a ze závodu odcházel jako poražený až devátý v pořadí.

Olympijská volba v ôsmich tatranských mestách.

Tatry stále viac usilujú o Zimné olympijské hry 2006. Prebehlo už viacero propagačných akcií, kde sa tatransci predstavili svetu, projekt kandidatúry by mal byť dokončený koncom augusta. Jednou z požiadaviek Medzinárodného olympijského výboru je aj tzv. Olympijská voľba, ktorá má zistiť mienku obyvateľov mesta či oblasti plánovaných Olympijských hier. V regióne Poprad-Tatry sa táto voľba uskutoční v dňoch 7.-12. októbra. Vjadriť súhlas alebo nesúhlas môže každý občan starší ako 18 rokov. O výsledku budeme samozrejme informovať.

Ypsilonka ve Vídni

Dne 16. října v 19,30 hod. vystoupí v české škole Studio Ypsilon se svou nejnovější inscenací **“Prodaná nevěsta. Pojď domů, ona brečí”**.

V roli Jeníka vystoupí Marek Eben, Mařenku hraje Jaroslava Kretschmerová, Kecalá Jiří Lábus.

Trocha teorie aneb jak je to s Ypsilonkou vlastně je?

Soubor Studio Ypsilon vznikl uprostřed sezóny 1963/64 v Liberci jako experimentální dílna několika uměleckých profesí. Pod uměleckým vedením režiséra Jana Schmida k hereckému souboru mimo jiné patří: Martin Dejdar, Marek Eben, Jan Jiráň, Miroslav Kořínek, Jaroslava Kretschmerová, Jiří Lábus, Pavel Nový, Zuzana Měsíčková, Jiří Schmitzer, Jana Synková a Miroslav Vladyka.

Studio Ypsilon není divadlo činoherní. Není ovšem ani čistě hudebním divadlem, ani operou, ani divadlem pohybovým, výtvarným, poetickým, komediálním nebo muzikálovou scénou v běžném slova smyslu. Je tím vším najednou. V České republice se Studio Ypsilon také označuje jako divadlo *autorské*. Termín autorské tu ale nemůžeme chápat úzce, např. v pouhém literárním smyslu. I přes to, že si řadu textů píší členové Ypsilonky sami. Autorství je tu myšleno jako základní tvůrčí přístup, jako celistvý a osobnostní podíl toho kterého jednotlivce na výsledné podobě představení. A to vyžaduje velmi široký rejstřík “ypsilonského herectví. Být dobrým hercem je tu samozřejmě podmínkou, ale herec Studia Ypsilon musí být stejně tak dobrým hudebníkem, zpěvákem, v případě potřeby i výtvarníkem, tanečníkem a dokonce i člověkem schopným literární tvorby a nápadů. Teprve z toho všeho i ze vzájemné souhry všech jevištních složek vzniká definitivní obraz a celkový smysl představení.

Simona Stašová v *“Poslední ze žhavých milenců”*. Pořádá Kontaktforum, 17. 9. ve Freie Bühne Wien. Simona Stašová hraje v divadle ABC, v Činoherním klubu, dabuje B. Streisand.

Krumlovská setkání v Českom centre.

Prezentácia zaujímavej knihy lyriky sa uskutočnila v Českom centre. Poetka a fotografka Traude Veran (vlastným menom Getraud Schleichert) sa tu vyznala zo svojej lásky ku Krumlovsku, kde prežila uplynulé dva roky. Sama v prenajatom byte, bez znalosti češtiny, spoznávala denne Český Krumlov, aby svoje dojmy vyjadrila v tejto básnickej zbierke. Nadšená miestnymi ľuďmi a ramenami Vltavy, na ktoré tu človek narazí, kamkoľvek sa pohne. Zbierka básní vychádza už koncipovaná ako nemecko-česká, teda nie s prekladom dodatočným - čo je asi unikát. Básne dopĺňajú vlastné fotografie, čo ešte umocňuje subjektivitu pohľadu. V rámci prezentácie čítala pani Traude Veran zo svojej zbierky, s čítaním českých veršov jej pomohla mgr. Možná.

V rámci večera boli vystavené aj ocenené fotografie zo súťaže, ktorú poriadalo mesto Blansko. Mesto, ktoré pozná čoraz viac rakúskych amatérskych fotografov, ktorí tu už niekoľkokrát vystavovali. Naposledy teraz v lete, kedy tu boli vystavené najlepšie fotografie z Amatérskych majstrovstiev Rakúska.

MOKI - 10. ročník festivalu divadla pre deti

sa uskutoční od 23. septembra do 4. októbra vo Viedni. Miesto konania je Albert Schweitzer Haus, Schwarzschanerstr. 13 (9.). Tohto festivalu sa každoročne zúčastňujú aj divadelné skupiny z Česka a Slovenska, odkiaľ tohto roku pride Divadlo loutek z Ostravy, ktoré bude hrať tri predstavenia „Tigřík Petřík“ pre deti od 4 rokov.

Predstavenia sa uskutočnia vo štvrtok 25. 9. o 10,00 a 15,00 hod. a v piatok 26. 9. o 10,00 hod. Bližšie informácie a rezervácia vstupeniek na tel. 505 98 06 alebo 504 58 45.

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

a tlumočení Mag. Zdena Sklenar, 1020 Vídeň, Stuwerrstrasse 8/21.
Tel. 7268562 n. 0663/028148, priv. 02674/89302.

POZOR! Změna tel. čísla ve Vídni: 7268562

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

dokumentů, úřed. listin, smluv aj. provádí univ. lektor Dr. Dietmar Koller, Castellz. 25/2/8, 1020 Vídeň.
Tel. 214 54 99, 0663/911 88 30, fax 21 66 088

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

Mag. Lenka Kovarik, 1210 Vídeň, Felix-Slavik-Str. 3/1/10.
Tel. 2908809

OVERENÉ PREKLADY

dokumentov, uradných listin, zmlúv ako aj konzekutívne tlmočenie z jazyka slovenského a českého, ako aj do jazyka slovenského a českého vykonáva súdny znalec - tlmočník. Tel. číslo k dispozícii v redakcii časopisu.

MÁTE PROBLÉM?

Platíte hodně? Rád vám poradím ve všech otázkách pojištění a financování. Rychle-spolehlivě-seriózně. Marek Jedlička, 985 9070/24, priv. 259 37 29, Rennbahnweg 46/2/8, 1220 Vídeň.

UBYTOVÁNÍ VE VÍDNI M. Sed'a, 1070 Vídeň, Westbahnstr. 18.
Tel. 524 38 73, 6172706

ZÁJEMCI O VOLEJBAL,

muži i ženy se základními znalostmi - hrajeme pro radost z pohybu - informace N. Štěrbová, tel. 749 12 08.

TAKY MÁTE PEJSKA?

Jsem roční labrador a hledám kamaráda na hraní při společných vycházkách, zatímco si moje panička s Vámi ráda popovídá a vymění zkušenosti. Bydlíme ve Vídni 15, ale tramvají dojedeme všude! Tel. 404 14 - 372 DW. Fr. Cernek

HLEDÁM KRAJANA,

který by doprovodil při prohlídce Vídně ženu středních let. Zn: "Brno"

Nezapomeňte nahlásit případnou změnu adresy:

MLADÁ ČESKÁ UČITELKA KLAVÍRU poskytne hodiny na klavír jak pro začátečníky, tak pro pokročilé. Docházím do rodiny. Mluvim i německy. Tel.: 259 10 01.

INSTALATÉR

s vysokou praxí hledá z důvodů dalšího zdokonalování jazyků uplatnění ve Vídni a okolí. Tel. 0222-5229282 večer.

DUCHOVNÍ SLUŽBA

České katolické misie

Katholische Mission für Tschechen

1030 Hagenmüllergasse 31,

Tel. záznamník 0222/715 48 42.

Postfach 134, 1091 Wien

Římskokatolický kostel

„Nejsvětějšího Vykupitele“

Tschechische Erlöserkirche

1030 Wien, Rennweg 63

Mše svatá v sobotu v 18 hod., v neděli a zasněžený svátek v 10.00, první pátek v měsíci ve 14.30.

Římskokatolický kostel

„Panny Marie na nábřeží“

Kirche Maria am Gestade

1010 Vídeň, Salvatorgasse 12

Mše sv. každou neděli a zasněžený svátek v 8.30 h

Římskokatolická

Katedrála sv. Štěpána

Wiener St. Stephansdom

svatá zpověď pondělí 16-18, úterý 15-17, středa 13-14 hod.

STAROŽITNOSTI

restauruji, nakupuji, prodávám, komise.

V. Fiedler, Vídeň 7, Siebensteng. 20 tel. 93 35 81

ZLATNICTVÍ, HODINÁŘSTVÍ

Richard Arnold - Opravy šperků a hodin; předělávky, vlastní výroba (též z doneseného materiálu). 1100 Vídeň, Buchengasse 88, tel. / fax 604 54 85

ZNÁMKY - MINCE

Odborný obchod Emanuel Topol, Vídeň 17, Ottakringerstr. 82, tel. 486 42 12
po-pá 9.30-12.30, 14.30-18, so 9.00-12.30

KOŘENÍ, ČAJE, SUŠENÉ OVOCE,

z celého světa nabízí Libuše Bártěk, Brunnenmarkt, Vídeň 16, tel. 43 97 18

ČESKY A SLOVENSKY MLUVÍCÍ LÉKAŘI VE VÍDNI

MUDr. Stanislav Štěrba, univ. doc., odborný lékař pro vnitřní choroby, zejména srdce. Vídeň 11, Simmeringer Hauptstr. 80, tel. 749 12 08

MUDr. Zdenka Gabriel Weiss, odb. ortopédka, též dětská. Vídeň 5, Pilgramm-gasse 10, tel. 58 74 460.

MUDr. Vladislav Lipták, odb. lékař pro vnitřní choroby, Vídeň 1, Zedlitzgasse 12, tel. 533 58 34.

MUDr. Vít Doležal, zubní lékař, ordinace Billrothstr. 20, Vídeň 19, tel. 319 25 73.

MUDr. Tomáš Čech, ortopéd a ortopedický chirurg, Vídeň 11, roh Simmeringer Hauptstr. - Kopalgasse 1/3/3. Tel 74 32 03, nebo 67 64 303.

MVDr. Eva Ruttnerová, zvěrolékařka, 1150 Vídeň, Robert Hamerlingg. 1. Tel. 892 60 92.

Mag. Ladislav Nykl, psychoterapeut, psychologické poradenství, zajímavé pohovorové semináře, praxe Ledererg. 17/7, Vídeň 8, tel. 523 57 44 n. 0664/3570676

MUDr. Jiřina Bodnar, choroby kožní a pohlavní, po.čt. 14-18.30, út. 8-13, pá 8-11, Josefstädterstr. 3/4-5, Vídeň 8, tel. 406 99 41

MUDr. Kamila Hajek, soukromá léčba homeopatií, Ada Christengasse 2/F/8, Vídeň 10, tel. 689 22 80

ČESKY MLUVÍCÍ PRÁVNÍK

Adresa je k dispozici v redakci.

SANO TOURS

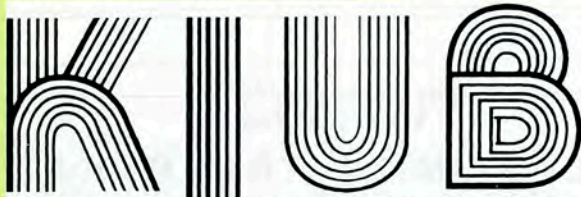
Reisebüro Loppreis Zorika, Vídeň 3, Rennweg 21, tel. 715 95 55, fax 715 95 56
Zařídí pro Vás cesty do celého světa letadlem, autobusem, vlakem, lodí.
Sleva pro krajany. Mluvíme česky.

LAVENDL

Obchod s přírodními produkty, potraviny z kontrol. biolog. zemědělství, makrobiotika, prav. prodejní výstavy
Karl Meissl- Str. 3 (Wallensteinplatz 2), tel. 333 17 83
po-pá 8.30 - 18.30, so 8.30-12,30 hod.

KULTURNÍ KLUB. Informační bulletin. Majitel, nakladatel, vydavatel, tik Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku, 1080 Wien, Schlüsselgasse 18, tel./fax 402 32 99. Vychází měsíčně kromě prázdnin. Roční předplatné, 150,- šil., členský příspěvek 50,- šil. Cena inzerátu 50,- šil./číslo. Bankovní spojení Bank Austria, č. účtu 683 035 901.

KULTURNÍ KLUB. Informationsbulletin. Medieninhaber, Verleger, Hersteller und Herausgeber Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich, 1080 Wien, Schlüsselgasse 18, Tel./Fax 402 32 99. Erscheint monatlich außer Ferien. Jahresabonnement ATS 150,- Mitgliedsbeitrag ATS, 50,- Inserat/Nummer ATS 50,- Bankverbindung: Bank Austria, Kontonummer 683 035 901.

P.b.b. Erscheinungsort und Verlagspostamt - 1080 Wien

8

říjen 1997

16. ročník

KULTURNÍ MĚSÍČNÍK ČECHŮ A SLOVÁKŮ V RAKOUSKU

15 öS

Z OBSAHU:

Poslední vídeňské české divadlo

strana 3

Ruml bojuje proti Zemanovi

strana 5

Morava čeká na peníze

strana 6

Dvořákův návrat do New Yorku

strana 7

Na návštěvě u krajanů

strana 8

Sokol informuje

strana 10

Kam?

Kulturní klub Vás zve na večer písniček:

VLASTIMILA TŘEŠŇÁKA

23. října 1997 v 19,30 hodin v restauraci
Zur böhmischen Kuchl Schlüsselg. 8, 1080 Vídeň

Kalendář

- 24. - 26. 10. Festival české současné literatury.**
Pořádá Literarisches Quartier/Alte Schmiede - Dr. Kurt Neumann. Čtení vlastních děl se účastní mimo jiné i Pavel Kohout a Ivan Binar. Bližší informace v říjnovém čísle.
- 12. října** neděle, výlet Semmering 3 hod. pěší túra podél trati "Semmeringbahn". Odjezd 7.55 hod. Südbahnhof, sraz v 7.30 u pokladny Pořádá Klub čsl. turistů v Rakousku.
- 14. října** úterý, 9.00-18.00 Mezinárodní sympósiu u příl. 200 narození Štefana Moysese. "Vom Vormärz bis zum Ausgleich einer Bischofspersönlichkeit zwischen Zeiten und Loyalitäten. Poř. Slovenský institut ve Vídni v Oratoriu Rakouské národní knihovny, Josefsplatz 1, 1010 Vídeň.
- 16. října** čtvrtek, 19.30 hod. Studio Ypsilon: "Prodaná nevěsta. Pojď domů, ona breč!" Pořádá Kontaktfórum v sále české školy, Sebastianplatz 3, 1030 Vídeň.
- 18. října** sobota, Moravské hody v krojích, k tanci, poslechu a zpěvu hraje Lipovjanka z Lipova na Moravě. Od 19.00 se podává večere - vepřo-knedlo-zelo, Budvar, od 20.00 hraje hudba. Poř. Sokol Vídeň XII/XV ve farním sále Gatterhölzl, Hohenbergstr. 42, vchod Schwenkgasse 22, 1120 Vídeň.
- 23. října** čtvrtek, 19.30 hod. -večer písniček **VLASTIMILA TŘEŠŇÁKA.**
Pořádá Kulturní klub v restauraci Zur Böhmischen Kuchl, Schloßselgasse 8, 1080 Vídeň.
- 23. října** čtvrtek Husí hody - slov. Grob. Odjezd autobusu v 8.00 hod. z Westbahnhofu. Pořádá Klub čsl. turistů v Rakousku.
- 8. listopadu** sobota, 19.30 hod. **Martinská**, poř. Sokol Vídeň XVI/XVIII, v tělocvičně, Steingasse 7, 1170 Vídeň.
- 15. listopadu** sobota 18.00 hod. **Martinská**, poř. Sokol Vídeň II. ve Slovanské Besedě.

Na pomoc zatopeným oblastem v ČR

V rámci promítání filmu Kolja, které Kulturní klub uspořádal minulý měsíc na českém velvyslanectví, proběhla sbírka ve prospěch poškozených letními záplavami. Výtěžek sbírky dosáhl 4500,- šilinků. Peníze byly zaslány na povodňové konto, které velvyslanectví pro tento účel otevřelo již v létě.

Při této příležitosti odevzdala předsedkyně Klubu zástupci českého velvyslanectví kulturnímu radovi Dr. J. Mičákovi za Kulturní klub šek ve výši 25 000,- šilinků. Kulturní rada upřímně poděkoval všem dárcům za jejich ochotu pomoci.

Večer písniček

VLASTIMILA TŘEŠŇÁKA

23. října 1997 v 19,30 hodin v restauraci
Zur böhmischen Kuchl
Schloßselg. 8, 1080 Vídeň

Zve Kulturní Klub !

Kontakt-Forum pořádá

další představení řady Slavní neznámí

V pondělí 27. října vystoupí v divadle Freie Bühne Wieden Miroslav Donutil, herec činohry Národního divadla v Praze, se svým programem "Pořád se něco děje", za který letos držel platinovou desku.

Vyprávění, anekdoty a historky prošpikované humorem, jiskřící vtípem a sršící šarmem Miroslava Donutila okouzli každého, kdo si včas objedná listky na telefonním čísle 97 97 870 nebo 504 60 88.

Výstava prac Alexandra Eckerdta v priestoroch

Slovenského inštitútu vo Viedni

Zaujímavú výstavu prac maliara, grafika a kresliara Alexandra Eckerdta sme videli v priestoroch Slovenského inštitútu na Wipplingerstrasse vo Viedni (pred rokom túto výstavu videla Budapešť). Diela zapožičala košická Východoslovenská galéria, za ktorú výstavu otvoril mgr. Peter Markovič. Vo svojom hodnotení priradil Eckerdta k najvýznamnejším členom slovenskej avantgardy, pričom ale jeho smerovanie bolo vysoko individuálne a nepodriaďoval sa žiadnej názorovej a skupinovej platforme.

Eckerdt pôsobil v Košiciach, kde náhle a nečakane zomrel v roku 1992. Vzhľadom na svoj spôsob maľovania mal už počas štúdií problémy, keď sa o jeho dielach hovorilo: "Takto sa u nás maľovať nebude!" A predsa sa maľovalo. Jeho problémy vyvrcholili konfliktom s východoslovenským tajomníkom komunistickej strany Pirčom (dnes úspešný podnikateľ), ktorému sa raz na Eckerdtom pripravovanej mozaike znepáčil symbol ľudskej ruky - nariadil symbol odstrániť. Toto ale Eckerdt so zaľatosťou jemu vlastnou odmietol, upadol do nemilosti a zmizol z verejného života. Podrobnosti celej tejto kauzy si návštevníci mohli vypočúť v sugestívnom rozprávaní Eckerdtovho blízkeho priateľa (pracovníka košického štúdia Slovenskej televízie), ktorý o Eckerdtovi natočil aj film, ktorý bolo na výstave možno zhladať.

Setkání se sousedy

Jubilejní 40. zámecký koncert cyklu Setkání se sousedy, realizovaný již patnáctou sezonu ve spolupráci Dolnorakouského regionálního studia ORF a Českého rozhlasu, se letos uskutečnil koncem září na zámku Rappottenstein. Hostujícím souborem bylo Dechové dvinteto Academia z Prahy, které předneslo skladby Haydna, Myslivečka, Jírovce, Rejchy, Rameaua a soudobého rakouského skladatele Richarda Weglehnera.

Poslední vídeňské české divadlo, aneb co trápí a z čeho se těší ochotníci z Vlastenecké Omladiny

K rozhovoru jsme pozvali režiséra divadelního spolku pana Mirka Lva a členku souboru paní Annu Vaďurovou. Z našeho povídání jsme vybrali to nejpodstatnější.

Seznamujeme-li naše čtenáře s "novými" tvářemi, bývá naše první otázka takřka vždy stejná: "Jak jste se dostal(a) do Vídně?"

M. Lev: Do Vídně jsem přišel, resp. emigroval v roce 1981. Měl jsem štěstí, že jsem brzy na to náhodou narazil na divadelní spolek Vlastenecká Omladina. Pocházím z Kroměříže, kde jsem hrál 25 let ve velmi dobře vedeném ochotnickém souboru. Tehdy zde působili i profesionální režiséři, byli jsme nejlepší ochotnický soubor v republice, několikrát jsme vyhráli na celostátní přehlídce divadelních souborů v Hronově. Můj příchod do Omladiny byl trochu problematický, a to ze dvou důvodů. Jednak jsem byl emigrant, jednak jsem byl nespokojený s repertoárem, který spolek hrál. Došlo to až tak daleko, že mi řekl: "Když jsi nespokojený, režiruj tedy něco sám." Tak jsem se dostal k tomu, co dělám dodnes.

A. Vaďurová: Do Omladiny jsem se dostala také náhodou, ale divadlo jsem předtím nehrála. Provdala jsem se v 70. letech do Rakouska, můj manžel je z vídeňské menšiny. Byli jsme na jednom představení, mně se to velmi líbilo a manžel se zeptal, zda-li bych chtěla také hrát. Nadšeně jsem souhlasila a o přestávce jsem si už "zajistila" svoje budoucí místo v souboru.

V historii české menšiny ve Vídni existovalo mnoho divadelních spolků, např. Pokrok, Záboj, Neruda, Národ, Hálek, Palacký, Vlastimil aj. Dnes funguje pouze ochotnický spolek Omladiny.

A. Vaďurová: Divadelní spolek byl založen v roce 1885, tedy jeho úřední registrace byla v tomto roce provedena. Svůj původ má v malém kroužku Čechů a Moraváků působících ve Vídni, který si dal právě název Vlastenecká Omladina.

Svoji činnost zahájil již v roce 1881 v 15. okrese. Původně se scházel kroužek po různých hostincích krajanů, po vybudování Národního domu dosahoval mladý divadelní soubor vysoké úrovně. K pohostinským vystoupením přijeli např. Jindřich Mošna nebo Hana Kvapilová z Národního divadla v Praze. Po nuceném zbourání Národního domu v 50. letech se Omladina pak přestěhovala do nově vybudovaného hotelu Bohemia.

Kolik členů má divadelní spolek dnes a jaká je jeho struktura věková a profesní?

A. Vaďurová: Spolek má v současnosti asi 30-40 členů, herců asi 10-15. Věková hranice šla nyní výrazně dolů, pohybuje se okolo 35 let. Profesní zaměření je různé, od bankovních úředníků, přes podnikatele až po zdravotní sestru.

Máte i dnes své hvězdy, jako byli např. Jožka Pěkník, Josef Pšikal, Lída Pěchová?

A. Vaďurová: Hvězdy v tom smyslu nemáme. Všichni si vyrovnaně dobře zahrajeme. Ale máme herce, kteří když přijdou na scénu, jsou uvítání potleskem jako např. náš pan režisér Lev.

Podíváme-li se na repertoár dřívějších let, převládají tzv. operety, tj. hry se zpěvy. Celou řadu z nich pro soubor napsal Jenda Surovátka. Jak vypadá situace dnes? Jaké inscenace máte za sebou, pane režiséře?

M. Lev: Náš repertoár se podstatně změnil. Je to dáno jednak tím, že se proměnila personálně vlastně celá skupina. Chtěli jsme dělat něco jiného, tak, abychom oslovili i další skupinu diváků. Uvedli jsme např. úspěšnou hru Charlyova teta, díla z české, ale i americké dramatické tvorby. Část našeho publika má však nadále v oblíbě ony zmíněné operety, takže zařazujeme i tyto kusy do našeho repertoáru. V naší divadelní sezóně - podzim a jaro - tedy nastudujeme vedle činohry i hru se zpěvy.

Jak dlouho trvá nácvik?

M. Lev: Snažím se o delší nácvik, neboť jen tak se podaří více "dostat" nejen z

textu, ale i z herců. Zhruba trvá nastudování asi 2-3 měsíce.

Kdo dělá scénu, kostýmy, maskéra?

M. Lev: Scénu si jako režisér navrhuji sám, rovněž i kostýmy. Podle návrhu jsou pak svépomocí vyrobeny. Dříve jsme si kostýmy půjčovali, ale protože to je drahá záležitost a náš spolek nedostává žádné subvence, připravujeme si kostýmy také sami. Maskéra rovněž nepotřebujeme, preferuji civilní projev, ke kterému stačí základní zvýraznění, navíc si pomůžeme správným nasvětlením herců.

Některá představení Vlastenecké Omladiny se dříve konávala i ve Volkstheater-u. Kde se nachází vaše scéna?

A. Vaďurová: My hrajeme v sále české školy, kde rovněž nacvičujeme. Vystupovat na jiných místech, tj. konat reprízy, je pro nás dosti obtížné, neboť pronájmy sálů jsou vysoké a my našim představením jen tak tak tyto náklady pokryjeme. Doposud jsme totiž existovali bez jakýchkoliv dotací. Teprve loni jsme obdrželi první malou subvenci.

Máte kontakty s nějakými českými ochotnickými soubory?

A. Vaďurová: Vystupovali jsem pouze jednou v Kroměříži. Dostali jsem dosti nabídek ochotníků z Čech a Moravy, bohužel jim ale právě z výše zmíněných důvodů nemůžeme zajistit sál, ubytování.

Kdo zajišťuje, je-li potřeba hudební doprovod a nácvik zpěvních partů u herců?

M. Lev: Dříve měla Omladina k dispozici řadu klavíristů, např. Hořčica, Čermák, Florián aj. Já jsem zažil paní Zejmovou. Dnes s námi spolupracují hudebníci z Brna - Bohumil Brabec a A.J. CAPELLA.

Jaká je struktura diváků Vašich představeních?

M. Lev: Tradiční diváci, tedy ti, kteří chodili na operetky, se postupně přirozeným životním koloběhem začali vytrácet. Se změnou našeho repertoáru

začalo docházet i k proměně diváctva. Začali chodit mladí diváci, dokonce naši mladí herci přitáhli na představení i nečesky mluvící přátelé. Ona struktura diváka je podmíněna ještě i jiným faktorem, a to dobou konání představení. Hrajeme v sobotu odpoledne a mnoho starších často váhá, má-li na divadlo, které trvá třeba tři hodiny, přijít, neboť se obávají zpátečního návratu za tmy domů.

Pane režisére, jaké inscenace máte za sebou?

M. Lev: Ve výběru her jsme ustoupili od her starého divadla. Volíme takové hry, na které divák rád přijde, protože je třeba zná nebo o nich slyšel, anebo ho zaujaly. Jsou to kusy z domácí, anglické či americké dramatiky.

Kdybyste si sám z vlastní vůle mohl vybrat nějaký titul, jaký by to byl?

M. Lev: Rád bych někdy dělal kus O myších a lidech Johna Steinbecka. Viděl jsem to, když mi bylo 11 let a od té doby si to pamatuji. Rád bych to dělal s mým synem, který ve hře exceloval v Jihlavě.

Kolik her nastudujete za sezónu?

A. Vaňurová: Pouze dvě, tedy jednu v podzimní a jednu v jarní sezóně.

Hodláte rozšířit své řady? Koho uvítáte především?

M. Lev: Uvítáme každého, kdo má chuť hrát divadlo, neboť to je to nejdůležitější. Zájemci mohou podrobnější informace získat buď přímo u mne - tel. 4064997, anebo mohou přijít na naše setkání, a to do klubovny české školy - Sebastianplatz 3, 1030 Wien vždy první pátek v měsíci ve 20.00 hodin.

Kdy vás uvidíme v nejbližší době?

M. Lev: V předvánoční době. Chystáme lehčí kus - Tuláka od Rudolfa Piskáčka. Premiéra bude 13. prosince v 16.00 v sále české školy.

Děkují Vám za rozhovor.

Rozmlouvala Dr. M. Brandeis

I Češi v zahraničí by mohli volit

Podle navrhovaného zákona, který nyní připravuje vláda, by se čeští občané žijící za hranicemi republiky mohli podílet na politickém životě ve své mateřské zemi. Ministři Klausovy vlády se dohodli na tom, že už od příštích parlamentních voleb, které se pravděpodobně uskuteční v roce 2000, by mohli i Češi žijící vně českých hranic volit své zákonodárce do Poslanecké sněmovny a Senátu. Vláda nyní zvažuje pouze způsob, jakým by tito občané volili: zda korespondenčně nebo na zastupitelských úřadech.

Soud pravděpodobně vrátil zpět restituce

Ústavní soud uznal, že bývalý emigrant by měl získat zpět svůj zabavený majetek, čímž rozhodl precedentní případ a roztočil pravděpodobně kolo restitucí, protože soudy v řadě případů odmítaly tisíce žadatelů o vrácení majetku zabaveného komunistickým režimem.

Poslanci odmítli povodňovou daň

Poslanci nejsilnější politické strany v koaliční vládě - ODS, odmítli návrh vlastního ministra financí na zavedení tzv. povodňové daně.

Namísto, aby chybějící příjmy zaplatili občané přímo ze svého platu, doplní je pravděpodobně kuřáci, konzumenti alkoholu a řidiči. Vláda se shodla na tom, že motoristé budou za dálniční známku platit od ledna dvojnásobek současných čtyř stovek. Ve vzduchu navíc visí i návrh, podle kterého by se zvyšovala spotřební daň za tabák. Pokud by se totiž zvyšovala jen cena cigaret, pak by dvě až tři miliardy, které vláda potřebuje, musela získat zdražením každé krabičky cigaret o dvě koruny.

Dagmar Havlová se se zlou potázala

Manželka prezidenta Dagmar Havlová narazila na tvrdý odpor právníků, politiků a samotných občanů, když se v rozhovoru pro Mladou frontu DNES dožadovala uzákonění práv pro první dámu republiky. "Zákonnou pozicí považuji za zcela nevyhovující. Pakliže si můj muž nerozmyslí svůj záměr kandidovat v příštím volebním období na prezidenta, tak by se měla ta věc nějakým způsobem upravit. Zatím totiž nejsou uzákoněna žádná práva manželky hlavy státu a počítá se pouze s tím, že plní řadu povinností," prohlásila Havlová. Odborníci vzápětí vystoupili s argumentem, že takové uzákonění není v žádné demokratické zemi a není možné pro rozmar současné první dámy měnit ústavu. Většina kritiků také připomněla Dagmar Havlové, že první žena Václava Havla - paní Olga - si získala respekt i bez zvláštního zákona.

Vnitro zpřístupnilo svazky StB

Ministr vnitra Jan Ruml v Pardubicích slavnostně otevřel archiv bývalé Státní bezpečnosti. Lidé v něm mohou nahlédnout do svých spisů a zjistit údaje, které o nich shromažďovala komunistická tajná policie. O nahlédnutí do spisu již požádalo deset tisíc osob.

Albrightová cestovala za příbuznými

Americká ministryně zahraničí Madeleine Albrightová navštívila východní Čechy, kde se vydala se svými dcerami a sestrou po stopách svých předků. Nejprve zavítala do Letohradu, kde se narodil její otec Josef Körbel. Prohlédla si jeho rodný dům a promluvila se starousedlíky, kteří si na Körbelovi ještě pamatovali. Poté Albrightová s doprovodem odjela i do rodiště své matky, Kostelce nad Orlicí.

Kanada nejspíše zavede víza

Nejvážnější zahraničně-politický problém - masový exodus Romů do Kanady, se kterým se nyní musejí potýkat čeští politici, pravděpodobně naruší vztahy s Kanadou. Představitelé země javorového listu se nechali slyšet, že velmi vážně uvažují o znovuzavedení víz pro občany České republiky. Přitom bezvizový styk byl zrušen teprve nedávno. Ani v září totiž nezeslábl příliv romského obyvatelstva do Kanady. Za posledních několik týdnů opustilo republiku na pět set Romů, kteří tvrdí, že v Čechách a na Moravě jim hrozí rasové pronásledování.

Ruml bojuje proti Zemanovi

Ministr vnitra Jan Ruml chce na říjnové schůzi parlamentu navrhnout odvolání předsedy sněmovny a sociálnědemokratického lídra Miloše Zemana. Zatím k tomu získal podporu své strany - Občanské demokratické strany (ODS) a pravděpodobně tento záměr podpoří i koaliční kolegové z Občanské demokratické aliance (ODA). Zeman si nemůže být jistý ani stoprocentní podporou svých vlastních poslanců, tedy sociálních demokratů, protože Zemanova obliba uvnitř strany není tak jednoznačná. Nevypočitatelní jsou také poslanci z třetí koaliční strany, tedy lidovci (KDU-ČSL) a komu dají své hlasy opoziční Sládkovi republikáni a komunisté se ukáže teprve na sněmovní schůzi. Ruml se k tomuto kroku odhodlal poté, co Miloš Zeman zveřejnil, že do prodeje stovky tanků do Alžírsku nelegálně zasáhla civilní rozvědka, která je Rumlovi podřízena. Zbrojný kontrakt před časem zamítla vláda, která považuje firmy, které měly obchod uskutečnit, za nedůvěryhodné.

Referendum na Slovensku - prokurátor zrejme obviní ministra vnútra Krajčího

Podľa správ slovenských oznamovacích prostriedkov prokurátor Michal Barila skončil predbežné vyšetrovanie podaní na ministra vnútra Krajčího v súvislosti s májovým referendom. Ako vyplýva z informácií, na základe vyhodnotenia získaných dôkazov dospel prokurátor Barila k názoru, že minister vnútra spáchal trestný čin marenia referenda. Barila následne vypracoval návrh obvinenia proti Krajčímu zo spáchania tohoto trestného činu. Jeho nadriadení mu však tento návrh neschválili. Bez ich súhlasu obvinenie nemôže byť vznesené. Z kruhov prokuratúry prenikli správy, že sa na prokurátora Barilu vykonáva nátlak, aby zmenil rozhodnutie, trestné oznámenie odložil a zastavil akékoľvek šetrenie celej veci...

Ministru Stráskému hrozí trestní stíhání

Český ministr zdravotnictví Jan Stráský (ODS) je podezřelý, že při tragédii ve Velké Fatě letos v zimě, při níž umrl jeden z členů Stráského výpravy, neposkytl svému kolegovi první pomoc. Slovenská prokuratura proto také Stráského obvinila z trestného činu. Spolu s ním je obviněno ještě dalších sedm členů horolezecké výpravy. Ministrovi, kterému hrozí až dvouletý trest, pokud soud prokáže jeho vinu, se vyjádřil k případu velmi zdrženlivě. Stále trvá na tom, že ve vichřici se nedalo jednat jinak. Stráskému je vyčítáno, že jeho vyčerpaný druh, pětatřicetiletý Lubomír Kvasnička, zůstal v únoru na hřebenové túře zcela bez pomoci. Mrtvého potom našli náhodní běžkaři asi tři sta metrů od místa, kde ho výprava zanechala. Pitva prokázala, že zemřel na následky podchlazení. Stráský k tomu dodává, že byla takové počasí, že i on sám musel lézt po čtyřech a nemohl pomoci ani sám sobě.

Prezident Havel připomněl svého předchůdce Masaryka

Šedesátileté výročí od smrti prvního československého prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka si na zámku v Lánech připomenul i prezident Václav Havel

Le Pen na Slovensku

Na pozvanie Slovenskej národnej strany zavítal na Slovensko francúzsky extrémny pravicový politik Jean Marie Le Pen. Návrh jeho návštevy sa prebiehala za prísnych bezpečnostných opatrení a protestov demonštrantov. Ján Slota vo svojom prihovore označil Le Pena za „skutočného vodcu národných síl Európy, ktorý v priebehu celého svojho života nikdy nezapochoval o cieľoch, ktoré sú nám všetkým drahé a posvätné“.

Le Pen sa vyjadril za zorganizovanie internacionály národovcov vzhľadom na medzinárodné kozmopolitné hnutie. Je za vytvorenie jednotnej Európy v rámci európskych národných štátov, ale nie podľa tzv. Bruselského scenára.

Okrem predsedu SNS Jána Slotu sa prijatia zúčastnili aj členovia vládneho kabinetu ministerka školstva E. Slavkovská a minister obrany J. Sitek, ako aj podpredseda Národnej rady SR M. Anđel. Fakt, že sa prijatia zúčastnili aj členovia vlády dáva návšteve nový rozmer a sťažuje pozíciu predsedu vlády a predsedu HZDS V. Mečiaru, ktorý doteraz odmietal zodpovednosť za vrtochy svojho koaličného partnera ako celkom iného politického subjektu.

Medzinárodný súd v Haagu rozhodol v kauze Gabčíkovo - Nagymaros

Dlhoročný spor Československa a jeho nástupcu v spore Slovenska s Maďarskom, týkajúci sa sústavy vodných diel Gabčíkovo-Nagymaros dospel k svojmu rozuzleniu. Ako vieme, stavba sa začala na základe zmluvy z roku 1977. Koncom osemdesiatych rokov sa v Maďarsku spustila vlna kritiky diela, ktorá bola tiež jednou z príčin pádu komunistickej moci, ktorej sa vyčítalo megalomanstvo. Výsledkom bolo zastavenie prác na maďarskej strane, na čo Československo reagovalo výstavbou náhradného riešenia. V roku 1992 bola zmluva maďarskou vládou vypovedaná. Nástupca Československa - Slovensko potom v roku 1993 uviedlo náhradné riešenie do prevádzky. Náhradné riešenie obsahovalo - mimo iné - aj odvedenie časti Dunaja, čo maďarská strana nazvala „ukradnutím Dunaja“.

Medzinárodný súd v Haagu, po prešetrení oprávnenosti maďarských a slovenských výhrad dal za pravdu z väčšej časti slovenskej strane.

V rozsudku sa naďalej potvrdzuje platnosť uvedenej zmluvy, maďarská výpoveď z roku 1992 podľa súdu nenadobudla právnu účinnosť a obe strany sú vyzývané k rokovaniu o finančnom vysporiadaní. Podľa súdu síce Slovensko smelo vybudovať náhradnú variantu C, nie však už ju uviesť bez súhlasu maďarskej strany do prevádzky. Protí rozsudku nie je možné odvolanie, je možné len požiadať o výklad rozsudku, ak by si ho obe strany vysvetľovali rôzne.

Zdravotnictví se opět potýká v krizi

Další nedohodu zvládli zástupci pojišťoven a lékařů. Opět se tím otevřel starý problém, že ani jedna strana není ochotna přistoupit na návrhy protistrany v otázce honorářů zdravotnických zařízení. S koncem roku tak hrozí, že se české zdravotnictví opět ocitne ve stejné v krizi jako v červenci, kdy lékaři určitý čas vybírali peníze přímo od pacientů. Ambulantní lékaři tak setrvávají na své pozici, kdy žádají korunu za lékařský bod a jsou ochotni účtovat pojišťovně práci jen za necelých sedm hodin denně. Pojišťovny však tento návrh považují za omezení pracovní doby lékaře.

Kauza Gaulieder bude mat' reprízy

Exposlanec Gaulieder musí počkat na rozhodnutí Európskej komisie pre ľudské práva. Ako vieme, Ústavný súd SR rozhodol, že zbavením Gauliedera jeho mandátu boli narušené jeho ústavné práva. Vyjadrenie pomerne jasné, neznamená však automaticky prinavrátanie poslaneckého mandátu - o tom môže rozhodnúť len Národná rada SR. Skupina opozičných poslancov preto iniciovala zvolanie mimoriadnej schôdze NR SR, kde by poslanci mali možnosť napraviť, čo pokazili. Táto - v poradí 31. schôdza, sa kvôli obštrukciám koalíčných poslancov, ktorí sa odmietajú prezentovať, dodnes neuskutočnila. Koaliční poslanci pritom hovoria o vyššom morálnom princípe, ktorý vraj stojí nad zákonom.

Letectvo v ohrození

Vojenské letectvo môže podľa najvyšších predstaviteľů armády s nynějším nouzovým rozpočtem prežiť ešte niekoľko mesiaců, nejdéle však do konce prístúho roku. Nedostane-li více peněz, je jakákoliv další budoucnost této nejdůležitější složky české armády nejistá. Již nyní je polovina letadel mimo provoz, prázdnotou zejí sklady s náhradními díly a nejsou ani peníze na palivo. Tvrdí vojenští odborníci. Zánik letectva a protivzdušné obrany hrozí v roce, kdy se Česká republika hodlá stát členem Severoatlantické aliance.

Žantovský-pilot nesklidil ovace

Michael Žantovský, bývalý československý a český velvyslanec ve Spojených státech, senátor a předseda nejmenší koalíční strany ODA se proletěl několik desítek minut v americké stíhačce F/A 18 firmy Boeing.

Z Čáslavi jeho let směřoval na Maltu na americkou letadlovou loď a potom zpět do republiky na ruzyňské letiště na zdejší aerosalon. Většina politiků odmítla Žantovského pilotní pokus s tím, že před nadcházejícím rozhodováním o to, které stíhačky česká armáda zakoupí, byl jeho výlet více než nevhodný.

Česká republika se zadlužuje

Ekonomové varují, že zahraniční dluh České republiky se povážlivě zvýšil. Hrubá zadluženost, která je jedním z důležitých ukazatelů stability hospodářství, se za poslední tři roky téměř zdvojnásobila.

Zatímco koncem roku 1993 dosahovaly zahraničí pohledávky vůči státu jen 8,5 miliardy dolarů, na konci prvního čtvrtletí letošního roku tato částka přesáhla již devatenáct miliard dolarů. V přepočtu na jednoho obyvatele má tak republika jeden z největších zahraničních dluhů ze zemí střední a východní Evropy.

Morava čeká na peníze

Sedm set milionů korun, jež lidé věnovali prostřednictvím nejrůznějších humanitárních organizací na pomoc oblastem severní, střední a jižní Moravy, které v červenci postihly katastrofické záplavy, stále leží na bankovních kontech. Většina nadačí totiž trvá na tom, že peníze z povodňových účtů musí být vynaloženy na konkrétní akce a představy humanitárních pracovníků se v řadě případů rozcházejí s potřebami postižených obcí. Starostové však upozorňují, že pokud peníze nedostanou včas, může se stát, že rekonstrukce budov do zimy nebude hotova.

Před soud se v nejbližší době dostaví dva mladíci, které policie usvědčila, že kradli v drogerii v zatopeném Přerově. Hrozí jim však pouze dva roky vězení, protože policistům se nepodařilo prokázat závažnější trestný čin.

Tereziňský dozorce žije v Mnichově

Bývalý dozorce z Malé pevnosti a válečný zločinec Anton Malloth žije v domově důchodců nedaleko německého Mnichova. Pětaosmdesátiletý Malloth byl po válce odsouzen k trestu smrti v nepřítomnosti. V té době se skrýval v Itálii. Před časem se odstěhoval do Bavorska, kde mu byl uděleno německé občanství, přestože Malloth pochází z jižního Tyrolska. Česká justice však nemá nejspíše nejmenší šanci, jak dostat válečného zločince před český soud. Německo má totiž v ústavě zakotveno, že německé občany nesmí vydávat do jiných zemí. Ministerstvo spravedlnosti však slíbilo, že dohlédne na vyšetřování, které před časem zahájila generální prokuratura v Hammu.

Havel truchlil za Dianu

Přestože prezident Václav Havel se osobně nezúčastnil londýnského pohřbu princezny Diany, její smrt se ho velice dotkla. "Jednak proto, že jsem ji znal a měl jsem jakési pochopení pro její zvláštní a nelehký životní příběh, pro jakousi ztíženou možnost unést ten příběh. A velmi mě na tom mrzí, že to byli novináři, kteří - byť snad nepřímou - ji k té smrti uštvali. A samozřejmě je mi líto i jejich dvou synů," prohlásil český prezident krátce po pařížské tragédii. Nejenom prezident Havel vyjádřil svou lítost nad smrtí princezny z Walesu. Budova britské ambasády na Malé Straně byla brzy po zveřejnění zprávy zavalena kyticemi, které sem přinášely desítky Pražanů i návštěvníků hlavního města. Z důvodu smrti své bývalé manželky odvolal princ Charles připravovanou návštěvu Prahy a odložil ji na dosud neurčený termín.

V Praze se sešli myslitelé z celého světa

Prezident V. Havel pozval šedesátku nejvýznamnějších osobností světa na konferenci Forum 2000, jejímž cílem by podle Havla mělo být hledání naděje pro příští tisíciletí. Mezi účastníky se objevil tibetský dalajláma, bývalý izraelský premiér Šimon Peres, někdejší prezident JAR Frederik de Klerk a Německa Richard v. Weiszäcker, literát T. G. Ash a Wole Soyinka, nigerijský nositel Nobelovy ceny za literaturu.

Úspěch automobilky Škoda

Velmi dobře na odbyt jdou výrobky automobilky Škoda VW Mladá Boleslav. Její produkce se v prvních 8 měsících letošního roku zvýšila ve srovnání s rokem o 28 % a zároveň silně vzrostl i odbyt. Zvláště velký boom prožívá vývoz škodovek na Slovensko, který oproti loňskému roku stoupl o 45,6 %. Ve stejném období se zvýšil prodej automobilů značky Škoda v České republice o 13,1 %. Podobná situace je i v Rakousku, kde nárůst prodeje činí 12,5 %. Celkem opustilo výrobní linky Škody v lednu až srpnu tohoto roku 222140 automobilů mezi kterými bylo 29488 nejnovějšího typu Octavia.

Škodovka připravuje nový vůz

Mladoboleslavská továrna Škoda připravuje novinku pro trh s osobními vozy. Příští rok by se měl na veřejnosti objevit nový typ Octavie-kombi. Modifikovaná verze velice úspěšné Octavie se poprvé představila na autosalonu ve Frankfurtu nad Mohanem. Zástupci automobilky však odmítli k novému modelu cokoliv říct a dokonce nedovolili vůz odemknout.

Ostuda Prahy - taxikáři

Za nejostudnější součást pražské městské dopravy jsou mnohými, a právem, považováni taxikáři. Nejedna zahraniční návštěvník hlavního města zaplatil za služby pražským taxikářům nehorázné sumy jen proto, že se s nim nedomluvil česky. Za nepořádek, který nyní vládne v ulicích Prahy, je bezesporu zodpovědný primátor hlavního města Jan Koukal (ODS). Ten se před třemi lety chvástal, že problém taxislužby odstraní - neodstraní jej, naopak k němu svými protichůdnými stanovisky ještě přispěl. Nejprve se snažil regulovat ceny, později úplně uvolnil a nyní opět přemýšlí o znovuzavedení maximální ceny za kilometr jízdy.

Becherovku koupil kníže Schwarzenberg

Vláda schválila odprodej nejznámější české likérky - Karlovarské Becherovky. Firmu na výrobu bylinného likéru odkoupila společnost Value Bill, ve které má podíl kníže Karel Schwarzenberg i francouzská firma Pernod.

Dvořákův návrat do New Yorku

Antotní Dvořák, jedna z největších postav české hudby se symbolicky vrátil do New Yorku, kde působil jako ředitel národní konzervatoře v letech 1892-95.

Ve Stuyvesantově parku na dolním Manhattanu byla odhalena jeho bronzová socha, která je dílem Ivana Mestrovíče. Podstavec ze zelené brazilské žuly navrhl brněnský rodák a známý vewyorský památkář architekt Jan Hird Pokorný. Odhalení proběhlo za účasti představitelů města, velvyslance ČR v USA Alexandra Vondry, pražského primátora Jana Koukala a známých osobností Čechoameričanů, např. Miloše Formana.

Jedno z nejznámějších děl A. Dvořáka, symfonie Z Nového světa, zazněla na koncertě v nedalekém kostele sv. Jiří v podání newyorského orchestru Harmonie pod vedením dirigenta Stevena Richmana. Hlavním protagonistou koncertu byl Dvořákův pravnuček a houslový virtuos Josef Suk.

V newyorském Českém centru proběhla vernisáž výstavy fotografií a dokumentů ze života a díla Antonína Dvořáka.

TGM v Národním muzeu

Letos 14. září to bylo šedesát let co zemřel první československý prezident ČSR. Toto výročí připomenula mimo jiné i komorní výstava v panteonu Národního muzea. Exponáty pocházející z fondů Archivů Národního muzea ukázaly Masaryka jako jednu z nejvýznamnějších osobností českého života své doby. Mezi vystavenými písemnostmi nechyběly ani nové přírůstky Archivu NM získané v zahraničí. Česká televize si výročí TGM připomíná na prvním kanále třídilným dokumentárním seriálem Ano, Masaryk, který si klade za cíl seznámit širokou veřejnost s životem zřejmě nejvýznamnější postavy českých dějin dvacátého století.

Zvonice chrámu Sv. Mikuláše otevřena

Krásný výhled na Prahu z ptačí perspektivy a pozoruhodnou expozici nabízí nově zpřístupněná věž barokního chrámu sv. Mikuláše na Malé straně. Oprava pláště věže, která byla po desetiletí pro veřejnost uzavřena, trvala jeden rok. Výstavní expozice ze sbírek Muzea české hudby umístěná ve zvonici má název Hudba českých kůrů. Jako regenschori v chrámu kdysi působila řada proslulých autorů barokní a klasicistní hudby, především Vincenc Mašek.

Zpřístupněním zvonice chrámu sv. Mikuláše je završena pomyslná procházka Královskou cestou od věže k věži, tedy od Prašné brány přes Staroměstskou radnici ke Staroměstské a Malostranské věži až k věži chrámu sv. Mikuláše. V letech 1949 až 1989 sloužila zvonice, vysoká šedesát pět metrů, jako pozorovatelná agentura Státní bezpečnosti, kteří z ní sledovali pohyb disidentů kolem americké, německé a britské ambasády.

Štíhlá malostranská zvonice není součástí kostela. Museli ji postavit jeziuité jako náhradu za městský farní kostel, který od obce převzali v 17. st. Věž se začala stavět v 18. st. podle návrhu K. I. Dienzenhofera a dokončena byla A. Luragem roku 1755. Patřila tedy obci Malá Strana a z tohoto důvodu má také číslo popisné (556/III), což je rarita, neboť církevní stavby popisná čísla nemají. Chrám sv. Mikuláše byl vystaven v letech 1673 až 1766.

Na návštěvě u krajanů: Česká beseda ve Lvově připomíná zprostředkovatelnou práce

Lvov, Ukrajina - Spolek Čechů ve Lvově, milionové metropoli západní Ukrajiny, má i v dobách hospodářského úpadku Haliče práce až nad hlavu. Do spolkové místnosti České besedy na starobylém náměstí Rynek přicházejí den co den Ukrajinci, kteří chtějí za výdělkem do České republiky.

„Vlastně tu nahrazujeme konzulát,“ míní místopředseda Besedy Andrej Motorny. „Zájemcům radíme a tlumočíme jejich žádosti o pracovní povolení, o kterých pak rozhoduje pražské ministerstvo práce a sociálních věcí,“ vysvětluje usměvavý čtyřicátník plynou češtinou.

V tuzemsku (tj. v České republice - pozn. red.) v létě legálně pracovalo 29.390 občanů Ukrajiny. „Podle mezistátní smlouvy mezi Kyjevem a Prahou jich může být 60.000,“ dodává Motorny. Na otázku, kolik Ukrajinců v ČR pracuje načerno, krčí rameny: „Vaše televize mluví o 100.000, jindy o 180.000 pracujících Ukrajincích.“

Lvovská Česká beseda je nejstarší český spolek na Ukrajině. V tehdejším hlavním městě Království Haličského a Lodomerského, jež bylo v letech 1772-1918 součástí rakouské monarchie, Besedu 10. února 1867 založili čeští úředníci, řemeslníci a obchodníci v čele s pedagogem T. Chocholouškem.

Dnešních 70 členů Besedy, kteří si letos připomínají 130. výročí vzniku sdružení, představuje zhruba pětinu lvovských Čechů. „Mnozí z těch 300 až 400 se k češtví nehlásí, i proto, že pocházejí ze smíšených manželství,“ soudí Motorny, jenž vystudoval češtinu na zdejší univerzitě.

Hodně Motorného kolegů to podle

jeho slov teď nemá lehké: „Dřív se po vystudování uchtěli jako průvodci u sovětské cestovní kanceláře Inturist - v Soči, v Jaltě, v Kyjevě. Většina těch lidí má dnes problémy. „Bohemistiku na Katedře slovanské filologie Univerzity Ivana Franka ve Lvově ale přesto ročně absoluuje pět až deset studentů.

Češi ve Lvově nemají vlastní školu: „Poláci mají dvě. A šéfa krajanské organizace jim platí Varšava. My v Besedě jsme čestní funkcionáři, ale úřední hodiny máme denně,“ zdůrazňuje Motorny, který se živí poradenstvím a tlumočením.

České školy jsou na Ukrajině na venkově v nikolaevské a oděské oblasti. „Karlova univerzita tam posílá i mladé učitele na praxi,“ slyšel Motorny. Ještě před 10 lety byly celé české vsi i v žitomirské oblasti. „Po černobylské katastrofě se odtud tisíce Čechů vystěhovalo do Česka,“ vysvětluje Motorny, zatímco po náměstí pod okny drkotá staříčká česká tramvaj. Ve městě jezdí i trolejbusy Škoda.

Kolik na 50-milionové Ukrajině dnes žije Čechů, si prý nikdo netrofé odhadnout. „Český spolek v nikolaevské oblasti má dnes 300 členů, a takových spolků je na Ukrajině aspoň 20,“ říká Motorny. Ani od sčítání lidu v příštím roce si ukrajinští Češi mnoho neslibují: „Záleží na definici češtví v dotazníku.“

Menšinové aktivity Čechů v Haliči sice začaly v minulém století, pro poválečné generace jsou ale něčím novým. „Po příchodu Rudé armády v roce 1939 byla činnost všech menšinových organizací včetně Besedy zakázána. Obnovit jsme ji směli až 26. května 1990,“ říká Motorny. Chod

spolku Lvovští Češe financují ze symbolických členských příspěvků a z podpory oblastní a městské rady.

Velké naděje Lvovští Češi donedávna spojovali se zřízením českého konzulátu ve městě. „Pražská diplomacie ale teď šetří. Československý konzulát tu přitom byl až do roku 1939. Dnes tu má konzulát jen Polsko, k němuž Lvov mezi válkami patřil. Rakousko si tu jmenovalo aspoň honorárního konzula,“ upozorňuje Motorny.

Za aktuální spojení s domovem svých předků členové Lvovské Besedy vděčí relacím Českého rozhlasu na krátkých vlnách. „Předplatné na české noviny nebo časopisy si nemůžeme dovolit,“ říká se smutkem v hlase místopředseda lvovských Čechů.

David Zelinger

(Otištěný příspěvek vyšel v MÍD)

Autor (30) přišel v lednu 1989 do Vídně, kde vystřídal četná vedlejší povolání a do června 1993 studoval germanistiku. 1990-92 vídeňský spolupracovník Lidových novin. Studia ukončil na podzim 1994 v Amsterdamu. Od května 1995 do září 1997 redaktor rakouské tiskové agentury APA. Od návratu z Nizozemí rovněž vídeňský spolupracovník pražského listu Mladá fronta DNES, týdeníku Respekt a Týden a bratislavského deníku SME. Od října 1997 redaktor české sekce BBC World Service v Londýně.

Vzhledem k odchodu do Londýna končí bohužel i spolupráce s naším časopisem. Přejeme hodně úspěchů v dalším životě. Redakce KK.

Barokní divadlo v Českém Krumlově

V první polovině září bylo zpřístupněno veřejnosti barokní divadlo na zámku v Českém Krumlově a to po více než třicetileté přestávce. Jedná se o kulturní a historickou památku světového významu. Roku 1675 vybavil krumlovský pán Johann Christian z Eggenbergu Jelení sál první stálou divadelní scénou a o pět let později

nechal vybudovat novou samostatnou divadelní budovu. Po vyměnění eggenberského rodu oživila zájem o divadelní kulturu druhá generace Schwarzenbergů, nových majitelů krumlovského panství. Byly provedeny velkorysé úpravy zámku a přestavěna i budova divadla. Současně byla budována sbírka hudebnin, operních libret, kostýmů a dalších divadelních předmětů, což dokazovalo velký divadelní ruch

schwarzenberského divadla.

V roce 1897 bylo divadlo z požárních a bezpečnostních důvodů uzavřeno. V letech 1958-1966 byla scéna zámeckého divadla krátce využívána v rámci Jihočeských divadelních festivalů. Poté bylo divadlo uzavřeno a až do současnosti trvaly restaurátorské práce.

Krumlovské divadlo je nejkompletněji zachovanou památkou tohoto typu na světě. Jediné srovnatelné je švédské

Památník Franze Schuberta- Vysoká

Mimořádně zajímavý příspěvek k letošním oslavám 200. výročí narození Franze Schuberta proběhl ve Vysoké na severní Moravě. Z této malé vesničky v Jeseníkách totiž pocházela rodina Franze Schuberta. Otec Franz Theodor se zde narodil r. 1763, odešel však později do Vídně, kde se oženil a kde se mu narodil jako jeden ze 14 dětí budoucí slavný hudební skladatel.

Ve Vysoké jsou dnes už jen rozvaliny domu Schubertů. Zachována však zůstala kaplička z roku 1782, k jejímuž založení dal podnět děd Franze Schuberta Carl. Za posledních 50 let však byla tato stavba zcela zdevastována a tak bylo zapotřebí velkého úsilí i značných finančních prostředků k její obnově. Oprava kaple započala za podpory vlády ČR a finančních příspěvků krajanů z Německa a Rakouska v čele s potomkem Franze Schuberta, paní Martou Böhm-Schubert. V roce 1996 byla za účelem dobudování kaple založena rakousko-česká nadace "Památník Fr. Schuberta Vysoká," jejímiž členy se stali mj. H. Zilk, rak. velvyslanec v Praze P. Niesner, český velvyslanec v Rakousku P. Jajtner, český kulturní attaché J. Mlčák, ředitel rakouského kulturního institutu v ČR M. Poigner, univ. prof. V. Dostal, O. Koutný, E. Harant a další. Této nadaci se podařilo získat od města Vídně sponzorský dar, který umožnil akci dokončit. Do areálu patří i "Stezka Schubertů", při které stojí socha Krista na hoře Olivetské, kterou dal postavit již zmíněný Franzův děd Carl Schubert.

V sobotu 20. září t.r. byla za přítomnosti rakouského velvyslance Niesnera, českého kulturního rady Mlčáka, zástupců českých ministerstev kultury a zemědělství a dalších významných představitelů veřejného a kulturního života a za velkého množství návštěvníků znovu vysvěcena kaple a předána do rukou Nadace, s přáním, aby zde byly každoročně konány kulturní akce, které by stejně jako vybudování celého Památníku přispěly k upevnění česko-rakouských kulturních vztahů. Za českou menšinu se zúčastnil slavnosti předseda spolku Jirásek pan Kolín, předsedkyně Kulturního klubu Valešová a předseda spolku Nová vlast O. Koutný, který byl i hlavním organizátorem celé slavnosti.

Evropská cena Havlovi

Ocenění „Zvláštní evropskou cenu“ obdržel prezident Václav Havel. Toto ocenění převzal z rukou předsedy francouzské nadace Evropské ceny pro divadlo Jacka Langa, nekdejšího ministra kultury za to, že „svým dílem a životní volbou překračuje divadelní scénu, aby se zapsal na scénu světovou“.

V minulosti získali ocenění významní divadelníci jako např. Peter Brook, Heiner Müller či Robert Wilson.

Německý divadelní festival

Ve druhé polovině září proběhl v Praze divadelní festival německého jazyka. Divákům se představily nejlepší divadelní soubory a herci z ČR, Rakouska, Německa a Švýcarska. Festival se obdobně jako loni konal pod záštitou prezidentů všech čtyř zúčastněných zemí. Zahajovacím představením ve Stavovském divadle byla stavnost premiéra Goethova Fausta v úpravě a režii Otomara Krejčí a v provedení herců naší první scény.

Po více než třiceti letech se tak tento legendární režisér vrátil ke spolupráci s českou první scénou. K Faustovi se Krejča dostal podruhé. Prvně to bylo v 70. letech v Brugtheatru. Úpravou textu se podle něj obě představení příliš neliší.

První německy mluvícím divadlem, které se v rámci festivalu představilo v Praze, bylo Státní divadlo ze Stuttgartu, které na scéně divadla Komédie uvedlo hru Thomase Bernharda Prostě složitě.

Vídeňský Burgtheater se představil Bernhardovou tragikomií Divadelník. V Praze vystoupil i Klaus Maria Brandauer a Anne Bennetová.

Němčina druhá

Nejvíce přeložených neperiodických publikací vydaných v ČR v roce 1996 mělo jako svůj původní jazyk angličtinu. Šlo celkem o 1574 titulů. S velkým odstupem následuje v pomyslném žebříčku němčina s 950 publikacemi a francouzština s 208 tituly. Na rozdíl od minulosti bylo v roce 1996 přeloženo pouze 37 ruských knih. Trochu snad zarazí, že ze slovenštiny převzaly česká nakladatelství ještě méně titulů – pouze 22. Ale snad je to dáno tím, že každý Čech je schopen číst slovenské knihy přímo v originále.

Příruční slovník místních názvů

V polovině září tohoto roku vyšel česko-německý a německo-český slovník místních a zeměpisných názvů. Pro mnohé bude slovník praktickou pomůckou, neboť většina místních názvů v bývalých zemích koruny české získala v průběhu staletí český i německý ekvivalent, jejichž vyhledávání je někdy velmi pracné.

Slovník vydalo Nakladatelství RESONUS v rozsahu 197 stran. Editorem slovníku je Oldřich Pulkert.

Zemřel Ludvík Šváb

Ludvík Šváb, jazzový průkopník, psychiatr a filmový scénarista zemřel náhle během svoji rekreace na mořském pobřeží.

Narodil se v roce 1924 jako vnuk známého pražského písničkáře a nakladatele Josefa Švába-Malostanského. Absolvoval slavné bymnázium v Křemencově ulici, během války byl totálně nasazen a v posledních válečných letech se stal i spoluvydavatelem ilegálního jazzového časopisu „Okružní korespondence“. Rok 1948 znemožnil Ludvíku Švábovi jeho nakladatelské plány. Souběžně se studiem medicíny se stal členem Pražského dixielandu a spolu s Josefem Škvoreckým šířil a provozoval tradiční jazz ještě v dobách jeho zákazu.

V 60. letech vzrostla sláva souboru, v roce 1967 převzal Pražský dixieland na soutěžním festivalu ve Vídni I. cenu z rukou Duke Ellingtona.

Ludvík Šváb se také záhy seznámil se surrealismem. Už brzy po smrti Karla Teigeho patřil ke klíčovým členům pražské Surrealistické skupiny. Podílel se na její publikační činnosti v 60. letech a po obnovení v letech devadesátých.

SOKOL INFORMUJE:

Slet, na jaký se nezapomíná

V úmorném vedru přes 35° C a za vysoké vlhkosti vzduchu, která je pro nás středoevropany neobvyklá, jsme v neděli 29. června ve 14 hodin vpochoďovali na stadion na předměstí Chicaga, abychom slavnostním nástupem zahájili hlavní sletové odpoledne XIX. Sletu Americké obce sokolské. Nástup byl velkolepý, bylo nás na 1300 cvičenců, k tomu množství pestrých vlajek a praporů. Od dlouhých úvodních projevů bylo upuštěno, což jsme v tom vedru náležitě ocenili. O to působivěji vyzněly americká, česká a slovenská hymna, které cvičenci i diváci spontánně zpívali s sebou. Pak už se střídaly jednotlivé skladby, mezi které byl v průběhu odpoledne několikrát vsunut štafetový běh či přetahování lana. A také ony dosud chybějící projevy a zdravotní byly zařazeny jako vhodné předěly mezi jednotlivými sletovými vystoupeními. Promluvil k nám například starosta Americké obce sokolské br. Fred Kala, starosta České obce sokolské br. dr. Jiří Janoš, se kterým přijelo na Slet z jeho rodné země na 200 účastníků, a také velvyslanec České republiky v USA dr. Alexandr Vondra.

Na Sletu byly zastoupeny všechny členské organizace Světového Svazu Sokolstva. Většina účastníků byla ubytována v hotelu Hilton v Chicagském předměstí Lisle. Zde bylo možné zakoupit upomínkové předměty, zde měla sídlo sletová kancelář, zde se také konaly hlavní společenské podniky, jakým byl například slavnostní sletový banket, kterým byl Slet oficiálně zahájen.

Součástí Sletu, který proběhl ve dnech 25. - 29. června, byly také častné soutěže, turnaje a závody v nejrůznějších sportovních disciplínách - volejbalu, sportovní gymnastice, rekreačním pochodu, běhu, plavání, golfu i kuželkách, podíových vystoupeních a dalších.

V průběhu Sletu, a především hlavního sletového odpoledne, vládlo obrovské nadšení pro věc. Výborná nálada panovala jak na cvičební ploše, tak na tribuně, která, ač ne zcela zaplněná, burácela potleskem, když diváci odměňovali jednotlivé výkony.

Byla to moje první účast na sokolském sletu na americkém kontinentě. Jsem ráda, že jsem spolu se s. Hörmerovou a br. Ervínem Bočkem přijala pozvání Sokolů z Toronta, abychom si společně s nimi zacvičili skladbu „Muž a žena“, kterou pro slet v Chicagu složili autoři z ČOS. Byl to zážitek, na jaký se nezapomíná.

N. Šterbová

Pojďte cvičit s námi

Po letních prázdninách a dovolených zahájila také sokolská župa další sezónu své aktivní sportovní činnosti. Na nedávné schůzce cvičitelského sboru předložil župní náčelník br. Pavel Rodt celou paletu sportovních podniků, z nichž první - orientační běh ve Videňském lese - se uskutečnil již v sobotu 27. září. V říjnu se již tradičně vydáme na tzv. Pochod zdatnosti, a to v den rakouského státního svátku v neděli 26. října. Na neděli 16. listopadu plánujeme turnaj ve stolním tenisu žen. Tato soutěž se konala již také v minulých letech a stává se v Sokole, stejně jako turnaj ve stolním tenisu mužů, soutěž v nohejbalu mužů či volejbalový mix-turnaj, pomalu tradicí. Všechny soutěže jsou přístupné též hostům. Soutěžící jsou rozděleni do věkových kategorií, vítězové jednotlivých kategorií získávají medaile, ostatní jsou odměňováni diplomy. Turnaj vrcholí zápasem o putovní pohár, který však může získat pouze člen sokolské organizace. Další podnik s pracovním názvem „zimní výlet“ se uskuteční v neděli 15. února 1998. V neděli 8. března se sejdem ve Stadhallenbad, kde proběhne soutěž v plavání - opět v kategoriích podle věku a pohlaví. Náš přehled pokračuje turnajem ve stolním tenisu mužů dne 29. března, turnajem v nohejbalu mužů 19. dubna a turnajem v badmintonu žen 17. května. Turnaje v nohejbalu a badmintonu se v uplynulé sezóně konaly současně? protože se však těšily velké účasti a zájmu, stanovili jsme tentokrát pro každý z nich samostatný termín. Ve čtvrtek 7. května se v české škole na Sebastianplatz sejde sokolské žactvo k závodům ve sportovní gymnastice.

Sokolskou sportovní sezónu zakončíme jako obvykle jarní veselící jednoty XII/XV, při níž si můžete poslechnout i zazpívat české a moravské písničky, nebo povzbudit ty, kteří při té příležitosti sehraji mix-turnaj ve volejbalu. Termín konání jarní veselice bude včas oznámen.

Máte-li zájem se některé z připravovaných akcí zúčastnit, sledujte naše informace v příštích číslech Kulturního klubu. Sokolská župa rakouská je otevřená všem případným zájemcům o členství v některé z jejich jednot, které kromě shora uvedených podniků nabízejí pravidelné cvičební hodiny pro žactvo i dospělé, ženy i muže.

Podrobněji se můžete informovat telefonicky u br. náčelníka Pavla Rodta na tel.č. 802 53 82.

„Havlíček v Brixenu“

reprezentativní obrazová publikace Jiřího Moravy byla slavnostně představena v polovině září v Rakouském kulturním institutu v Praze.

Výstava Petera Kubovského

rakouského malíře probíhá v Galerii Oskara Kokoschky v Rakouském institutu v Praze na Jungmannově náměstí. Potrvá do 10. října a obsahuje výběr z umělcových pražských motivů.

Hokejisté vyhráli první letošní turnaj

Po loňské hokejové sezóně, kdy čeští reprezentanti vyhráli za celý rok pouze důležité zápasy na mistrovství světa, kde nakonec obsadili třetí místo, zahájili letos hned v úvodu vítězstvím na mezinárodním turnaji ve Zlině. Nejprve porazili Rusko (5:0), Švédsko (5:2) a ve finále turnaji si poradili i s Fínem, kteří ze Zlina odjeli s porážkou 3:6.

KREADANCE - balet, který dělá dětem radost

Děti od 5 - 14 let, které mají chuť baletit, mají nyní mimořádnou příležitost! V těchto týdnech začínají kurzy podle moderní výchovné metody kreadance. Tento mezinárodní učební systém vznikl na londýnské Royal Academy of Dancing a je zastoupen v 65 zemích světa. Jednotlivé kurzy lze zakončit zkouškou, která je mezinárodně srovnatelná a uznávaná. Kreadance je fundovaná baletní technika spojená s velkou dávkou kreativity, muzikality a především radosti z tance a pohybu. Balet je východním bodem pro jiné taneční směry, otevírá cestu k dalšímu tanečnímu vývoji člověka, např. v jazzu, stepu, moderně, muzikálu atd.

Kurzy vede taneční pedagožka Martina Zajicek, absolventka Royal Academy of Dancing v Londýně, která působila na baletních školách a na Dance-Colleges v Londýně a Vídni.

Kurzy jsou pro začátečníky i pokročilé, děti jsou rozdělovány podle stáří. Od 8 let je možné se přihlásit i na kurzy jazzu. Taneční škola je v Salzgries 12, 1010 Wien.

Přihlášky i veškeré další informace přímo u Martiny Zajicek na tel. č. 0664/4419999.

Prezentácia knihy Ernsta Jandla v Literárnom dome

Verše nemecké aj slovenské zneli v Literárnom dome v Zieglergasse. Prezentovaný bol slovenský preklad knihy veršov „Žltý pes“ rakúskeho básnika Ernsta Jandla. Básnika, ktorý bol v ostatných rokoch priam zasypávaný rôznymi cenami (Cena Georga Büchnera, Veľká rakúska štátna cena atď). Ernst Jandl píše už od šesťdesiatych rokov. Po prvom období „experimentovania“ zaujal v sedemdesiatych rokoch „cudzineckými“ básňami. V nich používal s obľubou metódu „cudzineckej“ nemčiny - gramaticky zjednodušeného jazyka. Obľúbenou témou je u Jandla sex a perversita (zbierka Idyly). Prinášame ukážku zo zbierky Žltý pes :

Obsah

aby som spravil báseň
nemám nič

jeden celý jazyk
jeden celý život
jedno celé rozmýšľanie
jedno celé spomínanie

aby dom spravil báseň
nemám nič

Žltý pes

pes úfa že si ňufák utrie o psa
a totiž o psa ktorým on sám nie je
ale ak sám je a je pes len za seba
úfa si utrieť ňufák aspoň o seba

tak sa aj žltá drží radšej pri modrej
zelenej sivej ružovej - ak však len žlté
obilie ovynie žltú vilu, nad tým žlté nebo čnie,
vtedy aj žlté samo seba najradšej je najmilšie.

Pozor! Pozor!

Ypsilonka ve Vídni! Nenechte si ujít!
Dne 16. října v 19.30 hod. vystoupí v české škole
Studio Ypsilon

se svou nejnovější inscenací

"Prodaná nevěsta. Pojd' domů, ona brečí".

Kolektivní improvizace na téma populárních světových oper patří k nejuspěšnějším inscenacím pražského Studia Ypsilon. Po Bizetovi, Verdim, Rossinim a Mozartovi přišel zákonitě na řadu i Bedřich Smetana, a to samozřejmě svým dílem nejnárodnějším, Prodanou nevěstou.

Základním principem úpravy Jana Schmida a Miroslava Kořínka se staly oblíbené skládky puzzle. V jejich stylu není řešena jen červeno-modro-bílá scéna či některé kostýmy (např. Kecalův kabát). V jednu velkou skládku se vlastně proměnila celá inscenace. Notoricky známý děj i notoricky známé melodie jako by se rozpadly v kupu jednotlivých částíček a byly znovu sestavovány dohromady. Do inscenace jsou vázány motivy z lidové, barokní a obrozenécké poezie, ale i přísloví, pořekadla a motivy z jiných oper - ze Smetanovy Hubičky a Dvořákovy Jakobína.

Základní stylové východisko Ypsilonky - hrát skrze téma vždy o pocitu současného člověka - se zde snoubí s chutí zastavit se u něčeho ryze českého.

Schmidova neustálá potřeba reflektovat národní povahu ho přivedla do polohy, ve které je méně skepse a více radostnosti. Smetanovo dílo se zároveň v podání Studia Ypsilon vrací ke své původní funkci - pobavit toho, kdo vidí a slyší.

Mařenka Jaroslavy Kretschmerové není žádná nevinná a naivní nyvá děva, do svého osudu zasahuje často tak aktivně, že Kecal (Jiří Lábus), oděný v neodolatelný kostým, sice pozorně, často ale jen bezmocně přihlíží znaveným již zrakem. Někdy to dokonce vzbuzuje i jakýsi soucit.

Jeník (Marek Eben) si v intrice, kterou zosnoval, počíná energicky, cílevědomě a samozřejmě, jako ryba ve vodě. Nepochybně mu činí potěšení.

Ani Vašek Petra Vacka není takový nekňuba, jak předepisuje inscenační tradice Prodané nevěsty, a čile se do intriky zapojuje.

Trufem představení je přirozená a hravá hudebnost souboru, nenápadně usměrňovaná a variovaná "mágem" Kořínkem.

Inscenace "Prodaná nevěsta aneb Pojd' domů, ona brečí" je celkem, který jako celek vzniká, jako celek se doplňuje či obměňuje a jako celek zraje. Je to svěží dílko, které stojí za shlédnutí. Kontakt-Forum se těší na shledanou 16. října v české škole. Listky v ceně 180.- ATS/ 140.- ATS (pro členy KF se zaplaceným členským příspěvkem) lze objednat na číslech 97 97 870 nebo 504 60 88.

V článku je citována kritika Jiřího Daňka ze ZN Novin ze 17.9.1996.

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

a tlumočení Mag. Zdena Sklenar, 1020 Vídeň, Stuwerrstrasse 8/21.
Tel. 7268562 n. 0663/028148, priv. 02674/89302.

POZOR! Změna tel. čísla ve Vídni: 7268562

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

dokumentů, úřed. listin, smluv aj, provádí univ. lektor Dr. Dietmar Koller, Weideng. 2, 2333 Leopoldsdorf.
Tel. 02235/44637, 0663/911 88 30, fax 02235/44638

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

Mag. Lenka Kovarik, 1210 Vídeň, Felix-Slavik-Str. 3/1/10.
Tel. 2908809

OVERENÉ PREKLADY

dokumentov, uradných listín, zmlúv ako aj konzekutívne tlmočenie z jazyka slovenského a českého, ako aj do jazyka slovenského a českého vykonáva súdny znalec - tlmočník. Tel. číslo k dispozícii v redakcii časopisu.

MÁTE PROBLÉM?

Platíte hodně? Rád vám poradím ve všech otázkách pojištění a financování. Rychle-spolehlivě-seriózně. Marek Jedlička, 985 9070/24, priv. 259 37 29, Rennbahnweg 46/2/8, 1220 Vídeň.

UBYTOVÁNÍ VE VÍDNI

M. Sed'a, 1070 Vídeň, Westbahnstr. 18.
Tel. 524 38 73, 6172706

ZÁJEMCI O VOLEJBAL,

muži i ženy se základními znalostmi - hrajeme pro radost z pohybu - informace N. Štěrbová, tel. 749 12 08.

PRODÁM ZAHRADU

1.350 m² mezi Jindřichovým Hradcem a rak. hranicemi, ca. 160 km od Vídně. Oplocená, zahr. chatka, elektrika, studna, koupání, les, lyžařský vlek, ovocné stromy, ideální k rekreaci. Cena oš 300.000,-. Tel. Praha 004202/8559886

POSTARÁM SE

o vaši domácnost i zahradu, nakoupím, chutně uvařím a upeču, vyperu, vyžehlím, uklidím, buď občas nebo denně. Zn. všestranná.

Nezapomeňte nahlásit případnou změnu adresy:

MLADÁ ČESKÁ UČITELKA

KLAVÍRU poskytne hodiny na klavír jak pro začátečníky, tak pro pokročilé. Docházím do rodiny. Mluvim i německy. Tel.: 259 10 01.

INSTALATÉR

s vysokou praxí hledá z důvodů dalšího zdokonalování jazyků uplatnění ve Vídni a okolí. Tel. 0222-5229282 večer.

HLEDÁM KRAJANA,

který by doprovodil při prohlídce Vídně ženu středních let. Zn: "Brno"

DUCHOVNÍ SLUŽBA

České katolické misie

Katholische Mission für Tschechen

1030 Hagenmüllergasse 31,

Tel. záznamník 0222/715 48 42.

Postfach 134, 1091 Wien

Římskokatolický kostel

„Nejsvětějšího Vykupitele“

Tschechische Erlöserkirche

1030 Wien, Rennweg 63

Mše svatá v sobotu v 18 hod., v neděli a zasvěcený svátek v 10.00, první pátek v měsíci ve 14.30.

Římskokatolický kostel

„Panny Marie na nábreží“

Kirche Maria am Gestade

1010 Vídeň, Salvatorgasse 12

Mše sv. každou neděli a zasvěcený svátek v 8.30 h

Římskokatolická

Katedrála sv. Štěpána

Wiener St. Stephansdom

svatá zpověď pondělí 16-18, úterý 15-17, středa 13-14 hod.

STAROŽITNOSTI

restauruji, nakupuji, prodávám, komise.

V. Fiedler, Vídeň 7, Siebensterng. 20 tel. 93 35 81

ZLATNICTVÍ, HODINÁŘSTVÍ

Richard Arnold - Opravy šperků a hodin; předělávky, vlastní výroba (těž z doneseného materiálu). 1100 Vídeň, Buchengasse 88, tel. / fax 604 54 85

ZNÁMKY - MINCE

Odborný obchod Emanuel Topol, Vídeň 17, Ottakringerstr. 82, tel. 486 42 12
po-pá 9.30-12.30, 14.30-18, so 9.00-12.30

KOŘENÍ, ČAJE, SUŠENÉ OVOCE,

z celého světa nabízí Libuše Bártek, Brunnenmarkt, Vídeň 16, tel. 43 97 18

ČESKY A SLOVENSKY MLUVÍCÍ LÉKAŘI VE VÍDNI

MUDr. Stanislav Štěrba, univ. doc., odborný lékař pro vnitřní choroby, zejména srdce. Vídeň 11, Simmeringer Hauptstr. 80, tel. 749 12 08

MUDr. Zdenka Gabriel Weiss, odb. ortopédka, těž dětská. Vídeň 5, Pilgramm-gasse 10, tel. 58 74 460.

MUDr. Vladislav Lipták, odb. lékař pre vnútorné choroby, Viedeň 1, Ze-linkagasse 12, tel. 533 58 34.

MUDr. Vít Doležal, zubní lékař, ordinace Billrothstr. 20, Vídeň 19, tel. 319 25 73.

MUDr. Tomáš Čech, ortopéd a ortopedický chirurg, Vídeň 11, roh Simmeringer Hauptstr. - Kopalgasse 1/3/3. Tel 74 32 03, nebo 67 64 303.

MVDr. Eva Ruttnerová, zvěrolékařka, 1150 Vídeň, Robert Hamerlingg. 1. Tel. 892 60 92.

Mag. Ladislav Nykl, psychoterapeut, psychologické poradenství, zajímavé pohovorové semináře, praxe Ledererg. 17/7, Vídeň 8, tel. 523 57 44 n. 0664/3570676

MUDr. Jiřina Bodnar, choroby kožní a pohlavní, po,čt. 14-18.30, út. 8-13, pá 8-11, Josefstädterstr. 3/4-5, Vídeň 8, tel. 406 99 41

MUDr. Kamila Hajek, soukromá léčba homeopatií, Ada Christengasse 2/F/8, Vídeň 10, tel. 689 22 80

ČESKY MLUVÍCÍ PRÁVNÍK

Adresa je k dispozici v redakci.

SANO TOURS

Reisebüro Lopreiz Zorika, Vídeň 3, Rennweg 21, tel. 715 95 55, fax 715 95 56
Zařídí pro Vás cesty do celého světa letadlem, autobusem, vlakem, lodí.
Sleva pro krajany. Mluvíme česky.

LAVENDL

Obchod s přírodními produkty, potraviny z kontrol. biolog. zemědělství, makrobiotika, prav. prodejní výstava
Karl Meissl - Str. 3 (Wallensteinplatz 2), tel. 333 17 83
po-pá 8.30 - 18.30, so 8.30-12,30 hod.

KULTURNÍ KLUB. Informační bulletin. Majitel, nakladatel, vydavatel, tisk Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku, 1080 Wien, Schlösselgasse 18, tel./fax 402 32 99. Vychází měsíčně kromě prázdnin. Roční předplatné, 150,- šil., členský příspěvek 50,- šil. Cena inzerátu 50,- šil./číslo. Bankovní spojení Bank Austria, č. účtu 683 035 901.

KULTURNÍ KLUB. Informationsbulletin. Medieninhaber, Verleger, Hersteller und Herausgeber Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich, 1080 Wien, Schlösselgasse 18, Tel./Fax 402 32 99. Erscheint monatlich außer Ferien. Jahresabonnement ATS 150,- Mitgliedsbeitrag ATS, 50,- Inzerat/Nummer ATS 50,- Bankverbindung: Bank Austria, Kontonummer 683 035 901.

P.b.b. Erscheinungsort und Verlagspostamt - 1080 Wien

9

listopad 1997
16. ročník

KULTURNÍ MĚSÍČNÍK ČECHŮ A SLOVÁKŮ V RAKOUSKU

15 öS

Z OBSAHU:

Náš rozhovor: B. Coudenhove - Kalergi

strana 3

Lux vyhrožoval koaličním partnerům

strana 5

Klaus a Mečiar se sešli v Piešťanech

strana 7

Divadlo Járy Cimrmana 30-leté

strana 8

Perly českého divadla na videokazetách

strana 10

650 let Karlovy univerzity

strana 10

Kam?

Kulturní klub Vás zve:

Film:

Tankový prapor

středa, 26. 11. 1997, 19.30
české velvyslanectví

Autorský večer:

**V. Mišík &
J. Lehotský**

3. 12. 1997, 19.30 - česká škola

Kalendář

6. listopadu čtvrtek, 18,30 hod. vernisáž výstavy **Kremnická kamenina**. Poř. Slovenský institut ve Vídni, Wipplingerstrasse 24, 1010 Vídeň. Výstava potrvá do 1. 12. 1997.
8. listopadu sobota, 19,30 hod. **Martinská**, poř. Sokol Vídeň XVI/XVIII, v tělocvičně, Steingasse 7, 1170 Vídeň.
11. listopadu úterý, 19,00 hod. benefiční koncert pro oběti záplav v ČR: **Jožka Černý s cimbálovkou**. Pořádá Kontaktfórum v sále české školy, Sebastianplatz 3, 1030 Vídeň.
13. listopadu čtvrtek 20,00 hod. premiéra P. Kornfeld - "Himmel und Hölle". Theater BRETT, Münzwardeingasse 2, 1060 Vídeň.
15. listopadu sobota 18,00 hod. **Martinská**, poř. Sokol Vídeň II. ve Slovanské Besedě.
15. listopadu sobota 16,00 hod. **ABeCe - Alices Traum**. Představení divadelní skupiny neslyšících a loutkové divadlo "Radost" z ČR. Pro děti od 4 let a všechny, kteří mají rádi pohyb, akrobatiku a fantazii. Theater BRETT, Münzwardeingasse 2, 1060 Vídeň. Další představení 22. 11. a 29. 11.
16. listopadu neděle, výlet **Harzberg**. Odjezd vlaku v 9,24 h. Vídeň-Meidling, výst. stanice Bad Vöslau. Poř. Klub čl. turistů v Rakousku.
20. listopadu čtvrtek 19,00 hod. prezentace knihy: **Weisse Nächte mit Hahn** - Univ. Prof. Dr. hab. Manfred Jähnichen, Humboldt-Universität Berlin. Poř. Slovenský institut ve Vídni, Club International Universitaire, Schottengasse 1, 1010 Vídeň.
20. listopadu čtvrtek 19,00 hod. film: "3 2 3" na motivy J. Johanidese. Poř. Uni Vídeň, Institut für Slavistik, Liebiggasse 5, 1010 Vídeň.
22. listopadu sobota, zájezd do Prahy, do Stavovského divadla: **Bedřich Smetana - Dvě vdovy**. Poř. Bohemia-Pastrňák, Lindengasse 5, 1070 Vídeň.
23. listopadu neděle, výlet **Husarentmpel**, sraz v 9,30 h. Mödling-Lerchengasse. Pořádá Klub čl. turistů v Rakousku.
26. listopadu středa, 19,30 hod. film **Tankový prapor**. Kinosál českého vyslanectví, Penzingerstr. 11, 1140 Vídeň.
3. prosince středa, 19,30 hod. **Dvě legendy: V. Mišík & J. Lehotský**. Sál české školy, Sebastianplatz 3, 1030 Vídeň.
7. prosince neděle, výlet **Wiener - Hütte**, sraz v 10 h. v Rodaunu, kon.st. linky 60. Pořádá Klub čl. turistů v Rakousku.
14. prosince neděle, výlet **Baden - Einöd - Guntramsdorf**, odjezd vlaku 8,24 h Vídeň-Meidling, výst. st. Baden. Pořádá Klub čl. turistů v Rakousku.

! KURZY ČEŠTINY !

ZÁJEMCI, HLASTE SE NA TEL.ČÍSLE: 889 33 35.

Kulturní klub Vás zve na filmové představení

Tankový prapor

středa, 26. 11. 1997, 19.30 hod.
kinosál Českého velvyslanectví
1140 Vídeň, Penzingerstr. 11-13

Autorský večer plný hudby a zpěvu:

V. Mišík & J. Lehotský

středa, 3. 12. 1997, 19.30 hod.
sál české školy, Sebastianplatz 3, Vídeň 3
Objednávky vstupenek: pi. Kašparová - 48 14 222

Zve Kulturní klub !

Kontakt-Forum zve na BENEFIČNÍ KONCERT

Tento koncert se koná dne **11. 11. 1997 v 19.00 hod. v české škole.**

Záštitu nad tímto koncertem převzali pan velvyslanec ing. Pavel Jajtner, starosta města Vídně Dr. Michael Häupl a Dr. Helmut Zilk.

Výtěžek z této benefiční akce bude předán Základní škole Demlova z povodněmi postižené Olomouce. Na koncertu vystoupí Jožka Černý s cimbálovou muzikou a ve foyer školy bude návštěvník moci shlédnout výstavu fotografií.

Věříme a těšíme se, že vytvoříme večer plný zpěvu, hudby, a lidskosti.

DANKESCHÖN-ABEND

Večer pro všechny, kteří zaslali finanční dar na konto pro zaplavené oblasti v České republice pořádá Česká velvyslanectví

10. 11. 1997 v 19:00 hod.

Vernisáž výstavy děl slepých umělců, koncert Vachova sboru Moravských učitelek.
1140 Wien, Penzingerstr. 11-13

Já se tam vrátím, aneb několik zastavení nad šálkem kávy u pani Coudenhove-Kalergi

V našich rozhovorech jsme čtenářům představili řadu osobností, jež se výrazně uplatňují nejen ve společnosti české Vidně, ale podílí se i na vídeňském profilu. Jednalo se většinou o tzv. vídeňské Čechy, či o ty, kteří přišli nedávno. Host našeho dnešního rozhovoru, žurnalistka pani Coudenhove-Kalergi, nepatří k žádné uvedené skupině, avšak přesto má velmi niterné spojení s Čechami a češtinou. Pani Coudenhove-Kalergi pochází z rodu Coudenhove, jež žil od 13. století v Brabantsku, dnes součást Belgie. Po napoleonských válkách se rod dostal do Čech, do okolí Domažlic (Ronsperg = Poběžovice). Druhé jméno Kalergi je řecké, mělo by být správně Kalergis, užívalo se po sňatku jednoho z předků s řeckou šlechtičnou. Celá rodina je vlastně jeden proletenec, jak to bývalo běžné ve starém Rakousku.

Povězte něco o svém dětství, studiích.

Coudenhove-Kalergi: Narodila jsem se v Praze. Bylo to a stále je pro mě neuvěřitelně důležité. Velkou část dětství jsem prožila v jižních Čechách - v Březnici, u rodičů mé maminky. Zde jsme prožívali prázdniny, svátky. V Praze jsem chodila do německé školy. Do Rakouska jsem přišla s rodiči v květnu 1945. Dělal jsem zde mnoho různých věcí, mnohé studovala, ale nedokončila, protože jsem vedle studia musela pracovat, abych vyděla peníze na obživu, neboť jsme sem přišli s prázdnými rukama.

Jak a kdy jste se stala novinářkou?

Coudenhove-Kalergi: To bylo v 50. letech, konkrétně v roce 1956 v době povstání v Maďarsku. Tehdy jsem působila jako volný spolupracovník ORF, potom jsem byla řádným zaměstnancem.

Máte vztah k rodné zemi?

Coudenhove-Kalergi: Pro mě je to velmi silná souvislost. Praha bude vždy "mým" městem. Často se mě ptali, kde je vlastně pro mě "doma", Praha, Čechy, anebo Vídeň, Rakousko. Musím říct, že obojí nebo žádné. Myslím si, že si zachovávám trochu distancovaný vztah k oběma národnostem a zemím. Když se počátkem roku 1989 naskytl možnost vybudovat v Praze korespondenční středisko a bylo mi nabídnuto zde působit, trochu jsem váhala, zda se mám nyní přestěhovat a vlastně jít jinam. Ale současně jsem měla pocit, že nejsem ještě "hotova" s touto zemí. Chtěla jsem

zde žít nějakou dobu jako dospělá osoba. Proto jsem nabídku ráda přijala. Byla to pro mě napínavá doba.

Jak jste přišla k češtině? Mluvili jste doma česky?

Coudenhove-Kalergi: Doma jsme mluvili německy. Česky jsem se naučila od děti v Březnici, kam jsem jezdila k babičce na prázdniny a samozřejmě se tam také mluvilo česky s pomocným personálem. Byla to ale taková, jak se říká "Kuchtschechisch". Můj otec vždy říkal, když v roce 1939 přišli Němci a měla se volit česká nebo německá národnost, že není ani Čech, ani Němec, že je "Böhme deutscher Zunge". Byl to projev takového zemského patriotismu. Nakonec optoval pro německou řeč, tak to bylo většinou v německo-českých rodinách. Právě u české šlechty nebyla otázka "nazi", ale právě zvolení jazyka problematické. Většinou rozhodlo to, jak se v okolí rodiny mluvilo. Právě kvůli tomuto problému docházelo k roztržkám nejen mezi rodinami, ale i uvnitř rodiny.

Kým byla poprvé využita Vaše znalost češtiny?

Coudenhove-Kalergi: Mnou samotnou. Už před rokem 1968 jsem byla v Praze, v Čechách, velmi mne to vše zajímalo a nadchlo. Já i můj tehdejší manžel jsme jako většina ostatních vůbec nepředpokládali, že by mohlo dojít k okupaci Československa. O této skutečnosti jsme se dozvěděli z novin v Itálii, kde jsem byli na dovolené. Jako beze smyslu jsme z Itálie odjeli, jezdili jsme od jednoho československého

hraničního přechodu k druhému, ale nepřešli jsme.

Byla jste s někým v kontaktu v Československu?

Coudenhove-Kalergi: Měla jsem tam přátele, právě v tu dobu zde byla jedna moje přítelkyně, lékařka, s malým dítětem, ale ta se nakonec rozhodla jet zpět. Jinak jsem měla samozřejmě kontakty s českými novináři, ale ne osobní vztahy, pouze pracovní.

Jezdila jste i potom do Československa?

Coudenhove-Kalergi: Ne, dlouho jsem tam nemohla, neboť jsem natočila film, který se nelíbil tehdejšímu tamnímu režimu.

Změnil se v průběhu doby Váš vztah k Čechům a Čechám?

Coudenhove-Kalergi: Přirozeně. Mí rodiče si pravděpodobně trochu naivně mysleli, že po odchodu Němců budeme dále žít v Čechách. Ale nebylo tomu tak. V květnu 1945 jsme zde zažili pogromy. A tak když odcházela 8. května německá armáda z Čech a kdo chtěl, mohl odejít také, rozhodli se rodiče k odchodu. Šli jsme dlouhý pochod do Plzně, k Američanům, neměli jsme s sebou nic, ani baťoh. Moje maminka vyšla v papučích. Tehdy byla krásná májová noc, bylo mi 12 let a já jsem se ptala tatínka, proč musíme jít pryč. Můj otec, byl to moudrý muž, mi řekl: To je běh

dějin. Dějiny nás dovedly do předcházejícího úderu, ale ony nás zase vyvedou ven. Nepochopila jsem to zcela, ale tak jsem si to zapamatovala. Neshledávala jsem to jako strašlivé neštěstí, když jsme ztratili naše sídlo. Nikdo z naší rodiny to nepovažoval za katastrofu. Když jsem byla starší, samozřejmě jsem o tom přemýšlela, jako žurnalistka psala, diskutovala s intelektuály, ale shledávala jsem to trochu samolibě, to totální přesvědčení, že to bylo správné.

Jedno z velmi choulostivých témat české politiky se týká právě vztahu Češi-Němci. Nakolik se z Vašeho pohledu změnilo povědomí Čechů o podílu jejich předků na zločinech v tomto vztahu?

Coudenhove-Kalergi: Ten proces začal a bude trvat dlouho, tak jako to trvalo zde, i když se to nedá srovnávat. Bude to trvat tak dlouho, dokud si lidé neuvědomí vlastní zodpovědnost. Myslím, že většina lidí si toho nebyla vědoma, co se stalo. Když jsem jezdila se svými milými spolupracovníky po různých bývalých německých vesnicích, divili se, jak strašně ta místa vypadají, co z toho komunisté udělali. K tomu jsem dodávala, že tu chybi lidé, kteří zde bývali. A nebylo to jen pár lidí, nýbrž tři milióny, to věděl málokdo, mladá generace vůbec ne. Tu také méně zajímají ony staré dějiny, se kterými znovu přicházejí staří Sudetští Němci. Věřím, že na obou stranách je to uzavřená kapitola a že přemýšliví lidé se budou tímto problémem zabývat ne z hlediska přesouvání viny z jednoho na druhého, ale z hlediska dopracování se poznatku, jak to vlastně bylo.

Domníváte se, že i nadále má české umění a věda politickou funkci?

Coudenhove-Kalergi: Když jsem byla v roce 1993 v Praze, mnozí známi si právě stěžovali, že umění hraje mnohem menší úlohu než v době komunistické éry. Najednou zde byly k dostání všechny knihy, dřívě zakázané, ale nikdo je nekupoval, neboť většinu lidí zajímaly jiné věci, a to dobře vydělat, nová auta. Pro umělce to nebyla lehká doba. Domnívám se, že nyní již opět plní svoji normální funkci.

Chceme-li poznat souseda, měli bychom především vědět, co si on myslí o sobě. Co si o sobě podle Vašeho názoru myslí Rakušané a Češi?

Coudenhove-Kalergi: Řekla bych, že jsou velmi podobní. Když pojedou Videňáci a Pražáci v jedné tramvaji, nebude se vědět, kdo je kdo. Rozdíl mezi obyvatelem Innsbrucku a Vídně je mnohem větší. Není to nic nepochopitelného, neboť více jak polovina Videňanů má české předky. K dobrým vlastnostem obou patří zvláštní vtip, smysl pro dobrý život, z těch méně dobrých pak jistý stupeň malosti a závisti. A jako všechny národy i ony si o sobě myslí trochu více, než třeba skutečně jsou.

Myslíte si, že nacionální předsudky lze překonat? Co napomůže jejich odbourání?

Coudenhove-Kalergi: Nepovažuji za špatnou národní identitu. Nelze převést vše na "jednotu" od Los Angeles až po Moskvu. Věřím, že když se v létě potkávají mladí lidé s baťohy, reprezentují především typ západních Evropanů, a ne představitelů jednotlivých národností v tom starém slova smyslu.

V poslední době se objevovalo Vaše jméno častěji ve sdělovacích prostředcích v souvislosti uvažování o možných kandidátech na úřad prezidenta. Jak to vlastně začalo?

Coudenhove-Kalergi: Někteří mysleli, že by bylo dobré mít kandidáta nepartajního, navíc pozitivně působilo i to, že se vlastně jedná o kandidátku. Byla to iniciativa strany Zelených. Oslovili mě právě proto, že nepatřím do žádného "šuplíku", mám vztahy ke všem okruhům voličů, mohla bych získat podporu od široké základny sociálních demokratů, katolických okruhů, ženských hnutí, intelektuálů, liberálů, tedy širokého spektra voličů. Ale hned od začátku jsem řekla, že jsem špatná kandidátka a že moje kandidatura nepřichází vůbec do úvahy. Byla to jen krátká epizoda.

Domníváte se, že jsou platná slova E. Buska o tom, že po počáteční euforii západní země "zapomněly" na bývalé satelitní státy?

Coudenhove-Kalergi: Je jisté, že se zájmy zmenšily. Bylo to velmi krátké období, právě zde, v Rakousku. Avšak byla to iluze, neboť i ony satelitní státy se velmi málo zajímaly o střední Evropu a Rakousko. Mladí se zajímají především o Ameriku, ale ne o sebe. Byla jsem přítomna řady setkání intelektuálů těchto

bývalých komunistických zemí, a je zajímavé, že žádné takové setkání se nekonalo v nějakém městě těchto států, nýbrž v Paříži či vůbec jinde. President Havel se sice pokusil o setkání Višegrad, ale rychle to pominulo. Dnes je to tak, že tyto země jsou opět zajímavé vzhledem k rozšíření EU a NATO.

Bohužel jsem trochu skeptik, ale myslím si, že celý svět je upřen na Ameriku a Německo, než na malé státy, které musí nějak najít své místo.

Paní Coudenhove-Kalergi, jaké máte plány do budoucna a co byste si nejvíce přála?

Coudenhove-Kalergi: Oh, já jsem spokojená. Ale to souvisí zřejmě s tím, že jsem si nikdy nedělala žádné velké plány. Stále jsem žurnalisticky činná, dělám ale jen malé věci, jinak se věnuji rodině, přátelům. A chci zase do Čech.

Děkuji Vám za rozhovor.

Rozmlouvala Dr.M. Brandeis

Krajané mohou volit doma

Ve vládě i v parlamentu panuje shoda v názoru, že krajané se mohou podílet na politickém životě v České republice. Vláda proto připravuje návrh, podle kterého by čeští občané žijící v zahraničí mohli již příští rok volit své senátory. Češi žijící mimo území republiky se nemusí kvůli vhození lístku do volebních uren trmácet až do republiky. Mohou totiž své zástupce do Senátu a do sněmovny zvolit na zastupitelských úřadech kdekoliv ve světě.

Kanada zavedla pro Čechy víza

Vláda javorového listu se rozhodla zavést po dvou letech znovu víza pro české občany. Svůj krok zdůvodnila tím, že za poslední měsíc požádalo v Kanadě o politický azyl na třináct set osob s českým občanstvím, což je i na Kanadu příliš. V letních měsících totiž začaly do Kanady proudit desítky romských rodin, protože se v pořadu televize Nova od svých spoluobčanů, kteří přišli do Kanady již dříve, dozvěděli, jak snadné je v Kanadě žít. Imigrační úředníci kanadské ambasády v Praze počítají, že první přezkum učiní Ottawa za půl roku. Pokud se příliv Romů zastaví, bude je možné opět zrušit, tvrdí kanadští diplomaté. Česká vláda se i přes toto rozhodnutí Kanady nedohodla na podobném restriktivním kroku vůči Kanadánům.

Předseda ODA dá k dispozici své křeslo

První porevoluční tiskový mluvčí prezidenta Václava Havla, bývalý velvyslanec ve Spojených státech, současný senátor a předseda třetí koaliční strany - Občanské demokratické aliance (ODA) - oznámil, že na listopadové konferenci dá k dispozici svou funkci. Žantovský se k tomuto neočekávanému kroku rozhodl po šesti měsících úřadování v čele ODA. "Mám plné zuby neustálých střetů uvnitř strany," prohlásil Žantovský. Hlavně ho popudilo, že po poslední konferenci strany, na které byl zvolen předsedou, se část poslanců za ODA rozhodla neposlouchat svého předsedu.

Skryté či otevřené spory mezi jednotlivými členy ODA přerostly do takové situace, že řada politiků předpovídá brzký zánik ODA. Současná situace uvnitř třetí nejsilnější strany ve vládě se projevila i na volebních preferencích. Ještě nedávno měla strana téměř desetiprocentní podporu mezi voliči, dnes tato podpora poklesla pod pět procent, což by znamenalo, že by strana neměla své zastoupení v parlamentu.

Lux vyhrožoval koaličním partnerům

Josef Lux, předseda koaliční Křesťansko-demokratické unie - Čs. strany lidové (KDU-ČSL), adresoval předsedům zbývajících koaličních stran doporučení, ve kterém je nabádá, aby změnili chování. Zároveň svým kolegům pohrozil, že v opačném případě lidovci opustí vládu. Především chce, aby se vláda začala spíše než na transformaci orientovat na sociálně tržní ekonomiku. "Nebude-li změna politiky, musí být změna vlády," varoval Josef Lux. Premiér Václav Klaus, který se lidoveckého sjezdu zúčastnil jako host, označil Luxův výrok za příliš silný, nicméně vyjádřil přesvědčení, že koalice je schopna se dohodnout. Lux ve svém výroku neupřesnil, co si pod slovy změna vlády vlastně představuje. "Změna vlády může přijít mnoha způsoby, třeba tím, že naše koaliční strany se budou umět mobilizovat, že se chytanou za nos a skutečně nějaké změny uvnitř svých stran, které umožní změnu vlády. Mohou být i jiné varianty, ale o nich spekulovat není pro nás v tuto chvíli aktuální," řekl Lux. V poslední větě tak předseda lidovců zpochybil možnou, stále častěji uvažovanou koalici strany lidové se Zemanovou sociální demokracií.

Lidovci odmítli vládní rošádu

Nejsilnější strana ve vládě ODS již pár týdnů hledá vhodného nástupce za současného ministra vnitra Jana Rumla, který již před časem oznámil, že odchází z politiky. Rumlovi se má narodit v nejbližší době již druhý syn a tvrdí, že se chce věnovat rodině. Původně ODS navrhovala, že jeho křeslo získá současný ministr sociální práce Jindřich Vodička. Potom však přišli s návrhem, že vnitro vymění s Luxovými lidovci za ministerstvo obrany. Ti jsou totiž stále častěji napadáni za naprostý kolaps tohoto resortu v přípravě České republiky na vstup do Severoatlantické aliance. Lidovci však tyto šachy odmítli, což znamená, že po Rumlovi zdědí křeslo ministra vnitra Jindřich Vodička. ODS však musí nejprve vyřešit další problém, koho za Vodičku? Po uzávěrce: Ministrem vnitra byl jmenován Jindřich Vodička.

ODS doporučila řešení krize ve zdravotnictví

Rodná strana ministra zdravotnictví Jana Stráského - ODS - navrhla svému ministrovi řešení, jak vybruslit ze současné krize ve zdravotnictví, která se prohloubila další nedohodou mezi Všeobecnou zdravotní pojišťovnou (VZP) a lékařskou komorou o hodnotu bodu. (Každý lékařský zákrok či vyšetření je ohodnoceno bodovou soustavou. Pojišťovna a lékaři se již několik měsíců přou o to, kolik bude VZP vyplácet doktorům za jeden bod. Obě strany se zatím nedohodly k všeobecné spokojenosti ani poté, co lékaři několikrát pohrozili stávkou i tím, že budou od pacientů vyžadovat peníze v hotovosti.) Členové ODS v doporučení svému ministrovi navrhuji, aby pokračoval v přeměně zdravotní sítě, vytvořil prostor pro komerční pojištění pacientů a aby ministerstvo omezilo poskytování zdravotní péče dosud hrazené z veřejných prostředků. I sami zástupci ODS však přiznávají, že tyto doporučení nejsou na politickém poli žádnou novinkou, přibližně stejná doporučení totiž adresovali zdravotní odborníci ODS již před několika lety Stráského předchůdci ministru Lud'ku Rubášovi.

R. Schuster principiálně nevyklučuje kandidaturu na prezidenta

„Ak by občania Slovenska dostali šancu priamo voliť svojho prezidenta, potom by som svoju kandidatúru na tento post považoval za reálnu,“ povedal košícký primátor Rudolf Schuster. Predchádzal by tomu však aj jeho vlastný prieskum reálnej šance byť úspešným, pretože „nie je hazardér“. Možnosť kandidatúry R. Schustera na post prezidenta SR podľa jeho slov nesúvisí s kandidatúrou politickej strany, ktorá by ho bola ochotná podporiť. Nepopiera, že výsledky ankety denníka Pravda mu urobili radosť (s náskokom vyhral pred V. Mečiarom), a najmä to, že medzi jeho priaznivcami neboli len východniari, ale občania z celého Slovenska. „Podľa mňa by priama voľba prezidenta bola ideálnym riešením pre Slovensko, pretože v takomto prípade by bol prezident reálne nadstranícky a oveľa silnejší,“ povedal R. Schuster. „Ak sa koaličné i opozičné strany vyjadri, že sú za priamu voľbu prezidenta, nech to teda ukážu v parlamente a podporia takúto zmenu ústavného zákona. Ak bude znovu zvolený prezident jednej politickej strany, môžeme byť po voľbách opäť v tých istých problémoch ako dnes,“ dodal.

Voľba nového prezidenta by sa mala uskutočniť začiatkom roka 1998 - funkčné obdobie prezidenta Kováča končí začiatkom marca 1998. Či sa ale koalícia s opozíciou bude vedieť dohodnúť ale nie je isté a keďže to (vzhľadom na rozloženie síl) bez dohody nejde, nie je isté, či bude mať Slovensko po marci 1998 prezidenta.

Armáda utajila archiv SS

Jeden z neznámějších a nejkompexnějších archivů jednotek SS na světě je v Praze. Až donedávna k němu měli přístup badatelé, historici i náhodní zvědavci. Od října do něj nesmí nahlížet nikdo - ministerstvo obrany jej utajilo, přestože to neodpovídá českým zákonům. Ten praví, že archiválie starší třiceti let musí být veřejně dostupné. Nejpikantnější je, že ani ministerstvo obrany neví, proč archiv utajilo - jeho představitelé však tvrdí, že archiv chtěl někdo zcizit, a proto jej uzavřelo. O archiv již delší dobu žádá Německo. Praha však definitivně nerozhodla, zda spolkové vládě vyhoví.

Pretrvávajúce slovensko-české spory

Najväčším problémom zaťažujúcim slovensko-českú komunikáciu je zrejme zatiaľ nedokončené rozdelenie zvyšku federálneho majetku. Tento rok v apríli vyhlásil vtedajší český minister financií Ivan Kočárník, že sa rozdelilo už 95 percent majetku, ktorého celková hodnota predstavovala dva bilióny korún.

Dlhý a zlato

Jednou z hlavných príčin ustrnutia sporu o federálny majetok je odmietanie slovenskej strany uznať záväzok na splatenie 24,7 miliardy korún. Ten vyplýva z rozdelenia aktív a pasív bývalej federálnej centrálnej banky a potvrdil ho aj medzinárodný audit.

V. Mečiar naopak požaduje vrátenie 4,5 tony zlata z federálnych rezerv, ktoré dosiaľ zadržuje Česká národná banka. Požiadavku Slovenska na jeho vrátenie pritom česká strana nespochybňuje, avšak upozorňuje na úzku súvislosť s neplatením slovenského dlhu.

Dalšie spory

Dalším bodom, okolo ktorého sa krútia majetkové spory, je požiadavka na rozdelenie zvyškov vyše šesťdesiatich federálnych podnikov, ktorých akcie zatiaľ spravuje český fond národného majetku.

Príkladom nevyriešených pohľadávok medzi bývalými federálnymi finančnými ústavmi z poslednej doby je žaloba, ktorú tento rok v lete podala Československá obchodná banka na Slovensko za nesplácanie dlhu, vzniknutého po rozdelení tejto inštitúcie. Vec sa dostala až na medzinárodný rozhodcovský súd

vo Washingtone. Predmetom ďalších sporov sú neľahko oceníteľné hodnoty ako know-how bývalých federálnych podnikov či inštitúcií alebo

bývalá federálna vlajka, ktorej zaplatenie Slovensko požaduje. Slovensko rovnako žiada kompenzáciu za výmenu územia na Orave a Spiši majúce korene v roku 1920, keď časť Slovenska pripadla Poľsku. V hre má byť i požiadavka na splatenie nemeckého vojenského dlhu

niekdajšiemu slovenskému štátu. Kompenzáciu za vlajku, územie a nemecký dlh vyčísluje Slovensko podľa tlače na 12,7 miliardy dolárov.

Témou nezhôd sú aj niektoré predmety kultúrneho dedičstva. Pred necelými dvoma rokmi prevzala slovenská strana požadovaný Bojnický oltár, jej zoznam má však ešte zhruba dvadsať hlavných položiek. Patri k nim napríklad pôvodné zariadenie prezidentského sídla v

Topolčiankach, prvorzby svätováclavských dukátov z kremnickej mincovne či archeologické nálezy z Gánoviec. Jedným z ústretových krokov českej strany bolo tohtoročné júlové rozhodnutie českej vlády vrátiť na Slovensko zlato slovenských obetí holokaustu. Ide o zlato, ktoré počas druhej svetovej vojny zabavila vláda slovenského štátu a potom bolo uložené ako tzv. židovské depozitum v sejfoch Československej národnej banky.

Ochladenie

diplomatických vzťahov

Táto jar sa niesla v znamení ochladnutia vzťahov aj v diplomacii. V

marci a apríli nastal medzi oboma krajinami neobvyklý sled diplomatických krokov. Patrilo k nim odloženie schôdzky premiéra, slovenská hrozba sťažnosti v NATO a v neposlednom rade narážka V. Havla na údajný stihomam V. Mečiara, po ktorej nasledovalo odvolanie slovenského veľvyslanca v Prahe Ivana Mjartana do Bratislavy na konzultácie.

Po rozdelení federácie predstavitelia oboch krajín proklamovali, že dvojstranné vzťahy budú nadštandardné, vzájomné kontakty najmä premiérov však tomuto označeniu nezodpovedajú. Prvé dve stretnutia V. Mečiara a V. Klausea roku 1993 boli označené ako tajné. Najprv český premiér rokoval 19. januára v Bratislave, potom V. Mečiar v Prahe v noci z 27. na 28. januára diskutoval s Klausom o rozdelení československej meny. Posledný marcový deň toho istého roku sa obaja premiéri zišli v Brne, kde rokovali o delení majetku bývalej federácie.

Počas svojho krátkeho pôsobenia v premiérskom kresle navštívil Prahu i Jozef Moravčík.

Návštevu, avizovanú na tohtoročný apríl, premiér V. Mečiar odložil vzhľadom na "protislovenskú" politickú a mediálnu kampaň v ČR. Predseda českej vlády bol okrem zmienenej "tajnej" návštevy na Slovensku len dvakrát. Dalšie, väčšinou veľmi krátke, stretnutia oboch premiérov sa uskutočnili v „tretích“ krajinách. Na svojom poslednom stretnutí na summite CEFTA v Portoroži 12. septembra dohodli schôdzku v Piešťanoch.

Česká vláda za záplavy potrestá kuřáky

Pokud parlament schválí všetky návrhy štátného rozpočtu, budú musieť kuřáci od ledna priplatiť za krabičku cigaret približne pädesať až sedmdesiat haléřů. Vláda sice nepodpořila plány ministra Pilipa na zvýšenie spotrební daně u benzínu či alkoholu, nicméně zvýšení ceny za tabák přijala. Stoprocentně zdražená bude také dálniční známka. Vláda k tomuto rozhodnutí dospěla po mnohahodinových jednáních a

vzájemných ústupcích a zažehnala tím roztržku uvnitř koalice. Ministři museli přitlačit na kuřáky, protože po letních záplavách chybělo ve státní pokladně několik miliard korun. Finance státu budou tak napřesrok vyrovnané s příjmy a výdaji ve výši 536,635 miliard korun. Zvýšení spotrební daně za cigarety přinese státu 1,2 miliardy korun. Z navrhovaného rozpočtu vyplývá, že zdražování nájmu, elektřiny a dalších energií, jejichž ceny stát dosud reguluje, bude příští rok méně bolestiv než letos.

Tři sta tisíc domácností ztratí nárok na přídavky

Domácnosti, jejichž čistý příjem přesahuje 2,2 násobek životního minima nyní ztratili z rozhodnutí vlády nárok na dětské přídavky. Na občany tak dopadla první z úspor v sociálních dávkách, které na jaře navrhla vláda jako jednu z cest z hospodářských obtíží státu. Škrtnutím části přídávků by měl státní rozpočet ušetřit více než čtyři miliardy korun. Omezení se dotkne šest set tisíc rodin, z nichž celá polovina o přídavky přijde zcela.

NATO ostře kritizuje Českou republiku

Česká republika si vysloužila kritiku za způsob, jakým nakládá s penězi, které jí v rámci nejrůznějších vzdělávacích programů poskytují členské země NATO, i za stav armády, která v žádném případě není připravena na společné operace se Severoatlantickou aliancí. Minimálně Nizozemci a Francouzi také zaslali ministerstvu zahraničí svou protestní notu, ve které se říká, že obě země jsou rozlobeny, protože platí nákladná školení českým důstojníkům, kteří potom odcházejí do civilu. V Bruselu, kde nyní probíhají rozhovory o přistoupení republiky do aliance, se hovořilo i o těchto problémech. Ale Brusel kritizuje Prahu hlavně za více věcí: největší výtky směřují na adresu nepřipravenosti české armády a malé podpory vstupu do NATO u obyvatel (pouze necelých padesát procent, což je v porovnání s osmdesátiprocentní podporou v Polsku nesrovnatelné).

Taxikáři budou jezdit za jiné ceny

Ceny za použití taxíku v ulicích českých měst budou po dvou letech opět regulovány. Ministerstvo financí zvažuje vydání vyhlášky, která by stanovila podmínky pro jízdu taxíkem. Již dříve přišel pražský primátor Jan Koukal s nápadem, že znovu bude regulovat ceny za taxík v Praze. Koukal, který se s taxikáři potýká již čtyři roky, nejprve prosazoval deregulaci cen. Když ji vloni prosadil, zjistilo se, že někteří taxikáři si účtují za jeden kilometr až sto korun, což nejtěživěji pociťují především zahraniční návštěvníci Prahy. Proto nyní Koukal musel toto své rozhodnutí revokovat.

V českých obcích se jezdí pomaleji

Od středy 1. října se na českých silnicích výrazně změnil systém maximální povolené rychlosti. Zatímco na dálnicích se od tohoto data může jezdit až sto třicetikilometrovou rychlostí, v obcích musí řidiči zpomalit na padesát kilometrů v hodině. Policisté si od tohoto kroku slibují, že pod koly aut zahyne daleko méně chodců. Zároveň se česká legislativa přiblížila evropským normám, kde je padesátka zcela běžná.

Klaus a Mečiar se sešli v Piešťanech - naposled

Dva premiéři, kteří před pěti lety rozdělili federální stát na dvě samostatné země, se sešli ve slovenských lázních v Piešťanech, aby dokončili proces, který v létě 1992 započali. Stále totiž mezi oběma státy leží břímě nevyrovnaných dluhů, které čas od času vmetne jedna strana druhé do tváře podle toho, jak se to hodí při řešení vnitropolitických problémů. Ani při první oficiální návštěvě českého premiéra na Slovensku po čtyřech a půl letech se oba představitelé nedohodli o definitivním rozdělení bývalého federálního majetku. Nicméně určitý posun v jednání přesto nastal. Praha se například rozhodla vydat zadržované slovenské zlato. Dosud nevyřešená zůstala i po této schůzce čtyřicetimiliardová pohledávka Prahy vůči Bratislavě.

Setkání obou premiérů v jejich funkcích je pravděpodobně poslední. Že se uskutečnilo v lázeňském městě Piešťany je podle četných kritiků typické, problémy, kterých mají oba premiéři dost, ale asi nevyřeší. Klaus je podle průzkumů nejneoblíbenějším českým politikem. Vzhledem k rozporům uvnitř ODS, koalice (končící ODA ?) a slabé podpoře parlamentu není jisté, jak dlouho se ještě může udržet.

Premiér SR Mečiar je na tom obdobně. Je velice pravděpodobné, že poprvé prohraje volby (HZDS snad zůstane nejsilnější stranou, nedosáhne však zřejmě ani s podporou nynějších koaličních partnerů nadpoloviční většinu). Setkání s Klausem mu v předvolebním boji poslouží jako ukázka „snahy se dohodnout“.

Zahraníčí čeká na demokratizační změny na Slovensku, předpokládá ich až po budoucích volbách

Súčasná jeseň nápadne pripomína tohtoročnú jar. Aspon čo sa týka integračného úsilia Slovenskej republiky. Takisto ako máj i október je plný vyhlásení vládných predstaviteľov o tom, že kritika zo strany zahraničia je neoprávnená a že sa do chvíle, keď padne konečné rozhodnutie, môže ešte mnohé zmeniť. S ohľadom na rozdiely medzi spôsobom rozšírenia NATO a EÚ možno prejedukovať, že decembrový summit EÚ v Luxembursku bude pre Slovensko znamenať to isté, čo júlový summit NATO v Madride, t.j. minimálne dočasné vyradenie SR z hlavného integračného prúdu reprezentovaného Poľskom, Českom a Maďarskom.

Európska únia v roku 1993 stanovila tzv. kodaňské kritériá, ktorých plnenie je potrebné na vstup do nej. Patria medzi ne stabilné demokratické inštitúcie, právny štát, ochrana národnostných menšín a dobré susedské vzťahy. Slovensko má problémy s plnením všetkých týchto kritérií. Stačí vymenovať pekne do radu záležitosti ako nerešpektovanie verdiktov Ústavného súdu SR koaličnými poslancami NR SR, odobratie poslaneckého mandátu bývalému členovi HZDS Františkovi Gauliederovi, trápne kroky ministerky školstva SR Evy Slavkovskej ohľadom vydávania dvojazyčných vysvedčení a súčasné napätie v slovensko-maďarských vzťahoch.

Slovensko pritom ako krajina ekonomicky aj civilizačne do strednej Európy, a tým aj do EÚ jednoznačne patrí.

„Všetky asociované krajiny majú právo začať rokovania o vstupe do EÚ naraz, s výnimkou Slovenskej republiky, ktorá momentálne nespĺňa určené kodaňské kritériá,“ píše sa v dokumente o rozširovaní EÚ. Pasáž venovaná Slovensku však hovorí aj o tom, že by ho bolo treba zaradiť do posilnenej predvstupovej stratégie. Na pripravovanej Stálej európskej konferencii by malo Slovensko dostať osobitný štatút pozorovateľa, aby nebolo úplne vylúčené. Dokument EP ďalej vyjadruje nádej, že Slovensko čo najskôr uskutoční potrebné politické zmeny a pripojí sa ku krajinám, ktoré začnú predvstupové rozhovory.

Zahraníčí skrátka čaká na demokratizačné zmeny po budúcoročných voľbách. Tento fakt si veľmi dobre uvedomujú nielen opoziční politici, intelektuáli a podnikatelia, ale na neoficiálnej úrovni aj predstavitelia súčasnej vládnej garnitúry.

Divadlo Járy Cimrmana oslavilo třicet let své existence

Když 28. října 1966 přišel Jiří Šebánek s nápadem založit Divadlo Járy Cimrmana, navázal tak na úspěšný rozhlasový pořad „Vinárna u Pavouka“. Zprvu nezávazná mystifikace okolo imaginární postavy J. Cimrmana se postupně rozrostla do netušených rozměrů. Cimrman má dnes dokonce i „své“ dvě ulice, v Roztokách u Prahy a v Olomouci.

Zdeněk Svěrák k tomu říká: „Ta naše mystifikace, cimrmanovská, je obelhávání lidí za účelem humoru. Ale vlastně to obelhávání není, protože kdyby ten náš divák věřil, že všechno, co říkáme, je pravda, tak by se asi nesmál.“

Divadlo za třicet let vystřídalo šest působišť. Prvním byla Malostanská beseda, následovaly Reduta, Divadlo na Zábradlí, Branické divadlo, Solidarita ve Strašnicích šestým je nynější Žižkovské divadlo, které se dnes jmenuje Divadlo Járy Cimrmana.

U příležitosti oslav jubilea uvedli začátkem října cimrmanologové pásmo pod názvem Co spadlo pod stůl. Byly čteny texty, které se na jevišti nikdy anebo dlouho neobjevily nebo od kterých bylo z různých důvodů upuštěno. Ve druhé polovině večera se autoři rozhodli

pro tzv. triumfální pochod, při kterém jevištěm defilovalo všech 70 postav ze dvanácti her, jež od roku 1967 vznikly. Tyto hry má Divadlo Járy Cimrmana dodnes ve svém repertoáru.

Ve foyeru Žižkovského divadla byla zároveň otevřena výstava, která obsahuje plakáty, fotografie a některé rekvizity. Nedaleko divadla byl otevřen nový klub Divadla J. Cimrmana pod stylovým názvem Hospůdka Na mýtince, kde proběhla tisková konference.

V rámci oslav předali zástupci firmy Supraphon Zdeňku Svěrákovi a Ladislavu Smoljakovi Zlatou desku za prodej 5000 kompletů s deseti kompaktními disky her Divadla Járy Cimrmana. Divadlo vlastní již platinovou desku tohoto vydavatelství. Jubileum připomíná i kniha Divadlo Járy Cimrmana v obrazech 1967 - 1997.

Slavní cimrmanologové však neskládají ruce do klína. Nová hra s názvem Švestka bude mít premiéru v polovině listopadu. Další důležitá akce je připravována na prosinec. Ředitelství Národního divadla pozvalo Divadlo J. Cimrmana, aby zde sehrálo dvě představení. Výtěžek z obou těchto večerů půjde na dobročinné účely. Další plánovanou akcí je účast na příštím Pražském jaru, v jehož rámci bude sehráno představení Cimrman v říši hudby.

Na brněnské výstavě výpočetní techniky byla představena druhá verze CD-ROM Truhla Járy Cimrmana. Výtěžek z jejího prodeje činil 1,5 mil. korun a byl opět rozdělen na dobročinné účely.

Seifertova cena udělena Karlu Milotovi

Cena Jaroslava Seiferta za rok 1997 byla slavnostně předána spisovateli Karlu Milotovi za sbírku veršů Antologie aneb Protislovi. Kniha, která byla vydána v nakladatelství Mladá fronta v roce 1995, obsahuje poetické texty z období 60. - 80. let.

Karel Milota se narodil 16. září 1937 v Praze. Při zaměstnání vystudoval Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy. Psal literární studie a kritiky, překládal ruské prozaiky a básníky. Jako překladatel, editor a dokumentarista pracoval Karel Milota ve svém občanském povolání ve státní správě, v oboru vědeckotechnických informací.

Čtenářům je Milota znám spíše svými prozaickými texty, které vznikaly v sedmdesátých a osmdesátých letech, např. povídky Noc zrcadel (1982) nebo Dáblův dům (1994). Próze se však autor už v současné době nevěnuje.

K vydání se připravují Milotovy literárněteoretické stati z šedesátých let Vzorec řeči a řeč vzorce, které nesměly v období normalizace vyjít.

Mezi dosavadní držitele ceny Jaroslava Seiferta patří např. Antonín Brousek, Petr Kabeš, Ludvík Vaculík, Bohumil Hrabal, Dominik Tatarka a Milan Kundera.

Jen pro dospělé muže

Jaroslav Hašek, autor Osudů dobrého vojáka Švejka, byl také známým mystifikátorem. Stačí připomenout jeho Stranu mírného pokroku v mezích zákona nebo příspěvky do přírodovědeckého časopisu Svět zvířat. Jeho mystifikace však byly málokdy samoúčelné - většinou spíše odkrývaly a poukazovaly na hlubší skutečnosti.

Pod názvem Jen pro dospělé muže vychází nyní v nakladatelství Hynek v Praze výbor z Haškových mystifikací. Tento výbor pořídil a doplnil známý

pražský rodák Eugen Brikcius.

CD-ROM o Rudolfovi II.

Na trh CD-ROM přibyl nový titul, který doplňuje nedávno ukončenou výstavu Rudolf II. a Praha. Interaktivní CD nazvaný Rajka aneb Kabinet kuriozit je zaměřen na tajemný svět alchymistických věd Rudolfovy doby. Výtvarné řešení zpracoval Bedřich Glaser, dlouholetý spolupracovník Jana Švankmajera. Komentář je doprovázen texty a rozsáhlým obrazovým materiálem. Audio část je tvořena

hudbou podle kompozic Rudolfova osobního lékaře Michaela Maiera v provedení souboru Ars Cameralis.

Pražský uličník

Nakladatelství Libri v Praze vydalo Encyklopedii názvů pražských veřejných prostranství. Tak zní podtitul prvního dílu příručky pro zájemce o historický vývoj názvů pražských ulic. První díl publikace zahrnuje písmena A-N. Kniha vyšla v rozsahu 600 stran a je vybavena bohatým obrazovým doprovodem.

Pavel Landovský

ztělesňuje sveráznou postavu pošťáka Kokesche v novém filmu Ivana Vojnára „Cesta pustým lesem“. Ivan Vojnár zasadil děj do tajemné přírody šumavských hvozdů v době kolem roku 1913. „Zvláštní období před první světovou válkou mě zajímalo i proto, že v něm cítím předzvěst rozvratu přirozené lidské pospolitosti, která měla záhy následovat“, přiznal režisér. Jeho film je spíše básní v obrazech a hudbě, je vnitřním rozpomínáním se na cosi prvotního. Vedle Landovského ve filmu hrají mj. písničkář, herec a spisovatel Václav Koubek, Jana Dolanská, Eliška Sirová a Jiří Soukup.

Verdiho Rekviem v Terezíně

Verdiho Rekviem v provedení, které připravila Nadace Hans Krása, zaznělo na dvoře Malé terezínské pevnosti - místě, jež bylo svědkem smrti mnoha tisíců lidí. Byla to pocta všem židovským umělcům a tvůrcům, kteří zde dokázali vytvořit dodnes žijící díla.

Nad koncertem převzali záštitu český prezident Václav Havel a německý prezident Roman Herzog. Skladbu nastudoval německý dirigent Gerd Albrecht s Českým komorním a Pražským komorním sborem, Spolkovým mládežnickým orchestrem z Německa a zahraničními sólisty.

Verdiho Rekviem se hrálo v bývalém ghettu poprvé v roce 1943, kdy je s vězni připravil dirigent Rafael Schächter. Většina účinkujících nalezla smrt v plynových komorách, Schächter zemřel na pochodu smrti.

Pravidelné rozhovory s prezidentem na ČT

Pravidelný pořad Interview s prezidentem začala v polovině října vysílat Česká televize. Václav Havel se zřejmě těmito rozhovory, které mají být věnovány politickým tématům, snaží čelit poklesu své popularity ohrožující jeho případné znovuzvolení. Oblíbenost prezidenta negativně poznamenal jeho sňatek s herečkou Dagmar Veškrnovou.

110 let Josefa Lada

Když se z Československa vystěhovali lidé a žádali o povolení k vývozu obrazů, nejčastěji se mezi autory odvážených děl objevoval Josef Lada. Soupeřit s ním mohl jen J. Šetelík se svými obrazy Prahy. S Ladovými obrázky si lidé brali do ciziny kus českého ducha. Brali si s sebou všechno krásné, co si lidé spojují s českým venkovem. Kouzelný svět dětství, ve kterém má všechno svůj přirozený řád řízený roční dobou a ustálenými zvyky. Ve Sváteční hospodě spolu sedí pan učitel, pan farář, pan starosta a pan lesní. Ze všech koutů hostince dýchá pohoda. Vesnička má svou náves a kostelík, na jaře všechno kvete, slaví se Velikonoce, v létě se děti koupou, na podzim se sklízí, v zimě se koná zabijačka a oslavují se vánoční svátky. Zkrátka všechno je, jak má být. Nic není převráceno vzhůru nohama. I ta rvačka při tancovačce patří do tohoto organického řádu. A pan starosta z Ladovy knihy Bubáci a hastrmani říká: „Obec by takové řádné a řemesla znalé strašidlo potřebovala.“ V rybníce samozřejmě musí být vodník zrovna tak, jako v mlýně mlynář. Ovšem synáčkové strašidla pana Mulisáka a vodníka pana Brčála musí chodit řádně do školy jako ostatní svět. Všechno je důvěrně známé, lidské a blízké. Štědrovečerní noc je naplněná tichou posvátností. Ale všichni svatí a Pán Bůh sám jsou vesnickými sousedy a

Ježíšek se narodil kousek za vesnicí. Škarohlidi možná namítnou, že život na venkově zdaleka nebyl takovou idylkou. Ale Lada přece nepředstírá, že zobrazuje reálný svět. Svými jasnými barvami ukazuje pohádku o české vesnici.

Ale Josef Lada nebyl jen malířem snů o rajském venkově. Je také spolutvůrcem jedné z nejpozoruhodnějších postav české a snad i světové literatury – Josefa Švejka. Těžko si hrdinu Haškova románu lze představit jinak, než jak ho známe právě z Ladových ilustrací. Zavalitý Švejk s modrými očima, u kterého si nikdy nejsme jisti, jestli si z nás dělá blázny nebo je sám blázen. A nezapomeňme ani další postavy – elegána nadporučíka Lukáše, pitomce poručíka Duba, nenažrance Balouna či zpustlého feldkuráta Katze.

Ale ani geniálními ilustracemi Švejka se nevyčerpává Ladova umělecká kreativita. Ještě jsme se přece vůbec nezminili o Ladových říkadlech ani o jeho politických karikaturách. Organizátoři výstavy konané ke 110. výročí narození Josefa Lada v galerii Ambit (Praha 1, Jungmannovo náměstí 18) položili důraz především na Ladu pohádky a idyly. Ne náhodou nese expozice název Josef Lada – pohádkový svět. Nadšené oči malých i velkých návštěvníků výstavy dokazují, že tento svět stále neztratil nic ze své přitažlivosti. Výstava probíhá až do 30. listopadu.

Plovoucí pes

V letošním ročníku soutěže Czech Press Photo zvítězil snímek fotoreportéra agentury Reuter's, Petra Joska s názvem Plovoucí pes, pořízený během červencových povodní v Uherském Hradišti.

Soutěže o nejlepší fotografii roku se zúčastnilo 202 fotografů s 2254 pracemi. Mezi oceněnými byl i fotograf Lidových novin Eduard Erben. Získal 3. místo v kategorii Lidé, o nichž se mluví za snímek Zdeňka a Jana Svěrákových Oskafi. V této kategorii zvítězila fotoreportérka ČTK Judita Maureová za snímek libajících se manželů Havlových bedlivě sledovaných okolo stojícími politiky.

Vítězné snímky jsou vystaveny na výstavě Czech Press Photo '97 ve Staroměstské radnici v Praze.

650 let Karlovy univerzity

S přáním, aby „nemuseli se v cizině doprošovat almužny, ale aby nalézali v království stůl k hostině připravený“ založil Karel IV. v Praze univerzitu a povýšil tak město mezi významná kulturní střediska Evropy. Dne 7. dubna 1998 uplyne od této události již 650 let.

„Vědomi si významu tohoto výročí a naplnění touhou, aby se na jeho oslavách podílel každý, kdo chce s námi sdílet radost nad tím, že ho můžeme slavit jako obec svobodných členů univerzity, zveme vás k účasti na jubilejních oslavách..., kterými chceme připomenout dějiny Univerzity Karlovy i její místo v současném světě vzdělanosti a kultury,“ prohlásil rektor Karlovy univerzity prof. Karel Malý.

Oslavy budou opravdu velkolepé. Oficiálně budou zahájeny 17. listopadu t.r. a potrvají do 7. dubna 1999 (!), nejen v Praze, ale i v Hradci Králové a Plzni. V jejich rámci se uskuteční mnohá setkání, vědecké konference, výstavy, koncerty i sportovní klání. Velkou společenskou událostí bude reprezentační ples na Žofíně v listopadu

t.r. V lednu bude zahájena výstava o vývoji Univerzity Karlovy v Karolinu, která bude během svého trvání (do dubna 1999) doplňována o prezentace jednotlivých fakult UK. V únoru bude zahájena výstava děl českých výtvarných umělců v Karolinu. Samostatné výstavy budou probíhat i na jednotlivých univerzitních fakultách.

Pro širokou veřejnost jsou určeny Dny otevřených dveří v Karolinu 21. a 22. 3. 1998, při kterých bude fungovat průvodcovská služba. V chrámu sv. Víta bude 6. dubna sloužena ekumenická mše za účasti pražského arcibiskupa M. Vlka, spojená s položením věnců k hrobu Karla IV. Neméně zajímavou akcí bude sympozium Týden zahraničních Čechů, které se bude konat koncem června příštího roku. (Bližší informace pro zájemce u předsedkyně KK.)

U příležitosti výročí Karlovy univerzity byly vydány čtyřsvazkové Dějiny Univerzity Karlovy, reprezentativní dílo významných českých historiků pod redakčním vedením Františka Kavky a Josefa Petráně.

V.V.

Perly českého divadla na videokazetách

Orkényho Kočiči hra - legendární inscenace Národního divadla s Danou Medřickou a Vlastou Fabiánovou - je prvním titulem, kterým zahájila svou ediční činnost společnost Thespis. Dalšími plánovanými tituly jsou Cyrano z Bergeracu s Jaromírem Hanzlíkem, Brouk v hlavě s Jiřinou Jiráskovou a Vlastimilem Brodským, Jindřich IV s Milošem Kopeckým, Dům na nebesích s Jiřinou Bohdalovou a rozhovor v domě Steinových o nepřítomném panu Goethovi s Ivou Janžurovou.

Thespis hodlá vydávat úspěšná představení Národního divadla i studiových a oblastních scén. Plánováno je i monodrama v podání Jaroslavy Adamové Lidský hlas. Ke každému titulu vyjde knížka, která bude obsahovat fotografie, dobové kritiky, ukázky ze scénáře a další zajímavosti. Kazety i knížky (obojí samostatně) budou v prodeji v nakladatelství Fortuna a v Národním a Vinohradském divadle. Cena kazety bude přibližně 300,- korun.

Ceny za literaturu

V Míčovně Pražského hradu byly předány Státní cena za literaturu a Státní cena za překladatelské dílo za rok 1997, které uděluje Ministerstvo kultury České republiky. Státní cenu za literaturu obdržel literární teoretik Milan Jankovič (1929) za soubor studií Kapitoly z poetiky Bohumila Hrabala. (Vydalo v roce 1996 nakladatelství TORST.) Jankovič byl editorem samizdatových a později i oficiálních spisů Bohumila Hrabala. Do roku 1971 pracoval v Ústavu pro českou literaturu AV ČR, v období normalizace se živil jako pomocný dělník, noční hlídač i fotograf.

Státní cenu za celoživotní překladatelské dílo obdrželi manželé Luba a Rudolf Pellarovi. Do češtiny přeložili mj. romány Williama Faulknera, Jerome S. Salingera a Arthura Millera a divadelní hry Tennessee Williamse.

Staroslověnský slovník dokončen

Čeští slavisté dokončili unikátní dílo světového významu - čtyřsvazkový Slovník jazyka staroslověnského. Završení vědeckého úsilí dvou generací slavistů a téměř čtyřicetileté vydavatelské práce přijel do Prahy oslavit vědci téměř ze všech evropských zemí.

Staroslověnštinu jako umělý jazyk vytvořili věrozvěstové Cyril a Metoděj pro potřebu křesťanské mise na Velké Moravě. Prvními staroslověnskými texty byly překlady vybraných pasáží z bible. Staroslověnština byla psána hlaholicí a cyrilicí. Slovník sám je postaven na cyrilici a vychází z 95 rukopisných literárních památek 9. - 12. století.

Všichni evropští vědci včetně vídeňského profesora slavistiky Heinze Miklase se na oslavě dokončené práce shodli na tom, že jde o dílo epochálního významu.

Po tomto slovníku by měly následovat Etymologický slovník jazyka staroslověnského, řecko-staroslověnský a latinsko-staroslověnský slovník a nové doplněné vydání Staroslověnského slovníku. Vydání těchto děl je však závislé na štědrosti sponzorů.

Každá žena pořádná

Je název expozice vyšívání kuchyňských závěsů, tzv. nástěnných kuchařek, vyšívání ručníků a pruhů do polic, která je instalována v Regionálním muzeu u Jilovém u Prahy. Výstava potrvá až do února příštího roku.

Dve legendy - Ján Lehotský a Vladimír Mišík

Ako ste si už asi prečítali na strane 2, vystúpia v sále českej školy v autorskom večere dve známe osobnosti československej hudobnej scény - Ján Lehotský a Vladimír Mišík. Obe mená sú zrejme čitateľom dostatočne známe, veď na scéne pôsobia už 30 rokov a doma patria medzi najpopulárnejších. Prinášame ale aj tak krátke profily oboch hudobníkov, pretože tu v Rakúsku nemusia byť všetkým známi.

Ján Lehotský začínal v skupinách Lubo Belák sextet, New Blues Five a Gentlemani. V roku 1972 nastúpil do skupiny Modus, kde sa v roku 1974 po osobných zmenách a znovuoobnovení skupiny jej lídrom. Prostredníctvom skupiny Modus, najmä jej činnosti 1976-80 sa podieľal na vytváraní rockového modelu populárnej hudby a v druhej polovici 70-ych rokov patril k najväčším hitmakerom ČSSR. Jeho piesne si získali celoštátnu popularitu a vyniesli skupinu v ankete o Zlatého slávika v r. 1979 na 6. miesto, v r. 1980 na 4. miesto a v r. 1981 na 5. miesto v kategórii najpopulárnejších hudobných

skupín. Skupina Modus potom prechádzala viacnásobnými personálnymi zmenami, ale Lehotskému sa vždy darilo objavovať pre ňu nové talenty (Gombitová, Žbirka, Greksa, Vyskočány, Novotná), pre ktoré bola takáto príležitosť vítaným odrazovým mostikom do ďalšej kariéry.

V 90-ych rokoch skupina Modus končí činnosť a Lehotský vydáva platne - vlastne dnes už CD - pod svojim menom. Aj na nich pokračuje v hľadaní nových tvári. Na poslednom CD „Čiernobiely svet“ tak môžeme počuť Moniku Hilmerovú, ktorú sme v októbri videli vo Viedni vystupovať s jej domovským súborom Radošinské Naivné Divadlo. Jána Lehotského sme vo Viedni mali možnosť vidieť ako súčasť programov Večer Milana Markoviča a tiež Jubileum Milana Lasicu a Jula Satinského, kde sa staral hlavne o hudobnú stránku predstavení.

Vladimír Mišík začínal v rockových skupinách Comets a Matadors. Po prechode k skupine Blue Effect koncom 60-ych rokov natočil s touto známu platňu „Meditace“. Jedným z vrcholov Mišíkovej tvorby bola jediná platňa formácie Flamengo, ktorá vyšla pod názvom „Kuře v hodinkách“ a ktorú veľmi priaznivo prijali nielen fanúškovia, ale aj hudobní kritici. Len oficiálnym miestam sa nepáčili dlhé vlasy členov skupiny. Po rôznych šikanovaniach potom časť Flamenga emigrovala a platňa stihla vyjsť až vlastne po tomto rozpade skupiny len v

minimálnom - nereálne nízkom náklade, aby sa tak na dlhé roky stala najžhánanejšou platňou v Československu.

Mišík potom spieva v skupinách Formace, Energit, ale jeho meno je najviac spájané so skupinou Etc... Najznámejšími piesňami z tohto obdobia sú „Stříhali dohola malého chlapečka“ a „Variace na renesanční téma“, ktoré v podstate zľudovali. Po ďalších zákazoch a „nedoporučeníach“ (dobový výraz) zostavuje Mišík koncom 80-ych rokov vlastnú skupinu, s ktorou potom po zmene režimu pravidelne nahráva nové platne.

Priatelia Lehotský a Mišík sa u nás vo Viedni predstavia spoločným komorným programom za podpory klavira a akustickej gitary, s ktorým vystúpili na oslave Mišíkovej 50-ky v Prahe a Lehotského 50-ky v Bratislave. Srdečne pozývame!

Česko-německý projekt Dědictví a budoucnost

Další volné pokračování časově neohraničeného kulturního projektu česko-německé iniciativy Dědictví a budoucnost je ohlášeno na podzimní měsíce.

Po zářijových Dnech Jana z Teplé, které spolupřádal přemónstrátský klášter v Teplé u Mariánských Lázní, následovaly říjnové koncerty a divadelní představení. Na listopad jsou připraveny další koncerty a repríza mimořádné inscenace, středověkého literárního díla Jana z Teplé (zvaného též ze Žatce) Oráč a smrt. Inscenace v režii D. R. Pažizka a v podání Jitky Molavcové a Alfréda Strejčka se koncem měsíce představí i v Berlíně.

Peter Kubovsky v RKI

V Kokoschkově galerii Rakouského kulturního institutu v Praze probíhala minulý měsíc výstava rakouského výtvarníka Petera Kubovského, zaměřená na práce vzniklé na pražské motivy.

Kubovsky se narodil v roce 1930 v Břeclavi. V roce 1945 uprchl s rodinou do Lince, kde se usadil. V letech 1947-1953 navštěvoval v Linci výtvarnou školu, která se v roce 1973 změnila na Vysokou školu výtvarného umění. Kubovsky na ní učil krajinu, kresbu a architekturu až do svého odchodu do penze v roce 1995.

V Praze vystavoval již v roce 1968

společně s dalšími 20 rakouskými malíři v Galerii bratří Čapků.

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

a tlumočení Mag. Zdena Sklenar, 1020 Videň, Stuwertstrasse 8/21.
Tel. 7268562 n. 0663/028148, priv. 02674/89302.

POZOR! Změna tel. čísla ve Vídni:
7268562

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

dokumentů, úřed. listin, smluv aj. provádí univ. lektor Dr. Dietmar Koller, Weideng. 2, 2333 Leopoldsdorf.
Tel. 02235/44637, 0663/911 88 30, fax 02235/44638

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

Mag. Lenka Kovarik, 1210 Videň, Felix-Slavik-Str. 3/1/10.
Tel. 2908809

OVERENÉ PREKLADY

dokumentov, uradných listín, zmlúv ako aj konzekutívne tlmočenie z jazyka slovenského a českého, ako aj do jazyka slovenského a českého vykonáva súdny znalec - tlmočník. Tel. číslo k dispozícii v redakcii časopisu.

MÁTE PROBLÉM?

Platíte hodně? Rád vám poradím ve všech otázkách pojištění a financování. Rychle-spolehlivě-seriózně. Marek Jedlička, 985 9070/24, priv. 259 37 29, Rennbahnweg 46/2/8, 1220 Videň.

UBYTOVÁNÍ VE VÍDNI M. Sed'a, 1070 Videň, Westbahnstr. 18.
Tel. 524 38 73, 6172706

ZÁJEMCI O VOLEJBAL,

muži i ženy se základními znalostmi - hrajeme pro radost z pohybu - informace N. Štěrbová, tel. 749 12 08.

PRODÁM ZAHRADU

1.350 m² mezi Jindřichovým Hradcem a rak. hranicemi, ca. 160 km od Vídně. Oplocená, zahr. chatka, elektrika, studna, koupání, les, lyžařský vlek, ovocné stromy, ideální k rekreaci. Cena 83 300.000,-. Tel. Praha 004202/8559886

24-LETÝ TRUHLÁŘ

hledá práci v oboru. Tel.: 29 47 446 večer.

Nezapomeňte nahlásit případnou změnu adresy:

POSTARÁM SE

o vaši domácnost i zahradu, nakoupím, chutně uvařím a upeču, vyperu, vyžehlím, uklidím, buď občas nebo denně. Zn. všestranná.

MLADÁ ČESKÁ UČITELKA

KLAVÍRU poskytne hodiny na klavír jak pro začátečníky, tak pro pokročilé. Docházím do rodiny. Mluvím i německy. Tel.: 259 10 01.

DUCHOVNÍ SLUŽBA

České katolické misie

Katholische Mission für Tschechen

1030 Hagenmüllergasse 31,

Tel. záznamník 0222/715 48 42.

Postfach 134, 1091 Wien

Římskokatolický kostel

„Nejsvětějšího Vykupitele“

Tschechische Erlöserkirche

1030 Wien, Rennweg 63

Mše svatá v sobotu v 18 hod., v neděli a zasvěcený svátek v 10.00, první pátek v měsíci ve 14.30.

Římskokatolický kostel

„Panny Marie na nábreží“

Kirche Maria am Gestade

1010 Videň, Salvatorgasse 12

Mše sv. každou neděli a zasvěcený svátek v 8.30 h

Římskokatolická

Katedrála sv. Štěpána

Wiener St. Stephansdom

svatá zpověď pondělí 16-18, úterý 15-17, středa 13-14 hod.

STAROŽITNOSTI

restaurují, nakupují, prodávám, komise.

V. Fiedler, Videň 7, Siebensteng. 20 tel. 93 35 81

ZLATNICTVÍ, HODINÁŘSTVÍ

Richard Arnold - Opravy šperků a hodin; předělávky, vlastní výroba (též z doneseného materiálu). 1100 Videň, Buchengasse 88, tel. / fax 604 54 85

ZNÁMKY - MINCE

Odborný obchod Emanuel Topol, Videň 17, Ottakringerstr. 82, tel. 486 42 12
po-pá 9.30-12.30, 14.30-18, so 9.00-12.30

KOŘENÍ, ČAJE, SUŠENÉ OVOCE,

z celého světa nabízí Libuše Bártek, Brunnenmarkt, Videň 16, tel. 43 97 18

ČESKY A SLOVENSKY MLUVÍCÍ LÉKAŘI VE VÍDNI

MUDr. Stanislav Štěrba, univ. doc., odborný lékař pro vnitřní choroby, zejména srdce. Videň 11, Simmeringer Hauptstr. 80, tel. 749 12 08

MUDr. Zdenka Gabriel Weiss, odb. ortopédka, též dětská. Videň 5, Pilgramm-gasse 10, tel. 58 74 460.

MUDr. Vladislav Lipták, odb. lékař pre vnútorné choroby, Videň 1, Zelinkagasse 12, tel. 533 58 34.

MUDr. Vít Doležal, zubní lékař, ordinace Billrothstr. 20, Videň 19, tel. 319 25 73

MUDr. Tomáš Čech, ortopéd a ortopedický chirurg, Videň 11, roh Simmeringer Hauptstr. - Kopalgasse 1/3/3. Tel 74 32 03, nebo 67 64 303.

MVDr. Eva Ruttnerová, zvěrolékařka, 1150 Videň, Robert Hamerlingg. 1. Tel. 892 60 92.

Mag. Ladislav Nykl, psychoterapeut, psychologické poradenství, zajímavé pohovorové semináře, praxe Ledererg. 17/7, Videň 8, tel. 523 57 44 n. 0664/3570676

MUDr. Jiřina Bodnar, choroby kožní a pohlavní, po,čt 14-18.30, út. 8-13, pá 8-11, Josefstädterstr. 3/4-5, Videň 8, tel. 406 99 41

MUDr. Kamila Hajek, soukromá léčba homeopatií, Ada Christengasse 2/F/8, Videň 10, tel. 689 22 80

ČESKY MLUVÍCÍ PRÁVNÍK

Adresa je k dispozici v redakci.

SANO TOURS

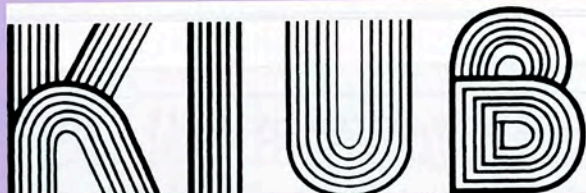
Reisebüro Loppreis Zorika, Videň 3, Rennweg 21, tel. 715 95 55, fax 715 95 56
Zařídí pro Vás cesty do celého světa letadlem, autobusem, vlakem, lodí.
Sleva pro krajany. Mluvíme česky.

LAVENDL

Obchod s přírodními produkty, potraviny z kontrol. biolog. zemědělství, makrobiotika, prav. prodejní výstavy
Karl Meissl- Str. 3 (Wallensteinplatz 2), tel. 333 17 83
po-pá 8.30 - 18.30, so 8.30-12,30 hod.

KULTURNÍ KLUB. Informační bulletin. Majitel, nakladatel, vydavatel, tisk
Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku, 1080 Wien, Schloßelgasse 18,
tel./fax 402 32 99. Vychází měsíčně kromě prázdnin. Bankovní spojení Bank
Austria, č. účtu 683 035 901.

KULTURNÍ KLUB. Informationsbulletin. Medieninhaber, Verleger, Hersteller und
Herausgeber Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich, 1080 Wien,
Schloßelgasse 18, Tel./Fax 402 32 99. Erscheint monatlich außer Ferien.
Bankverbindung: Bank Austria, Kontonummer 683 035 901.

P.b.b. Erscheinungsort und Verlagspostamt - 1080 Wien

10

prosinec 1997

16. ročník

KULTURNÍ MĚSÍČNÍK ČECHŮ A SLOVÁKŮ V RAKOUSKU

15 öS

Z OBSAHU:

Bude zima, bude mráz, kam se schováme?

strana 3

Klaus navrhuje změny

strana 4

Prezident Havel v nemocnici

strana 5

Praha a NATO

strana 6

Kavárna Slavia opět otevřena

strana 8

Václav Hudeček v Karolinu

strana 10

Kam?

Kulturní klub vám všem přeje:

**Radostné Vánoce
a
šťastný nový rok**

K a l e n d á ř

- 3. prosince** středa, 19.30 hod. **Dvě legendy: V. Mišík & J-Lehotský. Sál české školy, Sebastianplatz 3, 1030 Vídeň.**
- 6., 13., 20. 12.** sobota 19.00 hod. **Adventní koncerty** (komorní orch. MUSICALE) v českém kostele na Rennwegu 63, 1030 Vídeň. Tel. 0664-43 17 059
- 7. prosince** neděle, výlet **Wiener - Hütte**, sraz v 10 h. v Rodaunu, kon.st. linky 60. Pořádá Klub čl. turistů v Rakousku.
- 7. prosince** neděle, po dětské mši v 10.00 hod. přijde sv. Mikuláš do českého kostela na Rennwegu 63, 1030 Vídeň.
- 11. prosince** čtvrtek **Vánoční koncert G. Beláček**, bas, **J. Nagy-Juhász** - klavír. Poř. Slovenský. Inst. ve Vídni v Italském kulturním institutu, Ungargasse 43, 1030 Vídeň.
- 13. prosince** sobota 16.00 opereta **Tulák** od Rudolfa Piskáčka. Účinkuje Vlastenecká omladina. V divadelním sále české školy, 1030, Sebastianpl 3. Přijďte se podívat!
- 14. prosince** neděle, výlet **Baden - Einöd - Guntramsdorf**, odjezd vlaku 8.24 h Vídeň-Meidling, výst. st. Baden. Pořádá Klub čl. turistů v Rakousku.
- 20. prosince** sobota 16.00 **Předvánoční posezení** s literárně-hudebním programem, tombolou a bufetem ve Slovanské besedě v Drachengasse, 1010, Vídeň. Pořádá Sokol III/XI.
- 21. prosince** neděle 20.00 hod. **Příběh vojáka** divadlo "Alfréd ve dvoře" - pantomima z Prahy. Theater BRETT, Münzwardeingasse 2, 1060 Vídeň.
- 24. prosince** středa 22.00 **Česká vánoční mše J.J. Ryby** v českém kostele na Rennwegu 63, 1030 Vídeň.
- 25. prosince** čtvrtek 10.00 **Vánoční koledy**, zpívají žáci, učitelé a absolventi školy Komenského v českém kostele na Rennwegu 63, 1030 Vídeň.
- 24. ledna** sobota 19.30 **Šibřinky** v národních krojích. Pořádá Sokol XII/XV: Haus der Begegnung Rudolfsheim, Schwenderg. 41, 1150 Vídeň.

Nové telefonní tarify v Rakousku

Rakouský Telekom změnil od 1. listopadu poplatky za telefon nejen ve vnitrostátním, ale i v mezinárodním telefonním styku.

Česká republika a Slovensko (a další sousední státy Rakouska) jsou zařazeny do 1. tarifní zóny, v níž činí poplatek pro telefonní účastníky zařazené do kat. "Standardtarif" za jednu minutu hovoru: v pracovní dny (po - pá) od 8 - 18 hod. (Tagestarif I a 2): 5,28 ATS /dosud 8,00 ATS/, od 18 - 8 hod. a o víkendech (Spartarif a Superspartarif): 4,40 ATS /dosud 6,67 ATS/. Pro telefonní účastníky zařazené do kategorie "Minimumtarif" činí tyto poplatky 5,58 popř. 4,65 ATS.

Další změny tarifních sazeb se dají očekávat po vstupu konkurence do telefonní sítě od ledna 1998. Zajiček

"Hej mistře, vstaň bystře!"

Vážení a milí krajané!

Dnes si Vás dovoluje oslovit sbormistr chrámového sboru našeho českého kostela Nejsvětějšího Vykupitele na Rennwegu 63. Je to již 12 let, co jsem převzal řízení chrámového sboru po p. Hrabánkovi. Z původního chrámového sboru mezi nás již nikdo nechodí. Přesto chrámový sbor žije a snaží se ze všech sil přispět k životu našeho českého katolického společenství. Chci se obrátit na krajskou veřejnost a pozvat do našeho chrámového sboru všechny ty, kteří rádi zpívají.

Budeme, jako již tradičně, zpívat "Rybovku", tedy "Českou mši vánoční" od Jakuba Jana Ryby.

Zkoušky začínají ve středu 19. listopadu 1997 v našem českém kostele na kůru v 19:00 hodin. Začínáme přesně a také přesně ve 20:00 hodin jdeme zase domů.

Zpíváme na Štědrý den (24. 12.) ve 22:00 hodin.

Opakujeme v neděli 11. 1. 1998 v 10:00 hodin - následuje společný oběd chrámového sboru.

Přijďte mezi nás, těšíme se na Vás

Jiří Čech - sbormistr

KURZ NĚMČINY

PRO ZAČÁTEČNÍKY

Od ledna 1998

Přihlášky na tel. č. 8893335

Sokol informuje

Sokolská župa rakouská uspořádala v neděli 26. října, tedy v den rakouského státního svátku, tradiční Pochod zdatnosti. Ve Strebersdorfu se sešlo 33 Sokolů, kteří se vydali směrem k Bisambergu. Počasí toho rána spíše nelákavé se během dne poněkud umoudřilo, a tak procházka podzimně zbarvenou krajinou zanechala nejen zdravě zčervenalé tváře, nýbrž i krásný duševní prožitek.

V neděli 16. listopadu bojovalo 20 žen v tělocvičně sokolské jednoty XVI/XVIII o titul nejlepší stolní tenistky. Soutěžilo se ve třech věkových kategoriích a vítězkou celého turnaje se stala sestra Vohryzková z jednoty XVI/XVIII, která se tak již podruhé stala držitelkou Putovního poháru.

Případně zájemce upozorňujeme, že se našich sportovních soutěží mohou zúčastnit i nečlenové sokolské organizace jako hosté. Podrobnější informace získáte telefonicky u bratra náčelníka Pavla Rodta na tel. č. 802 53 82. Se značným předstihem oznamujeme, že v neděli 29. března 1998 budeme opět pořádat turnaj ve stolním tenisu, tentokrát pro muže. A uvažovat můžete také již dnes o účasti při jiné, stjeňe atraktivní soutěži v plavání, pro kterou jsme zvolili termín neděle 8. března. Místem konání bude Stadthallenbad.

A na závěr ještě pozvánka od jednoty III/XI na předvánoční posezení s vánočně laděným literárně-hudebním programem, tombolou a bohatým bufetem na sobotu 20. prosince v 16:00 hodin. V příjemném prostředí sálu Slovanské besedy v Drachengasse nebudou samozřejmě chybět vánoční koledy, které si budete moci nejen poslechnout, ale i zazpívat s sebou.

Štěrbová

Bude zima, bude mráz, kam se schováme ?

Tentokráte ne do bezu, ale do kožichu.

Pro náš poslední letošní rozhovor jsme se vypravili do jednoho z největších obchodů s kožešinami - Pelze Liska -, jehož majitelem je Kommerzialrat Michael Liska, jeden z úspěšných obchodníků se silným vztahem k Československé republice.

Pane Liško, kdy jste se dostal do Rakouska a z které části Československa pocházíte?

M. Liska: Narodil jsem se na Podkarpatské Rusi, optoval jsem pro Čechy, abych zůstal Čechem, neboť Podkarpatská Rus potom odešla.

Byla to náhoda, že jste se dostal ke kožešnictví, či to byla rodinná tradice ?

M. Liska: Pocházím z rodiny sedláka. Doma jsme na horách pěstovali ovečky, takže jsem od dětství viděl, co se dělá s kůžemi. To však nebyla žádná kožešnická profese, byla to zcela běžná činnost na vesnici. Ke kožešnictví jsem se dostal vlastně náhodou. V roce 1938 jsem byl vojákem československé armády v Hradci Králové, tam jsem se seznámil s jedním vojákem, který pracoval v kožešinách. S tím jsem se domluvil, že půjdeme společně do Prahy. Mí bratři už v Praze kůže prodávali. Když v roce 1939 obsadili Němci republiku, vrátil jsem se do domova, který v tento čas byl v Maďarsku. Maďaři mě poslali do bojů, ale já jsem vyskočil z vlaku a odešel k partyzánům. Tam byli Češi, Slováci a Rusové. Když přišel veliký sníh, odešli Poláci zpět do Polska a my zbylí, dva Rusové, dva Češi a polští důstojníci, kteří se nemohli vrátit domů, jsme odešli k partyzánům do Ruska. Bojovali jsem na Dukle, na frontě až do Krakova, potom na Slovensko a až do Čech. Po skončení války jsem zůstal v ruské armádě, byl jsem potom demobilizován a poslán do Prahy na Ministerstvo obrany. Tam u generála Svobody byly všechny papíry z Ruska, dostal jsem Československý válečný kříž, to je nejvyšší vyznamenání, jaké lze dostat. Dostal jsem i vyznamenání polská a ruská. Z Ministerstva jsem pak jel tramvají, ještě jsem měl na sobě ruskou uniformu a zažil jsem neuvěřitelnou

náhodou. V té stejné tramvaji jel také onen můj kamarád z Hradce Králové, se kterým jsem se domlouval před válkou na založení obchodu s kožešinami v Praze. Tak jsme se domluvili podruhé a otevřeli obchod s kožešinami v Železné ulici.

To vše znělo opravdu jako neuvěřitelné náhody. Jak dlouho jste obchod vedli?

M. Liska: Až do nástupu Vítězného února, který nám obchod vzal. Bylo mi sděleno, že žádné osobní vlastnictví nemůže být, prý mohu být jen správcem státního obchodu. Byl jsem mladý a chtěl jsem něco samostatně dělat, ne však být správcem něčeho, co jsem vybudoval a co mně už nemělo patřit. Využil jsem tedy toho, že jsem měl válečné vyznamenání a požádal oficiálně o vystěhování - emigraci. Dostal jsem pas, který mě opravňoval k výjezdu z Gottwaldovy republiky, ale vrátit jsem se už nesměl. Byl jsem domluvený s jedním kožešником v Paříži, ale tam to ztroskotalo jednak na mé neznalosti francouzštiny a pak také proto, že onen kožešník byl alkoholik. S takovým člověkem jsem obchody začínat nechtěl. Rozmýšlel jsem, kam dál, a protože pro Čecha není Vídeň žádné cizí město, vydal jsem se tam, začal pracovat a otevřel jsem si v jedné postranní ulici malý obchod.

Mezitím uplynulo hodně vody a z kdysi malého obchodu vyrostly dodnes tři reprezentativní prodejní domy s kožešinami. Máte, pane Liško, podobné prodejny i v dalších městech Rakouska?

M. Liska: Ne, mám prodejny pouze ve Vídni, a to na Graben, na Kärntnerstrasse a na Hoher Markt, kde jsou i vlastní dílny.

Jak to vypadá s Vaším zastoupením mimo Rakousko?

M. Liska: Vlastně jsem od svého příchodu do Vídně stále čekal na to, kdy se budu moci vrátit do Československé republiky. Měl jsem a mám ji moc rád, vždyť jsem za ni bojoval. Ale dlouho to nešlo. Po delším čase se naskytla možnost přece jenom uspět, a to formou joint venture na Slovensku a v Budapešti. Ale i to šlo velmi těžko. A tak jsem dále čekal a dočkal jsem se. Po revoluci v roce 1989 jsem se rozjel do svobodné republiky, do Prahy. Podal jsem na příslušných úřadech žádosti o vyřízení mého případu, vše dobře dopadlo. Svůj původní obchod v Železné ulici jsem nemohl dostat zpět, protože jsem tam tehdy vlastnil pouze obchod, nikoliv celou budovu. Rozhodl jsem proto celý dům koupit, úpravu provedl český architekt, tento projekt byl významný. Zde prodávám kožešiny. Mimo to jsem zakoupil i jeden obchod na Maislově ulici a na Můstku, kde prodávám šperky. Mám ale obchody i v jiných městech. Např. v Brně jeden na náměstí Svobody, druhý - Pasáž Liška - se bude budovat na ulici Česká, dále po jednom obchodě v Českých Budějovicích a Plzni. Na Slovensku mám zastoupení několikrát v Bratislavě, dále v Žilině, Prešově a Košicích. Obchody vedu společně se svým synem Robertem, který je sice vystudovaný právník, ale kožešnické řemeslo zná tak říkajíc od píky.

Kde nakupujete kožešiny? Co je rozhodující pro kvalitu kožešiny?

M. Liska: Kožešiny nakupujeme v těch zemích, které jsou domovem jednotlivých zvířat, tedy americká zvířata v Americe, kanadská v Kanadě, ruská v Rusku. Do Ruska jezdíme např. už čtyřicet osm let asi čtyřikrát za rok. Aby člověk držel konkurenční ceny, musí se kůže nakupovat "z první ruky", tedy přímo od chovatele.

Jistě je to umění, vyhmátnout z nového trendu v kožešinách to, co bude hitem.

M. Liska: Ano, zde hraje roli jak kvalita kožešiny, tak i módní stříh. Kožešiny Liska mají dobré jméno. Přispělo k tomu i vítězství našeho podniku při světové

soutěži kožešnických firem v roce 1988. Na soutěž se přihlásilo celkem 400 kožešníků z celého světa, podmínka účasti bylo předložit devět kožichů z vlastní dílny. Po vylučovacím kole zůstalo jen dvacet účastníků, z nichž byly naše výrobky oceněny jako nejlepší.

Kolik máte návrhářů a kolik zaměstnanců vůbec?

M. Liska: Vydáváme hodně za stříhy, doposud jsme měli stříhy od Diora, Lagerfelda. V současné době spolupracujeme s návrhářem Fendi z Říma. Celkem máme okolo tří set zaměstnanců, mimo Rakousko. Máme velké dílny v Praze, na Slovensku a v Budapešti.

Jaké kožešiny máte rád Vy osobně a proč?

M. Liska: Já jako syn z hor mám rád lišku červenou. Je to taková živá kůže, zářivá.

Téměř v pravidelných vlnách se objevují protesty různých spolků ochránců zvířat a Zelených namířené proti tvůrcům kožešinových výrobků i proti jejich nositelům. Jaký je Váš názor?

M. Liska: Dokud lidé budou nosit boty z kůže, používat kožené tašky a konzumovat maso, pak nevidím nic mimořádného v tom, že používají také pro svoji potřebu kůže zvířat. My se staráme o to, aby chov kožešinových zvířat probíhal podle zákona o ochraně zvířat.

Existuje nějaké doporučení, které usnadní zákazníkům výběr kožešin?

M. Liska: Ano, štíhlé ženy si mohou dovolit kožešiny s dlouhým vlasem, plnějším ženám doporučujeme krátký vlas. Pro mladší věk jsou vhodné světlé odstíny, zralějším sluší lépe tmavší.

Kolik je v průměru potřeba kůží na výrobu jednoho dámského kožichu?

M. Liska: To záleží na "vzorku" kůže. Je-li menší, je i kůže kratší a pro výrobu je nutný větší počet, asi 60 kusů. Bezně k výrobě postačí 50 kusů kůží.

Jaký kožich jste daroval své ženě?

M. Liska: První kožich, který ode mě dostala byl persián, to je drahá kožešina. Dnes má kožich norkový.

Jaké máte plány do budoucna?

M. Liska: Chtěli bychom postavit onu

velkou Pasáž Líška v Brně na České ulici. Myslím, že to bude velmi zajímavé.

Vaše největší přání?

M. Liska: V mém věku už nemám žádná velká přání, nejdůležitější je zdraví. Mám rád svoji práci, proto jsem stále ještě činný v obchodě. Byl bych rád, kdyby to vydrželo ještě dlouho. Zdraví je nejdůležitější. To přeji také panu prezidentu Havlovi. Potěšilo mě, že jsem ve zprávách slyšel o zlepšení jeho zdravotního stavu. Myslím, že to není jenom moje přání.

Podarilo se Vám ve Vašem životě realizovat to, co jste si předsevzal?

M. Liska: Dosáhl jsem to, o čem jsem vůbec nikdy neuvažoval.

Považujete kožich za luxus?

M. Liska: Nepovažuji. Myslím, že kožich zvyšuje sebevědomí každé ženy. Žena se stává především pro sebe samu, a tím i pro okolí, zajímavější. A to přece není luxus. Kožich dostanete v jakékoliv cenové relaci, je funkční a vydrží třicet let.

Děkuji Vám za rozhovor.

Rozmlouvala Dr. M. Brandeis

Británie zatím nezavede víza

Británie, která několik týdnů vyhrožovala republice zpřísněním vízové povinnosti v reakci na exodus českých Romů na britské ostrovy, zatím víza nezavede. To je závěr jednání, které s britskými imigračními úředníky vedli v Londýně ministr bez portfeje Pavel Bratinka a náměstek ministra zahraničí Jan Winkler. Ten prohlásil, že příliv Romů se nyní zastavil, a proto imigrační úřady od této hrozby upustily. Zároveň však upozornil, že pokud se situace opět zhorší, tak se Londýn k této myšlence rychle vrátí zpět. Winkler si myslí, že se podařilo zastavit exodus jen díky tomu, že se rozšířila informace o beznadějnosti tohoto kroku. Britové totiž neudělili žádnému z českých Romů politický azyl. Navíc vláda přijala po sedmiletém nezájmu dokument, v něm se pokusila navrhnout řešení pro soužití bílé většiny s Romami.

Ministr Zieleniec dal sbohem politice

Nejoblíbenější vládní politik, ministr zahraničí Josef Zieleniec dal nečekaně sbohem Černínskému paláci, ve kterém jeho úřad sídlí a odešel. Zieleniec bez předchozího upozornění složil demisi nejenom jako člen vlády, ale i jako místopředseda nejsilnější strany - ODS. Své kroky zdůvodnil tím, že se mu nelíbí, jak se v ODS rozhoduje v důležitých věcech. Nesouhlasil především s výběrem nástupce ministra vnitra J. Rumla. Vedení ODS i přes nesouhlas zvolilo Jindřicha Vodičku, se kterým se Zieleniec nehodlal smířit. Prezident Havel původně Zieleniecovu demisi nepřijal, když mu však premiér Klaus oznámil, že jej nebude již dále přemlouvat, souhlasil, aby ODS vybrala nového šéfa diplomacie. Během několika hodin se na stole předsedy Klause objevilo několik jmen vhodných kandidátů, ze kterých zůstal jediný - velvyslanec v Bruselu a při NATO Jaroslav Šedivý. Prezident ještě týž den tuto změnu odsouhlasil.

Klaus navrhuje ODS změny ODS

Od příštího roku bude mít možná nejsilnější koaliční partaj - Občanská demokratická strana (ODS) - jinou image. Premiér a předseda ODS Václav Klaus přišel za svými stranickými kolegy s nápadem, jak oživit politiku strany a zastavit tím dlouhotrvající pokles preferenčních hlasů, který ODS katapultoval z prvního místa až za sociální demokracii se ztrátou téměř devíti procent. Klaus především kritizoval současné soužití v koalici s ODA a KDU-ČSL. "Charakter koaliční vlády trvale oslabuje postavení ODS v očích veřejnosti," prohlásil Klaus. Vádí mu hlavně to, že strana nemůže kvůli kompromisům splnit všechno, co má v programu. Pro záchranu pověsti Klaus navrhuje: Vysvětlovat veřejnosti nutně, avšak nepopulární transformační kroky, umět správně vystupovat v médiích nebo vypracovat věcnou negativní kampaň vůči ČSSD.

Česká republika dostala zákon o bezpečnosti

Poslanci konečně schválili ústavní zákon o bezpečnosti republiky, který říká, jak bude stát řízen v krizových situacích. Letní rozsáhlé povodně, které zasáhly Moravu a východní Čechy, ukázaly bezpodmínečnou nutnost přijetí takového zákona.

Žantovský odešel, ODA si oddychla

Předseda Občanské demokratické aliance (ODA) Michael Žantovský, který se již před časem vzdal svého předsednického křesla, prohlásil, že na nadcházejícím aliančním sněmu nebude kandidovat na post šéfa strany. Uvolnil tak cestu jedinému kandidátu Jiřímu Skalickému, kterého nyní podporuje většina členů aliance. Žantovský odešel z ODA po 8 měsících, kdy byl v jejím čele. Za tu dobu se mu podařilo tuto stranu rozdělit na dva nesmiřitelné tábory odpůrců a jednu dobu to vypadalo, že strana vůbec zanikne. Žantovský, který byl nejprve prvním mluvčím prezidenta Havla a později velvyslancem v USA, zůstává nadále šéfem zahraničního výboru Senátu.

Lidovci navrhnou zavést dvojí občanství

Lidová strana chystá převrat v právním řádu a prosazuje, aby republika zavedla možnost dvojího občanství, což nyní zákon o státním občanství České republiky neumožňuje. Politici nyní musí vyřešit problém, jak zabránit dodatečným restitucím ze strany krajanů, kteří nemohli požádat o vydání majetku v řádném termínu, protože ještě neměli české občanství, protože se nehodlali vzdát svých nynějších pasů. "Další kolo restitucí, další kolo soudních sporů by nás strašně poškodilo při našich integračních snahách," prohlásil například lidovecký náměstek ministr zahraničí Cyril Svoboda, který je však zastáncem myšlenky povolit dvojí občanství. "Stejně jednou budeme mít všichni občanství evropské," dodal Svoboda.

Odbory bouřily na náměstí

Na Staroměstském náměstí v Praze si dali dostaveníčko zástupci odborových svazů, kteří vyjádřili nespokojenost s vládou premiéra Klause. Navzdory vytrvalému dešti se do Prahy sjelo asi sto tisíc demonstrantů, jejichž nejoblíbenějším heslem bylo: "Dost bylo Klause". Vedení odborové centrály využilo podpory davu k formulaci prohlášení, podle něhož má kabinet předložit nový program určený občanům: "Pokud vláda není schopna vládnout jako sehraný a odpovědný tým, ať v zájmu země raději odstoupí," stojí v prohlášení odborářů.

Havel vyznamenal padesát lidí

Jako pravidelně každý rok vyznamenal prezident Václav Havel v den státního svátku - 28. října - padesát osobností státními vyznamenáními. Mezi nimi byla například jeho první žena Olga, pravoslavný biskup Vladyka Gorazd, který byl popraven fašisty, básník František Halas, spisovatel Karel Pecka, politik a historik Rudolf Battěk a bývalý rektor UK Radim Palouš.

Havel jmenoval nové ministry

Prezident Havel v průběhu své nemoci jmenoval na Pražském hradě nové ministry Klausovy vlády. Místo odstoupivšího šéfa diplomacie Josefa Zieleniece (ODS) dostal důvěru kolaičních stran nestraník Jaroslav Šedivý. Na místo ministra vnitra Jana Rumla (ODS), který odešel, protože se po sedmi letech na ministerstvu cítil unavený, se posunul z postu ministra práce a sociálních věcí Jindřich Vodička (ODS) a jeho místo zaujal poslanec za ODS Stanislav Volák.

Nový šéf diplomacie do nynějška působil jako velvyslanec v Bruselu a při NATO. Do Belgie se přestěhoval z ambasády v Paříži, kde zakotvil po několikaměsíčním působení ve funkci poradce prvního polistopadového ministra zahraničí Jiřího Dienstbiera. Před revolucí byl nějakou dobu ve vězení, poté byl sedmnáct let okna a při zrodu Občanského fóra v listopadu 1989 pracoval jako šéf komise pro zahraniční otázky.

Prezident Havel v nemocnici

Čtrnáct dní pobýval český prezident Václav Havel ve střešovické vojenské nemocnici, protože měl problémy se zápallem plic. Havel, který má chronicky postižené průdušky a kterému chirurgové vloni odstranili spolu s nádorem i část plic, tak zkomplikoval vnitropolitickou situaci v zemi. Havel se totiž nemohl zúčastnit plánované návštěvy Británie, kde měl apelovat na britské imigrační úředníky, aby nezaváděli vízovou povinnost pro exodus českých Romů za kanál. Prezident zároveň musel odložit ceremoniál jmenování nových ministrů a musel také přijmout bývalého amerického senátora a neúspěšného prezidentského kandidáta Roberta Dolea v nemocničním plášti, pyžamu a v trepkách. Prezidentova nemoc opět oživila myšlenky, zda je Václav Havel schopný znovu se ucházet jako kandidát o nejvyšší funkci. Podle lékařů však současné problémy nebudou mít vliv na jeho fungování v prezidentském úřadě. Přesto se Václav Havel rozhodl předat poslancům a senátorům, kteří budou prezidenta volit 20. ledna, svůj chorobopis. Největší krize při čtrnáctidenní hospitalizaci nastaly při jmenování nových ministrů na Pražském hradě. Přestože prezident může podle Ústavy přijmout slib nových členů kabinetu kdekoliv, tedy třeba i v nemocnici, Václav Havel se rozhodl, že ceremoniál bude probíhat v Trunním sále na Hradě. Havel tam přišel naprosto vyčerpaný, měl problémy s dýcháním a každým okamžikem to vypadalo, že obřad fyzicky nezvládne. Nakonec popřál všem novým ministrům hodně štěstí a odběhl za svým ošetřujícím lékařem. Prezident, přestože je podle lékařů nyní naprosto zdravý bude asi čtrnáct dní doma, potom odjede i se svou ženou na rehabilitační léčení. Mluvíci Hradu Ladislav Špaček zatím odmítá sdělit, zda Václav Havel odcestuje do hor nebo k moři.

Dagmar Havlová veřejnost zklamala

Po deseti měsících, které uplynuly od svatby prezidenta Václava Havla s herečkou Dagmar Veškmovou, dospěla veřejnost k názoru, že vystupování nové první dámy ji zklamalo. Vyplývalo to ze speciálního průzkumu, který pro MF DNES vypracovala agentura FACTUM. Srovnání mezi dvěma porevolučními prvními dámami vyšel jednoznačně pro paní Olgu, která si podle osmdesáti procent respondentů počínala v této funkci lépe. Lidé Dagmar Havlové nejvíce vyčítají její chování a snaha za každou cenu získat majetek Václava Havla.

Praha zaplatí za NATO 600 milionů

První členský příspěvek České republiky do pokladny Severoatlantické aliance nepřesáhne 600 milionů korun, podle střízlivějších odhadů by to mělo být 16,2 milionů dolarů. Česká vláda se rozhodla oficiálně požádat o členství v alianci a zaslala do Bruselu dopis, ve kterém se přihlásila k washingtonské smlouvě. To znamená, že Praha souhlasila se závazkem, že při jakémkoliv ozbrojeném útoku proti jednomu nebo více členům aliance bude republika připravena použít ozbrojené síly. Podle ministra Pilipa však ze závazku v žádném případě nevyplývá, že by republika musela na svém území rozmístit jaderné zbraně.

Tamara ohrozila cestu země do NATO

Jeden z největších skandálů, který by mohl ovlivnit mínění amerických senátorů při rozšiřování aliance, vypukl v amerických novinách Washington Times. Tento list totiž v době, kdy se Američani snažili přesvědčit své spojence v protisádámovské koalici, aby podnikli společný útok na Irák, zveřejnil informace o tom, že Česká republika hodlá přes bulharské obchodníky se zbraněmi prodat Iráku šest radiolokátorů Tamara. Ty se vyznačují tím, že jsou jako jediné na světě schopny zachytit neviditelné americké letouny Stealth. Čeští politici tvrzení amerických žurnalistů označují za spekulaci, která má za cíl zdiskreditovat republiku před integračním procesem. "Je to jasná provokace. Naše zákony o vývozu zbrojního materiálu je tak přísný, že to není možné," prohlásil na adresu řady ministr obrany Miroslav Věrbný. Při nedávné cestě do České republiky se v podobném duchu vyjádřil i bývalý senátor a vlivný americký politik Robert Dole: "Noviny potřebují své story. Řekl jsem českým politikům, že víc se budou blížit alianci, tím více se budou množit podobné útoky. Musí na to být připraveni," dodal Dole.

Prezidentský ohňostroj na Slovensku

Už len tri mesiace zostávajú prezidentovi M. Kováčovi do konca jeho volebného obdobia. Hodnoty na "prezidentských hodinách" (digitálny ukazovateľ odrátavajúci zvyšok volebného obdobia namontovaný odporcami prezidenta Kováča tak, aby na ne videl z prezidentského paláca) klesli pod stovku a čím budú bližšie k "bodu mrazu", tým môže byť na slovenskej politickej scéne horúcejšie. Denník Nový Čas informoval, že keď tam bude číslo 1, vláde blízka agentúra Donar usporiada v Bratislave veľkolepý ohňostroj. Politický ohňostroj okolo prezidenta sa však začne oveľa skôr - už v decembri.

Vládna koalícia totiž mieni začať s voľbou Kováčovho nástupcu ešte v decembri a prvým vhodným dňom, kedy to bude podľa jej interpretácie ústavy možné, je 15. december 1997. Vládna koalícia má dostatok síl na to, aby decembrový termín prezidentských volieb v parlamente presadila, nie však aj na to, aby niekoho v decembri naozaj zvolila. Podľa opozície sa totiž volebné obdobie súčasného prezidenta končí až 2. marca, teda päť rokov odo dňa, keď sa ujal funkcie. Z toho vyplýva, že podľa opozície je prezidenta možné voľiť až od 2. januára 1998. Ak teda niektorá z opozičných strán do 15. decembra nezmení stanovisko, alebo ak niektorí z opozičných poslancov nezmenia politickú príslušnosť, prezident tento rok zvolený nebude, pretože koalícia nemá v NR SR požadovanú ústavnú väčšinu.

Dalším horúcim obdobím budú dni medzi 15. 2. a 2. 3. 1998, počas ktorých M. Kováč podľa koalície už nebude prezidentom, kým podľa seba samého a opozície ešte áno. Teoreticky dokonca hrozí, že tých pár dní bude mať Slovensko dvoch prezidentov. Reálnejšia ako dvojvládie je však hrozba prezidentského bezvládia. Súčasný systém voľby prezidenta trojpäťtinovou väčšinou poslancov NR SR totiž nedáva žiadnu záruku, že prezident bude zvolený. Nakoniec - to bol hlavný dôvod, prečo opozícia iniciovala referendum o priamej voľbe prezidenta. Vláda ho však zmarila a opozícia sa svojej supertémy s ľahkým srdcom vzdala. Miesto novej petičnej akcie sa obmedzila na to, že predložila dva návrhy ústavného zákona o priamej voľbe prezidenta parlamentu. A nechala ich svojmu osudu. Dnes už ani opozícia neverí, že by to bolo viac než gesto.

V. Mečiarovi vraj vyskočila platnička

Príčinou pobytu slovenského premiéra Mečiara v Piešťanských kúpeľoch je údajne vyskočená platnička. Mečiar o tom informoval v rozhovore pre Slovenský rozhlas. "Pokiaľ ide o terajšie ochorenie, má celkom prozaickú príčinu. Každý vie, že si kondíciu držím posilňovaním a dvíhal som bremeno o váhe 100 kg. Prvé zdvihnutie bolo v poriadku. Keď som skúšal trh, vyskočila mi platnička," uviedol premiér. Prvé zdôvodnenie premiérovho pobytu v kúpeľoch bolo trochu iné: "Od roku 1992 som nemal dovolenku. V 96 som sa nedoliečil. No a v 98 to bude veľmi ťažké. Tak je lepšie si urobiť údržbu na tele teraz ako potom, keď volebný výkon bude nielen súhrnom programov a volebnej kampane, ale i fyzickej výkonnosti jednotlivých predstaviteľov. Takže predpokladám túto telesnú údržbu za prípravu na budúcu kampaň."

L. Pittner upozornil, že na Slovensku údajne pôsobi sedem veľkých zločineckých bánd

Na Slovensku údajne pôsobi sedem zločineckých skupín, často napojených na štátne štruktúry. Tieto organizované skupiny majú tendenciu sa dotvoriť, alebo už fungujú a ich organizačná štruktúra sa skladá z troch úrovní bez priameho prepojenia, povedal bývalý minister vnútra SR Ladislav Pittner. "Policajti sa obávajú zakročiť," tvrdí Pittner. Policajtom sú vraj známe čerstvé prípady kolegov, ktorí sa neúspešne pokúsili viesť vyšetrovanie vedúce až do najvyšších štruktúr štátu. Na "vrchole pyramídy" je podľa Pittnera "úctyhodný občan alebo politik", ktorý sa priamo na trestnej činnosti nezúčastňuje, ale má k dispozícii bankárov, ekonómov, právnikov a početných ochranku. Vykonávaním nezákonnej činnosti je poverený tzv. stredný článok riadenia, ktorý tvoria asi štyri desiatky relatívne samostatných skupín, ktoré sa väčšinou špecializujú len na niektorý druh trestnej činnosti. Neprislúcha im prerozdeľovanie ziskov a základná stratégia organizácie, čo je plne v kompetencii najvyššieho vedenia. Tieto skupiny vytvárajú akúsi izoláciu medzi vlastným zločinom a najvyšším vedením, ktorému sa takto darí vytvárať dojem bezúhonnosti. Samotný "servis" zabezpečujú radoví členovia organizovanej skupiny a často sa na tieto účely najímajú externisti. Práve títo sú potom podľa Pittnera najčastejšie na prvý pohľad bezdôvodne zavraždení.

Následky povodní

Přestože hospodářské škody způsobené povodní byly zřejmě o něco menší než tvrdily první odhady, některé konkrétní firmy postihly mimořádně těžce. Prudce se snížil samozřejmě zisk České pojišťovny, který činí za první tři čtvrtletí tohoto roku pouze tři milióny korun. Ještě hůře však byla postižena rybářská společnost Raška a.s., která ještě nedávno ovládala podle vyjádření svého šéfa 40 % trhu s rybími produkty v ČR. Následkem záplav se dostala do těžké finanční krize a byla nucena uzavřít své závody v Třinci a Bohumíně. Práci tak ztratilo celkem skoro 500 zaměstnanců. Přesto však podle jiných zpracovatelů ryb není český trh ohrožen nějakým nedostatkem.

Někteří krajané vědí, koho budou volit

Krajané v Africe už vědí, že pokud se budou chtít zúčastnit senátorských voleb v příštím listopadu, budou volit své senátory z Ústí nad Labem. O dva roky později bude další část světa volit senátory za ostravský kraj a které země světa zbydou na hlasování v roce 2002, katapultují do Senátu nejzajímavější osobnost ze znojemského volebního obvodu. Ministerstvo vnitra však kromě Afriky ještě nemá představu o dalším rozdělení světa, a tak řada krajanů musí ještě počkat, než se dozví, který senátor bude zastupovat jejich zájmy. Při volbách do sněmovny budou všichni krajané volit své zástupce, kteří budou na pražské kandidátce.

Soudce odmítl velvyslanecký post

Soudce Ústavního soudu v Brně Vladimír Klokočka, který řadu let strávil v emigraci v Německu, se nestane novým ambasadorem v Bonnu, přestože jej vláda do této pozice schválila a prezident s jeho vysláním do zahraničí souhlasil. Klokočka si svůj úmysl rozmyslel na poslední chvíli, protože se domnívá, že bude užitečnější v Brně než v Bonnu. Klokočka jako důvod uvedl výrok jednoho soudce, který navzdory verdiktu Ústavního soudu prohlásil, že případná vlastizrada z roku 1968 je již promlčena.

Poslanci podpořili rozpočet

Tradiční převahou jednoho hlasu uspěl v prvním kole vládní návrh rozpočtu při hlasování ve sněmovně. Stalo se již zvykem, že všechny důležité zákony a hlasování o podpoře vlády procházejí Klausovu kabinetu jen díky zvednuté ruce nezařazeného poslance Josefa Wagnera, který před časem opustil řady sociální demokracie pro rozpory s předsedou Zemanem. Přestože Wagner před hlasováním o rozpočtu vykřikoval, že jej nepodpoří, nakonec před hlasováním opustil sál, čímž snížil počet poslanců a koalici stačily všechny jejich hlasy. Wagner se tak rozhodl po ostrém a vulgárním projevu předsedy sněmovny Miloše Zemana, který vládu označil za zloděje. Premiér Klaus a většina koaličních poslanců na protest proti tónu projevu odešli z jednacího sálu. O rozpočtu však vládní klika ještě zdaleka nesvedla vítěznou bitvu. Na prosincové schůzi se bude hlasovat znovu.

Pilip chce privatizovat banky

Ministr financí Ivan Pilip prosazuje návrh, který předpokládá, že příští rok bude mít alespoň jeden z trojlístku finančních úřadů s většinovým podílem státu - Komerční banka, Československé obchodní banka a Česká spořitelna - nového majitele. V současné době drží stát 48,74 procenta akcií Komerční banky, 45% akcií České spořitelny a necelých šestašedesát procent akcií ČSOB. Vzhledem k tomu, že zástupci vlády, centrální banky i mnozí nezávislí odborníci tvrdí, že v zemi neexistuje žádný investor, který by si akcie bank mohl koupit, nejčastěji domácí ústavy tak pravděpodobně ovládnou zahraniční partneři. Vláda však dosud nedostala na stůl návrh, za jakých podmínek chce Pilip banky privatizovat. Proti návrhu se jednoznačně postavili zástupci sociální demokracie, kteří dokonce vyhlásili program, že je potřeba převzít moc ve státě dříve, než současná vláda rozprodá veškeré státní bohatství. "Jsme proti tomu. Je to klíčový krok a nelze to udělat bez politického konsensu jen rozhodnutím vlády," prohlásil například stínový ministr financí za sociální demokracii Ivo Svoboda.

Lidovci vracejí peníze

Před dvěma lety získali lidovci (KDU-ČSL) do své stranické pokladny 1,6 milionů korun, které jim daroval neznámý adresát. Dodnes se této straně nepodařilo tajemného dárce vypátrat, proto se Luxovci rozhodli, že tyto peníze vrátí. Nyní lidovci přemýšlejí jakou formou tyto peníze odevzdají do státní pokladny. O podobné gesto nyní jednají i představitelé ODS, na jejichž konto přišlo také před dvěma lety více než sedm milionů korun od neznámých dárců z ostrova Mauricius a od Budapešťana, který je už patnáct let po smrti.

Úředníci netuší, kolik je v zemi Romů

Pokud se v Evropské unii, která tak často kritizuje Českou republiku za diskriminaci národnostních menšin, nikdo zeptá pražských politiků, kolik vlastně mají v zemi Romů, ti jen mohou pokrčít rameny. Jediný oficiální údaj, který je k dispozici je z roku 1991, nicméně o jeho věrohodnosti lze s úspěchem pochybovat. tehdy se k romské národnosti přihlásilo zhruba 32 tisíc lidí. Neoficiální kvalifikované údaje však hovoří o počtu desetkrát vyšším.

První záznamy o příchodu Romů na území České republiky pocházejí z patnáctého století - z roku 1417. Už v roce 1545 vydal císař Ferdinand I. mandát, kterým umožnil úřadům vypovídat Romy ze země. Na konci sedmnáctého století byli Romové pro svůj kočovný způsob života označováni za psance, což v praxi znamenalo možnost beztrestného zabíjení jejich mužů a trýznění žen. Teprve Josef II. zavedl pro romské děti povinnou školní docházku. V první republice byla formálně právně zakotvena možnost kočovat, ale nástup fašismu představoval pro Romy nejtvrdější perzekuci. Z koncentračních táborů se zpět do země vrátila jen stovka Romů.

Jan Palach na břehu Ženevského jezera

Akademický sochař Milan Knobloch, který žije a tvoří v Praze, je autorem pomníku, který zdobi břeh Ženevského jezera. K odhalení pomníku došlo letos v létě ve švýcarském městečku Vevey za účasti vyslanců obou zemí, diplomatického sboru, rodiny J. Palacha, nadace Olgy Havlové a členů krajaňských spolků. Zásahu na této akci měla především Dr. Madeleine Cuendet, známá svými celosvětovými humanitárními iniciativami, která byla sponzorkou, iniciátorkou a organizátorkou postavení tohoto pomníku. Byla to právě ona, která na základě úspěšného ztvárnění pomníku světového hudebního skladatele Bohuslava Martinů v Poličce vyzvala Milana Knoblocha k vypracování

návrhu na pomník. Pomník tvoří sloup vyrobený ze švýcarské žuly, bronzový medailon a plastika J. Palacha ve tvaru pochodně, která se mění v křídla, z nichž jen jedno míří vzhůru. Při odhalování pomníku poděkoval autorovi primátor města Vevey s tím, že toto dílo bude obyvatelům města i celému světu připomínat nezadatelnou touhu mladého člověka po svobodě.

Atlas České republiky na CD-ROM

Poprvé v historii vyšel multimediální atlas České republiky v měřítku 1:200 000 na CD-ROM. Jako podklad byl použit digitální autoatlas České republiky, ke kterému je připojen soubor základních dat o obcích, vodstvu, komunikacích a kulturních památkách. Atlas, který vydala Kartografie Praha, byl představen veřejnosti v listopadu t.r.

CD-ROM a děti

Pražská firma Merlin uvedla na trh už dva tituly CD-ROM pro děti od tří do osmi let. Jde o počítačové zpracování básniček Jiřího Žáčka. Další společnost Zebra Systems z Ostravy představila na Invexu svůj multimediální Lexikon ohrožených druhů strašidel a pražská firma FMI uvedla v Brně CD-ROM Pohádky bratří Grimmů. Na dalším CD-ROM, který nabízí počítačově dochucené příběhy slavné comicsové čtyřky z časopisu Čtyřlístek, najdou děti i anglický dabing.

Zřetelný trend, který ve světě multimédií už několik let nabírá na síle, dorazil i do České republiky. Také čeští výrobci CD-ROM pochopili, že jsou to děti, kdo jim do budoucna může zajistit slušné zisky. Projevilo se to i na úsilí překonat rodičovskou nedůvěru vůči novému médiu řadou výukových programů. Většina škol však vesměs zatím nemá potřebné vybavení a objevuje se i určitá ostražitost učitelů k multimédiím. Nejedná se však jen o české specifikum, tuto skutečnost potvrdili i němečtí výrobci na letošním frankfurtském veletrhu.

Bach na CD

Nový titul s názvem Alte Choräle, které přineslo na předvánoční trh české vydavatelství Supraphon, nese podtitul podle oblíbené Bachovy vánoční písně Jesus bleibet meine Freude. Protestantské chorály, pro Bacha látka velmi typická a často využívaná zaznívají v podání varhaníka Jana Kalfuse a sboru Bambini di Praga. Ředitel Supraphonu Jiří Štílec soudí, že nastává další vlna Bachovské renesance. Videoklip, který k nahrávce Bachových Chorálů pořídilo studio Holly, získal Zlatou pecku, prestižní ocenění udělované Asociací českých reklamních agentur a marketingové komunikace.

Kavárna Slavia opět otevřena

Po šesti letech byla slavnostně znovu otevřena nejslavnější pražská kavárna - Slavia - naproti Národnímu divadlu. Kavárnu, kterou proslavili umělci, intelektuálové, herci a studenti, se podařilo obnovit nákladem 130 milionů korun do podoby třicátých let. Když před šesti lety tehdejší vlastník bostonská firma HN Gorin kavárnu uzavřela, protestoval proti tomu i prezident Václav Havel. Ten má na Slavii nostalgické vzpomínky, protože se zde sešel se svou první manželkou Olgou. Havel se znovuotevření kavárny nemohl zúčastnit, protože ležel v té době v nemocniční posteli se zápallem plic. Po svém kanceléři Ivanu Medkovi pouze vzkázal, že otevření Slavie je malé vítězství nad blbostí.

Divadlo 97 v Plzni

Koncem října se v Plzni konala tradiční mezinárodní přehlídka Divadlo 97. Letos se nesla především ve znamení experimentu. Nově byly pojaty klasické hry jako například Hamlet od litevského souboru Life (režisér Eimuntas Nekrošius) i hra soudobého dramatika Pitínského Matka, kterou sehrálo bratislavské divadlo Astorka - Korzo 90 v šarišské slovenštině (přeložil Július Satinský). Moskevské Divadlo Satirikon sehrálo dramaturgii Kafkova Procesu (režisér Valerij Fokin), Národní divadlo se prezentovalo operou Pavla Šmoka Šilenství a vášeň. Pozoruhodný projekt La Baraque - Bouda představili bratři Formanové (synové známého režiséra). Nechyběly ovšem ani kvalitní inscenace tradičnějšího rázu jako byl například vynikající Čechovův Ivanov v podání pražského Divadla Na Zábradlí.

Udělení ceny Dřevěného Andreje

Fotograf Bohdan Holomíček získal cenu "Dřevěného Andreje", která mu byla udělena v Divadle Na Zábradlí u příležitosti premiéry hry Václava Havla Vernisáž. V roce 1995 byla cena udělena manželům Olze a Václavu Havlovým, v loňském roce ocenění obdržel herec a režisér divadla Jary Cimrmana Ladislav Smoljak.

Česká kultura na Tchaj - wanu

Velký úspěch provázal vystoupení populárního českého divadla Studium Ypsilon při jejich zájezdu na Tchaj - wanu. Soubor se představil inscenací Smetanovy Prodané nevěsty a sedmnáctiminutovou montáží Mozart v Praze. Představení bylo doprovázeno čínskými titulky. S velkým ohlasem v ulicích se setkal zejména herec Jiří Lábus, který je především tchajwanským dětem znám jako čaroděj Rumburak z pohádkového seriálu Arabela. Soubor Studia Ypsilon na Tchaj - wan doprovázel také rektor Akademie múzických umění v Praze Jaroslav Malina, který zde navazoval kontakty s prestižní školou čínské opery Fu - Shien v městě Tchaj - pej. Příští rok se může Praha na oplátku těšit na představení tradiční čínské opery v podání tchajpejské Národní akademie dramatického umění.

Rekonstrukce Loosovy vily

Müllerova (Loosova) vila je významná národní kulturní památka moderní architektury. Poté, co se stala majetkem města Prahy a správou bylo pověřeno Muzeum hl. města Prahy, bylo rozhodnuto o její rekonstrukci. Vila byla postavena v letech 1928-30 vídeňským architektem Adolfem Loosem (1870-1933), který po roce 1920 přijal československé občanství. Pracoval ve Vídni, Chicagu, Paříži, Brně i Praze. Jeho tvorba se řadí do období purismu. Loos dával přednost účelnosti, zjednodušení a oprostění od zbytečných příkras.

Rekonstrukce vily je prestižní záležitostí a získání této zakázky představuje velkou odpovědnost pro každého architekta. Na základi výběrového řízení vybralo muzeum pro rekonstrukci architekta Václava Girsu. Tato volba vyvolala mnoho protestu z řad architektů, neboť o Girsovi je obecně známo, že má sice četné zkušenosti s rekonstrukcemi gotických, renesančních a barokních památek, ne však s moderní architekturou. Přitom se výběrového řízení zúčastnili architekti zvučných jmen, kteří se moderní architekturou zabývají např. J. Sapák, T. Novotný, J. Škrabal, L. Grym nebo J. Suchomel. Ti však podle investora nespĺnili stanovené podmínky.

Když umřít, tak v Jeruzalémě

Nakladatelství Mladá Fronta v Praze vydalo knihu rozhovorů pražského a zemského rabína Karola Sidona (1942) s Karlem Hvižd'árou a Viktorem Vondrou "Když umřít, tak v Jeruzalémě". Karol Sidon vystudoval původně Filmovou fakultu AMU a v šedesátých letech pracoval jako redaktor Literárních listů. Vydal rovněž dvě autobiografické knihy - Sen o mém otci (1968) a Sen o mně (1969). Na počátku sedmdesátých let konvertoval k judaismu. Podepsal Chartu 77 a poté pracoval jako topič, či pomocný dělník. V roce 1983 emigroval do Nimecka. V Heidelbergu studoval judaistiku. Po listopadové revoluci se vrátil do Čech, aby vzápětí v roce 1990 odjel do Jeruzaléma, kde studoval v rabinském semináři. V září roku 1992 byl jmenován zemským rabínem.

Jubileum Pavla Šmoka

Choreograf a zakladatel Pražského komorního baletu Pavel Šmok oslavil 22. října své 70. narozeniny. Na jeho počest byl uspořádán ve Stavovském divadle v Praze slavnostní program, jehož součástí bylo celkem pět děl. Holoubek Pavla Šmoka na hudbu Antonína Dvořáka, Maurova pavana José Limóna, premiérově uvedená Pohádka Libora Vaculíka na hudbu Leoše Janáčka, Kyliánova choreografie Whereabouts Unknown v interpretaci sólistů Nederlands Dans Theater a konečně Šmokovo Stabat opět na hudbu Antonína Dvořáka. Stabat je Šmokovo nejnovější dílo a jak mnozí doufají, ne poslední.

Biografie Marty Kubišové

Nakladatelství Petrklíč vydalo knihu nazvanou Chytat slunce. Zachycuje osud dnes již pětapadesátileté zpěvačky, jejíž úspěšná kariéra v šedesátých letech byla násilně přerušena normalizací a která v porevolučních letech navázala na svoje úspěchy. Autorem publikace je Adam Georgiev a jak sama Kubišová sdělila, s autorem nijak nespolupracovala a o knize se dozvěděla až po jejím napsání. V souvislosti s vydáním publikace se Marta Kubišová zúčastnila autogramiády v divadle Viola v Praze.

Muzeum loutek

Ve východočeské Chrudimi v renesančním Mydlářově domě z poloviny 16. století je umístěno Muzeum loutkářských kultur. Ve fondech muzea je přibližně šedesát tisíc sbírkových předmětů, mezi nimi téměř šest tisíc loutek z celého světa. Letošní pětadvacetileté výročí trvání muzea se stalo příležitostí k novému obsahovému i tematickému pojetí některých částí expozice. Evropské loutkářství bylo ve svých počátcích inspirováno regionálními lidovými tradicemi, ale také orientálními výtvarnými a dobovými kulturními trendy. Novověké české loutkářství vychází z tradice vytvářené od poloviny 17. století kočujícími hereckými společnostmi, které mezi lidem budily zájem o historii a podporovaly národní uvědomění. Dějiny loutkářství tvoří rody Kopeckých, Dubských, Kočků, Třísků, Vocásků. Tvůrci loutek byli známí řezbáři Alessi, Schroiff a Chochola, později vynikající řezbář a sochař Vojtěch Sucharda, ilustrátor a scénograf Josef Wenig, architekt Jiří Kroha, malíř a modelér Josef Skupa a mnoho dalších výtvarníků.

Menzelova tvorba v Madridu a Bělehradě

Přehlídka nazvaná Bohumil Hrabal ve filmu, která probíhala v rámci sedmého ročníku Týdne experimentálních filmů v Madridu, se zúčastnil režisér Jiří Menzel. Úvod přehlídky obstarali jeho Skřivánci na niti, které natočil v roce 1969 podle povídek z Hrabalovy knihy Inzerát na dům, ve kterém už nechci bydlet. Snímek se dočkal premiéry až po listopadu 1989. Dále madridská přehlídka nabídla účastníkům filmy Ostře sledované vlaky, Sběrné surovosti, Perličky na dni, Postřížiny, Slavnosti sněženek, Něžný barbar a Andělské oči.

V Bělehradě se Menzel zúčastnil retrospektivy svých snímků, kterou uspořádala jugoslávská Kinotéka s českým velvyslanectvím. Při této příležitosti převzal od zástupců Kinotéky výroční cenu Zlatá pečeť.

Jubileum Pavla Tigrida

Dne 27. října se dožil 80-ti let novinář, spisovatel a politik Pavel Tigrid, vlastním jménem Pavel Schönfeld. Je znám především jako zakladatel čs. redakce rádia Svobodná Evropa a editor exilového časopisu Svědectví, vydávaného v Paříži. Po návratu do vlasti působil Tigrid hlavně v politice, v letech 1991-2 jako poradce prezidenta Havla a později v letech 1994-6 ve funkci ministra kultury. Je autorem mnoha knih, např. Kapesního průvodce inteligentní ženy po vlastním osudu. Nyní je Pavel Tigrid zaměstnán v kanceláři Pražského hradu jako poradce pro česko-německé otázky.

Plečník v New Yorku

Výstava "Jože Plečník a Pražský hrad", která probíhá v těchto měsících v galerii newyorské univerzity architektury The Cooper Union, obsahuje výběr z exponátů výstavy "Josip Plečník: Architektura pro novou demokracii", která s velkým úspěchem proběhla v roce 1996 na Pražském hradě. Výstava je vyvrcholením kulturního programu Českého centra v New Yorku na rok 1997.

Václav Hudeček v Karolinu

Spolek absolventů a přátel Univerzity Karlovy Carolinum pořádá společně s Ligou proti rakovině koncem října koncert světově proslulého českého houslisty Václava Hudečka. Umělec nezůstal své pověsti nic dlužen a ve vynikající formě přednesl díla Georga Friedricha Händla, Giuseppe Tartiniho, Františka Bendy a Johanna Sebastiana Bacha. Spolek absolventů a přátel Univerzity Karlovy v Praze Carolinum, který si klade za cíl mimo jiné popularizaci činnosti Univerzity Karlovy a pěstování sounáležitosti mezi akademickou obcí univerzity, jejími absolventy a příznivci. K 31.3.1997 měl spolek Carolinum 792 členů (54 zahraničních) a 3250 zájemců. Členský příspěvek pro zahraniční členy činí 50 US dolarů. Bližší informace o spolku Carolinum je možno získat na adrese CAROLINUM - SAP UK, Praha 1, Ovocný trh 3, PSČ 116 36, Tel.: 420/2/24491 326, fax: 420/2/263871, E - mail: sapuk@ruk.cuni.cz

Helena Šmahelová

Ve věku 87 let zemřela 6. listopadu spisovatelka Helena Šmahelová, autorka řady románů pro mládež a dospělé. Helena Šmahelová se narodila 14. července 1910 v Řestokách u Chrudimi. Vyučila se v knihkupectví, poté byla úřednicí. V pětaticeti letech absolvovala střední školu a poté vystudovala Filozofickou fakultu Palackého univerzity v Olomouci. Její život a tvorbu ovlivnilo dlouholeté přátelství s Jaromírem Johnem - starala se též o jeho literární odkaz.

V roce 1940 jí vyšel první román, Sedmý den odpočívaj. Romány Planá ruže, růžička šípková (1958), Ženy roku 1900 (1963), Sobectví (1969), Muž a žena (1972) byly určeny pro dospělé a setkaly se s velkým čtenářským úspěchem. V letech 1984-87 vydala trilogii Stíny mých otců, Stopy mých otců, Hlasy mých otců.

Největší popularitu jí získaly dívčí romány Velké trápení (1957), Magda (1958), Jsem už velká dívka (1963) a Chrabrovka (1968). V roce 1980 vydala Šmahelová také Vzpomínky na Jaromíra Johna. Její tvorbu uzavřela poslední kniha pro mládež Největší tajemství, kterou vydala v loňském roce.

.....

Peter Šťastný spisovatel

Známy hokejista slovenského původu Peter Šťastný zasa raz zavítal na Slovensko v súvislosti s prezentáciou jeho autobiografickej knihy Hokej na dvoch kontinentoch. Čitatelia sa tu môžu dozvedieť mnohé veci zo zákulisia vrcholového hokeja, ako to bolo s prvou účasťou slovenskej reprezentácie na olympiáde a mnoho iných...

V januári zavíta aj na Slovensko muzikál Dracula

Svedkami šiestich predstavení pôvodného českého muzikálového projektu Dracula, ktorý od slávnostnej premiéry 13. októbra 1995 videlo na doterajších asi 720 predstaveniach v pražskom Kongresovom centre už viac ako milión návštevníkov, budú môcť byť v januári budúceho roka aj slovenskí diváci. Na predstaveniach vystúpi hviezdna zostava tohto projektu - v hlavných úlohách sa predstaví Daniel Hůlka, Iveta Bartošová, Leona Machálková, Jiří Korn, Pavel Vítek či Martin Pošta. Bratislavské účinkovanie a prípadne hosťovanie v iných mestách SR i ČR sa nepovažuje za žiadne náhradné riešenie v súvislosti s už zverejneným faktom, že 21. marca 1998 bude musieť Dracula pre plánovanú rekonštrukciu budovy definitívne opustiť pódium Kongresového centra v Prahe. Slovensko bude prvou krajinou, do ktorej Dracula po Českej republike zavíta, ale už teraz sa rokuje o možnom predaji licencie napríklad do Nemecka, Maďarska, Švajčiarska, Belgicka či dokonca Austrálie. Mimoriadne úspešný muzikál už má aj svoj časopis so štvrťročnou periodicitou a fanklub, ktorého predsedníčka navštívila predstavenie stokrát. Fanklub tvorí asi 1500 priaznivcov, ktorí sú rozhodnutí udržať si svoje členstvo aj po ohlásenej demiere muzikálu.

Koncert k 170. Výročí vzniku České pojišťovny

Koncem října se v Obecním domě v Praze konal koncert u příležitosti 170. Výročí založení největšího českého pojišťovacího ústavu - České pojišťovny. Na jeho začátku předal předseda představenstva České pojišťovny, bývalý ministr financí, Ivan Kočárník zástupcům kulturních a školních institucí postižených letními záplavami zbytek prostředků z konta České pojišťovny, zřízeného na pomoc obětem povodní. Na koncertě, který uváděl populární herec Ondřej Havelka, se představila Pražská komorní filharmonie v čele s dirigentem Jiřím Bělohlávkem. Spolu s nimi účinkovali sopranistka Zdena Kloubová a významný český violoncellista Jiří Bárta. Na programu byl především klasický repertoár - předehra k opeře Don Giovanni od Wolfganga Amadea Mozarta, árie Rosiny "Una voce" z Rossiniho lazebníka sevillského, Variace na rokokové téma pro violoncello a orchestr op. 33 Petra Iljiče Čajkovského, árie z 5. Symfonie Felixe Mendelssohna - Bartholdyho, árie Filiny "Je suis Titania" z Mignon od Ch.L.A. Thomase a Dvořákova Česká svita D dur, op. 36. Koncertu i následující recepce se zúčastnili některé významné osobnosti jako například generální ředitel Komerční banky senátor Richard Salzmann, enfant terrible české politiky předseda rozpočtového výboru parlamentu Josef Wagner nebo starosta Kutné Hory Ivo Šanc.

Cena OSN Koljovi

Syn a otec Svěrákovi, tvůrci filmu Kolja, převzali v newyorské Carnegie Hall cenu OSN nazvanou Čas pro mír (Time for Peace). Tato cena je každoročně udělována snímku, který jakkoliv přispěl k dorozumění mezi národy. V minulosti dostal tuto cenu například Spielbergův film Schindlerův seznam. Cena OSN je v řadě dalších ocenění, kterých se Koljovi dostalo a z nichž nejdůležitější byly americký Oscar a Zlatý globus.

České výrazy dvacátého století

Seznam 102 výrazů, které rok od roku charakterizují 20. století obsahuje i dva výrazy bohemikálního původu. K roku 1920 je zde přiřazeno slovo robot, které se rozšířilo díky hře Karla Čapka R.U.R. Druhým bohemikem je sousloví sametová revoluce. Podle autorů seznamu, který je součástí nového slovníku Collins Dictionaries, je sametová revoluce "rychlý a spořádaný přechod od diktatury k demokracii v Československu, v jehož čele byl dramatik Václav Havel.

Výstava baroka

Pozoruhodná výstava s názvem Josef Jiří Jelínek, barokní sochařská dílna z Kosmonos, probíhá v prostorách Valdštejnské jízdárny v Praze. Tato barokní sochařská dílna, z níž vycházela vrcholná díla pozdně barokního sochařství, byla založena v sedmdesátých letech 17. století Václavem Jelínkem a trvala až do počátku 19. století, kdy se věnoval umělecké činnosti Martin Ignác Jelínek. Nejnadanější osobností z této rodiny byl Josef Jiří Jelínek (1698 - 1776). Sidlem rodiny byly Kosmonosy, ale její rozsáhlou činnost lze nalézt i na Mladoboleslavsku, Jičínku, Semilsku, Trutnovsku a Liberecku. Díky systematické restauraci byla řada soch zbavena pozdějších znehodnocujících přemaleb, které zkrášlovaly kvalitu řezb. V mnohých případech byla nalezena původní polychromie. Současná výstava poprvé poskytuje ucelený pohled na řezbářská a kamenosochařská díla tří generací rodiny Jelínků. Výstavu doprovází rozsáhlý katalog od Tomáše Hladíka a Miloše Suchomela.

Spisy Josefa Čapka na obzoru

Osmisvazkovou edici Z díla Josefa Čapka chystá nakladatelství Dauphin. Začátkem listopadu vydalo první svazek, který obsahuje povídkové soubory Lelio a Pro delfína. Dále hodlá nakladatelství zpřístupnit nově čtenářům díla Josefa Čapka Nejskromnější umění, Diletantská povídka, Málo o mnohém, Ledacos, Umělý člověk, Kulhavý poutník, Básně z koncentračního tábora a Co má člověk z umění. Poslední svazek by pak měl obsahovat dvě přednášky profesora Jana Patočky proslavené na akcích Společnosti bratří Čapků.

Orbis pictus a Zapomenuté světlo na Oscara

Prezídium Slovenské filmové a televizní akademie koncem října rozhodlo, že Slovenská republika bude v 70. ročníku udílení cen Americkej filmové akademie zastoupena filmem Orbis pictus režiséra Martina Šulíka. Českou republiku bude reprezentovat film Zapomenuté světlo režiséra Vladimíra Michálka.

Antik 97

Již popáté se v Praze začátkem listopadu konala prodejní výstava starožitností Antik 97. Zúčastnilo se jí letos 26 firem. Zastoupeny byly i nejvýznamnější světové aukční firmy Sotheby's a Christie's. Rakouské Dorotheum přitahovalo především svou nabídkou drobných sběratelských předmětů. Největším magnetem letošní výstavy však byla expozice aukčního domu Meissner & Neumann, která nabízela kolekci výtvarného umění ze sbírky továrníka Jindřicha Waldese - nedávno restituované z pražské Národní galerie. Pozornost návštěvníků upoutávala zejména unikátní dřevěná plastika Jana Štursy Hráč na niněru. Ta se však na aukci nakonec nedostala, protože Národní galerie v tomto případě využila své předkupní právo. Vydražena však byla v hotelu Inter - Continental po skončení výstavy například jedna z prvních Myslbekových studií koně pro pomník svatého Václava nebo Sulamit Rahu od Jana Štursy. Výstavě Antik 97 zřetelně pomohlo přesídlení z domu U hybernů do stylovějšího Obecního domu. Zdá se také, že se starožitnický trh v Čechách konečně začíná krystalizovat do podoby obvyklé v západoevropských zemích. Přesto však byly popisky Dorothea stále nejkvalitnější. Výstava přilákala četné návštěvníky především z řad sběratelů.

S TÍM JE HEAŇM KAŽDÝ PROBLÉM, PANI. NEJLEPŠÍ DÁRNEM PRO MĚNO MANEKA JE ULŮNÝ SLOVO...

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

a tlumočení Mag. Zdena Sklenar, 1020 Vídeň, Stuwerrstrasse 8/21.

Tel. 7268562 n. 0663/028148, priv. 02674/89302.

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

dokumentů, úřed. listin, smluv aj. provádí univ. lektor Dr. Dietmar Koller, Weideng. 2, 2333 Leopoldsdorf/Vídeň
Tel. 02235/44637, 0663/911 88 30, fax 02235/44638, práce 01/51528-555, Riemergasse 4, 1010 Vídeň.

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

Mag. Lenka Kovarik, 1210 Vídeň, Felix-Slavik-Str. 3/1/10.
Tel. 2908809

OVERENÉ PREKLADY

dokumentov, úradných listín, zmlúv ako aj konzekutívne tlmočenie z jazyka slovenského a českého, ako aj do jazyka slovenského a českého vykonáva súdny znalec - tlmočník. Tel. číslo k dispozícii v redakcii časopisu.

MÁTE PROBLÉM?

Platíte hodně? Rád vám poradím ve všech otázkách pojištění a financování. Rychle-spolehlivě-seriózně. Marek Jedlička, 985 9070/24, priv. 259 37 29, Rennbahnweg 46/2/8, 1220 Vídeň.

UBYTOVÁNÍ VE VÍDNI M. Sed'a, 1070 Vídeň, Westbahnstr. 18.
Tel. 524 38 73, 6172706

ZÁJEMCI O VOLEJBAL,

muži i ženy se základními znalostmi - hrajeme pro radost z pohybu - informace N. Štěrbová, tel. 749 12 08.

PRODÁM ZAHRADU

1.350 m² mezi Jindřichovým Hradcem a rak. hranicemi, ca. 160 km od Vídně. Oplocená, zahr. chatka, elektrika, studna, koupání, les, lyžařský vlek, ovocné stromy, ideální k rekreaci. Cena 6S 300.000,-. Tel. Praha 004202/8559886

Nezapomeňte nahlásit případnou změnu adresy:

24-LETÝ TRUHLAŘ

hledá práci v oboru. Tel.: 29 47 446 večer.

HLEDÁM ČESKY MLUVÍCÍ

pomocníci do domácnosti. Zn. spolehlivá

DUCHOVNÍ SLUŽBA

České katolické misie

Katholische Mission für Tschechen
1030 Hagenmüllergasse 31,
Tel. záznamník 0222/715 48 42.
Postfach 134, 1091 Wien

Římskokatolický kostel
„Nejsvětějšího Vykupitele“
Tschechische Erlöserkirche
1030 Wien, Rennweg 63

Mše svatá v sobotu v 18 hod., v neděli a zasvěcený svátek v 10.00, první pátek v měsíci ve 14.30.

Římskokatolický kostel
„Panny Marie na nábreží“
Kirche Maria am Gestade
1010 Vídeň, Salvatorgasse 12

Mše sv. každou neděli a zasvěcený svátek v 8.30 h

Římskokatolická
Katedrála sv. Štěpána
Wiener St. Stephansdom

svatá zpověď pondělí 16–18, úterý 15–17, středa 13–14 hod.

STAROŽITNÍK: FIEDLER V.

Restauruje / nakupuje / prodává. Zájem o nákup českých malířů. Zprostředkování bude honorované. V. Fiedler, Vídeň 7, Siebensterng. 20. Tel. 523 35 81, mobil 0664/3566676.

ZLATNICTVÍ, HODINÁŘSTVÍ

Richard Arnold - Opravy šperků a hodin; předělávky, vlastní výroba (též z doneseného materiálu). 1100 Vídeň, Buchengasse 88, tel. / fax 604 54 85

ZNÁMKY - MINCE

Odborný obchod Emanuel Topol, Vídeň 17, Ottakringerstr. 82, tel. 486 42 12
po-pá 9.30-12.30, 14.30-18, so 9.00-12.30

ČESKY A SLOVENSKY MLUVÍCÍ LÉKAŘI VE VÍDNI

MUDr. Stanislav Štěrba, univ. doc., odborný lékař pro vnitřní choroby, zejména srdce. Vídeň 11, Simmeringer Hauptstr. 80, tel. 749 12 08

MUDr. Zdenka Gabriel Weiss, odb. ortopedka, též dětská. Vídeň 5, Pilgramm-gasse 10, tel. 58 74 460.

MUDr. Vladislav Lipták, odb. lékař pre vnútorné choroby, Viedeň 1, Zelinkagasse 12, tel. 533 58 34.

MUDr. Vít Doležal, zubní lékař, ordinace Billrothstr. 20, Vídeň 19, tel. 319 25 73

MUDr. Tomáš Čech, ortopéd a ortopedický chirurg, Vídeň 11, roh Simmeringer Hauptstr. – Kopalgasse 1/3/3. Tel 74 32 03, nebo 67 64 303.

MVDr. Eva Ruttnerová, zvěrolékařka, 1150 Vídeň, Robert Hamerlingg. 1. Tel. 892 60 92.

Mag. Ladislav Nykl, psychoterapeut, psychologické poradenství, zajímavé pohovorové semináře, praxe Ledererg. 17/7, Vídeň 8, tel. 523 57 44 n. 0664/3570676

MUDr. Jiřina Bodnar, choroby kožní a pohlavní, po.čt. 14-18.30, út. 8-13, pá 8-11, Josefstädterstr. 3/4-5, Vídeň 8, tel. 406 99 41

MUDr. Kamila Hajek, soukromá léčba homeopatií, Ada Christengasse 2/F/8, Vídeň 10, tel. 689 22 80

ČESKY MLUVÍCÍ PRÁVNÍK

Adresa je k dispozici v redakci.

SANO TOURS

Reisebüro Loppreis Zorika, Vídeň 3, Rennweg 21, tel. 715 95 55, fax 715 95 56
Zařídí pro Vás cesty do celého světa letadlem, autobusem, vlakem, lodí.
Sleva pro krajany. Mluvíme česky.

LAVENDL

Obchod s přírodními produkty, potraviny z kontrol. biolog. zemědělství, makrobiotika, prav. prodejní výstavy
Karl Meissl - Str. 3 (Wallensteinplatz 2), tel. 333 17 83
po-pá 8.30 – 18.30, so 8.30–12.30 hod.

KOŘENÍ, ČAJE, SUŠENÉ OVOCE,

z celého světa nabízí Libuše Bártek, Brunnenmarkt, Vídeň 16, tel. 43 97 18

KULTURNÍ KLUB. Informační bulletin. Majitel, nakladatel, vydavatel, tisk Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku, 1080 Wien, Schlüsselgasse 18, tel./fax 402 32 99. Vychází měsíčně kromě prázdnin. Bankovní spojení Bank Austria, č. účtu 683 035 901.

KULTURNÍ KLUB. Informationsbulletin. Medieninhaber, Verleger, Hersteller und Herausgeber Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich, 1080 Wien, Schlüsselgasse 18, Tel./Fax 402 32 99. Erscheint monatlich außer Ferien. Bankverbindung: Bank Austria, Kontonummer 683 035 901.